

# ಕುಸುಮಬಾಲೆ

ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ

ಲಯಾಕಾರ ವಿನ್ಯಾಸ: ಡಾ. ಎಲ್. ಬಸವರಾಜು

ಹೀಗೆ...

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮನು ಗಂಡನ ತಿಥಿಯಾದ ಮಾರನೆಗೇ ತನ್ನ  
ತೌರಿಗೆ ಹೋದವಳು ಆರುವರುಷದ ಬಳಿಕ, ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಹನ್ನೇಡು  
ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹಟ್ಟಿ ಜೀತಗಾರನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದವನೆಂಬ ಅಪವಾದದ ತನ್ನ  
ಕುಡಿ ಯಾಡನೊಡನೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಪಾಲಿಗಾಗಿ ಬರುವಳು. ಆಗ  
ಬಾವ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿ, ಮೈದುನ ಸಿದ್ದೂರರು ಕುಪಿತರಾಗಿ ಅವಳನ್ನು  
ಗೋಮಾಳದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವರು. ಬಿಸುಟಲ್ಲೇ ನೆಲೆಯಾದ  
ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮನ ಸುತ್ತ ಒಂದು ಜೋಪಡಿ ಎದ್ದು ಮುಂದೆ  
ಯಾಡ ಬೆಳೆದಂತೆ ಅವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಸೇರಿ ಆ ಜೋಪಡಿಯು  
ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯಾಗಿ ಆ ದೊಡ್ಡಮನೆಗೆ  
ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿ ಸಿದ್ದೂರರ ಹಟ್ಟಿಯೇ ದನದ  
ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಆಗುವುದು.

ಈ ಯಾಡೇಗೌಡನ ಮಗ ಸೋಮಪ್ಪ ಊರಿಗೆ ದೊಡ್ಡವರು. ಈ  
ಊರಿಗೆ ದೊಡ್ಡವರ ಮಗಳು ಕುಸುಮಬಾಲೆ. ಕುಸುಮ ಮತ್ತು  
ಹೊಲಾರ ಚೆನ್ನರ ನಡುವಿನ ಗುಪ್ತ ಸಂಬಂಧವು ಕುಸುಮಳಿಗಾದ  
ಮಗುವಿನಿಂದಾಗಿ ಬಯಲಾಗಿ ಅರಿವಾಗದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನನ ಕೊಲೆಯಾಗುವುದು.

ಇತ್ತ ಇಡೀ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಕಿಚ್ಚು ಹಾಯಿಸೋ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ,  
ಚೆನ್ನನ ಬಳಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೆಂಪಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ  
ಕಂದನನ್ನು ಬದುಕಿಸಲು ತಾಯಿ ತೂರಮ್ಮ ವಿಧಿಯೊಡನೆ ಸೆಣಸುತ್ತ,  
ಅಲ್ಲೇ ತೂರಮ್ಮನ ಅಕ್ಕನ ಮಗಳು ಈರಿಯು ತನ್ನ ಸವೆಯುತ್ತಿದ್ದ  
ಕಂದನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲಳಾಗಿ ಹಾಗೂ ಚೆನ್ನನ ಕೊಲೆ  
ಅರಿಯದ ಬಳಗವು ಕಾಯುವುದು ಚೆನ್ನನ ಬರುವಿಗಾಗಿ.

ಎತ್ತಣ ಮಾಮರ ಎತ್ತಣ ಕೋಗಿಲೆ? ಎತ್ತಣಿಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯ?!  
ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿಯಕಾಯಿ ಸಮುದದೊಳಗಣ ಉಪ್ಪು ಎತ್ತಣಿಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯ?!  
ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ಎನಗೆಯೂ ಎತ್ತಣಿಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯ?!  
-ಅಲ್ಲಮ

೧

ಕಲ್ಲೂ ನೀರೂ ಕರಗುತ್ತಿತ್ತು

ಆಗ

ಕಿಯಾ ಮುಗಿಸಿದ ಜೋತಮ್ಮದೀರು

ಕಸ್ತ ಸುಕ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು

ಆ ಗವತ್ತಲ ಊರಮುಂದಲು

ರೂಢಿಗತದಂತೆ ಕೂಡಿದರು.

ಅವರು ಮಾತಾಡಿ ಅಂತ ಇವರೂ

ಇವರು ಮಾತಾಡಿ ಅಂತ ಅವರೂ-ಹೀಗಿದ್ದರು.

ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೊಬ್ಬಳು ಹೊಸ ಜೋತಮ್ಮನು

ಇಸ್ಕೂಲಮನೆ ದಿಕ್ಕಿಂದ ಬಂದವಳು

ಬಸ್ಸಿನವರು ದಾನವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಜಗುಲಿಕಲ್ಲಮ್ಮಾಲ

ಉಸ್ನೋ ಎಂದು ಕೂತು ನಿಟ್ಟುಸುರಾದಳು.

ಆಗಲು, ಊರ್ದ ದೊಡ್ಡೋರ ಹಟ್ಟಿ ಜೋತಮ್ಮನು

“ಯಾವೂರ ತಾಯಿ ನಿಂದು?” ಎಂದಳು.

“ಅಯ್ಯೋ ನಂಗೂ ಯಾವೂರು ಯಾವ್‌ಕೇರಿ ಅಕ್ಕಯ್ಯೆ?

ನಾನೊಬ್ಬ ಪಾಪಿ ಪರ್ದೇಸಿ,

ಇದ್ದರೆ ಈ ಊರೂ, ಎದ್ದರೆ ಮುಂದೂರು.

ಈಗ ಊರ್ದ ಬಂದಿರೊ

ದೊಂಬ ಕಡೆಯೋಳು...”

“ಅವ್ವವ್ವಾ! ನಿನ್ ಮಾತೆ ಏನ್ ಬಿನ್ನಾಣ ಇಸೊಂದು!

ಇನ್ನು ನಿನ್ನೊಳಗ ಇನ್ನೆಸೊ!

ಕೇಳ್ತಾ ಇರೋದೇ ಒಂದು ಐಭೋಗ

ಎಸ್ಟೇ ಆದೂ ನೀನು ಊರೂರು ತಿರ್ದವಳು

ಇಂದ್ಲ ಹನ್ನೇಡು ವರ್ದದ ಮಳಬೆಳದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲ

ಅವಿಯಾ?”

“ಅವಿಯಾಕೇಶೇ ಅಕ್ಕಯ್ಯ!

ಇನ್ನೂ ನನ್ ನೆಪ್ಪು ತಮ್ಮ ಚಿಗುರಾಗಿದೆಯಲ್ಲ!

ಇದಲ್ಲಾ ನನ್ ಪುಣ್ಯ!”

ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೊಸ ಜೋತಮ್ಮ ಚೋಜುಗದಲ್ಲರಲು-ಉಳುದ ಜೋತಮ್ಮದಿರು

ಹೊಸಬಳ ಮುಟ್ಟ ತಟ್ಟ ಮಾತಾಡುತ್ತ

ಅಲ್ಲಿ ಗಲುಗುದ್ದಲ ಎದ್ದೇಳಿತು.

ಆಗ ಊರಗ ದೊಡ್ಡೋರ ಹಟ್ಟೇ ಜೋತಮ್ಮನು-

‘ಅದ್ಯಾನ ಅಸ್ಪು ಮಾತಾಡೀರೀ ಕೇಳಮ್ಮಿ ಯಮ್ಮಗಳ,

ಇವತ್ತು

ನಮ್ಮಟ್ಟಿ ಕುಸುಮ್ಮ ಗಂಡ ಬಂದಿದ್ದ.

ಬಂದವ, ಕೂಸೂ ಹೆಡ್ಡೀನೂ ಚಣೊತ್ತು

ನೊಡ್ಡನೋ ನೋಡ್ಡೇ ಇಲ್ಲೋ?

ನಿಲ್ಲೆ ಹೊಂಟೀಬುಡಾದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ...!”

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಎಲ್ಲಾದ್ದು ಉಂಟವ್ವಾ!

ಆ ಥರ್ರಾಗಿ ಯಾಕಾರೂ ಮಾಡ್ಡನವ್ವ?”

“ನಾ ಯಾನ್ ಹೇಳಲವ್ವ ತಾಯಿ?

ಕೂಸ ನೋಡ್ಡ, ಕೆಂಪ್ಪಿರೋ ಅಮ್ಮ ಮೊಕವು

ಕಪ್ಪಾಗೋಯ್ತು!

ಕುಸುಮೀನ ಯಾನ ಅನ್ನಿಲ್ಲಾ... ಎತ್ತ ಅನ್ನಿಲ್ಲ...

ಸಟುಗ ಕಣ್ಣೆತ್ತೂ ನೋಡ್ಡಿಲ್ಲಾ!

ಕಡ್ಡು ಹೊಂಟೋಯ್ತಿದ್ದ...”

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಎಲ್ಲಾದ್ದು ಉಂಟವ್ವಾ?

ಆ ಥರ್ರಾಗಿ ಯಾಕಾರೂ ಮಾಡ್ಡನವ್ವಾ..?”

“ಅದ್ಯ ನಾನಾದ್ದು ಯಾನ್ನ ತಾನೇ ಹೇಳಲವ್ವ ತಾಯಿ?”

“ಅಕ್ಕೈ ನಾ ಹೇಳ್ತೀನಿ ತಾಳಿ ಅದ...” ಎಂದು

ಸೊಪ್ಪುಸೊದ ಯಾಪಾರಸ್ಥೆ ತೊರಾರ ಹಟ್ಟೇ ಜೋತಮ್ಮ

ನುಡಿಯಲು, ಸಿಡುಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡೋರ ಹಟ್ಟೇ ಜೋತಮ್ಮ

“ಅಯ್ಯ... ನೀ ಎಲ್ಲಾಕು ಬಾಯಾಕಂದು ಬವ್ವ!

ಆ ಹಟ್ಟಿ ತಳಪಾಯ್ತು ದಿನವೇ ಹುಟ್ಟಿರೋ ನಂಗಿಯ

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಂತ....ಇನ್ನು ಯಾನ್ನ ನೀ ಹೇಳದೂ?” ಎಂದಳು.

ಈ ಸಿಡುಕಿಗೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕದ ಹೊಲಾರ ಮಾರಿಗುಡಿ ಜೋತಮ್ಮನು-

“ಅದ್ಯಾಕ ಅವು ಬಾಯ್ ಮುಚ್ಚಿಸಿರಿ

ನೀವು? ಏನೇನ್ ಕಂಡಿದ್ದೋ ಅವಳು !

ಹೇಳ್ಳಿ ಬುಡಿ,

ಅದ್ಯೂ ಕೇಳವು ....” ಅಂದಳು.

ಆಗ ದೊಡ್ಡೋರ ಹಟ್ಟೀ ಜೋತಮ್ಮ  
ಮೊಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕಂಡು  
ತಾತ್ಕಾರವ ಉಸುರಾಡ್ತ ಅಂದಳು-  
“ವ್ಲೂ ಹೇಳವ್ವ,  
ಅದೇನ್ ನಿಂಗ ಕಂಡಿದ್ದೋ  
ಅದ್ನು ಕೇಳವು...”

ಆಗ ಒಂದ್ಲ ಸುತ್ತಾಲೂ ನೋಡಿ  
ತೊರಾರ ಹಟ್ಟೀ ಜೋತಮ್ಮನು-  
“ಅದಿಯಾ ಅತ್ತಮೋರ..  
ನಿಂ ಕುಸುಮುವಿ  
ಆ ಹೊಲಾರ ಚನ್ನನೂವಿ ಕೂಡೋ ತಳವು  
ನಮ್ ಜೋಪಡಿ ತಾನೀಯು  
ಕೆಂಪಾಗಿರೊ ಗಂಡ ಹೆಂಡತೀಗ ಹುಟ್ಟಿರೋ ಕೂಸು  
ಚನ್ನನ ಥರಾಗಿ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಅದು ಹುಟ್ಟೀ..  
ಅದನೀಗ ಕುಸುಮಳ ಗಂಡ ಅರುತ್ತೆಂಡು..  
ಅಂತೇನಾರು...”

ಅಂತ ಅಂದು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗ  
ಹಾರೂರ ಮನೆಯ ಜೋತಮ್ಮ-  
“ಐ... ಎಲೂ ಮಾಡೋ ಯಥಾರ್ಥನೆ ಹೇಳ್ತಳ.  
ಏನ್ ವಿಚಾರ್ಡ್ ಅದು!”  
ಎಂದು ದೊಡ್ಡೋರ ಹಟ್ಟಿ ಜೋತಮ್ಮನ ದಿಕ್ಕಿಗ ತಿರುಗಿ  
ಅಂದಳು- “ಅವ್ವ ಮಾತು ಅಂಗಿರಿಕಣಾ  
ಕೂಸುಬಾಣ್ಣಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾರ?  
ಅದ್ನಾರು ಕೇಳವು  
ಹೇಳ್ತೆ ಅಕ್ಕಯ್ಯಾ...”

“ಕೂಸ್ಯಾನ ಆರೋಗ್ಗವಾಗಿ  
ಚಂದಗಾಣಾಗಿ ಆಡ್ತಂದದ.  
ಆದ್ರೆ...  
ತಾಯೀ,  
ಅಯ್ಯೋ ಆ ನಮ್ಮ ಕುಸುಮ್ಮಂತು  
ಈ ಏಡ್ ನೇತಗಳಿಂದ ನೋಡಕ್ಕಾಗಲ್ಲ ಕನವ್ವ.  
ಆ ಎಳೆ ನಗೂಸುವಿ  
ಈ ಎಳೆ ಚೆಲೂವ್ನುವಿ ಸೇರಿ  
ಬಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ಡಂಗಿದ್ದವಳೂ...  
ಸಿವಸಿವಾ  
ಅವಳು ನಕ್ಕರೋ  
ಅವಳ ಹಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಗಲ ಆ ಒಂಚುಟ್ಟಿ ಸಿಂಗಲ್ಲಿನಲ್ಲೆ  
ಈ ಲೋಕದ ಚಲೂನೆಲ್ಲ ಆ ಭಗವಂತು ಇಟ್ಟೂ...  
ಆ ರತಿ ಅಂಬವಳ್ಳಿಯಾ

ಅದ್ವೀಗ ಹೆಂಗಾರೂ ಮಾಡಿ ಕಿತ್ತಂಡು  
ತನ್ನ ಹಲ್ಲನ ಮ್ಯಾಕ್ ಇಟ್ಟಗಬೇಕೂ ಅನ್ನಂಗ ಇದ್ದವಳೂ!  
ಈಗ

ಆ ನನ್ನ ಕಂದನೊಳ್ಳ  
ಬಸ್ಕಂಡ ಒಂದು ಚಟಾಕು ರಗ್ಗ  
ಇದ್ದುದೋ... ಇಲ್ಲೋ.. ಅನ್ನಂಗವೈ..”

ಈ ವಾಕ್ಯಕ ಯಾವ ಜೋತಮ್ಮದೀರ ಬಾಯಿಂದಲ್ಲ  
ಮಾತು ಹೊರಡಲಾರದೆ ಕೆಲವರೋ ಲೊಚಗುತ್ತ,  
ಕೆಲವರೋ ಅಯ್ಯೋ ಅನ್ನ, ಉಳಿದವರು ದೀನವಾಗಿ ತಾವೇ  
ನಿಟ್ಟುಸುರಾಗಿ ಕೂತು-

“ಯಾವ ದಿನ ಸೇರಲಿ  
ಇಂಥ ಕಸ್ತದ ಮಾತ್ಸಳ ಕೇಳೇಕೂ ನೋಡ್ಬೇಕಲ್ಲಾ!  
ನಮ್ಮ ಹಾಳಾದ ಹಣೇಲಿ ಅದೇನ್ ಬರಿದ್ದಾದು?  
ಆ ಭಗವಂತ ಯಾಕಾರು ನಮ್ ಹುಟ್ಟುಸ್ತಾ?  
ನಮ್ಮ ಸಾವ್ವಾರೂ ಕೊಡಬಾರ್ಡ್?”  
ತಲಗೊಂದು ಎಂದು ಮಾತಾಡ್ತ ಕೂತಿರಬೇಕಿರುವಾಗ,  
ಆ ಕಡಾ ಐದ್ ಜನ, ಈ ಕಡಾ ಐದ್ ಜನಾ, ಹಿಂದೈದ್ ಜನ,  
ನಡುಮಧ್ಯಾ ಕುಸುಮಾಳ ಅಪ್ಪಾಜಿಯು ಮಾತಾಡ್ತ,  
ಉಳಿದವರು ಊಗುಟ್ಟಾ  
ಊರೊಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರು.

ಈ ಕಲಿಗಾಲದ ಜನಕ್ಕೆಲ್ಲ  
ವೇಳ ಅವೇಳ ಅಂಬುದಿಲ್ಲದೆ,  
ಒಂದು ಚಣೊತ್ತಾರೂ ತಾವು ನಿಂಬಳವಾಗಿ ಕೂತು  
ಕಸ್ತ ಸುಕ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ  
ಜೋತಮ್ಮದೀರು  
ಬೇಜಾರು ತುಂಬ್ಕಂಡು  
ಎದ್ದು ತಂತಮ್ಮ ತಳ ಸೇರ್ದಂಡರು.

೨

ಕುಸುಮಾಳ ತಂದೆ ಸೋಮಪ್ಪರು

ಹಟ್ಟಿ ಮುಂದಲು ನಿಂತ ನಿಲುವು ಬಿರುಸುಗೆ  
ಬಾಗುಲ ಕಾಲ್ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ತಲ್ಲ ಇಟ್ಟು  
ತೂಕಡಿಸುತಲಿದ್ದ ಆಳುಮಗಗ ಬೆಚ್ಚಿಟ್ಟಂತಾಗಿ ಏಳಲು,  
ಒಂದು ಆನ ನುಗ್ಗುವಷ್ಟಿದ್ದ ಆ ದಾರಂದವು  
ಆ ಊರಾಗಿದ್ದ ಊರು ಒಂದ್ನಲ ಆಕಳಿಸಿದಷ್ಟು ಸಬುದ ಮಾಡ್ತ  
ತಕ್ಕಂಡಿತು.

ಆಗಲೀಗ ಹಟ್ಟಿಯ ಒಳಗಿದ್ದೂ ಇದ್ದೂ  
ಬೇಜಾರು ತುಂಬ್ಕಂಡಿದ್ದ ಕತ್ತಲು,  
ಬಾಗಲು ತಗೆಯುವುದನ್ನೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದು  
ಹೊರ ಬಂದುದೆ ಉಸುರು ಬುಡಲು,  
ಹಾಗೆಯೇ ಹಟ್ಟೀ ಹೊರಗಿದ್ದ ಕತ್ತಲೂಗ  
ತಾನೂ ಒಂದ್ನಲ ಹಟ್ಟಿಯ ಒಳಚಂದ್ವ ನೋಡುವಾ ಅನ್ನಿ  
ಅದೋ ಒಳಬಂತು.

ಆಳುಮಗ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಾಗ  
ಲಾಂಟೀನು ಬತ್ತಿ ಎತ್ತರಿಸಿ  
ಮಿನುಗುಡೊ ಬೆಳೂಕ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಸಿದನು.  
ಆ ಬೆಳುಕುವು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಹಬ್ಬಿಯೂ  
ಕಣ್ಣಳ ಓಡಿಸಿದಷ್ಟು  
ಇನ್ನೂವಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಒಂದೂರಷ್ಟಿದ್ದ  
ಹಟ್ಟಿಯ ಒಕ್ಕಡ ಮೂಲೆನಾರೂ  
ತಲುಪಲು ಅದಕ್ಕಾಗದೆ  
ಏದುಸುರಾಗಿ ನಿಂತಿತು.

ಆಳುಮಗ “ಅವ್ವರ ಏಳಿಸ್ಸ ಅಳಿ” ಅಂದನು.  
“ಬ್ಯಾಡ, ನಂದು ನಂಜಲಗೂಡ್ಲೆ ಊಟಾಯ್ತುಕಣ,  
ನೀ ಮಲಿಕ ಇನ್ನು...” ಎಂದು ಸೋಮಪ್ಪರು,  
ಆಳುದ್ದದ ಹದನಾರು ಚಪ್ಪಡಿ ಕಲ್ಲಿನ ತೊಟ್ಟಿಗ ಇಳುದು  
ಕೈಕಾಲ್‌ಮೊಕ್ಕ ತೊಳದು,  
ಅದಾದ ಮ್ಯಾಲ  
ಅರ್ಧ ಹಜಾರವ ಆವರಿಸಿದ್ದ ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲ ದೇಹವಿರಿಸಿ  
ಒಂದು ಸಿಕರೋಟು ಹಚ್ಚಿ ಸೇದಿದರೂ  
ಮನಸ್ಸು ನಿಂತಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಿರಲು  
ಬಾಣ್ಣಿಮನಲೀರೋ ಮಗಳು ಕುಸುಮಾಳ  
ಒಂದ್ನಲ ನೋಡುವ ಆಸೆ ಎದ್ದಾಡಿತು.

ಗಾಳಿ ಬೆಳೂಕೂಗಳ ತಡೆಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದ  
ಆ ಬಾಣಂತಿ ಮನೆಯು  
ಕುಸುಮಾಳ ಉಸುರಾಟದಲಿ ಬೆಚ್ಚಿಗಿತ್ತು.  
ಕೈಯಣ್ಣೆ ಸೊಳ್ಳಿನ ಬೆಳುಕು ಬೆಳೂಗ್ಗ  
ತಂಪಾಗಿ ಚೆಲ್ಲೂತ ಉರಿಯೂತ  
ಅಲ್ಲೇ ಕುಸುಮಾಳ ತೋಳಮ್ಯಾಲ

ಹಗಲೂರಾತ್ರಿಯ ಪರಿವಿಲ್ಲದ  
ಅವಳ ಕಂದಮ್ಮನು  
ಕಣ್ಣಳ ಅರಳಿಸಿಕೊಂಡು  
ಕಾಕು ಹಾಕಿ  
ಕಯ್ಯುಕಾಲು ಕೆಳಗೇಲಾಡುತ್ತ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರ,  
ಅದರವು ತನ್ನ ಪರಿವಿಲ್ಲದ  
ನಿದ್ದವಾಗಿದ್ದಳು.  
ಅವಳ ಹನಿಬೆವುರುಗಳು ಆ ಹಣೆತುಂಬವೂ ಹರಡಿ  
ಆಗಾಗ ಅವು ಒಡೆದು  
ಮೊಕದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.  
ಅವಳ ಕೂದಲೂ ಅವಳ ಮೊಕಕ್ಕೆಲ್ಲ ಚೆಲ್ಲುಂಡು  
ಆ ಬೆವೂರ ತ್ಯಾವಕ್ಕೆ ಅಂಟುಂಡು  
ಅದೂನು ಅಲ್ಲಾಡದಿತ್ತು.

ಆ ಕೂಸು ಆಡುವ ಚೋದ್ಯವ ನೋಡುತ್ತಾ  
ಕುಸುಮಾಳ ತಮ್ಮನಾಗಿದ್ದ ಹನ್ನೇಡು ವರುಸಾದ ಪರಾದನು  
ಎದುರೂಗ ಕೂತಿತ್ತು.  
ದೇವಮಾನವರಂತೆ ರೆಪ್ಪೆ ಮಿಟುಕಿಸದ  
ಆ ಬೆರಗು ಕಣ್ಣಳ ಒಳಕ್ಕೆ  
ಕಯ್ಯಣ್ಣ ಸೊಳ್ಳಿನ ತಂಪಾದ ಬೆಳೂಕು ಬಿದ್ದು  
ಅದು  
ಅಲ್ಲಿಂದ ಇನ್ನೂವಿ ತಂಪಾಗಿ ನೆಲಕ ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು.  
ಇನ್ನು ಅವನ ಬಾಯಳತೆಗೆ ಮೀರಿ  
ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜೊಲ್ಲನ್ನು  
ಭೂಮತಾಯಿ ತನ್ನೇಡು ಕೈಗಳಿಂದಲು  
ಆತುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಇದಕಂಡು,  
ಮಗಳನು ಕಣ್ಣುಗ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಂದ  
ಸೋಮಪ್ಪಗ ಬಾರದ ನಗೂ ಬಂದು  
“ಅಡೈ ಪರಾದ ಅದ್ಯಾನ ನೀನು?  
ಇನ್ನೂವಿ ನಿನ್ ಕಣ್ಣು ನಿದ್ದ ಬಂದಿಲ್ಲ?” ಅಂದರು.  
ಪರಾದ  
ಬಾಯ್ತುಂಬಿದ್ದ ಜೊಲ್ಲ ಭೂಮತಾಯ್ಗೆ ಚೆಲ್ಲಬುಟ್ಟು  
“ಅಪೈ ಇಲ್ಲೋಡು, ಕೂಸು ಆಡ್ತ ಅದ!” ಅಂದನು.  
“ಇನ್ನೇನ್ ಬೆಳಕರೀತಾದ.  
ವೋಗು ನೀ ಮಲಿಕ” ಅಂದರು.  
ಅಸ್ಪರಲೆ ಬಾಯ್ಗೆ ತುಂಬ್ಬ ಜೊಲ್ಲ  
ಪರಾದ ಕಟಬಾಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕುತ್ತ  
“ಅಪೈ ಇಲ್ಲೋಡು... ಕೂಸು ಆಡ್ತ ಅದ” ಅಂದನು.



ಒಂದಲ

ಸೋಮಪ್ಪರು ಆ ದೇಹದ ತುಂಬಾ ಉಸುರಾಡಿ,  
ಮಗಳ ಕಣ್ಣುಗ ತುಂಬಿಕೊಂಡು  
ಮಂಚಕ್ಕೆ ಬಂದು  
ಆ ದೇಹವ ಚಲ್ಲಿದರು.

ಪರಾದನು

ಏಳ್ಳನ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಮ್ಯಾಲ  
ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳಾಗಿ ಕುಸುಮಾಳು ಹುಟ್ಟಿ  
ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಮರಿ ಸಾಕು ಎಂದಿರುವಾಗ  
ಅರಿವುಗ ಬಾರದೆ ಹುಟ್ಟಿಬುಟ್ಟಿದನು.  
ಚೂಜಿಮದ್ದುಗೆಲ್ಲ ಜಗದೆ ಗೆದ್ದು  
ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಪರಾದನ ಬೆಪ್ಪು ಮತ್ತು ಅವನ ಚೂಲು  
ಅವನು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಅವೂ ಬೆಳಿತಾ  
ಯಾಕಾರೂ ಹುಟ್ಟಿದನೋ ಅನ್ನುಸ್ತ  
ಅವನೋ ಹುಟ್ಟಾಗಿತ್ತು.

ಈ ನನ್ನ ಕಂದ ಪರಾದನು

ಕೂತುಣ್ಣೊ ಫಲದಲ್ಲು  
ಒಡೆಯಾಗಿ ನಿಂತೋಯ್ತಲ್ಲಾ  
ಅಂತಂತ

ಹಾಗೇ ಅಪ್ಪಾಜಿಯವರ ಕಣ್ಣುಗ ನಿದ್ಧವು ಕವುರಿತು.

ಆಗ

ಆ ಅರಜೀವದ ಕತ್ತಬೆಳುಕಲ್ಲಿ  
ಸೋಮಪ್ಪರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ಕಪ್ಪುಬಳವು  
ಇನ್ನೊಂದು ಗೆರ್ದೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಸೋಮಪ್ಪರ ಮೂಗಿನ ಮ್ಯಾಲ,

ಹುಬ್ಬಿನ ಕೆಳಗ

ಏಡು ಕಪ್ಪು ಪ್ಯಾಚು ಅಂತಿದ್ದು  
ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾವೂವು ಗೀಜ್ಜಲ ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡುಕಟ್ಟಿ,  
ಆ ಲಾಂಟೀನ ಕತ್ತ ಬೆಳೂಕು  
ಅಲ್ಲಾಡ್ತ ತಳ್ಳಾಡ್ತ  
ಅಲ್ಲುಗ ಬಂದು ಬಿದ್ದಾಗ  
ಆ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡಗಳ ಮ್ಯಾಲಿಂದ  
ಆ ಸಾವೂವು ಎದ್ದು ಬಂದು  
ಸೆಡೆಯಾಡಿಸುವಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಯ್ತಾ

ಸೋಮಪ್ಪಗ ನಿದ್ಧ ತುಂಬಲು,  
ಅವರ ವರುನ್ನಾಗಿದ್ದ ದೇಹವ  
ಹೊರಲಾರದೆ ಹೊತ್ತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ

ಅವರ ಜೀವಾತ್ಮನು  
'ಉಸ್ನೋ' ಎಂದು ಎದ್ದು ಕೂತು  
ಸುಸ್ತಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ  
ಪಸುಪಕ್ಷಿಯಾದಿಯಾಗಿ  
ನರಮನುಸರನ್ನೆಲ್ಲ ನಿದ್ದಾವು ಆವರಿಸಿರಲು  
ಆಗ  
ಸೋಮಪ್ಪರು ಮಲುಗಿದ್ದ ಮಂಚಾವು  
ವಯ್ಯಾದ ನಾಯ್ಕಸಾನಿ ಮಾಡುವೋಪಾದಿ  
ವಯ್ಯಾರದಲಿ  
ತಲ್ಲ ಎತ್ತಿ ಒಂದಲ ನೋಡಿತು.  
ಸುಸ್ತಾರಿಸ್ತರೋ ಜೀವಾತ್ಮನ ಕಂಡು  
ಊಕಳಕ ಒಬ್ಬರು ಆದರು ಅಂದುಕೊಂಡು  
ಸಂತೋಸವಾಗಿ  
ಹೇಳತೊಡಗಿತು...

"ಒಂದಲ ಯಾನಾಯ್ತು...  
ನಂ ದೇಸ್ತ ಮಾರಾಜು  
ಹೆಣ್ ನೋಡಾಕ ಅಂತ  
ಪಕ್ಕದ ದೇಸ್ತ ರಾಜ್ಯಕ ವೋಯ್ತಾರ.  
ಈ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಮನ ಹೆಂಗಿದ್ದುದು  
ತಾಡೂ ವಸಿ ನೋಡವು ಅಂದ್ಕಂಬುಟ್ಟು  
ನಂ ಮಾರಾಜು  
ಒಕ್ಕಡಯಿಂದ ನೋಡ್ಕಂಡ್ ನೋಡ್ಕಂಡು ಬತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾರ,  
ಆ ಅಂತಾಪುರವಾಗಿದ್ದ ಅಂತಪುರಕ್ಕೆಲ್ಲಾ  
ಕಳಸದ ಥರಾಗಿ ಇದ್ದಂಥ  
ಒಂದು ಮಂಚಾವು ಅವರ ಕಣ್ಣುಗ ಬಿತ್ತು.

ಆ ಮಂಚ ನೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣು ಕೀಳ್ಳನೆಯೆ,  
ನಮ್ಮ ದೇಸ್ತ ಮಾರಾಜು-  
'ಎಲಲಾ  
ನಾ ನೋಡುದ ಇಲ್ಲುಗ ಹೆಣ್ಣುಗ್ ಬಂದಿರೋದು.  
ಈ ಅರ್ಮನ ಹೆಣ್ಣು ನಮ್ ಅರ್ಮನಗ ಬಂದ್ರ,  
ನಮ್ ಅರ್ಮನಲೂ ಇಂಥ ಒಂದು ಮಂಚ ಇಲ್ಲಿದ್ರ  
ಅವ್ವು ಮಲ್ಲಿಳಾ'... ಅಂಬೋ ಚಿಂತವು  
ಅವರ ಎದ ಒಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿ  
ಒಕ್ಕಡಯಿಂದ ಸುಡ್ತಾ ಬತ್ತಿರಬೇಕಾರ,

ಆಗ, ನಮ್ ರಾಜು ಏನ್ನಾಡ್ತರು...  
ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ ಬಂದರು.  
ಬಂದವರು, ದೇಸದಲ್ಲಿರೋ ಓಜಪ್ಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರಸ್ಕಂಡು

ಪರೀಕ್ಷೆ  
ಏಳ್ಳೆನ ಇರಗಂಡು  
ಅವರಗ್ಗೆ ಈಳ್ಳೆ ಕೊಟ್ಟು  
‘ನೋಡಯ್ಯಾ ಓಜಪ್ಪಗಳಾ...  
ನೀವ್ಗಲು  
ಈಗಾನೆ  
ಉತ್ತಮವಾದ ಮರ ಕಡ್ಕಂಡು,  
ಅದ ಕೆಚ್ಚ ತಕ್ಕಂಡೂ  
ಆ ಕೆಚ್ಚಲೆ  
ಆ ಪರರಾಜ್ಯದ ಮಂಚ ಇದೆಯಲ್ಲಾ...  
ವಸಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲ್ಲ ವೈನಾಗಿಯ  
ಒಂದು ಮಂಚ್ಚ ಮಾಡ್ಕೊಡಿ ನಮ್ಮ’  
ಅಂತ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮಾಡ್ಕರು.

ಆ ಉಟ್ಟಬಟ್ಟೆಲೆ ಓಜಪ್ಪಗಳು  
ಗರುಗ್ಗೆ ಉಳಿ ಇಡ್ಕಂಡು ಹೊರಟು,  
ಮೂರು ತಿಂಗಾ ಮರಾ ಹುಡ್ಕೀ  
ಮೂರ್ ತಿಂಗಾ ಆ ಮರ್ದ ಕೆಚ್ ತಗ್ಗೊ ನಯಸಾಡೀ  
ಮೂರ್ ತಿಂಗಕಾಲ ಚಿತ್ತಾರ್ಲ ಗೆಯ್ತು  
ಗೆಯ್ತು ಮಾಡೀ  
ಗೊಂಬ ಕಂಡಂಗ ಮಾಡಿ ಇರುಸುದ್ರು ನಂಗ...”  
ಎಂದು ಮಂಚವು ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿ  
ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಐಭೋಗವ ಕಣ್ಣುಗ ಕಟ್ಟಂಡು  
ಅದ ನೋಡ್ತಾ ನೋಡ್ತ  
ಅದ್ನೆ ಕಣ್ಣುಗ ಕಟ್ಟಂಡು ನೋಡ್ತ  
ತನ್ನನ್ನೆ ಮರು  
ಮರ್ದೆಹೋಯ್ತು.

ಮಂಚದ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾತು ನಿಂತೊಯ್ತಲೆ,  
ಆ ಮಾತಿನೋಳಗ ತನ್ನ ಮರೆಯೊತಿದ್ಡ  
ಜೀವಾತ್ಮನಿಗ ಪಿಚ್ಚನಸಿ  
“ಈಗ್ಗೊನು ನಿಂಗ ಮದ್ದ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಂಗಿಯ  
ಇದ್ದಯೀಕಣಾ...  
ಮುಂದ್ಕ ಯಾನಾಯ್ತು...?” ಅಂತು.  
ಆಗ ಮಂಚಕ ಎಚ್ಚರ ಆಗಿ  
ಅಯ್ಯೋ ಅಂತ ಆರಂಭಿಸಿತು:  
“ಅಯ್ಯೋ...  
ಯಾನ ಈಗ ಇರಾದು ನಾನು?  
ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನಪ್ಪಾ...  
ಆಗ ನೋಡ್ ಬೇಕಿತ್ತು ನನ್ನ.  
ನನ್ನಾ ನೋಡಾಕ ಅಂತ್ಲಿಯ

ಎಸೋ ದೇಸ್ ರಾಜು ಬರೋರು.  
ಬರೋರು ಎಸ್ ಜನೋ,  
ಹೋಗವರು ಎಸ್ ಜನೋ.  
ಆಗ ನನ್ನ ಮಯೇಲ  
ಒಂದು ಕೊಳೆ ಅನೋದು ಇತ್ತ?  
ಒಂದು ಗಲೀಜು ಅನೋದು ಇತ್ತ?  
ವಚ್ಚಾನ ವಸ ರೇಸ್ಕ ಬಟ್ಟಲಿಯ  
ನಂಗ ಒರುಸ್ತ ಇದ್ದುದು.  
ಒಂದಲ ಒರುಸ್ತಮಾಲ  
ಅದಲ್ಲಿ  
ಇನೋದು ಸಲ ಒರುಸ್ತ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಂಗ.  
ಆ ಬಟ್ಟೆ ಎಸ್ಬುಡರು ಅತ್ತಗ.  
ಆಮೇಕಾ, ದಿನಬುಟ್‌ದಿನಾ  
ಪುನುಗು ಕಸ್ತೂರ್ಯ ಲೇಪ್ಪರೂ...

ಬಾಳಾಟ್ಟ ಹಿಂಗ್ ಮಾಡ್ವಳ್ಳಾ,  
ಗಾಚಾರ ಅನೋದು ಗುದ್ದಕ ಬಂದ್ರಾ,  
ನೋಡ್ಕ ಎಲ್ಲಿಗ್ ತಂದಿಡ್ತದ.  
ಈಗ ನನ್ನಾ ತುಳ್ಳಂದು ಓಡಾಡವರು ಅದೆಷ್ಟು ಜನೋ!  
ಅದಿಲ್ಲಿ,  
ಬತ್ತಾ ಅನ್ನಂಗಿಲ್ಲ, ಜೋಳರಾಗೀ ಅನ್ನಂಗಿಲ್ಲ,  
ಹುಳ್ಳಿ ಅನ್ನಂಗಿಲ್ಲಾ...  
ಅದೂ ಇಲ್ಲಿ,  
ಕೊನಗ  
ದನ ತಿನೋ ಸೆತ್ತಸೆದ ಅನ್ನಂಗಿಲ್ಲಾ...  
ಎಲ್ಲಾನುವಿ ನನೇಲ ಚಲ್ಲಾಡಿ ಚದುರಾಡಿ  
ಈ ರೂಪ್ಕ ತಂದಿಟ್ಟಲ್ಲಾ...  
ಇಂಥಾ ಕಡ ನಾ ಇರ್ದೇಕಲ್ಲಾ...  
ನಾ ಇರಬೌದ?  
ಅದೇನ್ ಪಾಪ್ಪ ಮಾಡಿರದು ನಾನು...?"  
ಅನ್ನುವಷ್ಟಕ್ಕ  
ಮಾತ್ಸ ಮೊದ್ಲು  
ದುಕ್ಕವೇ ಉಕ್ಕಲು  
ಅಲ್ಲುಗ ನಿಲಿತು.

೩

ಮಂಚದ ಕಥಾ ಆಲಿಸುತಲಿದ್ದ ಆ ಜೀವಾತ್ಮನು,

ಸೋಮಪ್ಪರ ಘಟವನ್ನು ಸೇರುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲಾಗಿ,  
ಸೋಮಪ್ಪರ ತಂದೆ ಯಾಡನು.  
ಯಾಡನ ತಾಯಿ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು.  
ಗಂಡನ ತಿಥಿಯಾದ ಮಾರನೆಗೆ  
ತೌರಿಗೆ ದೌಡಾಯಿಸಿದ್ದ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು  
ಆರು ವರುಷದ ಬಳಿಕ  
ಅಪ್ಪ ಸತ್ತ ಹನ್ನೇಡು ತಿಂಗಳಿಗ  
ಹಟ್ಟೇ ಜೇತಗಾರಗ ಹುಟ್ಟಿದವನೆಂಬ ಅಪವಾದದ  
ತನ್ನ ಕುಡಿ ಯಾಡನೊಡನೆ  
ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ  
ಪಾಲಿಗಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಏನಾಯ್ತು.

ಸೋಮಪ್ಪರ ತಂದೆಯಾದ  
ಈ ಯಾಡಕಂದನು,  
ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುಂಡಿದ್ದರೂ  
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕೋತಿಮರಿಯಂತೆ  
ತಾಯಿ ಸೊಂಟ ಬಿಕ್ಕುಂಡಿದ್ದನು.  
ಆ ತಾಯಿ, ಆ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ  
ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಲಿ ಬಿದುರಬುಟ್ಟಿಯೊಂದು ಇದ್ದು  
ಬೆವುರು ವರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಆಗದವಳಾಗಿ  
ಬಂದವಳು  
ಪುರಾಣ ಹೇಳೋ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರ  
ಹಟ್ಟೇ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರಗಳ ಇಳಿಸಿ ಕೂತವಳು  
ಮಯ್ಯ ಬೆವುರು ಜಲವ ಬಳ್ಳು ಚೆಲ್ಲಿ  
ಉಸುರಾಡಿದಳು.

ಆ ಒಳಗಿದ್ದ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರ  
ಮೊಕಮೋರ ಕಯ್ಯಿಕಾಲು ಹೊಟ್ಟೆ  
ಹೀಗೆಯೇ ಎಲ್ಲಂದರಲ್ಲಿ  
ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತಿದ್ದ  
ಸುಕ್ಕುಗಳ ಮುಚ್ಚುತ  
ಈಭೂತಿಮಯವಾದ ಆ ದೇಹವು  
ಪುರಾಣ ಓದುತ್ತಿದ್ದುದು

ಬಂದು ಕುಂತವಳ ಒಂದ್ನಲ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಲಾಗಿ  
ಸರ್ವವೂ ಅರುವಾಯ್ತು.  
ಮೊಕ್ಕ,  
ಕಣ್ಣು ಮೀಸಲಿಯ ಮಾಡ್ಕುಂಡಿದ್ದ  
ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧರನು  
ಕಯ್ಯಿಕಾಲು ಎರಡರಲ್ಲು ಹಗ್ಗ ವಸೆಯುತ್ತಿದ್ದವನು,  
ಈ ಬಂದು ಕುಂತವಳ ನೋಡಲು

ಅವನ ತುಟಿ ಮೀಸುಳು,  
ತಮ್ಮಟಿ ಮುಂದ ಐಕಳು ಕುಣಿವಂತೆ  
ಕುಣಿತೋಡಗಿದವು.

ಆಗ

ಅಣ್ಣ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರು  
ಸಮಾಧಾನದುಂಬಿ  
ನಡುಮನದಿಕ್ಕ ನೋಡಲು  
ಆ ಬಂದು ಕೂತವಳನ್ನು ಕಣ್ಣೆ ತಿಂತಿದ್ದ  
ಮಕ್ಕಳ ಫಲವಿಲ್ಲದ, ಮುಪ್ಪಾಡುತ್ತಿದ್ದ  
ಅವರ ಹೆಡ್ಡಿಯು ನಡುಮನಗ ನುಗ್ಗಿ ದಾರಂದ್ವ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಳು.  
ಆಗ, ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧೂರನು  
ಕಿರುಮನದಿಕ್ಕ ನೋಡಲು  
ವಸ್ತಲಿಗಂಟಿದ್ದ ಅವನ ಹೆಡ್ಡಿಯು  
ತನ್ನ ಕಾಲ್ಪಳಿ ಕಯ್ಪಳಿ ಇದ್ದಬದ್ದ ಐಕಳನ್ನೆಲ್ಲವ  
ತವಕನೆ ಒಳಸೆಳ್ಳುಕೊಂಡು  
ದಾರಂದ್ವ ಮುಚ್ಚಿದಂತೆ ಮಾಡಿದಳು.

ಆ ಬರೋ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ ಕಂಡೂ-  
ಇದಾರು ಇವಳು  
ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಉರುಬಿಸುಲಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸೀರ್ದ ಉಟ್ಟಂಡೂ  
ಕುಂಕುಮ ಇಲ್ಲ ಹಣಾಲೀ  
ಬಳ ಇಲ್ಲ ಕಯ್ಪಲೀ  
ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಕಂದನ್ನ ತಕ್ಕಂಡು  
ಊರ್ಗ ಬರುವಂತವಳಾದವಳು  
ಎಂದವಳ ಅನುಸರಿಸಿ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಾದಿ  
ಆಬಾಲವೃದ್ಧರು  
ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರ ದುಸ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ  
ಆ ಬಾಗಲು ಒಂದು ಜಾಥಾ  
ಉಳಿದಲ್ಲಿ ಕರಿಮಣೀ ಸರವ  
ಪೋಣಿಸಿದಂತಾದರು.

ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರು  
ತಮ್ಮ ತನುಮನಧನವ  
ಪುರಾಣ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗ ನೆಟ್ಟು  
ತಲ ಎತ್ತದೆ ಕುಂತವರು  
ಗಳುಗ ಕೂಡಿ ಬರಲು  
ತಲ್ಲ ಎತ್ತದೆ-  
“ಯಾರಮ್ಮ ತಾಯೀ ನೀನೂ?  
ಅಪರಿಚಿತಳಾದ ನೀನು ಬರಲು ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು?” ಎಂದರು.

ಅಲ್ಲಿ ಉಸುರಾಡದೆ ಬಿಗಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ

ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮಗ  
ಅವರು ಅಸ್ತು ಮಾತಾಡಿದ್ದೇ ಪುಣ್ಯವು ಅನ್ನಿ-  
“ನಾನುಕನ್ನೀ ಭಾವಯ್ಯನೋರೇ...  
ನಿಮ್ಮ ಪಾದದ ಧೂಳು...” ಅಂದಳು.  
ಆ ಯಾವ ಒಂದು ಗೆರೆಯೂ ಏರುಪೇರಾಗದ  
ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರ ದನಿಯು  
“ಭಾವಯ್ಯ ಅನ್ನುವ ಆ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ಬಿಟ್ಟು  
ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೇಳು...” ಅಂದಿತು.

ಅದೊಂದು ಬುಟ್ಟು  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ತಾನು  
ಏನುತಾನೇ ಹೇಳಿಳು.  
ರೋದನಾರಾಗದಲ್ಲಿ-  
“ಅಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ಇರಗಂಟಾ ನೋಡ್ಕಂಡಂಥಾ ಬಳಗ ಅಂಬೋದು  
ಅಪ್ಪ ಅಪ್ಪ ಸತ್ತಮ್ಮಾಲ ಬೀದೀಗ ತಳ್ಳಿದಾ...” ಪಾಡಿದಳು.  
ನಾಕಾ ಕಡೆಗೂ ಯಾಡನು  
ಪೆಕರಾಗಿ ನೋಡತೊಡಗಿತು.

ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು ಪಾಡೀಪಾಡಿ  
ಅವಳಾಗಿದ್ದು ಅವಳು ನಿಲ್ಲುವವರಗೂ  
ತಾಳ್ಮೆ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರು ಕಾದು-  
“ಶರಿಯಮ್ಮ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಶರಿ  
ನೀ ಇನ್ನು ಹೊರಡಬಹುದು...” ಅಂದರು.  
ಅದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ-  
‘ಅಯ್ಯೋ, ಇನ್ ನಾನೆಲ್ಲಿಗ ವಾಗ್ಗಿ ಭಾವಯ್ಯೋರೇ...  
ಇನ್ನು ನಿಂ ಪಾದ ತೊಳ್ಳೆ ನೀರ್ನ ಕುಡ್ಕಂಡೂ...  
ನನ ಗಂಡ್ನ ಯಸ್ ಹೇಳ್ಕಂಡೂ...’ ಅಂತಿರಲು  
ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರಿತ  
ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರು  
ತಡುದು- “ನಿಲ್ಲಮ್ಮ, ಗಂಡ ಅನ್ನುವಂತ ಶಬುದವ  
ಉಚ್ಚಾರವ ಮಾಡಬಾರದವಳು ನೀನು.  
ತಿಥಿ ಆದಾಗಲೇ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೀರಿತು-  
ತೀರಿದಂಥದು ಇನ್ನು ಕೂಡದು.  
ಇನ್ನು ನೀನು ಹೊರಡಬಹುದು” ಎಂದು  
ಕಡ್ಡಾಗಿ ನುಡಿದರು.  
ಹಾಗೂ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ಬಾಯ್ಗೆಯಲು  
ತಲ ಎತ್ತೂ ನೋಡದಂಥ ಆ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿ ದನಿಯು  
ಒಂದು ಗೆರ್ದೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು-  
“ಇನ್ನು ನೀನು ಮಾತಾಡಕೂಡದು  
ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ಇರಕೂಡದು” ಎಂದಿತು.

ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮಗ ಬಾಯಿ ನಿಂತಿತು.

ಕಿರುಮನಲಿ ಐಕಳ ಬಾಯ್ಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಚೀಪುಸ್ತ  
ಹಜಾರದಲ್ಲಾಗುವುದ  
ಮುಚ್ಚಿದ ದಾರಂದದಲ್ಲೂ ಕಾಣ್ತ  
ಸಿದ್ಧೂರನ ಹೆಡ್ಡಿ ಇದ್ದಳು.  
ಸಿದ್ಧೂರನ ತುಟಿ ಮೀಸದಂತೆ  
ಅವನ ಕಾಲುಕಯ್ಯೊಡನೆ  
ಹಿಡುದಿದ್ದ ಹಗ್ಗದುರಿಯೂ  
ಈಗ ತಂತಾನೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು!

ಕಾದು

ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು  
ತನ್ನೇಡೂ ಕಯ್ಯ ಜೋಡ್ಡಿಕೊಂಡು  
ಬಾವನವರ ಪಾದ್ವ ಹಿಡಿಯಲು ಎದ್ದಳು.  
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿಯೂ ಕಾಣುವುದ ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ  
ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರಿಗೆ ಅದು ಅರುವಾಗಿ  
ತಮ್ಮ ಪಾದಗಳ ಒಳಕ್ಕೆಳುದು ಸಿಗದಂತೆ  
ಅನುಸರಿಸಿ ಕೂತು  
“ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಂದೆ ನೀನು ಇನ್ನು ಇರಕೂಡದು”  
ಅಂದರು.

ಎದ್ದಂಥ ಮಾದೇವಮ್ಮನು ಆಗ ಕೂತೂ  
“ಅಯ್ಯೋ ಸಿವ್ವೇ” ಅಂದು,  
“ನಾ ಯಾನಪ್ಪ ಮಾಡ್ಲೇ” ಅಂದು,  
“ಸಿವ್ವಗ ಸಮಾನರಾದ  
ನಂ ಭಾವಯ್ಯರ ಕಣ್ಣಿಂದ ಇರಬಾರದಂಥ ಕೆಲಸ್ವ  
ನಾ ಯಾನಪ್ಪ ಮಾಡೀವ್ವಿ ದೇವ್ವೇ...?” ಅಂದು,  
“ಇಂಥಾದ್ದು ಅಂತ ಯಾರಾರು  
ಒಂದ್ ಚೂಜಿ ಮೊನದಸ್ವು ತೋರಿಸುದ್ರು ಸೈತ  
ಕೆರಬಾವಿ ನೋಡ್ಕತ್ತಿನಿ” ಅಂದೂ ಅಂದು  
ಆಗ ಅದಕ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರ ದನಿಯ  
ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗೆರವು ಹೆಚ್ಚಿ  
“ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದ  
ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೀನು ಆಡಿಶಬಾರದಮ್ಮ.  
ಗಂಡ ಸತ್ತ ಹನ್ನೆರಡನೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ  
ಯಾರಿಗಾದರೂ ಎಲ್ಲಾದರೂ  
ಈ ನರಲೋಕದ ರೂಢಾವಳಿಯಲ್ಲಿ  
ಮಕ್ಕಳಾಗಿರುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಏನಾರು ಇದ್ದಲ್ಲಿ  
ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ತೋರಿಸಿ  
ನೀನು ಬರುವಂಥವಳಾಗು  
ಈಗ ನಡೆಯಾಚೆ” ಎಂದಿತು.



ಮಾತುಗಳು ಬಾಣವಾಗಿ ಬಂದು  
 ಇರಿಯುತಿರಲಾಗ  
 ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು ನೆಲದ ಮ್ಯಾಲ ಕುಸುಬಿದ್ದು  
 ಆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಜಾಗದಲ್ಲೆ ಒದ್ದಾಡಿ ಹೊರುಳಾಡ್  
 “ಸಿವಾಸಿವಾ... ಈ ನನ್ ಕಿವಿಯಾರ ಕೇಳ್ವೇಕಾಯ್ತಲ್ಲಪ್ಪ  
 ಸಿವಾ ಇದಾ, ಅಯ್ಯೋ ಸಿವಾ...!  
 ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ನಾ ಅಂಥವ್ಯಾ ಭಾವಯ್ಯನೋರೆ...?  
 ನನ್ನ ಕಣ್ಣಾಣು...  
 ನಿಮ್ ಪಾದ್ದಾಣು  
 ನನ್ನೊಳ್ಳ ಸತ್ಯ ಅನ್ನೋದು ಇಲ್ಲದಿದ್ರ  
 ನನ್ ಸತ್ತಿರೋ ಗಂಡ ಬಂದು  
 ಈಗ್ ನನ್ನ ಮುರ್ದಳಿ ಬೇಕಾರ  
 ಎಲ್‌ಬೇಕಾರ ಬಿಂಕಿಕೆಂಡ್ವ ಅಂಗೈಲಿ ಇಟ್ಟಂಡು  
 ಆಣಬಾಸ ಮಾಡ್ತೀನೀ  
 ಇಂಥ ದೇವಂಥ ನಿಮ್ ಬಾಯಿಂದ್ಲೂನು ಕೇಳ್ವೇಕಾರ  
 ವೋದ ಜಲ್ಮದಲ್ಲೆ ನಾನು  
 ಎಂಥಾ ಘೋರ್‌ಪಾಪ್ಪ ಮಾಡ್ತೋ  
 ಅಯ್ಯೋ ಸಿವ್ವೇ... ನಿನ್ ಹೆಡ್ತಿ ಮುಂಡ್ಯಾಗ  
 ನೋಡ್ತಾ ನೀನೂ ಸುಮ್ಮಿಯ ಇದ್ದೀಯಲ್ಲಪ್ಪಾ  
 ಬೇಕಾರ ಈಗ್ಲೇ ...” ರಾಗಕ್ಕೆ ತಾಳಲಾರದೆ  
 ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರು “ಮುಚ್‌ಬಾಯ್”  
 ಅಂದರು.

ತಲ್ವ ಎತ್ತದ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರ ಕಣ್ಣಂದಿದ್ದ  
 ಪುರಾಣಪುಸ್ತಕದೊಳಗ  
 ಈ ಮಾಯಾವಿನಿಯು ಮೂಡುತ  
 ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಂದಲೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾಲವನ್ನು  
 ಹಿಂದೂಮುಂದೂ ಮಾಡ್ತ  
 ಆಡುತ ಗೋಚರಿಸುತಲಿದ್ದಳು.  
 ದೃಷ್ಟಿಸಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆನ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ  
 ನಡುಮನೆಯಿಂದ ಅವರ ಹೆಡ್ತಿ ದನಿಯು  
 “ಐ, ಅದ್ಯಾನ ನೀವು, ಅವ್ವ ನೋಡ್ತ  
 ಪುರಾಣ ಮಾಡ್ತೀರದು ಇನ್ನುವಿ ನೀವೂ...” ಅಂದಿತು.  
 ಹೆಡ್ತಿ ಮಾತಿಗೆ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರು-  
 “ನನಗೆ ಹೇಳಲು ಬರಲು  
 ಮೂರು ಕಾಶಿನ ಹೆಣ್ಣಾದ ನೀನು  
 ಎಸ್ಸು ಮಾತದವಳು?” ಎಂದರು.  
 ಆ ದನಿ ಆ ಕಡ ನಿಂತಿತು,  
 ಕಿರುಮನೆಯು ಕಿವಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಕಡ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು

ತನ್ನ ಬಾಯುಚ್ಚಿದ್ಧರೂ  
ಹಣೆಯ ಚಚ್ಚಾ  
ನೆಲವ ತನ್ನೇಡೂ ಬೋಳುಕೈಲು ತಾರುಸ್ತ  
ಆ ಸದ್ಧುಪದ್ಧಿಂದಲೇ  
ಮಾತು ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದಳು.

ತಾಳದ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರಾಗ  
“ತಮ್ಮಾ” ಎಂದರು.  
ಈಗ ದೇಹವಿಡೀ ಕುಣಿಸೂತಲಿದ್ದ ಸಿದ್ಧೂರನು  
“ಅಣ್ಣಾ” ಅಂದನು.  
ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರು—  
“ಏನು ಮಾಡುವುದಪ್ಪಾ” ಎಂದರು.  
ಸಿದ್ಧೂರನು ಕುಂತಲ್ಲೆ ಕುಣಿಸಿದ್ಧವನು  
ರೌದಾವೇಶ ತಾಳಿ ಎದ್ದು  
“ನೀನು ಪುರಾಣ ಓತ್ತಿರು” ಎಂದವನೆ  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನಲ್ಲಿಗೆ ನೆಗ್ಗು ಬಂದು  
ಆ ಅವಳ ಹೊಟ್ಟಕಳ್ಳುವು ಕಲ್ಲಿಕೊಳ್ಳಂತೆ  
ಒಂದ್ಧಲ ಜಾಡ್ಡಿ ವದ್ದನು.  
ಆಗ ನೆಲಕ ಅಪ್ಪಚ್ಚಿಯಾದ ಅವಳ  
ಚೆಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಂದಲೆ ಕೂದುಲ  
ತನ್ನ ಕೈಮುಷ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಗಂಟಾಕಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟಕ್ಕ  
ಆ ಅವಳ ಆ ದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಜೀವವು ತನ್ನ  
ಸ್ವಾಧೀನ ಕಳ್ಳುಕೊಂಡಿತು.  
ಕಿತ್ತರೂ  
ಯಾಡನು ಹೊಟ್ಟುಬಳಗಿದ್ದಂತೆ  
ಅವ್ವಗ ಅಂಟಿತು.

ಆಗಲೀಗ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿಯವರು  
ತಲ್ವ ಎತ್ತಿ ಕಣ್ಣುಗಳ ಬುಟ್ಟರು.

ಆ ಸಿದ್ಧೂರನು ಮುಷ್ಟಿ ಎಳೆದಾಗ,  
ಆ ಮುಷ್ಟಿಗೆ ಗಂಟಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನೂ  
ಅವಳಿಗಂಟಿದ್ದ ಯಾಡನೂ  
ಒಟ್ಟಿಗೇನೆ ಮಾರುದೂರ ಚಿಗಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.  
ಅವಳ ಗಂಟುಮೂಟೆಗೆ ಒದ್ದರ  
ಅದು ಹತ್ತಾಳು ದೂರ ನೆಗೆದು ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.  
ಸುತ್ತಿದ್ದ ಜನವು  
ಅದಾವ ಮಾಯದಲ್ಲೋ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು.

ಆಗ ಬೀದೀಯು ತನ್ನನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು,  
ಆಗ ಗೋಮಾಳವು ಬಂತು.  
ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧೂರನು

ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯ ಬಲವಾಗಿ ಮೇಲೆತ್ತಿ  
ಒಂದ್ಲಕ ಆ ಬಲಬುಟ್ಟು  
ಕೆಳಕ ಕುಕ್ಕಿಸಿದನು.  
ಆಗ ಕೆಳಗ ನೋಡಿದನು-  
ಆಗ ಅವನ ಕಣ್ಣಮಠಾರ ಇದ್ದುದೆಲ್ಲವು  
ಅರಜೀವವಾಗಿ ಚೆಲ್ಲಾಡಿತ್ತು.

ಹಾಗೂ  
ಹೋಗ್ತಾ ಬತ್ತಾ ಜೀವವಾಡುತ್ತಿದ್ದ  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ ಮಯ್ಯಂಟಿದ್ದ  
ಬೆಳ್ಳಿಕರಡಿಗವು  
ಬೆಳಕು ಹೀರ್ದ ಹೊಳೆಯುತಿರಲು  
ಸಿದ್ಧೂರನ ಕೈಯು ಅದ ಕಿತ್ತಂಡು  
ಅಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಗೂ ನೋಡ್ಡ ನಡ್ಡು  
ಸಿದ್ಧೂರನು ಬಂದು ಅಣ್ಣನ ಪಾದಕ್ಕಿರಿಸಿದನು.

ಇತ್ತ  
ಕಿತ್ತೂ ಚೆಲ್ಲಾಡಿದ್ದ ಆ ಬಟ್ಟಬರಿಯಂತೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ  
ಆ ಅರಜೀವಾಡೂ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ಯಾಡರನ್ನು  
ಎಚ್ಚರವು ಎಸ್ಪೋ ಹೊತ್ತು ಕಳ್ಳು ತಲಿತು.

ಆಗ  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ ದೇಹದಲಿ  
ಬೆವುರ ಜಲವು ಉಕ್ಕುತ್ತಿರಲು  
ಅವಳ ಸೊಂಟ ಬಿಗುಹಿಡುದ  
ಯಾಡನ ಕಯ್ಯಳೂ ಬೆವುತು ಜಾರುತ್ತಿದ್ದವು.  
ಯಾಡ ಒಂದ್ಲ ಕಣ್ಣ ಅರತಗುದು  
ಸುತ್ತಲ ಜನ್ಮ ನೋಡಿ  
ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ  
ಆಮ್ಯಾಲ ಅರಗಣ್ಣ ತಗುದೂ ಬಿಟ್ಟೂ ಮುಚ್ಚಿ  
ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡತಲಿತ್ತು.

ಆಸ್ತಿಯಾದ ಅಳುವ ಅಳಲೂ  
ಶ್ರಾಣವಿಲ್ಲದವಳಾಗಿ  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು  
ಕಿತ್ತು ತೂರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನವು ಕೂದುಲುಗಳ  
ತನ್ನೇಡು ಕಯ್ಯಳಿಂದಲೂ ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳಾ  
ಅದ ನೋಡ್ತಾ,  
ಅದ ನೋಡ್ಡ ಗಾಳಿಗು ಜಾಗ ಕೊಡದ ಜನಕ್ಕೂ ತೋರುಸ್ತಾ  
ಬೆಳಗಾಯ್ತು.

ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು-

ಹೋಗಲು ಬಂದವಳ್ಳವಾದ್ದರಿಂದ  
ಸಿದ್ಧರನು ಬಿಸುಟ ನೆಲದಲಿ  
ಅಂಟುಕೂತಳು.

೪

ಅಯ್ಯಾ  
ಅಲ್ಲಿ ಯಾಡನು ಆರುವರುಷದವನಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಂತೆಯೇ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲು  
ಈಗ ಹೊಲಗೇರಿಯಲ್ಲಿ  
ರಾತ್ರೀಲಿ ಉಂಡವರಿಗೆ ಬೆಳಗಿನ ಉಪಹಾರದಂತೂ  
ರಾತ್ರೀಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಣ್ಣೀರಬಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿದ್ದವರ  
ದೊಡ್ಡೋರ ಮನೆಯ ಮದುವೆ ಅನ್ನದಂತು  
ರಂಜನೆಯು ಹಸಿವೆ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು!

ಅಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಕಿಟ್ಟಿಯನು  
ಮಡುಚಿದ ಟರ್ಕಿಟವಲು ಹೆಗಲಲಿ ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ,  
ಉಟ್ಟಿದ್ದ ಪಂಚ ಮಂಡಿಯಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದವನಾಗಿ  
ಬಾಗಲಾಚೆ ನಿಂತಿದ್ದರೆ,  
ಒಳಗೆ ರವಕೆಗೆ ಗುಂಡಿಹಾಕಿ ಹೆಡ್ಡಿಯಾದ ಕೆಂಪಿಯೂ  
ಅವರೀರ್ಧರ ನಡುವೆ ವಸ್ತುಲೂ ಇತ್ತು.  
ಅವನು ಕಣ್ಣು ಮೆಡರಿಸುವನು  
ಆದರೆ ಅವಳು ಕಣ್ಣೆತ್ತೂ ನೋಡದ ಸಲುವಾಗಿ  
ಅವ ಕಣ್ಣು ಮೆಡರಿಸಿಯೂ  
ಬಚಾವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪುಣ್ಯವಂತನಾಗಿದ್ದನು.

ಈ ಕೊಸರಾಡುವ ಇದು  
ಯಾವುದೋ ಮದುವೆ ಸಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂಧದಾಟದಂತಿದ್ದು  
ಜನರನ್ನು ಹಿಡ್ಡು.  
ಆ ತೊಪ್ಪೆ ಹೊತ್ತವರು ತೊಪ್ಪೆ ಹೊತ್ತಂಡು  
ಈ ದನಕರು ಹಿಡ್ಡು ನಿಂತವರು ದನಕರು ಹಿಡ್ಡಂಡೂ  
ನಿಂತವರು ನಿಂತಲ್ಲಿ  
ಕುಂತವರು ಕುಂತಲ್ಲಿ  
ನಡೆಯುವವರು ನಡೆಯದಂತೆ ಸೆರೆಯಾಗಿದ್ದರು.

ಕೊನಗ ನಿಂತಿದ್ದ ಗಂಡನಾದ ಕಿಟ್ಟಿಯನು  
ಪಂಚ ಕೊಳ ಆಗದಂತೆ ಅನುಸರಿಸಿ  
ಅಲ್ಲೆ ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲಿ ಕೂತು-  
“ಅಮ್ಮಿ ಬಮ್ಮಿ ಹೆಣ್ಣಾ” ಎಂಬುದ ಇವ,  
“ಐ ಬತ್ತೀನಿಕನ ನಡಾ” ಅಂಬುದ ಅವಳು  
ಹಿಡ್ಕಂಡು ಎಳೆದಾಡತೊಡಗಿದರು!

ತೂರಮ್ಮನು  
ಅಳುದೂ ಸುರುದೂ ತೂರಿ ನೋಡಿ ಕೊನಗ  
ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಕಿತ್ತು ಕೊಡುವಂತೆ  
ಮಗಳು ಕೆಂಪೀಯ  
ಅಣಿಯಾಗಿ ಅಚ್ಚಟ್ಟಾಗಿದ್ದ ಚೆಲುವನ್ನು  
ಒಳ್ಳೆ ಯಾಪಾರಸ್ತಗಾರನಿಗೇ ಧಾರ ಎರದಿದ್ದಳು.  
ಕೆಂಪಿ ಗಂಡನಾದ ಸಂಭಾವಸ್ತಗಾರ ಕಿಟ್ಟಿಯನು  
ಸಾವ್ಕಾರರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತ ಒಂದು ಸೈಯ್ಲನ್ನೂ  
ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪಂಪನ್ನು ಇಟ್ಟುಗೊಂಡೂ  
ಒಂದಲ್ಲಾ ಅಂತ ಏಡು ಚೊಗ ಚಡ್ಡಿ ಬನೀನೂ  
ಚೊತಗ ಪಂಚ ಟವಲ್ಲೂ ಉಳ್ಳವನಾಗಿ  
ಹಾಗೂ ಕೇಳ್ವರಿಗ ಬೀಡ್ಯ  
ಚೋಬಿಂದ ತಗ್ಗು ಕೊಡುವಷ್ಟು ಆಗಿದ್ದನು.  
ಈ ದಕ್ಷತ್ತೆಗ ಕಾರಣವು-  
ಅವ್ನು ಊರೂರು ಸುತ್ತುತಾ  
ಹುಣುಸ ಬೇವ್ವಬಿತ್ತಗಳ ಸೇರುಪಾಪ್ಲಿ ಧಳ್ಕಾಗಿ ತಕ್ಕಂಡು  
ಸಾಬರ್ಗ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದುದಾಗಿತ್ತು!

ಇಂತಿಂಥ ಪುಣ್ಣಂತಗಾರನಗ ಆಗೂ ಆಡುವ  
ಕೆಂಪಿಯಾಟ್ಟ ಕಂಡು  
ಕೆಂಪೀಯ ದೊಡ್ಡವ್ವನ ಮಗಳು ಒಬ್ಬಂಟಿ ಈರಿಗ  
ಕ್ಲಾಪ ತಡ್ಡರೂ ನುಗ್ಗುತ ಬರ್ತಾ  
ಅದ ಹಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಡ್ಕಂಡು ಈರಿಯು ಮಾತಾಡಿ-  
“ಅದ್ಯಾನತಾಯಿ ನೀ ಆಡದು?  
ಬಿರ್ಬಿರ್ನ ವೋಗದ್ ಬುಟ್ಟು?” ಅಂದಳು.  
ತಿಂಬುವಂತೆ ಕೆಂಪಿಯು-  
“ನಿನ್ನನ್ನಾರ ಗ್ರಾಸ್ತಿ ಬಾಯಾಕಂದು ಬಾ ಅಂತ ಕರ್ಡವು?  
ನಿಂಗ ಸುಮಾನ ಆದ್ರ ಹೋಗು ನೀನೀಯಾ...” ಎಂದು ಜಡಾಯ್ತಿದಾಗ  
ಈರೀಗ ಬಾಯ್ಕಟ್ಟಿತು.

ಅತ್ತ ಈರಿಯು ಸುಮ್ಮಾದಳು. ಗಂಡನು ಎಸೆಯಲು ಆ ಗಂಡನ ಫಲವು ಹನ್ನೇಡು  
ವರುಸದ ಮ್ಯಾಲ ಬೆಳವಣುಗ ನಿಂತು, ದಿನಾ ಸವೆಯೂತ ಸುಂಡೋಗಿದ್ದ ತನ್ನ  
ಕರುಳಬಳ್ಳಿಯ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗ ಕಟ್ಟಂಡು, ಅದ್ಯ ಅಂಬಲಿ ನೀರೆರದು ಚಿಗುರಿಸೊ  
ಯತ್ನವ ಮಾಡ್ತ. ಆ ಅವಳ ಕರುಳಬಳ್ಳಿಯೋ ಮೂಳ ಮಾತಕ್ಕ ನರಮನುಷರ  
ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಿವಿಗಳು ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಣ್ಣುಗಳ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಇಟ್ಟಂತಿದ್ದು, ಇನ್ನು ಅವಳೋ,

ತನ್ನ ಕರುಳ ಬಳ್ಳಿಗೆ ತನ್ನ ಬಗ್ಗರಿ ಮೂಳ್ಳ ತೇದೂತೇದೂ ಕುಡಿಸೂತ, ತನ್ನ ಕೆದುರಿದ  
ಕೂದಲುಗ ಎಣ್ಣನೀರು ಕಾಣಿಸದ ಅವಳೋ ಆ ಕೆಂಚ್ಚ ಇರೋ ಆ ಕೂದ್ಲುಗುವ  
ಅದ್ಕೂವ ಅವಳೋ ಒಂದು ಕಡ್ಡೀ ತುದೀಗ ಬಟ್ಟಸುತ್ತಿ ಎಣ್ಣಹಾಕಿ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟ  
ಉರಿಯೋ ಪಂಜಿನಂತಿದ್ದಳು.

ಇತ್ತ, ಹಟ್ಟೀಗ ದೊಡ್ಡಮನುಸಿ ತೂರಮ್ಮಗ  
ಇನ್ನು ಸುಮ್ಮಗಿರುವುದು ಥರವಲ್ಲ ಅನ್ನಲು  
ಅಳಿಮಯ್ಯಗ- “ಅಪ್ಪ, ಈಗ ನೀವ್ ದಯಮಾಡಿರಿ.  
ಹೆಂಗೂವ ಕೆಂಪಿ ಬೆಂಮನ್ನಿ,  
ಕೂಸೂ ಬಾಣ್ಣೀನುವ ಜೊತಲೆ ಕರ್ಕಂದು ವೋಗರೀ...  
ಈಗ ದೊಡ್ಡಮನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ದಯಮಾಡಿ ಮತ್ತ...”  
ಎಂದು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಅಂದು  
ಹೊಗಸೊಪ್ಪ ತುಂಡ, ಬಾಯ್ ನೆಗೆಸಿದಳು.  
ಅಳಿಮಯ್ಯನು ದನೀಯ ಅಳೂಸ್ತ -  
“ನೀವ್ಯಾನ ಹೇಳ್ತೀರಿಕನ  
ಅಲ್ಲಿ ನಂಗ ಗಂಜಿನೀರ ಕಾಣ್ವರು ಯಾರಅಳಿ ಮತ್ತ...” ಅಂದನು.  
ಅದಕ್ಕೆ ತೂರಮ್ಮನ ಮಾತ್ಸಳು ತುಟಿಕಡೆದಿರಲು  
ಅದ ಕೆಂಪಿಯು ಮಟ್ಟ ಹಾಕಿ  
ಗಂಡನ ದಿಕ್ ತಿರುಗಿ -  
“ಊರೂರ ಬರಬರಾ ಅಂತ ಸುಂಟಗಾಳಿ ಸುತ್ತಂಗ  
ಕಾಲಲ್ಲಿ ಚಕ್ ಕಟ್ಟಂಡು ತಿರ್ಗತಿಯಲ್ಲಾ...  
ಅಲ್ಲ ಉಂಡ್ಕಂದಿರು” ಎಂದೂ ಸಾಲದೆ  
ಅವ್ವನ ದಿಕ್ಕು ತಿರುಗಿ -  
“ಅವೈ, ಇವ ಎಂಥಾ ಕೇಪ್‌ಮಾರಿ ಅಂತ ಗೊತ್ತವ್ವ  
ಅಸ್ತು ಊರೂರು ತಿರ್ಗತನಲ್ಲ...  
ಅಸ್ತು ಓಟ್ಟ ರುಚ್ಯ ಕಂಡಿದ್ದಾನಲ್ಲ!  
ಆಹ್ಲಾ! ಒಂಜಿನಾರು ನಂಗ ತಕ್ಕ ಬಂದು  
“ಅಮ್ಮೇ ತಕ್ಕ  
ಮಾಸಾಲದೋಸ ತಂದಿನಿಕನ ತಿಂಧ್ವ’ ಅಂದಿಲ್ಲ  
ಹೆಡ್ಡೆಂತ ಹೆಡ್ಡಿ...” ಎಂದೂ ಸಾಲದೆ  
ಅವನ, ಗಂಡನ ಮೊಕ್ಕ ಕಯ್ಯೆಟ್ಟಿ  
“ಥೂ ನಿನ್ ಯಾಸ್ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕ” ಅಂದಳು.  
ಮಗಳಿಗ ತೂರಮ್ಮ ಗದುರಿಸಿಕೊಳ್ಳ  
ಹೊರಗ ಜನ ಗೊಳ್ಳೋ ಅಂತು.

ತೂರಮ್ಮನು ಹುಟ್ಟೋ ಮೊಮ್ಮೂಸಗ  
ತನ್ನ ಪರಾಣಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಲು  
ಜೀವ ಹಿಡ್ಡುಕೊಂಡಿದ್ದಳಷ್ಟೇ!  
ಮಗಳು ಕೆಂಪೀಗ ಹುಟ್ಟೋ ಕುಡಿಗಳು  
ಮೂರು ತಿಂಗಾದ ಮ್ಯಾಲ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ

ಹೀಗಿರಲು

ಒಂಜಿನ

ಕೆಂಪಿಯು ಅಪ್ಪನ ಮನಲಿ ಇರುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗ್ಗ  
ಆಗ ರಾತನಗ ಪೋಣೀಲಿ ಗಾಳಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿದಂತಾಗುವುದು  
ಆಮೇಕಾಮೇಕ ಅದು ಹಟ್ಟಿ ಒಳಗೂ  
ಸದ್ದು ಸುಳುವಾಗುವುದೇ ಮುಂತಾದ್ದು  
ಮುಪ್ಪಾದರೂ ಕಣ್ಣುಕಿವಿ ಹಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಗಿದ್ದ ತೂರಮ್ಮನು  
ಒಂಜಿನ

ಆ ಕಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿರೋ ವಾರಗಿತ್ತಿ ಮಗಳಾದ ಈರಿಯು  
ತನ್ನ ಹೈದನನ್ನು ದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಗ ಕರ್ಕಂಡು ಹೋಗಿರೋ  
ಆ ಸರಿಯಾದ ಟೀಮು ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು  
ತೂರಮ್ಮನು

ಎಡಗೈಲಿ ಮಗಳ ಮುಂದಲ್ಲ ಹಿಡ್ಕಂಡೂ  
ಬಲಗೈಲಿ ಈಚಲ ಇಡಗಲು ಹಿಡ್ಕಂಡು  
ಬಗ್ಗಿದ ಬೆನ್ನ ಇನ್ನೂ ಬಗ್ಗಿಸಿ  
ಕಪ್ಪು ಹಚ್ಚಿದ್ದ ಕಪ್ಪುಹಲ್ಲೂನ ನೊರಗುಟ್ಟಿ  
“ಯಾನಮ್ಮಿ? ಯಾನ ಇದು ನಿನ್ ಮಾಯಾ ಮಂಗಾಟ?  
ಚಾಲು ಚಲಾಕು?” ಅಂತ ಗುದ್ದಿದಳು.

ಮಗಳು, ಮೊಕ್ಕ ಸೆರುಗಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಕಂಡು ಅಲುಬಿದಳು.  
ಆ ಬಿಗಿ ಬಿಡದ ತೂರಮ್ಮನು  
ಎಡಮುಷ್ಟೀಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಮಗಳ ಮುಂದಲ್ಲ ಚಿಗಿಸಿ ಮೇಲೆತ್ತಿ  
“ಯಾರ್ ಮುಂದ್ಯ ಆಡ್ತಾ ಇರೋದು ನೀನೂ?  
ಅದೇನ್ ನಿನ್ ಹೊಟ್ಟ ಒಳ್ಳೆ ಮಡಿಕಂಡಿದ್ದೀಯೋ ಅದ  
ಕಕ್ಕು ಅದಾ” ಅಂದಳು.

ಹೀಗೆ ಮಗಳು, ಮೊಕ್ಕ ಮುಚ್ಕಂಡು ಸೊರಗುಟ್ಟಾ  
ಅವ್ವ ಹಿಡುತ ಬುಡದಿರಲು  
ಹೀಗೆ...

ಇದು ಹೀಗಾಗ್ಗ  
ಕೊನಗ ಕೆಂಪಿಯು ಸೋತು ಸುಣ್ಣವಾಗಿ ಸೊರಗುಟ್ಟ-  
“ಅದ ಯಾನ ಅಂತ ನಾ ಹೇಳ್ತವ್ವ?  
ಅದ ನಾ ಯಾಗ ಅಂತ ಹೇಳ್ತೆ?  
ನಾ ತಂದಂಥ ಫಲ್ವ ನಾ ಯಾಗ್ ಹೇಳ್ತೆ ಹೇಳು  
ನಾ ಸತ್ತಾಗ ಸೊರಗ್ಕ ಸೇರ್ಕಲ್ಲ ನಂ ಅವ್ವ ಅಂತ  
ಹಿಂಡಕೂಳಾಕಾಕ ಒಂದು ಗಂಡೂಸು ಆಗೋದು ಬ್ಯಾಡ  
ಬೇಕಾರ ನಂಗ. ಬೆನ್ನುಜ್ಜಿ ಕೊಡಾಕ ಅಂತ  
ಒಂದು ಹೆಣ್ಣುಗೂಸು ಅಂತಾರೂ ಆಗದು ಬ್ಯಾಡವವ್ವ ನಂಗಾ...?”  
ಅಂದಳು.

ಈ ಬಾಣವು ಬಂದು ತೂರಮ್ಮನ ಎಡಗೈಗ ನಾಟಲು-

ಮಗಳ ಮುಂದಲ ಜುಟ್ಟುಜುಟ್ಟು,  
ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಲಗಯ್ಯ ನಾಟಲು-  
ಹಿಡ್ಡ ಇಡುಗಲ ಬುಟ್ಟು,  
ಅಲ್ಲಿಂದ ಜೀವಕ್ಕೆ ನಾಟಲು-  
ತೂರಮ್ಮ ಕುಸ್ಸಳು.

ಅತ್ತ ಮೊಕ್ಕ ಎತ್ತದ ಮಗಳು ಸೊರಗುಟ್ಟುತ್ತಿರಲು  
ಇತ್ತ ಚಿಲ್ಲೆಸೆದಂತೆ ಕೂತ ತೂರಮ್ಮನು  
ತನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸೂಲು ಕೂಡ್ಡಿ  
ನಡುಗೊ ಪರಾಣ್ಯ ಮಾತಿಟ್ಟು  
“ಅದ್ಯಾನ ಇರಾದು ವಸಿ ಬುಡ್ಡಿ ಹೇಳವ್ವತಾಯಿ” ಅಂದಳು.  
ಸೊರಗುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಂಪೀಯು ಮಾತು ಸೇರಿ-  
“ನೀನು ಹೇಳೂ ಅಂತಂದ್ರ ಅದ ನಾ ಹೆಂಗೆಳಲವ್ವಾ?  
ಅದ ಯಾವ ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳ್ಲಿ?  
ಕೋಳಿ ಕೆದ್ದಂಗಾ ಕೆದ್ದವನ್ನ ನನ್ ಕಟ್‌ಬುಟ್ಟು...  
ಮಕ್ಕಳ ಫಲ್ದ ಊರ್ಜಿತ್ತಾ ನಾ ಹೆಂಗೆ ಕಾಣ್ಲಿ?  
ನಾ ಹೇಗೆ ಕಾಣ್ಲಿ?” ಅಂತ ಸೊರಗುಟ್ಟತೊಡಗಿದಳು.

ಅಹಾ! ಎಂಥ ಘೋರ ಅನ್ನಾಯವು  
ತಾನು ಹೆತ್ತಂಥ ಕುಡಿಗ  
ತನ್ನ ಕಯ್ಯಾರ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ ಅಂತ  
ಆಗಲೀಗ ತೂರಮ್ಮನ ಕೇಳಿಸೊ ಕಿವಿಯು-ಕೇಳಿಸದಂತಾಯ್ತು  
ಕಾಣಿಸೊ ಕಣ್ಣು-ಕಾಣಿಸದಂತಾಯ್ತು.

ಹೀಗಾಗೂ ಆಮೇಲೂ ಕೆಂಪಿಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ಫಲವು  
ಮೂರು ತಿಂಗಾದ ಮ್ಯಾಲ ಊರ್ಜಿತ ಆಗದಿರಲು,  
ಚಿಂತ್ಯ, ಪಕ್ಕದಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳಾಗಿ ತೂರಮ್ಮನು-  
“ಎಲಾ... ಯಾವ ದ್ಯಾವ್ವ ಕೇಳಕ ಅಂತ ವೋದ್ರುನುವ  
ಆ ದ್ಯಾವ್ವ ನಾ ವೋದೇಟ್ಟಿಯ  
ಕುರುತುಗಳ್ಳುವುದಕೂ ಮೊದ್ಲು ಕರ್ತು  
ಸಿನೇತಗಾರಳ ಕಂಡಂತೆ ಮಾತಾಡುಸ್ತು-  
“ವೋವೋ ಬಾ, ಬಾ , ಮಗಳೇ  
ಬಾ ತೂರಮ್ಮ ನನ ಕಂದಾ  
ಈ ಸಲ ಮಾತ ನೀನು ಸಟಗೂವೂ ಚಿಂತ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ  
ಹುಟ್ಟೋ ಮೊಮ್ಮೂಸಗ ಗಟ್ಟಿ ಆಯಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿವಿನಿ  
ಹುಟ್ಟಿದರ ಮೇಟಿಯು ಇಂತಿಂಥ ಹೆಸರೀಡೂ  
ಹುಟ್ಟಿದರ ವಾಲೆಯು ಇಂತಿಂಥ ಹೆಸರೀಡು...” ಎಂದು  
ತಲಸವುರೀ ಕಾಣ್ಣು ತಕ್ಕಂಡು ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಂಥಹ  
ಮಾರಮ್ಮದೀರ ನುಡಿಯು ಹುಸಿಯಾಗೊ ಮಾಯದ ಪತ್ತೆಗಾಗಿ  
ಆ ಚಿಂತ್ಯವು ಸೆಣಸಾಡ್ತು-

“ವೋ ವೋ ಆ ಧರ್ವಾಗಿಲ್ಲಾ ಅದೂ



ಈ ಥರಾಗಿ ಅದ ಅದು.  
 ಈ ತೂರಮ್ಮ ಅವುಲ್ಲಾ ಅವು ಮದ್ದುಮಾಟ ಬಲ್ಲೋಳು.  
 ಕಟ್ಟುಪಾಡು ಮಾಡ್ತಾಳ.  
 ಹಟ್ಟಿ ಆಚ್ಚ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳ.  
 ಸಿಕ್ಕಾಕಂಡೆ ಹಿಂಧಪಾದ್ಡ ಮುಂದ್ಕ ಬರುತ್ತಾಳ...  
 ಈ ಥರಾಗಿ ಆವುದೊ ಪಿಲಾನುಗಾರ  
 ಗಾಳೋಗರಾವೊ ದೇವಮಾನವರ ಒಳಾಕಿಕೊಂಡು  
 ನನ್ ಕಂದನ್ನ ಹುಟ್ಟೋ ಕೂಸ ಮುರೀತಾ ಇರೋ ಅದು  
 ಈ ಸಲ ಯಾನಾರೂ ಬಂದುದೇ ಉಂಟಾದೇ  
 ಈ ನನ್ ಹಳ ಚಡಾವು ತಕ್ಕಂಡೂ  
 ಅದರಲ್ಲಿ ಅದ್ನೀಗ ಇಸ್ಕೂ ಪಾಲು ಮಾಡಿ ತಿಂತೀನೀ”  
 ಅಂತ ಉಂಡು ಉಸುರಾಡ್ಡ ಇರುವಾಗ-

ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರ ಜನ ನಿಂತದ,  
 ಕುಂತಿರ ಜನ ಕುಂತದ,  
 ಪಂಚ ಕೊಳ ಆಗದಂತೆ ಕುಕ್ಕರಗಾಲಲ್ಲಿ ಕೂತಿರೋ ಕಿಟ್ಟಿಯ್ಯ  
 ಕೂತನ!

ಕೂತಿರೋ ಕಿಟ್ಟಿಯ್ಯ ಎದ್ದು  
 ಕಯ್ಲಿದ್ದ ಕಡ್ಡಿ ಮುರು-  
 “ಆಗರ ನೀ ಬರಲ್ಲ ಅನ್ನಮ್ಮೀ” ಅಂದನು.  
 ಕೆಂಪಿಯು, ಇದ್ಯಾನ ಯಾವೂರ ದಾಸಯ್ಯ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ.  
 ಹೆಗಲಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದ ಟವಲ್ಲನ್ನು ಸರಿಮಾಡ್ಕಂಡೂ  
 ಗಂಟ್ಟನೂ ಸರಿಮಾಡ್ಕಂಡೂ  
 ಹೆಡ್ಡಿಗ “ಇದಿಯ ಕೊನ ಸಲ ನೋಡ್ಕ” ಅಂದು,  
 ಆಮ್ಯಾಲ ಅತ್ಯಮ್ಮಗ-  
 “ಇದ್ಯಾಕ ಇವೆ ಹಿಂಗಂತನ ಅಂದ್ಕಬ್ಯಾಡಿ  
 ಅತ್ತಮ್ಮೋರೇ... ನಿವ್ ಮಗಳ ಇನ್ನು ನೀವೇ ಮಡಿಕಳ್ಳಿ” ಅಂದು  
 ಒಂದೀಟು ದೂರ ನಡುದು,  
 ನಿಂತು,  
 ಟರಿಟವಲ ಇನ್ನೂ ಒಂದ್ಲ ಮಡ್ಡಿ ಸರಿಮಾಡ್ಕಂಡು,  
 ತಿರುಗಿ ಒಂದ್ಲ ನೋಡಿಯೂ  
 ಕ್ಯಾಬಿನಯ್ ಆದಂಥವನಾಗಿ,  
 ಆಮೇಲ ಎತ್ತಿಕಟ್ಟಿದ ಪಂಚ್ಚ ಕೆಳಕ ಬುಟ್ಟಂಡು  
 ಆ ಪಂಚ್ಚ ಬರಬರ ಸದ್ದು ಮಾಡುಸ್ತ  
 ನಡ್ಡನು.

ಒಳಗ, ಅಂಬಲಿ ನೀರ ತನ್ನ ಹೈದಗ ನೋಣಸುತ್ತಿದ್ದ ಈರೀಗ  
 ಇದು ದಿಗುಲಾಗಿ  
 ಕಾಯ್ಕ ಕೈಬುಟ್ಟು-  
 “ಅಪ್ಪೋ ಇದ್ಯಾನಪ್ಪ ನೀವ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇರದು?

ಅದ್ಯಾನ ನೀವೂ..." ಅಂತಂತ ಅವಳೂ ನಡುದೂ

ಜನಗಳು ಕಡುದೂ

ಬೇಲೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಲಾಗಿ, ಆಗ-

“ನೀವು ಬನ್ನಿಪ್ಪ”

“ಅಲ್ಲಿ ನಂಗ ಯಾರವ್ ಅಂತ ಬರ್ರಿ ಹೇಳಿ...?”

“ಇದೊಳ್ಳೆ ಸೈ ಅನ್ನೋ ಮಾತಾಯ್ಲ ನೀವೂ ಆಡೋದು...?”

“ಆಗಾರ ಇನ್ಯಾವುದ ಹೇಳಿಮತ್ತ ಸೈ ಅನ್ನ ಮಾತೂ...?”

“ಜನ ಯಾರ್ನಳಿ ಆಡ್ಕಳದು ಆಗಾರ...?”

“ನನ್ಯಾಕ ಆಡ್ಕಂದದು ಹೇಳಿ...?”

“ಅವೈ! ಅವು ಎಸ್ಸೇ ಆದ್ರೂ ಹೆಣ್ಣೆಂಗ್ನು ಅನ್ನುಸ್ಕಳಳ...  
ನೀವು ದೊಡ್ಡನಸರೂವೀ ಹಂಗಿಯ ಆಡ್ಕರ, ಮಾತು  
ನಿಂತ್ಕಳದು ಯಾರ್ಗ ಹೇಳಿ...?”

ಆಗಲೀಗ ಸೋತ ಕಿಟ್ಟಯ್ಯ ಈರಿ ಹಿಂದ ಟವಲ ಸರಿಪಡಿಸ್ತ

ಈಗ ಬರುತ್ತಿರಲು

ಕಿಟ್ಟಯ್ಯ ಈರಿಗ- “ಇದ್ಯಾನ ಇಸ್ಪೊಂದು ಮುಪ್ಪು ಹಿಡ್ಕಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲಾ” ಅಂದನು.

ಈರಿ “ಅಯ್ಯೋ ಈಗ್ಲಿಯ ಎಸ್ಪೋ ವಾಸಿಕ ದಮ್ಮಯ್ಯ

ನೋಡಂಗಾರು ಅಮ್ಮೀ” ಅಂದು

ಇನ್ನೂ ವಸಿ ದೂರವು ಹೋಗಲು “ಅಪೈ ನಿಂ ಪಾದ

ನೀವು ಇನ್ನೊಂದ್ಲಕ ಬಂದಾಗ ಜೀತ ಮಾಡಾದ್ರೂ ತೀರಿಸ್ತೀನಿ.

ನನ್ ಕೂಸ್ಕ ಯಾನೋ ಒಂದು ಮಾಡ್ಬೇಕಾಗದ

ಇಲ್ಲ ಅನ್ನಿಯ

ಒಂದತ್ ರೂಪಾಯ್ ಕೊಡಿ ಮತ್ತ...” ಅಂದು

ಹೀಗೀಗ ಹೀಗೀಗ ಅಂದಳು.

ಅದ್ಕ ಅವ “ಇದೆಲ್ಲೋ ಇಸ್ಪಿಲ್ ಲೋಟ್ಟಲಿ ಕುಡ್ಡು

ಚಯ ಹಿಡ್ಕಂಡ ಥರ ಕಾಣ್ತ ಅದ.

ಮೊದ್ಲಿಯ ಹೇಳಾಕ ಯಾನಾಗಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ?

ಬರಾಗ ಔಸ್ಸಿನಾರು ತರನು...” ಅಂದನು.

ಈರಿ “ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಅದು ಔಸ್ಸಿದಲ್ಲಕ ಸೋಮಿ” ಎಂದು

ತನ್ನ ದನೀಗ ಪರಾಣ ಬೆರ್ರಿ,

ಇನ್ನೊಂದ್ಲ “ಅಪ್ಪೋ ಹತ್ ರೂಪಾಯ್ನಾರು...” ಅಂದಳು.

ಅವ ಜೋಬ ತಡುಕಿದಂತೆ ಮಾಡಿ

ತಗ್ಗು ಒಂದು ರೂಪಾಯ್ ನೋಟು ಚಾಚಲು

ಈರಿಯು ಯಾರೂ ನೋಡ್ತಾ ಇಲ್ಲದ್ದ ದುಡಪಡಿಸಿಕೊಂಡು

ತವಕನ ಈಸ್ಕಂಡು

ಸ್ಯಾಲನರಿಗ ಸೇರಿ “ಅಪೈ... ಇನ್ನೊಂದೇಡು ರೂಪಾಯ್ನಾರುವ...”

ಅಂದಳು.

ಆ ಜರುಗಿದ ಬೆಳಗಲ ಸಮರದ ಸದ್ದುವು

ನಾಕ ದಿಕ್ಕನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿ ಮೊಳಗುತಲಿ ಬಂದು

ಕಿವಿಗಿರಿಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಅಂತೂ ನಿಂತು  
ಈಗ ಗಾಳಿಯಾಡುತ್ತಿರಲು

ಚೆನ್ನನು ಹೊರಬಂದವನಾಗಿ  
ಜಗಲಿಮ್ಯಾಲ ಕೂತು  
ಎಡಗಯ್ಯಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡ್ಡು  
ಬಲಗೈಲಿ ಕತ್ತರಿ ಹಿಡ್ಡು  
ಮೀಸ ಕತ್ತರಿಸಲಾರಂಬಿಸಿದನು.  
ಇಂಗ್ಲಿಷೋಡನೆ ಗುದ್ದಾಡಿ ಬೀಯೆ ಎಂಬ ಏಡಕ್ಷರ ಆಗದೆ  
ಎತ್ತೂ ಇಲ್ಲದೆ ಚೆನ್ನನಿದ್ದನು.  
ಹೊಟ್ಟೆಗ ಯಾನಾರೂ ಕಮ್ಮಿ ಬಿದ್ದು  
ನಡಗೆಗ ಗತ್ತು ಬಾರದಿದ್ದರೆ  
ನಡೆಯುವುದ ಬುಟ್ಟು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ ಚೆನ್ನನು  
ತಮ್ಮದೀರ ಜೀತದ ತಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು  
ಚೆನ್ನರಸ ಎಂದು ಹೆಸುರ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಚೆನ್ನಂಗೆ  
ಈಗ ತನ್ನ ಮೊಖಕ್ಕೊಪ್ಪುವ  
ಹಾಲಿ ಮೀಸೆ ಯಾವುದೆಂದು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ  
ಕಸ್ಸ ಎದುರಾಗಿತ್ತು.  
ಅದರಕ್ಕನಾಕ್ಕಾಯ ಮೇಲ್ಪಾತಿಗೆ ಕಣ್ಣರಿ ಮಾಡಲು  
ಗಿರ್ಜಾಮೀಸ ಬುಡುವುದು ಅವನ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ  
ಆದರೆ ಚಿಗುರುಗೂದಲಾಗಿತ್ತು.

ಇವಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೀಗಿರುವಾಗ  
ಕೇರಿಗ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದ  
ಆ ಕಿಟ್ಟಯ್ಯ ಈರಿಯು ಕಂಡುಬಂದು  
ಚೆನ್ನನ ಮೀಸ ಕತ್ತರಿಸುವುದು ನಿಂತು-  
ಬದಲಾಗಿ ಅವನ ಮಯ್ಯ ಉರಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು-  
“ಅದ್ಯಾವ ಸೀಮ ಜನ್ಗಳ ನೀವೂ  
ಅದ್ಯಾಕಾರೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೀರೀ ನೀವೂ  
ನಿಮ್ ಜಗಲ್ಲ ನಿಮ್ ಹಟ್ಟಿ ಒಳ್ಳ ಮಾಡ್ಕಳಕ  
ಅದ್ಯಾನ ರೋಗ ಆಗಿರದು ನಿಮ್ಮಾ?  
ಮ್ಯಾಗಲ ಕೇರಿಯವೂ ನೋಡ್ತ-  
‘ಇಲ್ಲೋಡು ಈ ಹೊಲಬಡ್ಡೆತ್ತವ್ಗಳ ಬಾಳಾಟ್ಟ’  
ಅನ್ನಂಗೆ ಆಡಗ್ಗತಿ ಮಾಡೀಮಾಡಿ  
ಊರುಲ್ಲವ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಇರಗೊಡ್ಡಲ್ಲ ನಂಗಾ...  
ಥೂ ಬಡ್ಡೆತ್ತವ...”- ಎಂದು ಉಗ್ಗು ಅಂದನು.

ತುಟಿಪಿಟಕ್ಕನ್ನದ ಅವರು ದಾಟಿದರು.

ಚೆನ್ನನ ಅಪ್ಪ ಬಿಳಿದುಪ್ಪಟಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು  
ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಊರೋಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು  
ಇತ್ತಗ ಬೀದೀಗೂ ಸೇರ್ದಂಗೆ

ಅತ್ತಗ ಹಟ್ಟಿಗೂ ಸೇರ್ದಂಗ  
ಇರೋ ತಾವುನಲ್ಲಿ ಕೂತವನು  
ದುಪ್ಪಟಿ ಒಳಗಿಂದ ಕಯ್ಯ ತಗುದು-  
“ಓವೋವೋ... ನಮ್ ತೂರಮ್ಮನ ಅಳಿಮಯ್ಯರಲ್ಲ!  
ನಮ್ಮೂ ನಿಮ್ಮೂವ ಹತ್ತದ ಸಂಬಂಜಕನ...  
ಒಂದ್ ಬೀಡಿ ಎಸ್ತುಬುಟ್ಟು ಹೋಗ್ರಪ್ಪೋ...”  
ಎಂದು ಕಯ್ಯ ನೀಡಿದನು.

೨೫

ಈ ವ್ಯಾಳದಲ್ಲಿ ಮುಂಬರೋ ಕಿಚ್ಚು ಹಾಯಿಸೋ ಹಬ್ಬದ  
ಸಡಗರವು ಮ್ಯಾಗಲ ಕೇರೀಲಿ ನಡದಾಡಿ  
ಊರುಗ ದೊಡ್ಡೋರ ಹಟ್ಟೀಲಿ  
ಕುಣ್ಡು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ,

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ

ಸಿದ್ಧೂರನು ಅರಜೀವ ಮಾಡಿ ಎಸ್ತು ಹೋಗಿದ್ದ  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ಯಾಡರ ದೇಹಕ  
ಸಂಜ ಆಗುತಾಗುತ ಸೂಲು ಎಂಬುದು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ  
ಗಕ್ಕಿಟ್ಟವಳಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದ  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ ಕಣ್ಣುಗಳ ನೀರ್ನ್ ಕೋಡಿಯು ಹರ್ದು  
ಕೆರೆಯ ಸೇರುತ್ತಿರಲು  
ತಾಯ ಹೊಟ್ಟೆಗ ತಲಹಾಕಿ ಯಾಡನು  
ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪ ಮುಚ್ಚೋದು ತಗಿಯೋದು ಸುತ್ತಾ ಕಣ್ಣಾಡಿಸೋದು ಮಾಡುತ್ತಿರಲು

ಅವನ ಒಳಗಲ ದವವೆಲ್ಲ ಇಂಗಿದುದಾಗಿ  
ಅವನ ಬತ್ತಿದ ನೇತ್ರಗಳಿಂದ ನೀರು ಅಂಬುದು ತಾನೇ ಬರಲು  
ಎಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬುವಂತಿರಲು.

ಯಾಡನ ತಲ್ವ ಭೂಮಿ ಮ್ಯಾಲ ಇಟ್ಟವಳಾಗಿ  
ಎದ್ದು ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ನಡೆದವಳಾಗಿ ಬಂದಳು  
ಆ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದ್ದ ಕೆರೆಯ ಕರೆಗೆ. ಸರಣು  
ಆ ಕೆರೆಗೆ ಮೂರು ಸಲ ಮಾಡಿದಳು. ಕಣ್ಣುಗ  
ಆ ಕೆರೆಯ ನೀರ ಮೂರು ಸಲ ಒತ್ತಿಕೊಂಡಳು. ಪ್ರಾತಿಸುತ  
ಆ ಮೂರು ಬೊಗಸ ನೀರ ಕುಡ್ಡಾಳು. ಆ  
ಸೆರೆಗೀನ ತುದಿಯಾ ನೀರಿಗದ್ದಿದಳೂ

ಆ ನೀರೂ ಕುಡುದಾ ಸೆರುಗಾ ತುದಿಯಾ  
ತನ್ನೇಡೂ ಕೈಲೂ ಹಿಡುದೂ ತಂದೂ

ಆ ಯಾಡಾನಾ ಬಾಯಾ ಆ ಹಕ್ಕಿಯಾ ಬಾಯಾ ಬಿಡಿಸೂತ ಕುಂತೂ  
ಆ ನೀರು ಕುಡುದಾ ತುದೀ ಸೆರುಗಾ ನೀರ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಿರಲೂ  
ಆ ಆಗ ಆ ಯಾಡನಾ ದೇಹದಲ್ಲೂ ದ್ರವವಾಡೀ ಬಂತೂ  
ಆ ಆಗ ಆ ಯಾಡನಾ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲೂ ನೀರಾಡೀ ಬಂತೂ

ಅಲ್ಲುಗ ಭೂಮತಾಯ ತನ್ನೇಡು ರೆಕ್ಕೆಗಳೂ  
ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಾಗಲೂ  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ಯಾಡರು ಕೂತ ಜಾಗವೂ  
ಅಲ್ಲುಗ ನೆರುಳಾಯ್ತು.

ಉಂಟಾದಂಥ ನೆರುಳಲ್ಲಿ  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ಯಾಡರು  
ರಾತನಗ ಮಲುಗ್ತಾ  
ಬೆಳಕರೀಕ್ಷೆ ಅದ್ವಿಯ ಹೋಟ್ಟುಗ ತಿರುಗ್ಗಂಡೂ  
ನಿಜ್ಜಾಲೂ ಟೀ ಕಡುಬು  
ಆಯೋರನಾಗ ದೋಸುವಿ  
ಜೊತಗ ಬೀಡಿಬಿಂಕಿಪೊಟ್ಟಣ ಇಟ್ಟಂಡು ಯಾಪ್ಪ ಮಾಡ್ಡ.  
ಯಾಡನು ದಿನದಿನ್ನ ಬೆಳೀತಾ  
ಯಾಡನು ಇಂದ್ಗ ಚಿಕ್ಕವನು ನಾಳ್ಗ ದೊಡ್ಡವನಾದನು.  
ದೊಡ್ಡವನಾದ ಯಾಡನು  
ಎಡ ಮೂಗಿನ ಪೊಳ್ಳಲಿ ಬರೋ ಗೊಣ್ಣನ-  
ಬಲ ಮುಂಗೈಲಿ ವರಸ್ಕಳ್ತಾ,  
ಬಲಮೂಗಿನ ಪೊಳ್ಳಲಿ ಬರೋ ಗೊಣ್ಣನ-  
ಎಡ ಮುಂಗೈಲಿ ವರಸ್ಕಳ್ತಾ,  
ಗೊಣ್ಣವಾಚ ಕೈಗ ಕಟ್ಟಿ - ಗಳಾಸ ತೊಳೆಯೋನು.  
ಯಾವುದಾರು ದಿಕ್ ತಪ್ಪಿದ ಇರುವೆ  
ಏನಾರ ಸಕ್ಕರ ಅರಳ ಕದ್ದು  
ಹೋಯ್ತಾ ಬತ್ತ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರ-

ಬುಡು ಬಡ್ಡೆತ್ತದ, ಈ ಗೊಟ್ಟಿನ ಕಾಲ್ದಲಿ  
ಒಂದು ಸಕೆ ಅರಳಗ ಮೂರಾಸು ಆಯ್ದಕನ ಅಂತ  
ಬುಡಸ್ಕಳನು ಅತ್ತಗ

ಇತ್ತಾಗ ಒಂದಿನ  
ಆ ಹೋಟ್ಟತವು ಬಸ್ಸು ಅರಗಲುಗ ಸುದಾರ್ನಕಂದು  
ಟೀ ಕುಡ್ಡು ಹೊರಡುವಂತಾಗಿ  
ಇನ್ನೂ ಇತ್ತಾಗ  
ಯಾಡನು ತೊಳದೂ ತೊಳ್ಳು ಬುಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಲೀಜ್ಜು ನೀರೂ  
ಕೆರ ಸೇರಗಂಟಾನೂ ಆಗಿ

ಹಾಗೂ  
ಒಂದು ಬಸ್ಸು ಅಂಬೋದು ಬಂದು  
ಊರಲಿ ತಂಗುದಾಣ ಆದಾಗ,  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ ಹೋಟ್ಟು ಬರಕಾಯಸ್ತು.  
ಆಗೈ ಹುಲಿಮ್ಯಾಲ ಕೂತ  
ಮಲೈಮಾದೇಶ್ವರನ ಪೋಟ  
ಕುದುರಮ್ಯಾಲ ಕೂತ ಬಸುವಣ್ಣನ ಪೋಟ  
ನೆರುಕಗ ನೇತಾಡೀ  
ದಿನಾ ಅವಕ ಹೂ ಹಣ್ಣು ಊದುಬತ್ತಿ ಬೀಳವು.  
ರಾತ್ರನಗ ಅನ್ನ ವಗ್ರಾಣಿ ಸಾರೂ ತಯಾರಾಗ್ಗ  
ಆ ವಗ್ರಾಣಿ ಸಾರ್ಗ  
ಬೆದುಕೀರು ಬೆಂಮನ್ನಿರಾಗಿ  
ಬಾವ್ವ ಪಡುತಾ.

ಇರಲು, ಯಾಡಗ ಕೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಂಡು-  
ಹಗಲು ಲೋಟ ತೊಳೀತಾ  
ರಾತ್ರನಗ ತೂಕಡುಸ್ತ  
ನಾಳ ಕಡುಬಿಗ ಸಂಪ್ಲ ಆಡ್ಲ ಕೆಲ್ಲವಾಯ್ತು.

ಅವರವ್ವ ನೀರ್ಗ ಅಂತ ಹೋದಾಗ  
ಟೀಗ ಅಂತ ಬರೋ ಪೋಲಿ ಬಡ್ಡೆತ್ತವು  
“ಅಡೈ ಯಾಡ, ನಿಮ್ಮವ್ವ ಕೊಟ್ಟಯುಡಾ” ಅನ್ನವು.  
ಇವ  
ಕೂಸ್ಸಲಿ ಕಣ್ಣು ರೆಪ್ಪೆ ಮಾಡ್ತಿದ್ದ ಆ ಥರ್ರಾಗಿ ಮಾಡ್ತ-  
“ತಿರುಗಾ ವಾಪ್ಪು ಕೊಡುದಾದ್ರೆ ಕೊಡ್ತೀನೀ ಬೇಕಾರ” ಅನ್ನನು.  
ಅದ್ಕ ಅವು ನಗವು!  
ಆ ದೂರ್ದಲಿ ನೀರು ಸೇದೋ ಆ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು  
ಯಾಡನ ಹುಟ್ಟುಹೆಸುರ ಹಿಡ್ಡು-  
“ಕೂಸೂ ರಾಜಸೇಕರ ಮೂರೂ...  
ತೊಲಮ್ಯಾಲ ವಚ್ಚಾನ ಹೊಸ ಟೀ ಸೊಪ್ಪು ಮಡುಗಿವ್ವಿ  
ಅದ್ರಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ಸ್ಕೊಡು ನನಕಂದಾ” ಅಂತ  
ವಕ್ಕಳಿಂಧೆ ದನಿ ಕಡಿಸ್ತ

ನಾಕ ಕೇರೂ ಕೇಳಿಸ್ತ ಕೂಗ್ತ ಇದ್ದರ  
ಇಲ್ಲಿ ಪೋಲಿ ಬಡ್ಡೆತ್ತವು  
“ಅಡೈ ಯಾಡ, ನಿಮ್ಮವ್ವ ಕೊಟ್ಟಯುಡಾ” ಅಂತಾ,  
ಯಾಡ ಬೆಳೇತಾ  
ಇಂದ್ಲ ಚಿಕ್ಕವನು ನಾಳ್ ದೊಡ್ಡವನಾದನು.

೬

ಅತ್ತಗ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಯಾಡನು  
ಒಂಜಿನ ಅವ್ವಗ “ಅವ್ವಾ ಅವ್ವ ಅದ್ಯಾಕಕನ  
ಈ ಕೆಲ್ಲ ಬ್ಯಾಸರಿಕ” ಅಂದನು.  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ಚೋಜುಗಪಟ್ಟುಕೊಂಡು-  
“ಇದ್ಯಾಕಪ್ಪ ಕಂದಾ, ಇಂದು ಹೊಸ ಮಾತ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದಿ!  
ಇನ್ನು ಬ್ಯಾರೆ ಕೆಲಸ್ವ ಯಾನ್ ಮಾಡೀಯಪ್ಪ?” ಅಂದಳು.  
ಹೀಗೀಗೆ  
ಒಂದು ಆಡು, ಒಂದು ಕುರಿ, ಒಂದು ಮೂಗುಬಸಪ್ಪ ತಕ್ಕೊಟ್ಟರ  
ಅವ ಮೇಯುಸ್ತ ಅದರಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚೊಕ್ಕು ಆಯ್ತಿನಿ ಅಂದನು.  
ಮಗ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು  
ಅವ್ವ ಸೆರುಗೊಡ್ಡಿ ವಾರಕ ಅಂತ ಬೇಡಿ ತರಲು  
ಅಲ್ಲೊಂದು ರೊಪ್ಪವಾಗಿ ಯಾಡ ಮೇಯುಸ್ತಾ ಇರಬೇಕಾರ-  
ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲ್ಲ ಮೊದ್ದೆನೆ ಏಳನು  
ಅತ್ತಾಗ ಜೀತಕಾರ ಐಕಳು ಬರೋಕು ಮೊದ್ಲವ  
ಇದ್ದಬದ್ದ ಹಸುರ ತಾನೇ ಮೇಯ್ತುಬುಡೋನು.  
ಆಗ ಯಾನಾಯ್ತು  
ಇವ ಮೇಯ್ತು ಚಂದಕ ಎಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಲಬಿದ್ದು  
ನಂ ದನ ಮೇಯ್ತು ನಂ ಆಡುಕುರಿ ಮೇಯ್ತು ಅಂತ

ರಾಸುಗಳು ಬಂದು ಬೀಳ್ತಾ  
ಯಾಡನ ರೊಪ್ಪವು ಹಿಗ್ಗಿತು

ಆ ದಿನವೂ ಯಾಡನು  
ಮುತ್ತುಗದ ಮರದ ಮ್ಯಾಲ ಕೂತೂ  
ಬುತ್ತಿಬಿಚ್ಚಿ ತಿಂದೂ  
ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕದು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡ್ತಾ  
ಸುತ್ತಾಲೂ ನೋಡ್ತಾ  
ದನಕುರಿ ಆಡಾ ಮೇಯುಸ್ತಾ ಇರಬೇಕಾರ  
ಆ ಜೀತಕಾರ ಐಕಳೆಲ್ಲ ಪಿಚ್ಚಿ ಆಡ್ತ ಇದ್ದು  
ಅಲ್ಲಿ ಕಾಸ್‌ಕಟ್ಟಿ ಆಡವರು ನಾಕ್ಷನ ಆದ  
ಅಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಲಬಿದ್ದು ನೋಡವು ಹತ್ ಹೈಕ ಇದ್ದು  
ಯಾಡ ಏನ್ನಾಡ್ಡ  
ಮರ ಇಳ್ಳು ಬಂದು-

“ನೋಡೋ ನೋಡೋ ನಾಳಕ  
ನಮ್ಮವ್ವ ಮಾಡ್ಡ ವಡ ತಂದೊಡ್ಡಿನಿಕನ  
ಈಗ ನನ್ನ ದನಕುರಿ ಆಡುವ ನೋಡ್ಕಳ್ಳಿ ವಸ್ಯ  
ನಂಗ್ಯಾಕೊ ವಸಿ ಹೊಟ್ಟಕಳ್ಳ” ಅಂದುಬುಟ್ಟು  
ಹಳ್ಳಕ ಇಳ್ಳು-  
ಕುವೈ ಕುವೈಟರಾ ಅಂದು  
ಆಡುಕುರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರುಸ್ಕಂಡ,  
ಅಂಬಾ ಅಂದು ಹಸುದನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರುಸ್ಕಂಡವ  
ಅವ್ಗಳ ಓಡುಸ್ಕಂಡು  
ನಂಜನಗೂಡ್ನ ಸುಕ್ರವಾರದ ಸಂತಗ ತಂದನು.

ಸಿವಸಿವಾ ಆ ಸಂತಾ ಆ ಹೊಳ ಕಣ್ಣುಗ ಕಾಣಗಂಟಾ ಇತ್ತಲ್ಲಾ  
ಅಸ್ಪುದ್ದಾ ಅಸ್ಪಗಲುಕುವಾ  
ಆ ಭೂಮತಾಯಾ ಎದ ಮ್ಯಾಲ  
ಕುರುಚಲಗಿಡದ ಗುಡ್ಡದ ಥರವಾಗಿ-  
ಒಂದ್ಕಡೆಗೆಲ್ಲ ಚೋಳ್ಳ ರಾಶಿ,  
ಇನ್ನೊಂದ್ಕಡೆಗೆಲ್ಲ ಬೆಲ್ಲದ ರಾಶಿ,  
ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆಲ್ಲ ದನ ಕೋಳಿಕುರಿ  
ಕೊತ್ತೀನು ಸೈತ ಇರೋದು!  
ಅಲ್ಲಿಂದ ಏಳೋ ಸದ್ದುಗದ್ದಲು ಆಕಾಸಕ ಗುದ್ದುತಾ...  
ಆ ಜನ್ನೊ ಥರಾವರಿ ಧಿರುಸು ಹಾಕಂಡೂ  
ಆ ಕಡ್ಗ ಈ ಕಡ್ಗ ಸುಮ್ಮ ಸುತ್ತರು.

ಆಗ ಯಾಡ  
ಪೇಟ್ಟು ತಲ್ಲ ಸುತ್ತಂಡೂ ಯಾಸ ತಾಳ್ಕಂಡೂ  
ದನ ಇರಕಡ ದನ ನಿಲ್ಲಿ  
ಕುರಿ ಇರಕಡ ಕುರಿ ನಿಲ್ಲಿ  
ಆಡು ಇರಕಡ ಆಡ ನಿಲ್ಲಿ



ನಡುಮಧ್ಯ ತಾನು ಮೋಜಿನ್ನಾರನಂಗ ನಿಂತ್ಕಳ್ತೆ  
ಯಾವುದೋ ದೊರಮಕ್ಕ ಮೂರ್ಜನ  
ದನದ ಯಾಪಾರ್ಕ ಅಂತ ಒಬ್ಬ  
ಕುರಿ ಯಾಪಾರ್ಕ ಅಂತ ಒಬ್ಬ  
ಆಡ್ನ ಯಾಪಾರ್ಕ ಅಂತ ಒಬ್ಬ  
ಬಂದು.

ಆ ಮೂರ್ಜನಕ್ಕೂವ ಯಾಡ್ನ ರಾಸುಗಳ ಮ್ಯಾಲ ಮನಸಾಗಿ  
ಹೋಗಲೊಲ್ಲರು

“ಏನಯ್ಯಾ ಹುಡ್ಗಾ ಏನ್ ಎಸು ನಿನ್ದು?”

ಅಂತ ಅವು ಕೇಳಾರೆ.

ಅವರವ್ವ ನೀರು ತರ್ವಾಗ ಕೂಗೋ “ರಾಜಸೇಕರಮೂರು” ಹೇಳ್ತೆಲೆ  
ಓಹೋ ಇವನ್ಯಾರೊ ದೊಡ್ಡಮನ್ನರ ಮನೆಯವನೇ ಇರ್ದೇಕು  
ಅಂದ್ಕಂಡು - “ಯಾಪಾರ್ಕೇನೀ ಈ ರಾಸ್ಸಳು ಇರಾದು?” ಅಂತ್ಲೆ,  
ಯಾಡ “ಊಕನಿ. ನಮ್ ಅಪ್ಪಾಜಿಯವರು  
ಇಲ್ಲೆ ತಾಲೊಕ್ ಆಫೀಸ್ಸಲಿ ಮೋಜಿನ್ದಾರ್  
ನೋಡ್ಕ ಬತ್ತಿನಿ ಇರು ಅಂದ್ಬಟ್ಟು ಹೋಗರಕನ,  
ಇನ್ನೊಂದು ಚಣೊತ್ಕ ಬಂದ್ಬಡ್ತರಕನ  
ವಸಿ ತಡ್ಕಳೀ” ಅಂದನು.

ಆಗ ಆ ದೊರಮಕ್ಕ  
ಆ ಆಡುಕುರಿ ದನ್ನ ನೋಡ್ಕ  
ಆ ಸುಳಿಸುದ್ದ ನೋಡ್ತಾ  
ಆನಂದುಸ್ತ  
ಅದೂನೂವ ಬ್ಯಾಸರುಕ ಆಗಲು  
ಆ ಗಂ ಅನ್ನೋ ಹೋಟ್ಟುಗ ನುಗ್ಗಿ  
ಟೀ ಬೋಂಡ್ಕ ತಿಂಕಂಡು  
ಬೀಡಿಸಿಕರೋಟಿ ಸೇಡ್ಕಂಡು ಬರಲು  
ಅಸ್ತೊತ್ತಗ  
ಹೊತ್ತು ನಡುಮಧ್ಯ ಇದ್ದುದು ವಾಲ್ತು.

ಆಗಲಂತು ದೊರಮಕ್ಕಗ ತಡಯಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ-

“ಅಲ್ಲಪ್ಪಾ ಹುಡ್ಕೆ,

ನಾವ್ ನೋಡ್ಕುರ ನಿನ್ ರಾಸಗಳ ನೆಚ್ಕಂಡು

ಬೇರೆಕಡಾ ಮನ್ನೂ ಮಾಡ್ಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಕಡ ಪರೂರೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿಗ ಬೇಕ್ಬೇಕಾದವ್ವೆಲ್ಲ

ಬ್ಯಾರೆಯವರ ಹತ್ರ ಆಯ್ಕಂಡು ಹೊರಟೂಹೋದ್ದೂ.

ಈ ಕಡ ನಿಮ್ ಅಪ್ಪಾಜಿಯವರೂ ಬರ್ಲಿಲ್ಲ

ಇನ್ನು ನಿಮ್ ಅಪ್ಪಾಜಿಯವರು ಬಂದೂ

ನಾವು ಯಾಪಾರ ಕುದುರೀ

ಇನ್ನು ನಾವು ನಮ್ನಂ ಊರು ಸೇರ್ಕಳದು ಯಾವಾಗ್ಲಪ್ಪಾ?” ಅಂದರು.

ಯಾಡನು “ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ನಂ ಅಪ್ಪಾಜಿಯವರು

ಅದೆಲ್ಲೋ ಮೋಜಿನ್‌ದಾರ್ ಜೊತೆ  
ವಡಟೀ ಕುಡೀತಾ ಸಿಕರೋಟು ಸೇದ್ವತ್ತ  
ಮರುಬುಟ್ಟಿರಬೌದುಕನ  
ನೀವ್ವಳು ವಸಿ ನೋಡ್ತ ಇರಿ ಇತ್ತಗ  
ನಾನು ಈಚೋರಿಯಿಂದ್ ಹೋಗಿ  
ಆಚೋರಿಯಿಂದ ಜೊತಲಿ ಬಂದ್ ಬುಡ್ತೀನಿ ಅತ್ತಗ” ಅಂದನು.

ಆಗ ದೊರಮಕ್ಕ ನಗ್ತ ತಡ್ತು ಅಂದರು  
ಏನಂದರ- “ಎಲ್ಲಾದ್ರುನು ಉಂಟೇನಯ್ಯ ಪೆಚ್ಚು ಹುಡುಗ್ಗೆ  
ಸಂತಲಿ ಒಳ್ಳೇರೂ ಉಂಟೂ. ಕೆಟ್ಟೋರೂ ಉಂಟೂ.  
ಯಾನಾರೂ ರೇಟ ಹೇಳವನೇಯ್ಯ...?”  
“ಊ ಸೋಮೀ ಹೇಳವ.  
ಕೇಳ್ವವರ್ಗ ಮೊದ್ಲು ಅವತ್ತವಿಯ ರೇಟ್ ಕೇಳು ಅಂದವ್”  
“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಮೂದೇವೀ  
ಆಗಾರ ಅದೆಸ್ವ ರೇಟು ಹೇಳು ಮತ್ತೆ”  
“ನಿಮ್ ರೇಟ ಮೊದ್ಲ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ”  
ಆ ಮೂರನ ದೊರಮಕ್ಕಳುವ ತಂತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡ್ಕಂಡರು.  
“ನಮ್ ರೇಟು ಮೂರ್ ಸಾವರಕಣಯ್ಯ”  
“ನಾಕ್ ಸಾವರ್ಕ ಬಂದ ಕೊಟ್‌ಬುಡು. ಅದ್ಯೂ ಮೊದ್ಲವಿ  
ಕೇಳ್ವವರ್ಗ ಐಸಾವರ ಹೇಳು ಅಂದವ್ ಸೋಮೀ”

ಆ ಯಾಡನ ಮಾತ್ ಆ ದೊರಮಕ್ಕ ನಕ್ಕಂತ ನಗ್ತಾ  
ಆ ರೇಟೇನ ಒಂದ್ಯಾಸು ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ನಂಗಿದ್ರೂನೂ ಮಾಲೂವಿ  
ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇನೆ ಐತೆ ಅಂದ್ಕಂಡು,  
ನೂರ್‌ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್ ರವರವ ನೋಟ ಎಣಿಸಿ ರಾಸ್ಸಳ ಹಿಡ್ಡರು.

ಆ ಚಣವೇ ಯಾಡನು  
ಆ ಗಂಮಂತ ಕರೆಯೂತಿದ್ಲ ಓಟ್ಟುಗ ತಾನೂವಿ ನುಗ್ಗಿ  
ಬೋಂಡ ಟೀ ಕುಡ್ಕಂಡವನು,  
ಅಲ್ಲಿ ಲೋಟ ತೊಳೆಯೊ ಗಂಡು  
ಐದು ಗಳಾಸ್ಸುವ ಐದು ಬೆರುಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು  
ಆ ಗಲೀಜ್ಜ ನೀರ್ಗ ಆ ಐದು ಲೋಟನುವ  
ಜಳಕ್ಕನ ಒಳಕ್ಕೆಟ್ಟಿ  
ಒಳ್ಳೆ ಲಳಲಳ ಮಾಡ್ಬುಟ್ಟು  
ಮೇಲ್ಕ ಥಳಥಳ್ಳ ಲೋಟ್ಟಿ ಎತ್ತುತಾ ಇದ್ದಲ್ಲಾ  
ಅದ್ಯೂವ ನೋಡ್ಕಂಡು ಇವ ಯಾನ್ಮಾಡಬುಟ್ಟಾ  
ಬರೋ ಅಂತ ಬಸ್ಸಲಿ ಬಂದು  
ಬುತ್ತ್ಯ ಅಪ್ಪುಸಿಡ್ತ ಇದ್ದಲ್ಲಾ  
ಆ ಮುತ್ತುಗದ ಮರ್ವ್ವ ಹತ್ತಿ ನೋಡ್ತಾನೇ-  
ಆ ಜೀತಗಾರ ಐಕಳು ಇನ್ನೂವಿ ಪಿಚ್ಚಿ ಆಡ್ತಲೆ ಅವೆ!  
ಇವ ಇಳ್ಳು ಆ ಮರದ ಕೆಳುಗ ಮಲುಗಿ  
ಕಟಬಾಯಲಿ ಆ ಕಡಗ ಒಂದು ಗೇಣು

ಈ ಕಡಗ ಒಂದು ಗೇಣು ಜೊಲ್ಲು ಸುರುಸ್ತಾ ಇದ್ದರೆ  
ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಆ ಜೀತಗಾರ ಐಕ  
ಕವುಚ್ಚೊಂಡು ಬಿದ್ದು  
ಪಿಚ್ಚಿ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದವು,  
ಬುಟ್ಟು ಪಿಚ್ಚಿ ಕಾಣಿಸದಾದಾಗ  
ವೋವೋ ಕತ್ತು ಆಯ್ತು ಅಂದ್ಕಬುಟ್ಟು  
ಎದ್ದು ತಂತಮ್ಮ ದನಕುರಿಗಾಗಿ  
ಕಾಣ್ಣ ಅಸ್ತೂ ದೂರುಕವ ನೋಡ್ತವ,  
ಒಂದು ರವಷ್ಟೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.  
ಆ ಹತ್ತೂ ಜನವೂ ಆ ಹತ್ತೂ ದಿಕ್ಕಲೂ ನೋಡ್ಕಂಡು  
ತಿರುಗಾ ಮುತ್ತುಗದ ಮರದ ತವುಕ ಬರ್ತವೆ!  
ಅಲ್ಲಿ ಯಾಡ ಯಾಸ ಹಾಕಿ  
ಜೊಲ್ಲ ಕರಗಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಮಲಗವನೆ!  
ಆಗ ಜೀತಗಾರ ಐಕಳು ಯಾನಂತ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡು:  
ನಂ ನಂ ಗೌಡಗಳು ಇನ್ನು ನಂ ಬುಡಾಕಿಲ್ಲ  
ಎದ್ದರ ಯಾಡನೂ ಬುಡಾಕಿಲ್ಲ...  
ಅಂದ್ಕಂಡು ಕಾಫಿ ತೋಟ್ಟ ದಿಕ್ಕ ದೌಡಾಯಿಸಿದವು ಅತ್ತ.

2

ಇತ್ತ, ಕತ್ತಲು ಭೂಮಗ ತನ್ನ ದಾರದ ಎಳೆಗಳನು ಇಳಿಬುಡ್ತಾ  
ಹಾಗೂ ಪಸುಪಾಣಾದಿಗಳು ಬಾರದಿರಲು  
ದಿಗಲುಳ್ಳವರಾಗಿ ಗೌಡಗಳೂ ಗೌಡತೀರೂ  
ಗಂಡ್ಲತ್ತ ಮುಂಡರಾದಿಯಾಗಿ ಜಮಾಯಿಸಿ

ಧೂಳು ಕಾಣಲು ತವುಕವಾಗಿರಲು

ಆ ರಸ್ತಾ ಮಣ್ಣುಮಡ್ಡಿಗಳು ಒಂದುಗೂಡಿ

ಅದು ಯಾಡನಾಗಿ

ಆ ಕಲ್ಲುಮುಳ್ಳು ರಸ್ತಾಲಿ

ಯಾಡನು ಉರುಳುಸ್ಯಾವ ಮಾಡ್ಡ

ಹತ್ತೂದನ ಎಬ್ಬುಸೋ ಧೂಳ

ಅವ ಒಬ್ಬನೆ ಎಬ್ಬುಸ್ತ

ಉರೂಳ್ಳು ಬರುತಾ

ಇದ್ಯಾನ ಎಂಬುದರ ಅರುತಮಾನ ಅದಾರಿಗೂ ಉಂಟಾಗದಿರಲು

ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದ್ಲಕ ಬೆರಗು ಹಿಡ್ಡು

ಬಲು ಕಸ್ತದವರಾರೋ ಮಠಕ್ಕೆ ಹರುಕೆ ಹೊತ್ತವರಿಂದ

ಈ ಸ್ಯಾವ ನಡೆಯೂತಿರಬೇಕೆಂದು

ಅಂದಾಜುಸ್ತ ಇರುವಲ್ಲಿಗ

ಯಾಡನು ಉರುಳು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಗ-

ಅಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಥರಾವರಿ ಉರುಳ್ಳಾ

ಇದ್ಯಾನಪ್ಪ ಸಿವ ಇದು ಅನ್ನುಸ್ತ

ಆ ಮಾನುಭವ ಯಾಡನ ಚೋಗ ಚೆಡ್ಡಾದಿಗಳು

ಅವಾವು ಇತ್ತೋ ಅವು

ಅವುಕ ಮಣ್ಣುಧೂಳುಏಲುಉಚ್ಚಾತೊಪ್ಪಾದಿಗಳು

ಬಿಡುಸಲಾಗದಂತಂಟಿ

ಅದಾವುದಾದರೂ ಅದಿರಲಿ-

ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಆ ದೇಹವೂ

ರಗುತವಾಡುತ ನೂರಾ ಎಂಟು ಬಣ್ಣವಾದ ಅದು

ನಿಂತೆಕಡ ನಿಲ್ದಿಯ ಉರುಳ್ಳ

ಆ ನಿಂತವರ ಪಾದ್ಗಳ ಹಿಡಿಯೂತ

ಬೆವೂತ ಆ ಜನವು ಬಿಂಕಿಕಡ್ಡಿಗೀರಿ

ಬೆಳೂಕ ಮಾಡಿ ನೋಡಲೂ

ಅರುತವು ಸಿಗದಿರಲು

ಆಗ ಬಲುಕಷ್ಟದಲಿ ಯಾರೊ ಒಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತುಗ

ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಬಂದು-

ಅದು ಯಾಡ ಅಂಬುದು ಅರುವಾಯ್ತ!

ಆಗ ಆ ಎಲ್ಲರೂ ಯಾಡನ ಎತ್ತಿ ಕೂರಿಸಿದರು.

ಓಡಾಡ್ಡ ಒಬ್ಬ ನೀರು ತಂದನು

ಇನ್ನೊಬ್ಬ-ಯಾಡನ ಬಾಯ ಬುಡಿಸಿದನು.

ಆ ಬುಡಿಸಿದ ಬಾಯ್ಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನೀರು ಅನಕಿಸಿದನು.

ಮಗದೊಬ್ಬ ಟವಲ್ಲಿಂದ ಗಾಳಿಸ್ಯಾವವ

ಆಗ

ಅವ್ವ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು

ಲಬೋಲಬೋ ಬಾಯ ಬಡಿಯೂತ ಬಂದು

ಆ ಉರುಳಾಡುತ ಇರೋ  
 ಯಾಡನ ಮುಂದ ಕೂತು ವಾಲಾಡಿದಳು.  
 ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಯಾಡ  
 'ಲವ್ವೊ ಲವ್ವೊ ಲಪ್ಪೋ ಲಪ್ಪೋ' ಅಂತ.  
 ಆಗ ತಿಳ್ಳವರೊಬ್ಬರು  
 "ಯಾನ್ನ ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಂಡಿರದು ಇದುಕನ್ನ  
 ವಸಿ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮಗ ಮಲುಗ್ಗಿರಿ"- ಅಂದರು.  
 ಬಿಳಿ ಮೀಸ್ಯವ ಒಬ್ಬನು  
 ಬೇವುನ ಸೊಪ್ಪು ತಂದು ಇಳಿತಗುದು  
 ತಗೀತಾ ಯಾಡನ ಶರೀಲದ ಮ್ಯಾಲ  
 ನವುರಾಗಿ ಸೊಪ್ಪು ಸವೂರೂತ ಸವುರ್ದ-  
 "ಬುಡ್ಡು ಅನ್ನು, ಬುಡ್ಡು ಅನ್ನು" ಅಂತ ಸವೂರೂತ ಬುಡುಸ್ತಿದ್ದನು.  
 ಬುಡುಸಾಗಿ ಆಮ್ಯಾಲೂ  
 "ಅದ್ಯಾನ ಕಂಡ್ಯಪ್ಪ" ಅಂದ  
 ಅದ್ಯಾವ ಯಾಡ 'ಲವ್ವೊಲವ್ವೊ ಲಪ್ಪೊಲಪ್ಪೋ' ವದುರ್ದ  
 ಊರುಗಾದಿ ಊರು ನೋಡ್ಡ ನಿಂತಿತ್ತು.  
 ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ದುಕ್ಕದ ಮಡುವಾಗಿ  
 ಒಂದು ದಿಕ್ಕಗ ಕಯ್ಯ ತೋರುಸ್ತ-  
 "ನಮ್ಮ ಏಳ್ಳ ನೋಡಕ್ಕಾಗದವರ ಮಾಟ್ಟಕಪ್ಪ ಇದೂ  
 ಇದು ಅಂತಿಂತದಲ್ಲಾ" ಅಂತ  
 ನೆಲವ ತಾರುಸ್ತ ವಾಲಾಡೂತ.

ಈ ಚಂದವು ನಿದ್ದಬಂದು  
 ಆ ಜನಕ ಗುದ್ದೂವರೂ ನಡ್ಡು  
 ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತೋರು  
 ತಲ್ಲ ಒಂದ್ಲವಾದರೂ "ಅದ್ಯಾನುಡ ಯಾಡ" ಅಂತ ಕೇಳಿ  
 ಆ ಕೇಳ್ವರ್ದ ಸುಸ್ತಾಗಿಸಿ  
 ಕೊನಗ ಯಾಡನು 'ನಂ ಆಡುಕುರಿ ದನುವಿ' ಅಂತ  
 ಉಸುರ ಬುಟ್ಟನು.  
 ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮಗಾಗ ದೊಡ್ಡಜೀವ ಎತ್ತಿಟ್ಟಂತಾಗಿ  
 ತಾರ್ದದು ಕುಟ್ಟೋದು ನಿಲ್ಲಿ ಕೂತು ಬೆಪ್ಪಾದಳು.

ಸುತ್ತಾಲೂ ಜನವಾಗಿ ಗಾಳಿಯಾಡಲು ಕಸ್ತವಾಗಿ  
 ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಳಿಗ ಉಸುರು ಸಿಕ್ಕಾಕಿಕೊಂಡಿರಲು  
 ಯಾಡ ಅಂದನು-  
 "ನಂಗ ಹೊಟ್ಟಕಳ್ಳ ಬಂತು  
 ಜೀತಗಾರ ಏಕಳ್ಳ ನೋಡ್ಕಳಿ ಅಂದಿ  
 ನಾನು ಹಳ್ಳಕ ವೋದಿ  
 ಅದ್ಯಾಕಕನಿ ಸುಸ್ತಾದಂಗಾಯ್ತು.  
 ಬಂದವ ಮುತ್ತಗದ ಮರ್ದ ನೆರುಳಲಿ ಮಲಿಕಂದಿ  
 ಅದ್ಯಾಕಕನಿ ನಂಗಾ ಮಾಯ್ತು ನಿದ್ದಾವು ಬಂದು

ಅಗುತಗತ್ತು!

ನಿದ್ದ ತಿಳ್ಳು ಕಣ್‌ಬುಟ್ಟೀ...

ನನ್ ಸುತ್ತಾ ಬಿಕೋ ಅಂತಿತ್ತು!”

ಆ ನಿಂತ ಕುಂತ ರಾಸುದಾರರು ಕುಸ್ಸು ಕೂರಲು

ಆಗ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು

ಆ ಒಂದು ಉಸುರ್ಗ ಎದ್ದು

ಈ ಉಸುರ್ಗ ಬರಬರ್ನ್ ಬೇಲೀಲಿ ಆಳುದ್ದದ ಲಕ್ಕಿ ಕಡ್ಯ

ಕಿತ್ತ ಬಂದು ಆ ಎಲ್ಲಾ ಉಸುರ್ನು ಸೇರಿ

ಯಾಡನಿಗ ರಪ್ಪರಪ್ಪ ಗಟ್ಟುಸ್ತ

ತಡೆಯಾಲು ಬಂದವರಗೂ ಬಿದ್ದವು ಅತ್ತಗ!

ಈ ರೋಷವ, ನಿಧಾನಸ್ತಗಾರರೊಬ್ಬರು

ತಡ್ಡು ಅಂದರು-

“ಅಯ್ಯೋ ಮರುಳೇ, ನಿನ್ನಗ ಬದ್ಧಿಬಂದಿರೋದೇ

ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಾರಕ ಅಂದ್ಲೊ!

ಆ ಜೀತ್ಗಾರ ಐಕ ಯಾನಾದ್ಲೊ ಯತ್ತಾದ್ಲೊ

ನೀ ಮಾಡ್‌ಮಟ್ಟಿದ ಪುಣ್ಯ ಅವನ್ನೀಗ ಉಳುಸದ

ಎಲ್ಲರೂ ಆದ್ದು ನಿಂಗೂ ಆಯ್ದದ

ಸಮಯ ಅನ್ನೋದು ಕುತ್ತುಗಗ ಬಂದೂ

ಗುದ್‌ಕಂಡು ಕೂತಾಗ

ಆಗ- ನನ್‌ದು ಕೊಡು, ತನ್‌ದು ಕೊಡು

ಅಂತ ಯಾರಾರು ಅಂದ

ಮೇಲಿರವ್ವು ಮೆಚ್ಚಿನಾ ಅದ ?

ಈಗ ಗಂಡು ಬೆಚ್ಚಂಡದ

ರತನೀರ್ ತಗ್ಗು ಒಳಕ್ಕ ಕರ್ಕ...”

ಅಂದವರ ಕಾಲ್ಗ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು ಬಿಗಿ ಹಿಡ್ಡು ಬಿದ್ದೊ-

“ಯಪ್ಪಾ ಸಿವುನೇ, ನಾ ರುಸ್ಯಂತಿ ಆದ್ ತಾವಿಂದ್ಲೊ

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೂಸ್ಸು ಕೈಲೂ ಬೆರುಳ ತೋರಸ್ಕಂಡು

ಬಾಳಾಟ ಮಾಡ್ಲಿಲ್ಲಾ!

ಹಟ್ಟಿ ಒಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ತರಾವ್‌ರು ಇಲ್ಲಾ

ಒಬ್ಬ ಬರಾವ್‌ರು ಇಲ್ಲಾ

ಇಂಥ ಕಡ ನಾನು ಒಂದು ದೂಪನಾರೂ ಆಕ್ಕಂಡೂ...

ಒಂದು ದೀಪನಾರೂ ಅಸ್ಸಗಂಡೂ...

ಅವುರಾ ಹೆಸ ಹೇಳ್ಕಂಡು

ಹೆಂಗೋ ಜೇವ್ವ ಹಿಡ್ಕಂಡಿರೋ ನಾನೀಗ...

ಈ ಮಗ್ನ ದೆಸಲೀ...”

ಅಂತಂತ ಆ ಹಿಡ್ಡ ಕಾಲ್ಗ ಹಿಡುತ ಬುಡದಿರಲು

ಅವರು ಅವಳ ಮೈದಡುವುತ ಮೇಲೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿದರು.

ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು

ಯಾಡಗ ಹಾಗೂ ಬುಡದೆ ಗುದ್ದುತ ನಡ್ಡಳು.

ಆದ ಮಾಯವು ಸಿಗದೆ  
ರಾಸುಗಳ ಮಡುಗಿ ಒಂದು ಕುಳ ಅನ್ನಿಕೊಂಡವರ  
ಹಟ್ಟೀಲಿ ಉಣ್ಣಕ ಅಂತ ಕುಂತರೂ  
ಕಯ್ಯ ಬಂದ ತುತ್ತು  
ಬಾಯ್ ಬಂದರೂ  
ಅದು ಒಳಹೋಗದುದಾಗಿ ಇರಲು

ಆ ಸಪ್ಪಟ್ಟು ಸಮರಾತ್ರಲು  
ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು  
ನಾಳ ಕಡಬುಸಂಪ್ಲವ ತನ್ನ ಸೋತ ಕಯ್ಯಳಿಂದಲಿ  
ಆಡುತ್ತಲೋ ಗೋಳಾಡ್ತಲೋ  
ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.  
ಅಲ್ಲುಗ ಯಾಡನು ತವೆಯೂತ ಬಂದು  
ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕದು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡ್ಡ  
ಆ ಸೊಳ್ಳು ದೀಪವು ಸಣ್ಣದಾತು.  
ಆ ಅಪ್ಪ ಯಾಡನ ಮಯ್ಯೆಬಾಸುಂಡವಾಗಿದ್ದ ಲಕ್ಕಿಕಡ್ಯ  
ಸವೂರೂತ ಸವುರ್ರ-  
“ಮೊದ್ಲಿಯ ಹೇಳಾಕ ಯಾನಗಿತ್ತಪ್ಪ ನನಕಂದಾ...” ಅಂದಳು.

ಅನ್ನಲು,  
ಯಾಡನು  
“ನಾ ಯಾನಾರ ಮೊದ್ಲಿಯ ಹೇಳ್ಬುಟ್ಟು  
ನೀ ನಂಗ್ ಹೊಡ್ಡಾಗ ನಂಗ ಅಳೂ ಬರ್ಲಿದ್ರ ಆಮ್ಯಾಕ...”  
ಅಂತ ಅನ್ನ  
ಎಡಚೋರಿಯ ಚೆಡ್ಡೀ ನವಾರ್ವ ಮಾತ್ರ  
ಹಿಚುಕ್ತಾ ಹಿಚುಕ್ತ  
ನೂರ್ನೂರ್ ರುಪಾಯ್ಗಳ  
ಒಂದಾದ ಮ್ಯಾಲ ಒಂದ ಹೊರಬರುಸ್ತ  
ಚೊತಗ ತವಕನ ಆ ನೋಟ್ಟಿ ಅಂಟಿಂಡಿದ್ದ ಕೂರನತ್ತು ಮುಂತಾದ್ದು  
ಆ ಕಾಸ್ಸ ಆಸ್ಸ  
ಪರಾಣಬುಟ್ಟರೂ ಬುಡಲ್ಲ-ಅಂತ  
ಅವೂ ಇಣುಕ್ತ ಬಂದವು.

ಆಗಲೀಗ, ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮಗ  
ಮದೂಗ ಬಂದಂಥ ತನ್ನ ಮಗನಿಗ  
ತನ್ನ ಹಾಳಾದ ಕಯ್ಯಳಿಂದಾ ಕಣ್ಣುಗಾಣದೆ ಹೊಡದುದಕಾಗಿ  
ದುಕ್ಕಾವು ಉಕ್ತಾ “ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ನನಕಂದಾ  
ನಿಂಗ ಮೊಕಮೋರ ಮಯ್ಯೆ ಅಂತ ನೋಡ್ಡೀಯಾ  
ಹೊಡೀತಲ್ಲಾಪ್ಪ ಈ ನನ್ ಹಾಳಾದ ಕಯ್ಯಳೂ  
ಇವು ಎಂದ್ಗಪ್ಪಾ ಸೇದೋಗದೂ.....ಇವೂ...”  
ಅಂತಳೂತ.

೮

ಆಗಲೀಗ

ಯಾಡನಿಗ ಯಾಕಕನಿ ದುಕ್ಕವು  
ಅದೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದು ಅವನ ಮಯ್ಯುಂಬಿತು.  
ದುಕ್ಕಳಿಸನು. ಆ ದುಕ್ಕಳಿಸೋ ದುಕ್ಕವು  
ಅವನ ಮಯ್ಯಿಡೀ ಎದ್ದು  
ಗೋಳೋ ಎಂದು ಹೊರಬಂದು  
ಆ ಗುಳ್ಳು ಆವರಿಸಿ  
ಆ ಗುಳ್ಳಿಂದಾಲೂ ಎದ್ದು ಆ ಊರ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು  
ಆ ಊರಿಂದಲೂ ಎದ್ದು  
ಬಾನುದುಂಬಿತು.

ಇತ್ತ ಈ ಸಮರಾತ್ರದಲಿ  
ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲ ದೇಹವಿರಿಸಿದ್ದ ಸೋಮಪ್ಪರ ದೇಹವ  
ಅದರೊಳಗಿದ್ದ ಜೀವವು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇರಗೊಡ್ಡದೆ  
ಎತ್ತೆತ್ತಿ ಇಡ್ತಾ  
ಮಂಚಕ್ಕೂ ಮಯ್ಯೂವಾಗಿ  
ಸಾಕಪ್ಪ ಈ ಜಲ್ಮ ಅನ್ನುಸ್ತಾ  
ಆ ಮಂಚವು ತಲ್ಲ ಎತ್ತಿ ಚಾಚಿ ನೋಡೀ ನೋಡಿ  
ಅದರ ಕತ್ತುಗ ಸೆಳತ ಬಂದೂ  
ಸೋಮಪ್ಪರು ಕಣ್ಣಳ ಬುಟ್ಟಂಡು ಇರೋ ಕಾರಣವಾಗಿ  
ಮಂಚಕ ಯಾನಾರು ಮಾತು ತಗೆಯಲು ಸುಳಿವಾಗದೆ  
ಅದರ ಮಡುಗಟ್ಟೀದ ಸಂಕಟವೋ  
ಹೇಳತೀರದಾಗಿತ್ತು.

ಸೋಮಪ್ಪರು

ಸಂಕ್ಲಾಂತಿ ಹಬ್ಬದ

ಬಡೂಬಗ್ಗರ ದಾನಧರ್ಮದ ಸಾವಿರ ಸೀರಗ ಆರ್ದರು ಕೊಟ್ಟು



ಇಂದು ಬರಬೇಕಾದ ಲಾರಿಯು ಬಾರದೆ  
 ಅವರ ಉಸುರಾಟವು ಏರುಪೇರಾಗಿ  
 ಕಣ್ಣಳ ನಿದ್ದವು  
 ಸೀರ್ಟ್‌ನೋಡ್ಡ ತವಕದಲಿ ಓಡಾಡ್ತ...  
 ನಾಳ್ಗೆ ಸಾವಿರ ಸೀರ್ಟ್‌ಗಳೂ ಬಂದೂ...  
 ಆ ಒಂದೊಂದು ಸೀರೆಯೂ ಹದ್ದಾರು ಮೊಳ...  
 ಆ ಸಾವಿರ ಸೀರ್ಟ್ ಹದ್ದಾರು ಸಾವಿರ ಮೊಳವಾಗಿ...  
 ಅದರ ಈ ಒಂದು ತುದೀಲಿ ಊರು ಸುತ್ತಾ ಸುತ್ತಕಂಡೂ...  
 ಆಗ ಈ ತುದಿಯೂ ಆ ತುದಿಯೂ ಕೂಡಿ  
 ಆ ಊರಾಗಿದ್ದ ಊರನ್ನು ಬಳಸ್ತೀರೋ...  
 ಎಂಬ ಆ ನಗುವೂ ಅವರ ನಿದ್ದೇನ ಕೊಲ್ಲೂತ  
 ಹೀಗೆ ಸುಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸ್ತ  
 ಸೋಮಪ್ಪರ ಬುಟ್ಟಿಗಣ್ಣುಗಳ ಸುತ್ತಲೂ  
 ಅವರಿಸುತಲಿದ್ದ ಕಪ್ಪುಗ ಇನ್ನೊಂದು ಗೆರವ  
 ಆ ಕಾಲ ನನ್ನಗನು  
 ಅವನ ಟೇಮುಗೆ ಅವನು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ  
 ಅರುವಾಗದೋಪಾದಿಯಲಿ  
 ತನ್ನ ಗೆರ್ದ ಎಳುದು ಡೂಟಿ ಮುಗಿಸಿದನು.

ಇದರ ನಾಳ್ಗೆ ಆ ಕಾಲನು ತನ್ನ ಟೇಮ್ನು ಬಂದು  
 ಸೋಮಪ್ಪರ ಕಣ್ಣುಬಳ ಸುತ್ತಲ ಕಪ್ಪುಗ  
 ಇನ್ನೊಂದು ಗೆರವ ಎಳೆಯೋ ಕಾಲ್ದಲಿ  
 ಸಾವಿರ ಸ್ಯಾಲಗಳು ಬಂದು  
 ಮನೆದುಂಬಿದ್ದ ಸಿರೀಲಿ  
 ಸೋಮಪ್ಪರು ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು  
 ಸರ್ದವ ಮರು ನಿದ್ದವಾಗಿದ್ದರು.  
 ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಜೀವಾತ್ಮನು ಎದ್ದವನಾಗಿ  
 ಸೋಮಪ್ಪರ ತಲದೆಸಲಿ ಸಂತೋಸವಾಗಿ ಕೂತನು.  
 ಆಗಲೀಗ ಮಂಚಕ ಬಲು ಆನಂದವಾಗಿ  
 ಸುಮ್ಮಗೆ ಸ್ಪಂಟಗ ಬಾಯಲಿ ಉಸೋ ಅಂದು  
 ಆ ಮಾಮೂಲಿ ವಯ್ಯಾರದಲಿ ಕತ್ತಾಡುಸ್ತ-  
 ಅಯ್ ನಾನೀಯ ಹೇಳ್ವೇಕಾರ  
 ಅದು ಕೇಳ್ವನೆ ಇದ್ದುದಾ ಎಂಬ ಅಹಂಭಾವದಲಿ  
 ಹೇಳತೊಡಗಿತು:

“ಅದೆಲ್ಲಿಗ್ಯ ನಿಲ್ಲಿದ್ದು ನಾನು?  
 ಇಂಥ ಕಡೆ ಇರಾಕ ಅದೇನ್ ಪಾಪ್ಪ ಮಾಡಿದೋ ನಾನೂ...  
 ಅಂಬೋ ಅಲ್ಲಿಗ್ ತಾನೀಯ?  
 ನನ್ನ  
 ಗೊಂಬ ಕಂಡಂಗ ಮಾಡುಸ್ತನಲ್ಲಾ  
 ಆ ಪುಣ್ಣಾತಮಗಾರ ದೊರ!

ಅವ್ವ ಈ ತಂಪು ಹೊತ್ಸಲ್ಲಿ ನೆನುಸ್ಕಬೇಕೂ!  
 ಅವ ಇರಗಂಟಾನು  
 ಗಿಣಿಗಿಂತ್ತು ವಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ನಂಗಿಯ ನನ್ನ ನೋಡ್ಕಂದದು.  
 ಅವನ ಮಗ ಬಂದ್ಲಲ್ಲ  
 ಅವ್ವ ಕಾಲ್ದಲುವಿ ಪರಾಾಗಿಲ್ಲಾ!  
 ಇದ್ದುದ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ನಾ ಅನ್ನಾಯ ಆಡುದ್ರ  
 ಆ ಮೇಲಿರೊ ಸಿವ ಮೆಚ್ಚಿನಾ?  
 ಇವ ಆದಮ್ಯಾಲ  
 ಇವ್ವ ಮಗ ಪಟ್ಟಕ ಬಂದ್ನೋ ಚಟ್ಟಕ್ಕ ಬಂದ್ನೋ...  
 ಅಹಹ ಈ ಮುರ್ಮಗನ ಕಾಲ್ದೇಸಲಿ  
 ಏಡ್ವರ್ಕ ಏಡ್ಲೋಕ್ ಕಂಡ್ಪಟ್ಟೇ ನಾನು  
 ಇವರವ್ವ ಬಸುರೀ...  
 ಅವನ್ನ ನನ್ನೇಲ ಹೊತ್ತು ಹೆತ್ತೂ...  
 ಅದ ಈಗ್ಲೂವಿ ನೆನಸ್ಕಂಡರ  
 ಆ ವಾಸ್ಸ ನನ್ ಮೂಗ್ಗ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಂಡಾಗಿಯ ಅದ.  
 ಇದೇನಾರು ಅವನ್ನ ನೆಪ್ಪಿದ್ದ?  
 ಆ ಮೂದೇವ್ನ ಈ ನೆಪ್ಪಿದ್ದರ  
 ನಾ ಯಾಕ ಇಲ್ಲುಗ್ ಬಂದು ಯತಪಡಬೇಕಿತ್ತುಕನ.  
 ಅದಿಲ್ಲಿ  
 ಅವ ನಿಂತ ಕಡ ನಿಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ  
 ಗರಗರ್ಮ ಪಿಸಾಚಿ ಸುತ್ತಂಗ ದೇಸ ಸುತ್ತೋನು,  
 ಇಲ್ಲಿ ಅವ್ವ ಹೆಡ್ಡಿ  
 ಒಂದ್ಲಕ ಒಬ್ಬನ್ ಕೈಲಿ ಕುಟ್ಟುಸ್ಕಂಡ್ರ  
 ಪುನಃ ನಾಳಿಕ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಆಗಬೇಕೂ...  
 ಅಂಥ ಚಾಲ್ವವಳೂ.  
 ಒಂದ್ಲ ಆ ಮುರ್ಮಗ  
 ಆ ದೇಸ ಈ ದೇಸ ಅಂತ ಸುತ್ತಂಡು  
 ಸಮುದ್ರದ ಆಚ್ಚೂ ಕೇಮಿಲೆ ಹೋಗಿದ್ದನಂತ  
 ಅವನ್ನ ಕೇಡು ಬರ.  
 ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವ  
 ಒಂದು ಗಂಭೀರನಾರ ಕಲ್ತಗ ಬಂದ್ನಾ ಅವ?  
 ನಮ್ಮ ಕಂಡ್ತೂ ಅಂದ ಚೀ ಥೂ ಉಗುಯೋನು.  
 ಈ ಯತೆ ಅನ್ನೋದು ಒಂದ್ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾ  
 ನನ್ ಈ ಜಲ್ಮ ಇನ್ನೆಂಗಿರದೋ!  
 ಆ ಸಿವ ಕೊನಗು ಒಂಜಿನ  
 ಅಲ್ಲಿಂದ ಬ್ಯಾರೆ ಆಗೋ ಗಳುಗ್ಯ ಕೊಟ್ಟುಬುಟ್ಟಾ ಕೇಳಿ  
 ನಮ್ಮ ತಂದೂ ತಂದೂ ಬೆಟ್ಟದಂಗ ಹರಾಜ್ಕ ಎಸುದ್ರ.  
 ಎಂದೂವಿ ಬಿಸಲು ಕಾಣ್ವಳು ನಾನೂ...  
 ಆ ಬಿಸುಲ್ಲಿಯ ಮೂರ್ಮರೋಗ ಬಂದಂಗಾಗದು ನನ್ ಜೀವ್ಕ...  
 ಆಮ್ಯಾಕ

ಅಲ್ಲಿ ಆ ಜನ್ನೋ ಪೋಜು ನೋಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿಂತಿರೋದು.  
ಆ ನಮ್ಮಾ ಮುಟ್ ನೋಡವರು ಎಸ್ ಜನ್ನೋ...  
ನಮ್ಮಾ...

ಒಬ್ಬ, ಪೇಟ್ಟ ಹಾಕಂಡೂ  
ಆ ಪೇಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿಪುಕ್ಕದ ಕುಚ್ಚು ಕಟ್ಟಂಡೂ  
ಆ ಜಮಾಧಾರಿ ಕುಣಿತಾ ಕುಣಿತಾ-  
'ಜೀ ಹುಜೂರ್ ಸವಾಲ್ ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್' ಅಂತ  
ಪಾದದಿಂದ್ಲೂ ಬಲ ಎಳ್ಳಂಡು  
ಬಾಯಿಂದ ಕೂಗನು.  
ಅದ್ಕ ಹತ್‌ಜನ ತಾಟಪೋಟಿ ಆಡ್ತಾ ಆಡ್ತ  
ಆಡ್ತಿಯಾ ಸಾವರ್ಗಂಟಾನು ಏರ್ಕ್ಕಳದು...  
ಯಾನ? ರೇಟು!  
ಈ ತಾಟಪೋಟಿಯೆ ಕಣ್ಣ  
ಒಂದ್ ಹಬ್ಬಾ ಅನ್ನಂಗಿರದು.

ಆ ಕತ ಅಲ್ಲಿ ಆ ತರ ಆಗ್ತಾ  
ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನತ ಇನ್ನೊಂದು ತರವಾಗಾಯ್ತು.  
ನನ್‌ತಪು ಅದ್ಯಾನ್ನ ಕಂಡೋ  
ಅವನ್ ಮೊಕ್ಕ ಉಗಿಯಾಕು ಮನಸ್ಸಾಗದು ನಂಗ.  
ಆ ಯಾತ್ಯಾತಿಕು ಬ್ಯಾಡದವ  
ಆ ಚಡ್ಡಿಚೋಗ ಚೋಗದ್‌ಮ್ಯಾಲ ಒಂದು ಟವಲ್ವವ  
ಅವ ನನ್ ಸುತ್ತೂ ಬಳೂಸ್ತ  
ಸುಮ್ಮ ಸುತ್ತನು.

ಇದ್ಯಾನ ಇವುಳ್ಳ ಇಷ್ಟೊಂದು ಧಿಮಾಕು ಅಂತ ನೀವು  
ಅಂದ್ಕಂಡೂ ಸರಿಯಾ...  
ನನ್ ಕಣ್ಣಣಗುವ  
ಆಗ್ಲಿಯಕಪ್ಪ ನಂಗ ಚಡ್ಡಿಚೋಗ ಅನ್ನದು ಅರಿವಾದ್ತು...  
ಅವ ನಂಗ ಮೆಲ್ಲಗ ಸವುರುದೂನು  
ನಂಗ ಗರುಗ್ನ ತಕ್ಕಂಡು ಕೂದಂಗ ಆಗದು ನಂಗ.  
ಅದೂ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಕಾರ  
ಅವನ ಕಯ್ನ ವಾಸ್ನಾ  
ನೂರ್ದನವ ಒಂದ್ಲಕ ಹೆತ್ತವಳ ಥರಾಗಿ  
ಸುಮ್ಮ ಚುಂಗೋ ಅಂತನ್ನದು.  
ಆ ಅಪ್ಪು ಆಡೋ ಆಟ್ಟುವೀ...  
ಅವ ನನ್ ಬಳಸೋ ಬಾವಕ್ಕುವೀ  
ಆ ಜನ ಅತ್ತಗ ಇಲ್ಲಿ  
ಆ ಜಮಾಧಾರಿ ಸೈತ ನಗೋನು ಅತ್ತಗ.  
ಅವ ನನ್ ಸುತ್ತೂವಿ ಸುತ್ತೂತಾ ಇದ್ದಲ್ಲಾ  
ಅವ ಸುಮ್ಮಗ ಸುತ್ತಿಬೇಕಾರ

ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ ಕೇಳಿ  
ಮೂಸೂ ನೋಡ್ ಆ ಮೂದೇವಿ  
ಆದೂವಿ ನಾ ಯಾನ್ ಮಾಡಗಿದ್ದನು?  
ನಾ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿರೋದು ನೋಡ್ಕೂರ ಹರಾಜ್ ಕೇಳಿ.

ಕೇಳಿ,  
ಆ ಜಮಾಧಾರಿ ಎಂದೂವಿ ನಗೂನೇ ಕಂಡಿರಿಲ್ಲೇನೋ  
ಅವ, ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟ ತುಂಬ ನಗೂನ ತುಂಬಗಂಡು  
ಉಕ್ಕುಸ್ತ- 'ಯಾನಯ್ಯ! ಯಾವೂರ?' ಅಂದನು.  
ಅದ್ಕ ಇವ ಇಂಥ ಊರು ಇಂಥ ಕೇರಿ ಅನ್ನಬಾರ್ಡ?  
ಇವ ಯಾನ ಅನ್ನದು ಅದ್ಕ...  
ಮೂಡ್ಲಕಡ್ ಕಯ್ ತೋರುಸ್ತ-  
'ಈ ಕಡ ಇರ ಊರು ಮಾಸೋಮಿ' ಅನ್ನದ!  
ಅದಕು ಆ ಜಮಾಧಾರಿ ಹೊಟ್ಟಗ ತುಂಬ್ಕಂಡ ನಗುವೂ  
ಸೇರಿ ತುಳುಕಾಡ್  
ಅವ ತನ್ನೇಡೂ ಕಯ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟ ಹಿಡ್ಕಂಡು  
ಕುಲುಗುಡ್ಡ ಕೂತ್ಲಿಯಾ...  
ಅದ್ಯಾ ಆ ಸುತ್ತಾ ಮೆತ್ಗಂಡಿದ್ದ ಜನವೂ  
ಚಪ್ಪಾಳ ತಟ್ಟ ನಗ್.

ಅಣ್ಣೆ, ನೀ ಯಾನಾರೂ ಅಂದ್ಕ ಬೇಕಾರ  
ನಾ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿರೋದು ನೋಡ್ಕೂರ  
ಹರಾಜ್ ಎಸ್ತಿರೋ ಅಳಸಲ ಅನ್ನ  
ಅಂಥ ನಂಗೂವಿ ಸೈತ ನಗು ಅನ್ನದು ಬತ್ತಿರದು ಅಂತಿನಿ!

ಆ ಪೇಟನೂವಿ  
ಆ ಪೇಟಮ್ಯಾಗಲ ಕುಚ್ಚುನುವಿ ಕುಣಿಸ್ತ  
ಆ ಜಮಾಧಾರಿ ಕುಣಿಸ್ತ 'ಯಾನಯ್ಯ? ಏನ್ ಎಸ್ತು ನಿಂದು?' ಅಂದನು.  
ಆಗ ಆ ಯಾಸದವ  
ತನ್ನ ಏಡೂ ಕಯ್ಗಳ  
ಆಂಜನೇಯಸೋಮಿ ಥರ್ರಾಗಿ ಎದ ಮುಂದ್ಕ ತಂದ್ಕಂಡೂ  
ಮುಂಗೈಬೆರುಳ ಇಳಿಬುಟ್ಟು ನಡುಗುಸ್ತಾ-  
'ಯಾಡೇಗೌಡ ಅಂತ ಊರ್ದಿ ಕರೀತಾರ ಬುದ್ಕೋರ' ಅಂದನು.  
ಅವ್ನ ಯಾಸ್ಕ, ಅವ್ನ ಮಾತ್ನ ಬಾವ್ವ  
ನಂಗಿಯ ನಗು ಬತ್ತಿರಬೇಕಾರ  
ಇನ್ನು ಉಳ್ಳವರು ನಗೋದರಲ್ಲಿ ತೆಪ್ಪೇನಿದ್ದದೂ...  
ಈ ಕುಸಿಗ ಆ ಜಮಾಧಾರಿಗ ಸುಮ್ಮಿರಕ್ಕಾಗಿದಿಯಾ-  
"ಈ ಮಂಚ್ಚ ಮ್ಯಾಲ ನಿಂಗ ಗ್ಯಾನ ಉಂಟೇನಯ್ಯ?" ಅಂದನು.  
ಅವನ ಹೆಸರೇನ?  
ಯಾಡೇಗೌಡ್ಕೋ ಏನೋ ಅಂತಲ್ವ...  
ಆ ಮುರ್ಮಗನಾರು ಸುಮ್ಮಿರಕ್ಕಾಗಿದಿಯಾ-

'ಗ್ಯಾನೇನ ಉಂಟೂ ಮಾಸೋಮಿ  
ಆದ್ರೆ ನನ್ ಕೈಲಿ ಸತು ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ' ಅಂದನು.

ಇಸೊತ್ತಿಗ,  
ಆಗ್ನಿಯೆ ಅವುನ ಯಾಸ್ಕ ಅರ್ಥಜನಾ  
ಅವುನಾ ಮಾತೂನ ಬಾವು ಇನ್ನರ್ಥ ಜನ  
ಮಾರ್ಕುಂಬುಟ್ಟಿತ್ತು ಅವಗ!  
ಆ ಅವರು ನಕ್ಕ ನಗುವೇನ ಬೀದೀಲಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತ ಅಣ್ಣಯ್ಯ?  
ತಾಡೂ, ಜೋಬ್ಬಿ ಸಾವ ರೂಪಾಯ್ ನೋಟು ಅದ  
ಪ್ಯಾಟ ಬೀದೀಲಿರೊ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಯ  
ನಗುವ ತಕ್ಕಂದು ಬತ್ತೀನಿ ಅನ್ನಂಗಿದ್ದುದಾ?  
ಸೋಪನ್‌ದಲ್ಲೂ ನಗಾಕ ಆಯ್ತುದೊ ಆಗಲ್ವೊ ಅಂಬೋ ಆ ಕಾಲ್ದಲಿ  
ಅವರು ನಕ್ಕ ನಗೂಗ ಎಸ್ತು ಸಾವ್ರ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಾನೀಯ  
ತೀರೀದೂ?  
ಆಗ್ನಿಯೆ ನಂಗ ಇದು  
ಇಲ್ಲಿಯ ತಮಾಸಿಲಿ ಮುಗಿಯದಲ್ಲ ಇದು ಅನ್ನುಸಬುಡ್ತು...

ನಾ ಹಾಳಾದವಳು  
ಅದ್ಯಾವ ಗಳುಗೇಲಿ  
ಅದ್ಯಾಕಾರು ಹಾಗಂತ ನಾ ಅಂದ್ಕಂಡನೋ ಕಾಣೆ.  
ನಗುವು ಜಮಾಧಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತೆಂಡು ಗಂಭೀರವಾಗಿ  
ಬಲಕಯ್ಯ ಮೇಲಕ್ಕತ್ತೀ  
ಎಡಕಯ್ಯ ಮೂಡ್ಡ ಕಡಗ ತೋರುಸ್ತ  
ಕುಣಿಸ್ತೀದೀಯ ಏನಂದ:

'ನೋಡ್ತಪ್ಪ ಮಾಜನ್ನಳೇ...  
ನನ್ನ ಎಡಗೈನ ಕಡ ಇರೋ ಊರ್ಮ  
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಯಾಡೇಗೌಡಗ  
ಇಲ್ಲಿರೋ ಸಾವ್‌ರಾರ್ ರೂಪಾಯ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಿಗ್ಗೆ ಇರೂವಂತ  
ಮಂಚದ ಮ್ಯಾಲ ಗ್ಯಾನ ಉಂಟಾಗಾಯ್ತಂತೆ.  
ಅವುರ್ಗ ಈ ಗ್ಯಾನವ ದೇವ್ರು ಕೊಟ್ಟದ್ದು  
ಅದು  
ನಾವು ಮಾಡ್ತ ಪುಣ್ಯದ ಫಲ ಅದು!  
ಆದರೆ ಕೇಳೇ...

ಅವ ಹತ ಸತು ಇಲ್ಲಂತೆ  
ಅವ್ ಹತ್ತ ಸತು ಇಲ್ಲೆ ಇದೂನೂ  
ಅವ್ ನಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟೀರೊ ಸಂತೋಸನ  
ನಾವು ನಂ ನಮ್ಮ ಮನೇಗೂ ಹೊತ್ತಂಡು  
ನಮ್ ನಮ್ ಹೆಡ್ಡಿ ಮಕ್ಕಳಗು ಹಂಚುವಸ್ತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.  
ಅದ್ಯಾಗಿ ಮಾಜನ್ನಳೇ  
ಜಿ ಹುಜೂರ್ ಸವಾಲ್ ಮ್ಯಾಲ  
ಶ್ರೀಮಾನ್ ಯಾಡೇಗೌಡರು ನಾಕ್ ಆಣಿ ಹೆಚ್ಚಗೆ ಕೂಗ್ಗಿ ಸಾಕು

ಮಾಜನ್ನಳು ಯಾರೂ ಬಿಡ್ಕೂಗಬಾರದು  
 ಇದ್ದ ಸಮ್ಮತಿಯೋ...?'  
 ಅಂತ್ರೆ-  
 ಆ ಮಾಜನ್ನಳು ಎಲುವ ಏಡು ಕಯ್ಗಳ ಎತ್ತಂಡು  
 ಕುಣೀತಾ ಕುಣೀತ  
 ಸಮ್ಮತಿ ಸಮ್ಮತಿ ಅಂತ  
 ಆ ದೊಡ್ಡಮನುಸಗಳು  
 ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡತನಾನೂ ಮರು ಕಿರುಚ್ಚಾ ಇರಲು  
 ಆ ಜಮಾಧಾರಿ ಏಡು ಕಯ್ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಆಡುಸ್ತ  
 ಆ ಎದ್ದ ಸದ್ದು ನಿಲ್ಲಿ  
 ಆಮ್ಯಾಲ ಮೊದಲ ಸ್ವಯಲ್ನಿಂದ-  
 ಇದ್ದೋಡಿ ಇದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯ್ಕು ಸಿಗುಲಾರ್ಥಂಥ ಮಂಚ  
 ಈ ಮಂಚ್ಚೆ ಬ್ಯಾರೆ ದೇಸ್ತ ರಾಜರುಗಳು ಮನಸ್‌ಮಾಡಿ  
 ಎಸ್ತೆಸ್ತೋ ಯುದ್ಧಗಳೇ ನಡೆದು ಹೋದ್ದು  
 ಈಗ ಅದ್ದೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಂಡು ನಮಗ್ಯಾಕಕನ  
 ಈಗ ಇದ್ದ ಜೀ ಹುಜೂರ್ ಸವಾಲ್  
 ಬರೇ ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್! ಬರೇ ನೂರೂಪಾಯ್  
 ಎಂದನು ನೆಗ್ಗಾ!

ಅದ್ಯಾನ ಅವ್ವ ಹೆಸ್ತೂ...  
 ಯಾಡೇ ಗೌಡ್ಕಲ್ಲ?  
 ಆಗ ಅವ್ವ ಜಮಾಧಾರಿ ಕಾಲ್ ತನ್ನೇಡೂ ಕಯ್ಯನು ಮುಟ್ಟಿ  
 ಸರಣು ಮಾಡಿ  
 ಆಮ್ಯಾಲ ಚೌಕಹಾಸಿ  
 ಸಮಸ್ತರಿಗೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಎದ್ದವನಾಗಿ  
 ಆ ಕಯ್ಯ ಜೋಡ್ಡಿದವನಾಗಿ  
 ಒಂದೇ ದುಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತು-  
 'ನೂರ್ ರುಪಾಯ್ಕು ಒಂದು ಲೋಟೂ  
 ಮ್ಯಾಲ ನಾಕಾಣಿ' ಅಂದನು ಯಾಡೇಗೌಡ.  
 ಆ ಮಾತ್ಲ ಆ ಮಾಜನವೂ ಆ ಜಮಾಧಾರಿಯೂ  
 ನಗ್ತ ಇನ್ನೂ ಬಿದ್ದೂ ಬಿದ್ದು.  
 ಆ ನಗುವೆಲ್ಲ ಅದೆಸ್ತೊ ಗಂಟೆಗಂಟ ನಡುದು  
 ಅದು ನಿಂತ ಮ್ಯಾಲ  
 ಆ ಜಮಾಧಾರಿ ಯಾಡೇಗೌಡ್ಕ ಮುಂದಕ ಕೈನೀಡಿ  
 ಅದನೂ ಕುಣೀಸ್ತ-'ನಾಕಾಣಿ ನಾ ಹಾಕತ್ತೀನಿ,  
 ತತ್ತಮಂತ ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್ಕು ಒಂದ್ ಲೋಟಾ'  
 ಅಂದನು.

ಆಗ ಯಾಡೇಗೌಡನು ಜೋಡ್ಡಿದ್ದ ಕಯ್ಕೆ  
 ಜಮಾಧಾರಿಗ ಮುಗುದು 'ಬ್ಯಾಡಿಕಾ ನನ್ ಸೋಮಿ  
 ನಿಮ್ ಕೈಲಿ ನಾಕಾಣಿ ಹಾಕ್ತದ್ ಈ ಜನ ಒಪ್ಪಿದಾ?

ಈ ಜನ ಒಪ್ಪಿದ್ದು ಆ ಸಿವ ಮೆಚ್ಚೇನಾ? ಅಂತ ಅನ್ನ  
ತನ್ನ ಚೋಗ್ಗ ಎತ್ತಿ ಬಲಚೋರಿದು ಚಡ್ಡಿ ನವಾರ್ಡ  
ಹದವಾಗಿ ಹಿಚುಕ್ತಲೆ  
ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದು  
ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್ ನೋಟುಗಳು ಏಡುಕಡೀತ್ಲೆ  
ಅವ ಹಿಚುಕೋದ ನಿಲ್ಲಲು  
ಆಗ ತಲ್ವ ಕುಣಿಸ್ತ ಬತ್ತಿದ್ದ ನೋಟುಗಳು ಅಲ್ಲುಗ ನಿಲ್ಲಲು  
ಆ ಏಡುನೋಟುವ ಯಾಡೇಗೌಡ ಭಕುತೀಲಿ  
ಹಾಸಿದ್ದ ಚೌಕದ ಮ್ಯಾಲ ಇಟ್ಟು  
ಕಯ್ಯ ಮುಗುದು-  
'ಹಿಂದ್ಕ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಮುಕ್ಕಾಲ್ ರೂಪಾಯ್  
ದಯಪಾಲ್ನಿ ನನ್ನೊಡೆಯಾ' ಅಂದನು,  
ಚೋಡ್ಡಿದ್ದ ಕಯ್ಯ ಚೋಡ್ಡಿ.

ಆ ಜನಕೂ ಬೆರುಗಾಗಿ ಬುಟ್‌ಬಾಯ ಬುಟ್ಟುಂಡು ನಿಂತಿರಲು,  
ಆ ನೋಟಿನ ಮ್ಯಾಗಲ ಕೂರನತ್ತುಗಳು  
ಸಂಸಾರ ಸಮೇತವಾಗಿ ಬಂದು ಅರ್ಮನ ನೋಡ್ಡಿರವು.  
ಆಗಲೀಗ ನನ್ನ ಎದೆಯಾಗಿದ್ದ ಎದೆಯಲ್ಲ  
ದಗ್ ಅಂದೋಯ್ತು

ಅದಾಯ್ತು? ಅಲ್ಲುಗ ನನ್ನ ಋಣ ಅನ್ನೋದು ತೀರ್ದ?  
ತೀರ್ದು. ಆಯ್ತು.  
ಆದ್ರೀಗ ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ,  
ನೀವ್ಯಾನಾರೂ ಅಂದ್ಕಳ್ಳಿ ಬೇಕಾರ  
ಆ ಹನ್ನೇಡ್ ಜನ ಜಟ್ಟಿಗಳೂವಿ  
ನನ್ ಹೊತ್ಗಬಂದು  
ಬಸ್ಸಿನ ಮ್ಯಾಲ ಪರಾಣ್ಣ ಕಂಡಂಗ ಚೋಪಾನ್ವಾಗಿ ಮಲುಗಿಸಿದ್ದಲ್ಲಾ  
ನೀವ್ಯಾನಾರೂ ಅಂದ್ಕಳ್ಳೀ-  
ಆ ಬಸ್‌ನ ಉದ್ದ ಅಗಲವಿಯ  
ನಂಗ ಸಾಲ್ದು ಅನ್ನಂಗಿರದೂ.  
ಆ ಬಸ್ಸೋವಿ ನನ್ನ ಮುಟ್ಟುಸ್ಕಂಡುದಕ  
ಅದೆಸ್ಸು ಆನಂದ್ ಪಡ್ತೊ ಏಭೋಗ ಪಡ್ತೊ  
ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮೂಡ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗ ಪಯಣ ಬೆಳೊಸ್ತು.  
ಬಸ್ಸು ಪಟ್ಟಣ್ಣ ಬುಟ್ಟಾಗಲಾರೂ  
ನೀವು ಯಾನಾರೂ ಅಂದ್ಕಂಡರೂ ಸರಿಯಾ,  
ನಾ... ತಿರೂ ನೋಡ್ಲಿಲ್ಲ  
ಅದೆಸ್ಸು ನಿಜ್ತೊ ಅದೆಸ್ಸು ಸುಳ್ಳೋ  
ನಾ ಬ್ಯಾರಿ ಕಾಣೀ...  
ಅದು ಸುಳ್ಳಾಗಿದ್ದರ ಇಂದಾರೂ ನಿಜುವಾಗಿ  
ಇತ್ತಗ ನಾ ಆ ಪಟ್ಟಣವ ಬುಟ್ಟಾಕ್ಷಣ  
ಅತ್ತಗ ಆ ಅರ್ಮನೆಯಾಗಿದ್ದ ಅರ್ಮನವೆಲ್ಲ

ದಗ್‌ನ ಅಂತ್ಯಂಡು ದಿಗ್‌ನ ಉರ್ದೋಯ್ತು.

ಆದ್ರ ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ  
ನನ್ನನ್ನ ಬಸ್ಸಿಂದ ಜೋಪಾನ್ವಾಗಿ ಇಳಿಸ್ಕಂಡೂ  
ಆ ಜೋಪಾನ್ವಾಗಿ ಮೇಲ್ಬಿದ್ದು ಹೊತ್ತಬಂದವರು  
ಉಗಿಯೋಕು ಮನಸ್ಸಾಗದೂ  
ಅಂಥ ಫಕಾಳಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ  
ಒಂದು ಜೋಪಡಿ ಮುಂದಗ್ಗಡ  
ಜೋಪಾನ್ವಾಗಿ ಇಳಿಸುದು ನೋಡೀ  
ಆಗಲೀಗ

ನನ್ನ ಜೀವ ಇದ್ದುದು ಅತ್ತಗ ಜರಂತ ಜರೀಕತ್ತು.  
ನಾನು ಅರ್ಮನ ಸುಖ ಕಂಡೋಳೂ  
ನಂಗ ಅರ್ಮನಿಯ ಆಗ್‌ಬೇಕೂ...  
ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರ ನಂಗ ನಿದ್ದಾವು ಬರಲ್ಲ  
ಅಂತ್ಯಾನ ಕೇಳಲಿಲ್ಲಾ ನಾನೂ  
ಆದರೆ, ನಾನು ಕಾಲು ನೀಟ್ಟಂಡು ಇರೋ ಅಸ್ವಾದ್ರವ  
ಇರಾಕ ತಾವು ಇರಬೇಕೋ ಇರಬಾರ್ಡೋ?  
ಆ ಜೋಪ್ಪಿ ನನ್ನಸ್ಪು ಉದ್ದ ನನ್ನಸ್ಪು ಅಗಲ ಇತ್ತೋ  
ಇರೈ ಇಲೈ ಅನ್ನಂಗಿತ್ತಲ್ಲಾ...  
ಅವರೇನ ಮನುಸ್ರ? ಮರ್ದಳಾ?

ಕೇಳೀ...

ಆಮೇಲಂತು ಆ ಚಳಿ ಏನೂ ಆ ಮಳ ಏನು  
ಆಮ್ಯಾಕ ಆ ಬಿಸಲೂ ಅನ್ನೋದು ಏನೂ?!  
ಒಂದಾ ಎರಡಾ? ನಾ ಪಟ್ಟಪಾಡು  
ಆ ಸೀತದೇವಿಗು ಬಂದಿತ್ತೋ ಬಂದೇ ಇರ್ದಿಲ್ಲೋ...  
ನಾನು ಈ ಚಿಕ್ಕೊಯ್ಸಿಯ ಕೇಳೀ...  
ಕೇಳೋ ನಿಮ್ಮಿಯ ಇಸ್ಕೊಂದು ದುಕ್ಕ ಆಗ್ಗಿರಬೇಕಾರ  
ಇನ್ನೂ..." ಎಂದು ಮಂಚ ದುಕ್ಕಳುಸ್ತ  
ಅಳಲಾರಂಬಿಸಿದಾಗ

ಆಲಿಸುತಲಿದ್ದ ಜೀವಾತ್ಮಗ, ಇದೆಲ್ಲಿ ಮೊದ್ಲನ ಥರ್ರಾಗಿ  
ಇಲ್ಲಿಗಿಯಾ ನಿಲ್ಲಿಬುಡುತ್ಕೊ ಅಂತ ದುಗುಡವಾಗಿ  
ಆ ದುಕ್ಕಳಿಸೊ ಮಂಚದ ತಲವ ಸವೂರ್ತ-  
"ಅಯ್ಯೋ ನಾವು ಬೇಜಾರು ಅಂತ  
ಅನ್ನನೀರು ಬುಟ್‌ಬುಟ್ಟು  
ಅಳ್ತ ಕೂತ್ಕಂಡರ  
ನಾವ್ ತಕ್ಕಂದು ಬಂದಿರೋದು ಕಳ್ಳವೋದ್ದೇ?  
ಮುಂದಲದ ಹೇಳೂ..." ಅಂತು.

ಜೀವಾತ್ಮನು ತಲ ಸವುರುತಿರಲು  
ಉಕ್ಕೊ ದುಕ್ಕಕ ಸಮಾಧಾನವೂ ಆಗಿ  
ಆಗ ಮಂಚವು-



“ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ, ನಾನೂವಿ ನಿಚ್ಚಯಸಿಕಂಡೀ ಅನ್ನಿ...  
 ಆದ್ರೆ ಕಾಲ್ಗುಣ ಅನ್ನದ್ಕ ಹೇಳ್ತೇನಿ ಕೇಳೀ...  
 ನಾ ಬಂದ ಮ್ಯಾಲ ಇಲ್ಲಗ ರಾತ್‌ರಾತ್ರನಗ  
 ಅದ್ಯಾರಕನಿ ಮೂರ್ಜನವು  
 ಅವರ ಮಾತು ನಮ್ಮ ತಿಳೀದೂ  
 ನಂಮಾತು ಅವರ ತಿಳೀದೂ  
 ಒಬ್ಬ ಮದಾಸ್‌ನವ, ಒಬ್ಬ ತೆಲುಗನವನಂತಾ  
 ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮೆಲೆಯಾಳದವನಂತಾ!  
 ಇವುರು ಬರಾಕ ಹೋಗಾಕ ಸುರುವಾದು.  
 ಆ ಮೂರ್ಜನುವಿ ಖೋಟನೋಟವರಂತಾ...  
 ಅವು ರೂಪಾಯ್ ನೋಟ ಗೋಣಿ ಚೀಲ್ದಲಿಯ ತುಂಬೋರು...  
 ಅಂಥವರು!  
 ಅಂಥವರಿಯ ಒಂಜಿನ ರಾತನಾಗ  
 ಮಾತ್‌ಮಾತ್ಲೆ ‘ಈ ಮಂಚ್ಚ ನಮ್ಮ ಕೊಡ್ರೇ ಗೌಂಡರೇ’  
 ಅಂದರು.  
 ಯಾಡೇಗೌಡ- ‘ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಪರಾಣ ಇರೋದು  
 ಈ ಮಂಚದಲ್ಲಿಯ...’  
 ಅಂತ ನನ್ ತಂದಂಥ ಬಗೆಯು ಇನ್ನೊಂದ್ಲವಾಗಲು ಆಗಲೀಗ,  
  
 ಅದ್ಯಾರಕನಿ, ಹಿಂದ್ಕ, ಒಬ್ಬ ಮಾತೃಗಾಂದಿ ಅನ್ನವ ಇದ್ದಂತಲ್ಲಾ...  
 ಆ ಚೋಟುದ್ದದವ ಕೊಡೋ ಕಿರುಕುಳಾನ  
 ಆ ಪರಂಗಿಯವರೇನಿಯ ತಡಕಳಾಕ ಬಲುಕಸ್ವವಾಗಿ  
 ಆಗ ಆ ಪರಂಗಿಯವರು  
 ಈ ಚೋಟುದ್ದದವ್ಕ ಹಿಡುದೂ ಹಿಡ್ತು  
 ಜೈಲಂತ ಸೊಳ್ಳಮನ್ವಂತ ಅಂತ ಕೂಡಾಕಿ ಕೂಡಾಕಿ  
 ಯಾರ್‌ಕೈಲು ತಗಯಾಕ ಆಗಬಾರ್ತು...  
 ಅಂಥಾ ಬೀಗ್ಲ ಹಾಕರಂತ.  
 ಆದೂನೂವ ಈ ನಮ್ ಚೋಟುದ್ದದ ಗಾಂದಿ ಅಂಬವ  
 ಅದ್ಯಾವ ಮಾಯ್ಲೆಲ್ಲೊ  
 ಆ ಕಡ ಕೂಡಾಕದ  
 ಈ ಕಡ ತಪ್ಪಸ್ಕಂಡು  
 ನೆಗ್ಗೆ ನೆಗ್ಗೆ  
 ಟೋಪಿ ಸರಿಮಾಡ್ಕೆಲ್ಲ ಬರ್ರಾ ಇದ್ದಂತಲ್ಲಾ  
 ಆ ಮಾತ್ಯಾಗಾಂದೀ!  
 ಆ ಮಾತೃಗಾಂದಿಯೇ ಸಾಕ್ಷತ್ತಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತು  
 ‘ಅಡೈ ಮಕ್ಕಳಾ...  
 ಯಾನುಡ ನಿಮ್ಮ ಬೇಕಾಗಿರ ವರವು...’ ಅಂತ  
 ಕೇಳ್ತಂಗಾಯ್ತು ಈ ಮೂರ್ಜನಕುವ.  
 ಆಗ ಆ ಮೂರ್ಜನುವ ‘ನಮ್ ಗುಂಪ್ಪ ಸೇರ್ಕ ಮಾಸೋಮಿ’  
 ಅಂತ ಯಾಡೇಗೌಡನ ಕಾಲುಗ ಬಿದ್ದರು.

ಯಾವಾಗ ಆ ಮೂರ್ಛನುವ  
 ಯಾಡೇಗೌಡ್ನ ಕಾಲ್ಗ ಬಿದ್ದರೂ ನೋಡು...  
 ಆ ಗಳುಗಾಲಿಯ,  
 ನಾನು ಅರ್ಮನಲಿದ್ದಾಗ ನನ್ ಸಿನೇತಗಾರಳೂ...  
 ಅದೇ ನಾವ್‌ನಾವ್‌ಗಳು ಸೇರ್ದಂಡಾಗ  
 ನೆಗ್ಗ ನೆಗ್ಗ ಗೇಲಿ ಮಾಡ್ಕಟ್ಟ ಸಂತೋಸವಾಗಿದ್ದವೆಲ್ಲಾ...  
 ಆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಮಿ ಅಂಬೋಳು  
 ನನಗಾಗಿ ದೇಸ್ ದೇಸನೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿ ಸುಣ್ಣವಾಗಿ  
 ಕೊನಗ ಪತ್ತ ಮಾಡ್ಕಂಡು ಇಲ್ಲುಗ ಬಂದು  
 ಬಂದವಳೆ ನನ್ನ ಕಾಲ್ಗ ತಬ್ಬಂಡು  
 ಗೋಳೋ ಅಂತ ಅಳ್ತಾ-  
 'ಇನ್ನೊಂದ್ಲ ನನ್ನ ಕೈಬುಡಬೇಡಿಕನ್ನೀ ಅಕ್ಕಯ್ಯನೋರೇ'  
 ಅಂತ ಗೋಗರಿತ ದುಕ್ಕ ಮಾಡಿದಳು.  
 ನಾನು ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರ್ ತೊಡ್ಡು  
 ಆ ತಲ ಸವುರ್ರಾ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ  
 'ಬುಡಾದು ಕಟ್‌ಗಳಾದು ನಮ್‌ನಮ್ ಕೈಲಿ  
 ಎಲ್ಲಿದ್ದದು ತಂಗ್ಯವ್ವಾ?  
 ನಾವು ಇಸ್ತುಜಿನಗಂಟ ಬ್ಯಾರ್‌ಬೇರೆ ಇರ್ಬೇಕು ಅಂತ ತಂದಿದ್ದೋ  
 ಅದ್ಯಾಗಿ ಇದ್ದೋ ಹೊರ್ದು  
 ಅದರಲ್ಲಿ ನಂದೇನು ಇದ್ದೊದು?  
 ನಿಂದೇನು ಇದ್ದೊದು?'  
 ಅಂತೆಲ್ಲ ಅವಳ ದುಕ್ಕ ಇಂಗಿಸಾಕ ನನಗಾದ ಆ ಸುಸ್ತೊ.

ಈ ಸುಸ್ತಾ. ಈ ಸುಸ್ತನಮ್ಯಾಗ  
 ಆ ಖೋಟಿ ನೋಟವರು  
 ಮೊದ್ಲು ನಂಬ್ಸಾಕ ಎರುಚೋ  
 ನಿಜವಾದ ನೋಟಿನ ಚೀಲಗಳ ತಂದೂ  
 ಆ ಭಾರ ಬೇರೆ ಬಂದು ನನ್ನೇಲಿಯ ಬಿತ್ತು.  
 ಆ ಗೋಣೀ ಚೀಲ್ದಲಿ  
 ಜನಾನೇ ಕೊಂಡ್ಕಳೊ ನೊಟ್ಟಕಂತೆಗಳು ತುಂಬಿರದು ಅಂತ  
 ಯಾರ್‌ತಾನಿಯ ಅಂದ್ಕಂಡರೂ?  
 ಆ ರಾತ ಆ ರೂಪಾಯ್ ಚೀಲಗಳ  
 ಈ ಯಾಡೇಗೌಡ ಮಾಯಮಾಡಿ  
 ನನ್ನಡಿಲಿ ಅವುತ್ಕಂಡು  
 ಉಸುರಬುಡದೆ  
 ನನ್ನೊಳಗ ಮಾಯವಾಗಿರಬೇಕಾರ  
 ಆ ಮೂರ್ಛನವು  
 ಸಮರಾತ್ರಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಂಡು  
 'ಯಾಡೇಗೌಡ್ನೇ' ಅಂತ ಬಂದರು.

ಬಂದು ಒಳಗ್ ನೋಡ್ತಾರೇ

ಒಳಗ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ  
 ಅವುಳ ಕೂದ್ಲಾಗಿದ್ದ ಕೂದ್ಲನೆಲ್ಲ ಹಾರಾಡುಸ್ತ  
 ಸ್ಯಾಲರವ್ಕವ ಹರಕಂಡೂ  
 ಎದಮ್ಯಾಗಲ ಸೆರುಗ ಚಲ್ಕಂಡೂ  
 ಕಣ್ಣಳಲಿ ಕಣ್ಣೀರು ಕೋಡಿ ಹರಿಸೂತ  
 ಆ ಮೂರ್ಚನನುವ ಕಂಡೇಟ್ಟಿಯ  
 ಹೊಟ್ಟಬಾಯ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಬಡ್ಕಳತ-  
 'ಅಯ್ಯೋ ನಂಗ ಇದ್ದ ಒಬ್ ಕಂದುನ್ನ ಕೊಂದೆಲ್ಲಪ್ಪಾ...  
 ಪೋಲಿಸ್ ಬಂದು ತುಂಬ್ಕಂಡು ಹೋಯ್ತಲ್ಲಪ್ಪಾ  
 ನೀವ್‌ಗಳು ರಾತ್‌ರಾತನಗೆ ಬರೋದು ನೋಡಿಯಾ  
 ನಿಮ್ಮಗಳ ದಯ್ಯದವರೊ ಯಮ್ಮವರೋ ಅಂದ್ಕಂಡಿದ್ದೀ  
 ಅದ ನಿಜ ಮಾಡಿದೆಲ್ಲಾ  
 ಅಯ್ಯೋ ನಿಮ್ಮ ಈ ನನ್ನ ಕಯ್ಯಾರ ಅನ್ನ ಇಕ್ಕಿದ್ದೀ...  
 ನನ್ನ ಮನಲೇನ ಅನ್ನ ಕುಣೀತಿತ್ತಾ?  
 ಅಯ್ಯೋ ನಿಮ್ ಮನೆ ದಗ್‌ನ ಅತ್ತಂಡು  
 ದಿಗ್‌ನ ಉರ್ದೋಗ.  
 ನಿಮ್ ಹೆಡ್ತೀರು ಮುಂಡ್ಯಾಗ  
 ಅಯ್ಯೋ ನಿಮ್‌ನಿಗ ತಿರ್ಗಾ ನೋಡ್ಡಿರಗಾಗ  
 ಅಯ್ಯೋ...' ಅಂತ  
 ಅವಳ ಬಾಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ವಾಕ್ಸ  
 ಬರುವುದರ ಒಳಗಾಗಿ

ಅವರು ತಿರುಗ ನೋಡ್ಡೆ ಇರಾಗ ಆದರು.  
 ಆಗಲೀಗ ನನ್ನೊಳಗ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದ  
 ಯಾಡೇಗೌಡ  
 ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಆ ರೂಪಾಯ್ ಚೀಲಗಳ ತಬ್ಕಂಡು  
 ನಗುವಾಗಿ ತಾ ಬಂದನು.

ಆಮ್ಯಾಕೀಗ ನೋಡಪ್ಪ  
 ಈಗ ನೀ ಇರೊ ಈ ದೊಡ್ಡ ಹಟ್ಟ  
 ಅದ್ಕೂವಿ ನನ್ನ ಆಯ ಅತ್ತ ನೋಡ್ಕಂಡೂ  
 ಅದುಕ ತಕ್ಕ ಥರ್ರಾಗಿ..."  
 ಅಂತ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೂ  
 ಕೋಳಿ ಕೂಗೋದಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾಯ್ತು  
 ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಂಚೆ ಮಲಿಕತ್ತು.  
 ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಜೀವಾತ್ಮ ಸಂತೋಸವಾಗಿ ಹೋಗಿ  
 ಸೋಮಪ್ಪರ ದೇಹಕ ಸೇರ್ದಂಡಿತು.

೯

ಆಮ್ಯಾಲ ಬರಿಬೆಳುಗಲ್ಲೋ ಬೆಳುಕಾಗಿ  
ಪರ್ದಾನು ಕಣ್ಣುಬುಡಲು  
ಆಗ ಬಸಪ್ಪಸೋಮಿ ಸಿದ್ದೂರ ತಾತದೀರ ಹಟ್ಟೀ  
ಈಗ ದನಕಟ್ಟೋ ಕೊಟ್ಟಗ,  
ಅಲ್ಲಿ ಹೋರಗ್ಲ ತೊಳದು  
ಕಿಚ್ಚು ಹಾಯಿಸೋ ಹಬ್ಬಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಂಗರಿಸಲು  
ಅಣ್ಣದೀರು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದರು.  
ತಮ್ಮ ಪರ್ದಾನು ಬುಡದೆ ತಾನೂ ನಿಂತನು.  
ಒಬ್ಬ ಕಡ್ಡಾದವ  
ಅವ್ವ ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮಗ,  
“ಅವೈ ಈ ಪರ್ದಾನನ ಹಿಡ್ಡಾ ಅತ್ತಗ  
ಕೊಟ್ಟಗಲಿ ಹೋರಿ ಬಾಲ ಹಿಡ್ಡಂಡು  
ಉಯ್ಯಾಲ ಆಡ್ತದ ಮೂದೇವಿ” ಅಂದನು.

ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮನು  
ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ ರೂಪ್ಪ ಹೊತ್ತಂಡು ಹುಟ್ಟೀ  
ಈ ಹಟ್ಟೀ ಸೇರ್ದವಳೂ  
ಈಗ ಚಂಡಿ ಹಿಡ್ಡೆರೋ ಕಿರಿಮಗನ  
ಕಯ್ ಬಾಯ್ಗೆ ಬೆಲ್ಲ ಸಕ್ಕರವ ತುಂಬಿ ಮರೆಸಿದಳು.

ಹಿಂದ್ರು ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು ಧರುಸ್ತಿದ್ರು  
 ಗೇಣುದ್ದದ ಕರಡ್ಗನಿಗ  
 ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮನು ಧರುಸ್ತಿದ್ರುಕ್ಕೂ ಅದ್ಕೂವೀ  
 ಹಿಂದ್ರು ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ ಗಲ್ಲದ ಕಾರೆಳ್ಳುವಿ  
 ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮಗು ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲೆ ಇರೋದಕ್ಕು ಅದ್ಕೂವೀ  
 ಹಿಂದ್ರು ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನ ಕಂಡ ಪಳಯುಳಿಕೆಗಳು  
 ಈಗ ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮಗ  
 'ಆಗ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮನು ಪಟ್ಟ ಕಸ್ತಕ  
 ಈಗ ಸುಖ ಉಣ್ಣಕ ಅಂತ ಇನ್ನೊಂದ್ಲ ಹುಟ್ಟಿ  
 ತನ್ನ ಹಟ್ಟಿಯ ಸೇರ್ಕಂಡವಳೆ'- ಅಂತಿದ್ರು.

ಈ ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮ  
 ಆಗ ಬೆರುಳು ಚೇಪೋ ಕೂಸೂ ಅದ ಯಾರೋ ಅನ್ನಾಯಕಾತಿ ಹೆತ್ತು  
 ತಾನ್ ಮಾಯ್ವಾಗಿ ಕೂಸ ಆಸ್ತಾಲಿ ಎಸ್ತೂ  
 ಆ ನಗಾಡೋ ಕಂದನ ಚಂದ್ರು  
 ಮಕ್ಕಳಫಲ ಕಾಣದ ಸ್ಥಿತಿವಂತರು ಕಂಡು  
 ಅದುಕ ಸೋತು  
 ಅದ ತಂದು  
 ಸುದ್ರು ಮಾಡ್ಕಂಡು  
 ಲಿಂಗಧಾರಣ್ಣ ಮಾಡ್ಡಿ  
 ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮನೆಂದು ಹೆಸುರಾಗಿ ಬೆಳೆದೂ  
 ಆ ಬೆಳೆದಂಥ ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮಗ ಕಂಡಂಥ ಯಾಡೇಗೌಡರಿಗ  
 ನೆಗ್ತ ಸತ್ತ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಕಂಡಂತಾಗಿ  
 ಅವಳು ತನ್ನಾಗಿ ಪಟ್ಟಂಥ ವನವಾಸವು ಕಣ್ಣಂದ ಬಂದು  
 ಮಗ ಸೋಮಪ್ಪಗ ಮಲ್ಲಾಜಮ್ಮನ ತಂದ್ಕಂಡು  
 ಏಡೂದಿಕ್ಲ ಆಸ್ತಿಗಳ ಕಸಿ ಮಾಡಿ  
 ಮತ್ತೂ ಏಳ್ಗೆ ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ  
 ನಗ್ತ ತಾವೂ ನಿಧನರಾಗಿದ್ರು.

ಸಕ್ಕರ ಬೆಲ್ಲಾವ ತಿಂದೂ  
 ಉಳುಕಾವ ತುಟಿಮೂಗು ಕಯ್ಗೆ ಮೆತ್ತಂಡಿದ್ದ ಪರ್ದಾನು  
 ಅವ್ವ ತಂದು ಕುಡಿಸಿದ ಹಾಲ ಅರ್ಧವ ತಾನ್ ಕುಡ್ತೂ  
 ಇನ್ನರ್ಧವ ಭೂಮತಾಯ್ಗೆ ಕುಡಿಸೀ  
 ಆಮ್ಯಾಲ  
 ನೆನ್ನೆ ದಿನ ಸ್ಯಾಲ ತುಂಬ್ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದ ಲಾರಿ ತಾನಾಗಿ  
 ಕೈಗಳ ಗಾಳಿಗಿರ್ಕನ ಧರ್ದಾಗಿ ಆಡುಸ್ತ  
 ಬಾಯಲಿ ಜುಯ್ ಮಾಡ್ತ  
 ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಚೋಲ್ಲ ಸುರುಸ್ತಾ  
 ಇಸ್ಪಾರ್ಡ್ ಆದನು.

... ಆ ಇಸ್ಪಾರ್ಡ್ ಆದ ಲಾರಿ ಎಲ್ಲುಗ್ ಬಂತು?  
 ಇಸ್ಪಾರ್ಡ್ ಆದ ಲಾರಿ ಸ್ಯಾಲಗುಡ್ಡಕ ಬಂತು

ಸ್ಯಾಲಗುಡ್ಡಕ ಬಂದ ಲಾರಿ ಏನ್ ಮಾಡ್ತು?  
ಆ ಸ್ಯಾಲಗಳ ಬೆನ್ನುಗ ತುಂಬ್ಬತ್ತು  
ಆ ತುಂಬ್ಬಂಡ್ ಲಾರಿ ಎಲ್ಲುಗ್ ಹೊರಡ್ತು?  
ಎಲ್ಲಾ ಕಂಬ್ಗಳ ಮುಂದ್ ಮುಂದುಕ ಬಂತು  
ಆ ಕಂಬಕ ಬಂದು ಲಾರಿ ಕಂಬ್ಬ ಏನ್ ಕೊಡ್ತು?  
ಸ್ಯಾಲನಿಗ ಉಟ್ಟುಗ ಉಟ್ಟ ಅಂತ್ ಕೊಡ್ತು...

ಈ ಆಟವೂ ಮುಗುದು  
ಪರ್ದಾದನು ಲಾರಿಯಾಗೇ ಹೊರಬಂದೂ  
ದಿನಾ ಕಾಣ್ಣ ಮರ ಕಾಣ್ಣಲೆ-  
ಲಾರಿ ರೂಪ್ಪ ಬುಟ್ಟವನಾಗಿ  
ತನ್ನ ನಿಜ ರೂಪ್ಪ ತಳ್ಳು  
ಜಗುಲಿಮ್ಯಾಲ ಕೂತು  
ಪರ್ದಾದನು ಜಗಲಿ ಕೆಳಕ ಕಾಲ್ಗಳ  
ಇಳಿಬುಟ್ಟಾಡುಸ್ತ ಆಡುಸ್ತಾ  
ಮರ್ದ ನೋಡ್ತಾ ನೋಡ್ತ  
ಜೊಲ್ಲು ಸುರುಸ್ತಾ ಸುರುಸ್ತ  
ಆ ಮರ್ದಲ್ಲಾಗ ಕೂಸು ಆಡೋದು ಕಾಣ್ಣ.  
ಪರ್ದಾದ ನಗುವಾಗಿ  
“ಅವೈ ಅವೈ...  
ಮರ್ದ ಮ್ಯಾಲ ಕೂಸು ನೆಗ್ತ ಕಾಕಾಕ್ತ ಆಡ್ತಾ ಅದ  
ನೋಡೂ ಬಾ ನೋಡು ಬಾ ...” ಅಂತಿರಲು

ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಯಾರೂ  
ಅವ ಅಂತಿರಲು,  
ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನವು  
ಅವನ ಮಾತುಗ ನಗ್ತಲೋ ಸಂಕ್ಪದಲೋ  
ಅವರವರಗ ತಿಳಿದ ರೀತೀಲೀ...

೧೦

ಅವರವರುಗ ತಿಳಿದ ರೀತೀಲಿ ನಡೆಯೂತಲಿರುವಾಗ  
ಮಠದ ಒಂದ್ಕಡ ಪಡಸಾಲ ಮ್ಯಾಲ  
ರೌಂಡತಗ ಕೂತವರು  
ಈ ಪರ್ದಂಚವ ಮರು ಇಸ್ವೀಟು ಆಡ್ತಾ  
ಆ ಇಸ್ವೀಟಿನ ಎಲ್ಲಳು ನಡ್ಡತ್ತಾ  
ಬೀಡಿಸಿಕರೋಟ್ಟು ಹೊಗುವಿ  
ಆ ಎಲ್ಲ ಜೊತುಗ ಸುತ್ತೂ ಬಳಸುತ್ತಿತ್ತು.  
ಆ ಆಡ್ತ ಕೂತಲ್ಲಿಗ  
ಬೀಡಿಸಿಕರೋಟೂ

ಬೇಕಾದವರ ವಡಟೀನೂವಿ  
ಹಿಂದ್ ಅಕ್ಕಮಾದೇವಮ್ಮ ನಡಸ್ತಿದ್ದಂಥ  
ಹೋಟ್ಟು ಥರದ  
ಹೋಟ್ಟಿಂದ ಬೇಕಬೇಕಾದವರ ಬೇಕಬೇಕಾದ್ದು ಸಪ್ಪೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.  
ಅಲ್ಲೆ ಸೋತು ಪಾಪರೆದೋದವ ಒಬ್ಬನು-  
ರೇಡಿಯೋ ಪದ್ಧ ಕಿವ್ವ,  
ಗೆದ್ದುಗೆದ್ದು  
ಚಿಲ್ಲರಾ ಅನ್ನಿಯಾ ನೋಟು ಅನ್ನಿಯಾ  
ಗೋರಿ ಒಕ್ಕಡ ಗುಡ್ಡಕಿಕೊಂಡಿದ್ದವನ  
ದುಡ್ಡಿನ ಗುಡ್ಡನಿಗ ಕಣ್ಣುಗ,  
ಬೀಡಿಯ ಬಾಯ್ಕ  
ಕೊಟ್ಟು ಕೂತಿದ್ದನು.

ಇನ್ನೊಂದ್ಕಡ ಇತ್ತಲ್ಲಾ  
ಆ ಮಠದ ಪಡಸಾಲ್ದ ಮ್ಯಾಲೂ ಕೆಳೂಗು  
ಒಂದು ತುಂಡುಗುಂಪಿನ ಗುಡ್ಡವು ಸುತ್ತಂಡು ಲೀನವಾಗಿದ್ದು  
ಆ ಕಾಯಕ ಏನು ಅಂಬುದು  
ದೂರಕ್ಕೆ ಅರಿವಾಗದಂತಿತ್ತು.

ಹೀಗಿರ್ದೆ,  
ನಂಜಲಗೂಡ್ಲ ದಿಕ್ಕಿಂದ ಹೊಲಾರ ಅಮಾಸನು  
ಬಾಡ್ಲ ಸೈಕಲ್ನಲ್ಲಿ  
ಅದರ ಹ್ಯಾಂಡಲ ಹಿಡ್ಕಟ್ಟೇನೆ  
ಕಯ್ಯ ಹಿಂದೂ ಮುಂದೂ ಬೀಸ್ತ  
ಆ ಸೈಕಲ್ನೂ ನಲೀಸ್ತಾ  
ತಾನೂ ನಲೀತಾ  
ಊರಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದನು!

ಕುಟ್ಟೋ ತಮ್ಮಟ ಮುಂದ  
ಕುಣೀತಾ ಬೆಳೆದ ಅಮಾಸನಿಗ  
ಅವ್ವ ಸೈಕಲ್ನಲ್ಲಿ ನೇತಾಡೊ ಗೋಣಿ ಚೀಲ್ದ ಸಾಮಾನನ್ನು  
'ಯಾನುಡ ಅದು' ಅಂತ ಯಾರಾರು ಕೇಳುದ್-  
'ಐ ಚರ್ಮಕನ್ನಿ ಬುದೈ' ಅಂತಿದ್ದನಾದರೂ  
ಅವು ಚರ್ಮವಾಗಿರದೆ  
ಮುಟ್ಟಿನ ಸ್ಯಾಲವಾಗಿದ್ದವು.

ಮುಟ್ಟಿನ ಸ್ಯಾಲ ಸಂಪಾದನ ಕಾಯಕದ ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ  
ಅಮಾಸನು ನೂರರವರ ನಂಬರ್ ಕಲ್ತು  
ಅದ ಜೋತಿಸಿಗಳ ಮಂತ್ರದ ಅಂಕಿಯಂತೆ ಬಳುಸ್ತಾ  
ಊರಲ್ಲಿ ಯಾವಾವ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ  
ಯಾವಾವ ಹೆಂಗಸು  
ಯಾವಾವ ದಿನವು ಮುಟ್ಟಾಗುವಳು ಎಂಬುದರ

ಒಂದು ಕರಾರುವಾಕ್ಯಾದ ಪಂಚಾಂಗ್ವ ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.  
ಮಾರಾಜರು ನಂಬೋ ಒಂಟಿಕೊಪ್ಪಲ್ ಪಂಚಾಂಗವು ಸುಳ್ಳಾದರೂ  
ಅಮಾಸನ ಪಂಚಾಂಗವು  
ಯಾರ್ಧರು ಪ್ರಕೃತಿ ಯತ್ನಾಸದಿಂದಾಗಿ  
ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ಒಂದ್‌ದಿನ ಹೆಚ್ಚೂಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ  
ಪರಂತು ನಿಜವಾಗುತ್ತಾ

ಈ ನಿಜವ ಹಿಡ್ಡು  
ನಿದ್ದವು ತೂಕಡಿಸೋ ಕಾಲವ ಅರಿತವನಾದ ಅಮಾಸನು  
ಆ ವ್ಯಾಳದಲಿ  
ಅಗತ್ಯವಾದೆಡೆ ಚಣಮಾತದ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ  
ಸೂರಡಿ ಸಿಕ್ಕಿಸೋ ಮುಟ್ಟಿನ ಸ್ಯಾಲಗಳ ಮಾಯಮಾಡ್ತ  
ಸಾಕಸ್ತು ಸ್ಯಾಲಭಾಗ್ಯ ಪಡ್ಡು  
ನೇಮನಿಷ್ಠಗ ಹೆಸುರಾದ ಮ್ಯಾಗಲಕೇರಿ ಯಮ್ಕಗಳ್ಳ  
ಇದು ಯಾತರ ಕೆಲ್ ಅಂಬುದ ಅರುವಾಗಿಸದೆ  
ದಿಕ್ಕೆಡಿಸಿದ್ದನು!

ಸ್ವಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಈ ಕಾಯಕ್ವ ಕಂಡುಹಿಡ್ಡವನಾಗಿ  
ಅದನು ನೇಮನಿಷ್ಠೇಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಅಮಾಸನು  
ಮಾಲನ್ನು ಫೆಸ್ಸಾಗಿ ಬಿಕರಿ ಮಾಡಲು ಸಿಕ್ಕಿದಂದೇ  
ನೇರ್ವಾಗಿ ನಂಜಲಗೂಡ ಹೊಳ ತಲುಪಿ  
ಅಲ್ಲಿ ಅಗಸನ ಯಾಸದಲಿ ಮಾಲು ಹಸನುಮಾಡಿ  
ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಸಾಬರ್ಗ್ ನಿಯತ್ತಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅಮಾಸನ ಈ ಕಾಯಕವು  
ಕೂಲಿಕೆಲ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿಯೂ  
ಅನಿಶ್ಚಯತೆ ಇಲ್ಲದ್ದಾಗಿಯೂ  
ಹಾಗೂ ಯಾರ್ಧರು ಮುಟ್ಟುನಿಂತು  
ಸಂಭವಿಸೋ ಲುಕ್ಸಾನಿಗ  
ಪ್ರಕೃತಿಯು ಹೊಸ ಗಿರಾಕಿ ಕೂಡುಸ್ತ  
ಅದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗ ಸಮನಾಗಿ  
ಇದು ಅಮಾಸನ ಹೊಟ್ಟಬಟ್ಟ ಬೀಡಿ  
ಸಿನುಮಾ ಸೈಕಲ್‌ಬಾಡ್ಗೂ ಆಗಿ  
ಉಳುದುದು  
ಇವನ ನೆಚ್ಚಿ ಮಾರಿಗುಡಿ ನೆಲಕ್ಕಂಟಿ  
ಬಾಯ ಬುಟ್ಟಂಡಿದ್ದ ಕುರಿಯಯ್ಯಗ  
ಗಂಜಿನೀರ ಕಾಣಿಸ್ತಿತ್ತು!

ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸೈಕಲ್‌ಮ್ಯಾಲ ಬರುತ್ತಿದ್ದ  
ಅಮಾಸನು ಯಾರ ಕಣ್ಣುಗ ಬೀಳುವಂತವನಾದನೆಂದರೆ-  
ಇಸ್ವೀಟು ಆಟ್ಟಲಿ ದುಡ್ಡುಕಾಸು ಹೊಡ್ಡು ಗೋರಾಕ್ಕಂಡಿದ್ದವನ  
ಕಣ್ಣುಗ ಬಿದ್ದನು.



ಈಗ ಕಾಲ್ಪಳಿ ಗುಡ್ಡವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರೋ  
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಿ ಚಂಚಲವ ಅರಿತವನಾದ ಅವ  
ನೆಪ ತೆಗ್ಗು ಆಟ ನಿಲ್ಲಕಾ  
ಕಣ್ಣಿಯ ಬಿಂಕಿ ಕಡಿಸ್ತ  
ಹಲ್ಲುಡ್ಡು ಖಚ್ಚಂಡೂ-  
“ನೋಡುಡಾ ನೋಡುಡಾ! ಹೊಟ್ಟೆಗ ಹಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲೆ ಇದ್ದೂ  
ಆ ಹೊಲೇನ್ ಕೊಬ್ಬ!  
ನಾವ್ ನೋಡ್ಲಿ ಅಂತ್ತಿಯಿ-  
ಹಾವ್ನ ಥರವಾಗಿ ನಲೀತಾ ಬತ್ತಾ ಅವ್ನಲ್ಲಾ!  
ಬಡ್ಡೇದ್ದಗ ಆ ಹ್ಯಾಂಡಲೈ ಹಿಡ್ಡಳಕ ಆಗಬಾರ್ದು  
ಆ ಥರವಾಗಿ  
ಅವ್ನ ಆ ಏಡು ಮುಂಗೈನಿಗ ಕತ್ತರಿ  
ಅತ್ತಾಗೊಂದು ಇತ್ತಾಗೊಂದು ಎಸ್ಬುಟೀಗಪ್ಪಾ...”  
ಅಂತ ಬಾಯೊಳಗಲ ಹಲ್ಲಳ ನೊರಗುಟ್ಟಿದನು.

ಆಟ ದೊಡ್ಡದು.

ಆ ಮಾತ್ಲ ಪಕ್ಕದವ-  
“ನೀನು ಅವನ್ ಮುಂಗೈ ಕತ್ತರಿ  
ಮಠದ ಬಾಗುಲ್ಲ  
ಅತ್ತಾಗೊಂದು ಇತ್ತಾಗೊಂದು ತೋರ್ಲ ಕಟ್ಟಾಗ  
ನಾನೂ ಜೊತ್ಲ ಬತ್ತೀನಿಕನ.  
ಈಗ ಒಂದ್ ಒಳ್ಳೆ ಎಲ ಹಾಕು ಮತ್ತೆ” ಅಂದನು.  
ಇವ ಆ ನೊರಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು  
ತುಟೀಲಿ ಮುಚ್ಚಂಡು  
ಆ ತುಟ್ಟ ನಗೂ ಸವೂರಿ  
“ನಿಂಗ್ ಬೇಕಾದಂಥ ಎಲ ಕೊಡ್ತೀನಿ.  
ತಕ್ಕಾ ಮೊಗುಚಿ” ಅಂತ  
ಆ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಂತ ಮೊಗಚಿಟ್ಟು  
ಆಟ ತೋರಿಸಿದನು.

ಇಸ್ವೀಟು ಗ್ಯಾಂಗ್‌ನ ಕಣ್‌ತಪ್ಪಿ  
ಅಮಾಸನು, ಮಠದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಡಸಾಲದ  
ಕಾಯಕವ ಊಹಿಸಿದವನಾಗಿ  
ಮಿಂಚೋ ಎಂಬಂತೆ  
ನಂಜಲಗೂಡ್ಲ ಅವ ಬಂದೂ  
ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲು ಆಸ್ತತ್ರ ಹೊಳದಡ  
ಈ ಮೂಲೋಕ್ತ ಸುತ್ತೀ  
ದಲಿತ ಸಂಘದ ನಾಗರಾಜುವ ಪತ್ತ ಮಾಡ್ಕಂಡು  
ಯಾವಾಗ ಹೋಗಿದ್ದನೋ ಅನ್ನುವಂತೆ  
ಊರ್ಲ ಬಂದನು.

ಬಗಲಲ್ಲಿ ದ್ಯಾವರಗುಡ್ಡರ ಜೋಳ್ಗೆ ಅಂಬುವಂತಿದ್ದ  
ಬ್ಯಾಗು ನೇತಾಕಿಕೊಂಡೂ  
ಅದರೊಳಗ ಕವನ ತುಂಬುಂಡು  
ಯಾವುದೋ ಕಾಲ್ಪವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕವ್ವೆ ಮಾತ್  
ಅಂಬುವಂತೆ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಾಗರಾಜನ ಹಣೆಯೇ  
ಆ ಮೊಕದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಆವರಿಸ್ಕಂಡಿದ್ದು  
ಇನ್ನು ಉಳುಕಲಿಯ ಆ ಬುಡಬುಡಕಾ ಮಾಟದ ಕಣ್ಣಿವಿ  
ಆ ಗತಕಾಲದ ವಾಸ್ಸನೂ ಹಿಡಿಬಹುದಾದಷ್ಟಿದ್ದ ಮೂಗೂವಿ  
ಬಲು ಕಸ್ತದಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದವು.

ಆ ನಾಗರಾಜುವು ಮರದ ಬಾಗಲು ತಲುಪುವುದರೊಳಗಾಗಿ  
ಆ ಕಡ ಇಸ್ವೀಟಾದ,  
ಈ ಕಡ ಪಡಸಾಲದ ಮೇಲೂ ಕೆಳಗೇ ಮುಳುಗಿದ್ದ ಗುಂಪುವು  
ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವಗ  
ಆಗಲೇ ಎರಡನೆ ರೌಂಡು ಹೊಡೆ ಚುಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ  
ಮೂರನೆ ರೌಂಡುಗ ರೋಷವ ಮೈದುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ಹಣೆಯು ಒಂದು ಬೆಟ್ಟಿನ ಅಗಲವಿದ್ದರೆ  
ಈ ಹುಬ್ಬು ಎರಡು ಬೆಟ್ಟಿನ ಅಗಲವಾಗಿದ್ದ  
ಆ ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವನ ಮೈತುಂಬಾ ರೋಮವು ತುಂಬುಂಡು  
ಅವಗ ಏನಾರು ಬೆತ್ತಲು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ  
ಅವನು ಆ ಗುಂಪಿಗೂ ಮೂಲಪುರುಷನಾದ  
ಆದಿ ಮಾನವನಾಗಿ ಕಂಡು ಬರೋ  
ಆ ಅವನ ಮುಂದ ಬೇಸರದಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ  
ಹದ್ದಾರು ಎಳನೀರುಗಳು  
ಅವನನ್ನು ಮಠದಾಚೆ ನಿಂತ ನ್ಯಾಯಗಂಬಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿಸಿದ್ದವು.  
ಆ ಕಟ್ಟಾಕಿಸಿಕೊಂಡ ಅವನ ದೇಹವು  
ಹೊಡೆದವರ ಕಯ್ಯನ್ನು ನೋಯುಸ್ತ  
ಹಾಗಾಗಿ ನೊಂದ ಕಯ್ಯಿಗೆ  
ಇಶಾಂತಿ ಕೊಡಲೋಸುಗ  
ಪತಿ ಹೊಡೆದ ರೌಂಡ್‌ನ ನಡುವೂ  
ಡೈಲಾಗ್ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು

“ಬಡ್ಡೇದ್ದೇ, ನಿನ್ನಪು ತಪ್‌ನಿಗ ತಕ್ಕಲ್ಲೇ ಇದ್ರೆ...  
ನಾನು ನಮ್ಮಪ್ಪನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ್ ಮಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ ತಿಳ್ಳ  
ಹೊಡೆದ್ಕಂಡು ಸುಮ್ಮಾ ಯಾಕ್ ಸತ್ತೋದಯೀ...  
ಸುಮ್ಮ ನೂರೊಂದ್ ರೂಪಾಯ ಮಡುಗ್‌ಬುಡು.”

“ತಪ್ಪು ಮಡ್ಗಕ ನಾ ತಪ್ಪ ಮಾಡಿರದಾರುವಿ ಯಾನ್ವಪ್ಪ?”

“ಪುನ ಅದ್ದೆ ಅಂದನು? ಆಗಾರ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ  
ತೋಟ್ಟಿಲ್ಲುಡ ನೀನು ಎಳ್ಳೀರ ಕಿತ್ತಿರದು ಆಗಾರ?”

“ಕುಡಿಯಾಕ ಅಂತ ಎಳ್ಳೀರ ಕಿತ್ತಂಡೂ  
ತಪ್ಪಪ್ಪ ಅದೂವಿ?”

“ಅಡಡೆ ಇದುಕುಡ ಮಾತು! ಕುಡಿಯಾಕ? ಯಾನುಡ  
ಯಾನುಡಾ? ಅದೂ ಕುಡಿಯಾಕ! ಒಂದ್ ಕಿತ್ತಯ್ಯ,  
ಸಾಲ್ವಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕಯ್ಯ. ಅಮ್ಮಮ್ಮಾ ಅಂದ್ರ  
ಇನ್ನೂ ಒಂದೂ ಕಯ್ಯ. ನಿಮ್ಮೊನ ಜಾತಿನ ಕೆಯ್ಯ.  
ಹದನಾರ್ ಕಿತ್ತರುಡ ಕುಡಿಯಾಕ! ಅದೂ ಹದ್ದಾರ್?”

“ಎಲ್ಲನುವಿ ನಿಮ್ಮೆದುಗ ಕುಡುದ  
ಒಪ್ಪಗಂಡರೈಪ್ಪ ಆಗ್ಲಾರುವಿ?”

ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವನ ಈ ಸವಾಲು ಮೊಕಂಡನಿಗ  
ತಬ್ಬಿಬ್ಬುಮಾಡೀ ಈಗೇನಾರ ಬಾಜಿಗ ಬಿದ್ದು  
ಇರ ಎಳ್ಳೀರುವಿ ದಿಕ್‌ತಪ್ಪಿದು ಅಂತ ಮುಂದಕ  
ತೋಟದವ ಮಾತು ತಗ್ಗು ವರಸೆ ಬದಲಿಸಿದನು-  
“ಅಯ್ ನಂ ತೋಟ್ಟಿ ಎಳ್ಳೀರು ಯಾರ್‌ಯ್ಯ ಇರದು? ಇಪ್ಪಗ  
ಕುಡಿಯಾಕಕನ ನಾವು ತೋಟ ಮಾಡಿರದು. ಅದ್ಯಾಕ  
ಹೇಳು? ಇವರವ್ವಗ ಮಿಂಡ ನಾನು. ಅದ್ಕ...!”

ಅದುಕ ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವ- “ಇದ್ಯಾನಪ್ಪ  
ನೀವು ಆಡ ಮಾತು?” ಅಂದು, ಅದುಕ ಗುಂಪಲೊಬ್ಬ  
“ಐ ಪೆಚ್ ಬಡ್ಡೆತ್ತದ್ದೆ... ಎಲ್ಲಾಬುಟ್ಟು ಅವ್ರ ಅಪ್ಪನ ತವ್ವ  
ಅದ್ಯಾಕ ಹೋದಯೀ... ಅದೂವಿ ಮುದ್ದಿ ತವ್ವ...” ಅಂದೂ,  
ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅದುಕ “ಅದ್ಯಾನ ತಕ್ಕ...” ಅಂದೂ  
ಅದಕ ಆ ಗುಂಪು ಒಂದೇ ಬಾಯಾಗಿ ನಗ್ತಾ,  
ಗಾರಸಿದ್‌ ಮಾವನ ಸದಾ ಬುಟ್ಟಂಡಿರಿದ್ದ ಬಾಯು ಮುಚ್ಚಂಡಿರ  
ಕಾಲಕ್ಕ ನಾಗರಾಜುವು ಬೇಕಂತಲೆ ಕೆಮ್ಮ ಅಲ್ಲುಗ  
ಇಳಿದರು.

ಊರುಗ ಬಂದ ಹೊಸ ವಾಸ್ಕನಿಗ ಹಿಡ್ಡು ಆ  
ಮೊಕಂಡನು ನಾಗರಾಜುಗ “ಬಯ್ಯ ಬಯ್ಯಾ ಮೇಸ್ತ,  
ನಿಮ್ ಜ್ಯಾತವರ್ಗ ನೀ ವಸಿ ಓದ್ದವ ಬುದ್ಧಿಗಿದ್ದಿ  
ಹೇಳುದ್ರ ಆಗ್ಲಾರು ಕೇಳಿವ್ಯನ. ಅಲ್ಲಾಕಯ್ಯ ಮೇಸ್ತಾ...  
ನಿಮ್ ಜ್ಯಾತವು ಊರಿ ಇರ ಮರ್ದಮ್ಯಾಗಲ ಎಳ್ಳೀರ  
ಒಂದ್ ಮೊಗರೂ ಉಳುಗೊಡ್ಲಲ್ಲಾ...ಅದ್ಯಾವ  
ಥರ್ದಲೈ ನಾವು ಊರಿ ಬಾಳಾಟ ಮಾಡದು?  
ಒಂದಾ... ಅವು ಇರ್ದೇಕು ಊರಿ. ಇಲ್ಲಾ ನಾವ್ ಇರ್ದೇಕು ಊರಿ.  
ಆಗ್ಲೆ ನೋಡಪ್ಪ ಒಂದ್ ಹದ್ದ ಆಗದು ಇದು...” ಎಂದು  
ನಾಂದಿ ಬಾಣ್ಣ ಬುಡ್ಡಿರಲು,  
ಅವನ ಸುತ್ತಿದ್ದ ಗುಂಪು ಗುರೋ ಅಂತ ನೋಡ್ಡ  
ನಾಗರಾಜುಗ ಮೊದ್ಲ ರೌಂಡ್ ಕಣ್ಣೊಡ್ಡ ಹೊಡ್ಡು ಆ ಕಣ್ಣುಗ ಇಸ್ತಾಂತಿ ಕೊಟ್ಟು ನಾಗರಾಜು ಮಾತ್ ಕಾಯ್ತ  
ಅವರು ಇರಲು

ನಾಗರಾಜು ಕೆಮ್ಮಿದ್ದರು.

ಈ ಕೆಮ್ಮು ನಿಲ್ಲೇನೆ ಆಗ

ಪುನಾ ಆ ಮೊಕಂಡನೆ ಮಾತು ಬುಡತೊಡಗಿದನು.

“ಅಲ್ಲಕಯ್ಯ ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಒಂದ್ ಕೂದ್ಲ ಎಳ ಅಸ್ತು ನಮಕಡ ತಪ್ಪಿದ್ರ ಅದ ಒಪ್ಪತ್ತಿವಿಕಯ್ಯ ನಾವು. ಇವ ಈ ಗಾರಸಿದ್ದ ಅಪ್ಪಲ್ಲಾ, ಅವ ಕಿತ್ತಿರ ಎಳ್ಳೀರು ನೋಡುದ್ರ ಹದ್ದಾರು. ಹದ್ದಾರು ಕಯ್ಯ! ಅದ್ಕ ತಪ್ಪೊಡ್ಲ ಅಂದ್ರಾ... ಅದ್ನಿಗ ಕುಡಿಯಾಕ ಕಿತ್ತಿ ಅಂತಾನಲ್ಲಾ...! ಯಾವ್ ಲಾಯರ್ ತಾನೀಯ ಒಪ್ಪಿನು ಇದ? ಈ ಥರಾಗಿ ಈ ಗಾರಸಿದ್ದ ಎಸ್ಪ್ ಊರ ಹಾಳಾಡಿರಬೌದು ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಇವ?”

ಈ ಮಾತುಗ ನಾಗರಾಜು ಕೆಮ್ಮು ನಿಲ್ಲಿ ಗಂಟಲ್ಲಿ ದನಿಯ ಗೊರಗುಟ್ಟಿ ಆಡೋ ಪದ್ಧ ಹುಡುಕೀ ತಗ್ಗು “ಏನೀ ಸ್ವಾಮೀ, ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕಂಬಕ್ಕಟ್ಟಿ ಹೊಡ್ಡಿದ್ವೀರಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ?” ಅಂದು ಕೆಮ್ಮತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ಆ ಮೊಕಂಡ ಸುತ್ತೂ ಒಂದ್ಲ ನೋಡ್ಲನು. ಆ ಸುತ್ತ ಗುಂಪು ಕಣ್ಣಿ ನಾಗರಾಜುಗ ಎರಡನೆ ರೌಂಡು ಚಚ್ಚಲು ಈಗ ಮೊಕಂಡ ತಾನೂ ಕೆಮ್ಮು-

“ಇದ್ನೀಗಪ್ಪ ಅಪ್ಪನಿಗ ಹುಟ್ಟಿದ್ ಮಾತು ಅನ್ನದು. ಶಬಾಸ್ಕಯ್ಯ! ನಾನೂವಿ ಆ ಸಕಲೇಸ್ಪುರ್ದಗಂಟಾನೂ ಹೋಗಿರೌನೂ. ಇಂಥ ಮಾತ್ರಿಗ ಎಲ್ಲೂವಿ ಕೇಳಿರ್ದಿಲ್ಲಕಯ್ಯ. ನನ್ನ ಈ ಕಿವ್ಗ ಬಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತೀನಿ. ಅಯ್ಯಯ್ಯಾ ಎಂಥ ಹೊಸ ಮಾತಯ್ಯ ಇದು! ಆ ಆ ಹೊಸ ಮಾತುಕಯ್ಯ ಇದು. ಈ ದೇಸನೆಲ್ಲ ಹುಡೀಕಾ ಬಂದೂನು ಸಿಗಲಾರ್ರು! ಅಂಥ ಮಾತುಕಯ್ಯ ಹೊಸಮಾತು... ಆಯ್ತುಕಯ್ಯ ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಅದ್ಕೂವಿ ಒಪ್ಪತೀನಿ. ಅದೆ ನಾವು ಸುಮ್ಸುಮ್ನ ಕಟ್ಟಾಕಿ ಬುದ್ಧಿಲ್ಲೆ ಅವ್ವಗ ಹೊಡ್ಲೆವಲ್ಲಾ... ಅದು ತಪ್ಪುಕಯ್ಯ. ನಮ್ದೆ ತಪ್ಪು ಅಂತೀನಿ. ಅವ ಎಳ್ಳೀರ್ ಕಿತ್ಲಲ್ಲಾ... ಅದೀಗ ನೋಡಪ್ಪ ಅಪ್ಪನ್ನ ಹುಟ್ಟುದ್ ಕೆಲ್ಲ. ಐ ಅದ್ರಲ್ಲಿ ಯಾನಾರೂ ತಪ್ಪಿದ್ರು? ತಪ್ಪಿದ್ಲದಯ್ಯ ಮೇಸ್ತ್ರಿ?”

ಅಂದವನು, ಊರಗಲ ಕಣ್ಣುಬುಟ್ಟು ನೋಡ್ಲ ಸಿಕರೋಟು ಹಚ್ಚಿ ಹೊಗ್ವುಬುಟ್ಟು ಕೆಮ್ಮತೊಡಗಿದನು. ಅವ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಮ್ಮಲಾರಂಬಿಸಲು, ಇಲ್ಲಿ ನಾಗರಾಜುಗ ಕೆಮ್ಮು ನಿಂತು “ಅದೂ ತಪ್ಪಿಯ. ಅದ್ಕ ನೀವ್ಕಳು ಕಟ್ಟಾಕಂಡು ಹೊಡ್ಡಿರದೂ ತಪ್ಪಿಯ. ಆ ಎಳನೀರನ್ನೂ ಅದ ಕಿತ್ತವರನ್ನೂ ಪೋಲಿಸ್ಗ ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು...” ಎಂತಿರಲು,

ಮೊಕಂಡ ನಾಗರಾಜು ಮಾತ ತಡ್ಡು- “ಅದ್ಯಾಕಯ್ಯ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಪೋಲಿಸ್ಗ? ನಂ ಕಯ್ಯ ಬಳ ತೊಟ್ಟುಂಡಿದ್ದವ ನಾವು? ಆಗಾರ ನಮ್ಮೂರ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಂತರೆ ಇಲ್ವಯ್ಯ? ನಿ ಓದ್ಲವ. ನೀ... ಮೇಸ್ತ್ರಿ. ನಿನ್ನಂಥವ ನ್ಯಾಯನಿಗ ಹೇಳುದ ಅದ್ನೀಗ ನಾವು ಕೇಳದ್ರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಯ್ಯ ಇರಾದು? ಈಗಾ... ನಮ್ಮೂ ತಪ್ಪು ಅಂತ ತಾನೀಯಪ್ಪ ನೀ ಅನ್ನದು? ಹಾಗೂ ಬತ್ತೀನಿಕಯ್ಯ... ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಸರ್ಯ? ಎಲ್ಲುಡ ಆ ಗಾರಸಿದ್ನ ಕಟ್ಬಿಚ್ಚುಡ...”

ಅಂತಿದ್ದಂತೆ ಕಟ್ಟಳು ಬಿಚ್ಚಳಲು ಆಗ ಮೊಕಂಡನು ತನ್ನ ಜುಬ್ಬದ ಜೋಬ ಅಲುಗಾಡುಸ್ತ ನೂರೊಂದು ರೂಪಾಯ ತಗ್ಗು- “ಈಗ ತಕ್ಕಯ್ಯ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ನಮ್ಮಡ ತಪ್ಪ. ಇದ ನೀನೆ ಮತಕ್ಕ ಒಪ್ಪುಸ್ಬುಡಯ್ಯ. ಆಮ್ಯಾಲ ಅವನದನ್ನೂ ತಪ್ಪು ಅಂದಿ ತಾನೀಯಾ? ಅವನ ತಪ್ಪನೂ ಮಡುಗ್ಗುಬುಡು ಮತ್ತ ಈಗ. ಎಲ್ಲುಗೂವಿ ಒಂದೇ ತಾನೀಯ ನ್ಯಾಯಾ...!?” ಅಂತಂತ.

ಈ ಧರೆಗೆ ಬಿದ್ದಾ ಆ ಗಳುಗೆ ದೆಸವೋ ಏನೋ ಒಂದು ಗಳುಗಾರೂ ಸುಮ್ಮಗಿರದ ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವನು, ಮೊಕಂಡನ ಬೆರುಳತುದೀಲಿ ನಾಗರಾಜು ಮೊಕದ ಮುಂದಲ್ಲಿ ಬೀಳೋ ಥರವಾಗಿ ಆಡಿದ್ದ ನೋಟಗಳ ತವನ ತನ್‌ಕಯ್ಗೆ ಚಿಮ್ಮಿಸ್ಕಂಡು, ಒಂದ್ ರೂಪಾಯ ತನ್ನ ಬೆರಳೊಳ್ಳ ಕಾಣ್ಕೊಗ ಮಾಡಿ, ನೂರ್ ರೂಪಾಯ ಆ ಮೊಕಂಡನ ಮುಂದಿಟ್ಟು-“ತಕ್ಕಪ್ಪ ಈಗ ನನ್ ಪಾಲ್ನ ತಪ್ಪ. ಉಳುಕ ಒಂದೂಪಾಯ ಆಮ್ಯಾಕ್ ಕೊಡ್ತೀನಿ. ನಂಗ ನೂರು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿ ಅಂದ್ಕಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ ಪಾಲ್ನ ತಪ್ಪು ನೂರೊಂದ ನೀವ್ ಬ್ಯಾರಿಯಾಗಿ ಮತಕ್ಕ ಕಟ್ಟಳ್ಳಿ...” ಅಂದು ನಾಗರಾಜಾದಿಯಾಗಿ ಆ ಗುಂಪುಗೆ ಬೆರುಗ ಬಡಿಸಿದನು.

ಮೊಕಂಡನಿಗಾಗ ಮಾತು ನಿಂತು ಅಡಡಡೆ ಅಂತಿದ್ದನು. ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವ, ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿ ತುಂಬಿದ್ದ ನಾಗರಾಜುಗೆ “ಈಗ ಆಯ್ತಲ್ಲ ಬನ್ನಿ ಸೋಮಿ” ಎಂದು ಎಳ್ಳು ತಿರುಗಲು, ಕೆಳಕ್ಕೆ ದುಮುಕಿದ ಮೊಕಂಡನು:

“ನಂ ದುಡ್ಡ ನಮ್ಮಿಯ ಕೊಟ್‌ಬುಟ್ಟು ಅದೆಂಗುಡ ಅದು ತಪ್ಪುಕಾಣ್ಕ ಆದ್ದು ಗಾರಸಿದ್‌?”

“ಅವೈ ನೀವು ಸಾಲ ಅಂತಕಪ್ಪ ನಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರದು. ಸಾಲ ಅಂತಾದಮ್ಯಾಲ ನಿಮ್‌ದೆಂಗಾದ್ದು ದುಡ್ಡ?”

“ಸಾಲ? ಆಗಾರ ಎಂದುಡ ನೀನು ಸಾಲ್ವ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಾದು?”

“ಯಂದಾರುವಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ ತಕ್ಕಪ್ಪ ಅದ್ಯಾನ? ನಾ ಹಿಡ್ಡಿರದು ಮೇಳಿ ಅಲ್ಲಕನ! ಕರಣ...! !”

“ಮೇಸ್ತ್ರಾ ಇದ್ದ ಇದ್ದ ನ್ಯಾಯ ಹೇಳು ಮತ್ತ ನ್ಯಾಯ್ವಿ. ಜೋಳ್ಳ ಬಳಗ ಕಿತ್ತು ಬೀಜ ಸುಳ್ಳಿನ ಮಳೆ ತುಂಬುಂಡು ಅದಾ ನೇತಾಕಂಡು ಊರೂರ್ ಮ್ಯಾಲ ತಿರುಗ್ತ ಅಣ್ಣಾ ತಮ್ಮದಿರ ಥರ ಇರೋರ ಎಕ್ಕುಟ್ಟಿ ಊರ ಹಾಳ್ಕಾಡಕ ಅಂತ ಬಂದ್ಯ...”

ಅಂತ ಅವ ಅಂತಿದ್ದರೂ ಆ ಕೆಮ್ಮೋ ನಾಗರಾಜುನ ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವ ಎಳ್ಳುಂಡು ನಡ್ಡುಬುಟ್ಟನು. ಆ ಗುಂಪಿಂದ- “ಅವ್ವ ಜೋಳ್ಳ ಕಿತ್ತಳ್ಳುಡ ಜೋಳ್ಳಗ್ಯ” ಅಂಬೊ ಮಾತೂ, ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವನ ಬೆನ್ನುಗೆ ಒಂದೆರಡು ಕಲ್ಲು ಬಂದು ಬಿದ್ದವು.

ಕೇರಿ ತಲುಪೂ ನಾಗರಾಜುಗೆ ಕೆಮ್ಮು ಕೆಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾರಸಿದ್‌ಮಾವ ಮಾತ್‌ಮಾತಗೂ “ಕೇಮಿಲ್ದಿಯ ಅದ್ಯಾಕ ಬರಾಕ ವೋದ್ರೀ ಸೋಮಿ ನೀವ್ ಬ್ಯಾರಿಯ” ಅಂತಿದ್ದನು. ಮೈದುಂಬುಂಡಿದ್ದ ಸುಸ್ತೂನ ನಾಗರಾಜು ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪ್ಪಿ, ಆಮ್ಯಾಲ:

“ಅಲ್ಲ ಕನಿ... ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕಟ್ಟಾಕಂಡು ಹೊಡೀತಾ ಇರಾಾಗ ಬರೆ ಇರಾಕ ಆದ್?”

“ಅವೈ ನನ್ನ ಕಟ್ಟಾಕಂಡು ಹೊಡೀದಿದ್ದ...? ಆ ಬಡ್ಡೆತ್ತವು ಎಸ್ ಜನ ಇದ್ದರೂ ನಾ ದಕ್ಕಿನಾ ಸೋಮಿ! ನನ್ನ ಕಟ್ಟಾಕೆ ಹೊಡೆಯೋ ಗೋರಂಜ್ಡ ಗಂಡು ಊರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂವಿ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಂದ್ಕಳ್ಳಿ... ಅಮ್ಮಮ್ಮಾ!”

“ಏನಿ ನೀವು ಆಡ ಮಾತು? ತಪ್ಪುಕೊಟ್ಟೊ...”

“ಏ ಅದ್ಯಾವ ಸೀಮ ತಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ ಅದು? ನಾನೇ ಒಂದ್ ರೂಪಾಯ ತಪ್ಪು ತಕ್ಕ ಬರಿಲ್ಲಾ?”

“ಸಾಲವಲ್ಲವೇನಿ ಅದು...?”

“ಎಂಥ ಸಾಲ್ವ ಸೋಮಿ ಅದು? ಅವ ಬಂದು ನನ್‌ತಪ್ಪು ತರ್ಕಂದನ...”

ಮಾತಾಡ್ಡ ಬರುತಿರಲು, ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ ಯಾತಕು ಸೇರ್ದಂಗ ಕೂತವನು ದುಪ್ಪಟಿ

ಒಳಗಿಂದ ಕಯ್ಯ ತಗದು ಚಾಚಿ “ವೊವೊ ಊರ್ಗ ವಸಬು ಅಂತ ಕಾಣ್ತದ... ಒಂದ್ ಬೀಡಿಗೀಡಿ ಇದ್ರ ಕೊಡಿ ಸೋಮೈ” ಅಂದನು.

ಆಗ ಒಂದು ಬೀಡಿ ತಗ್ಗು ಗಾರಸಿದ್ವಾವನು “ಈ ನಮ್ ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪನಗ ಬೀಡ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ ತಲ ಕೂದ್ಲೆಲ್ಲ ಉದುರೋಯ್ತುಕಪ್ಪ” ಅಂತ ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಬೀಡ್ಯ ಬಿಂಕಿ ಮುಟ್ಟುಸ್ತ ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ- “ನಿನ್ಯಾರುಡ ಗಾರಸಿದ್ ಕೊಡು ಅಂತ ಕೇಳ್ವವರು? ನಾನು ಅವರ್ ಕೇಳುದ್ರ ಸುಮ್ಮಿರ್ಲಾರ್ ನೀನೇ ಕೊಟ್ಬುಟ್ಟು ಅದ್ಯೂ ಒಂದ್ ಮಾತಾಡೀಯ ಈಗ? ಆಯ್ತುಕಯ್ಯ! ನಿನ್ ಮಾತೀಗೆ ಬತ್ತೀನಿ ಕಯ್ಯ.. ನಿನ್ ತಲಲಿ ಇರ ಕೂದಲು ಒಂದೂ ಇಲ್ವಂಗ ಉದುರೋಗಂಟಾನೂ ಬೀಡಿ ಕೊಡಯ್ಯ ಸಾಕು. ನಿನ್ ತಲ ಬೋಳ್ತಗ ಆದಮ್ಯಾಲ ನಿನ್ ಬೀಡಿ ಕೇಳಾದ ನಾನೇ ಬುಟ್ಬುಡ್ತೀನಿ” ಅಂತ ನಗಾಡ್ತ ಇರಲು

ಆಗ ಹೊರಬಂದವ ಚನ್ನನ ನಾಗರಾಜು ಕಂಡುಬಂದು “ವೊ ವೊ ವೆಲ್ಕಂ ಸಾ... ಬನ್ನಿ ಸಾ” ಅನ್ನ ಬಂದನು. ನಾಗರಾಜು ಎಲ್ಲೂ ಅಂಬುವಂತೆ “ಏನೀ ಜೇಮ್ನಬಾಂಡು... ನಿಮ್ಮಂಥವರೆಲ್ಲ ಊರಲ್ಲಿ ಇದ್ದೂವಿ ಇಂಥವೆಲ್ಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಡ್ತೀರಲ್ಲ” ಅಂದರು. ಚನ್ನ ಕಣ್ಣು ನಗು ಅರಳುಸ್ತ “ಯಾನ ಸಾ, ಯಾನ ಸಾ... ನೀವು ಆಡ್ತಾ ಇರಾದು ನಂ ಗಾರಸಿದ್ವಾವ್ ಮಾತ? ಅವ್ ಕಯ್ಯಿ ಇನ್ನೊಂದ್ಲ ಕಂಡವ್ ಎಳ್ಳೀರ ಮುಟ್ಟಲ್ಲ ಅನ್ನಿಮತ್ತ...” ಅಂತೆ, ತಟಕ್ಕನ ಗಾರಸಿದ್ವಾವ “ಇನ್ನು ಮುಟ್ಟಲ್ಲಕಯ್ಯ” ಅಂದನು.

ಆ ಗಾರಸಿದ್ವಾವನ ಆ ಮಾತು ಚನ್ನಂಗ ಉಕ್ಕುಸ್ತ ಆ ನಗೂಗ ಚನ್ನನಾಗ ಹೊಟ್ಟಿ ಹಿಡ್ಕಂಡು ಕುಲುಕುಲು ನಗುತ “ವೊ ವೊ ಮಾವೋ ಯಾನಂದ್ಯ ಯಾನಂದ್ಯ? ಮುಟ್ಟಲ್ಲ ಅಂತ! ಬಸುರಿ ಹೆರ್ರ ಟೈಪ್ಲಿ ಯಾನಂದ್ಯಂಡಳು ಹೇಳು...” ಎಂದು ನಗುತಾನೇ ಇರಲು, ಗಾರಸಿದ್ವಾವ ತನ್ನ ನಗುವ ಒಳಕ ನುಂಗ್ತಿರಲು, ನಾಗರಾಜು “ಏನಿ ಅದು?” ಅಂದರು. ನಗೋ ಚನ್ನ ಆಗ “ಅದಿಯಾ ಸಾ, ಬಸುರಿ ಹೆರ್ರ ಟೈಪ್ಲಿ, ಆ ನೂವ ತಡ್ಕಳಾಕ ಆಗಲಾರ್, ‘ಸಿವಾ, ಈ ಜಲ್ಮಲೆ ಇನ್ನೊಂದ್ಲ ಮಾಡ್ಕಳಲ್ಲಪ್ಪಾ... ಇದೊಂದ್ ಸಲ ಯಾಗಾರೂ ಮಾಡಿ ಪಾರು ಮಾಡ್ಬುಡಪ್ಪಾ...’ ಅಂದ್ಕಂಡಳಂತ. ಆಮ್ಯಾಕ ಬಾಣ್ಣಿ ಆದ ತಿರ್ಗ ನಾಳ್ಳಿಯ ಅವಳ್ಳ ಬೇಕು ಅನ್ನಿದಂತ! ಆ ಥರ್ದವ ಈ ನಮ್ಮ ಗಾರಸಿದ್ವಾವ. ಬೇಕಾರ ಈಗ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲಿಂದಾರು ಎಳ್ಳೀರ ಕಿತ್ತಬಂದು ನಿಮ್ ಮುಂದಿಟ್ಟು ‘ಗುತ್ತಗ ಮರ್ದದ್ದು, ಕುಡೀರಿ ಸೋಮಿ ನಾಚ್ಚೆಬೇಡಿ’ ಅಂತ ನಿಮ್ಮಿಯ ಕುಡಿಸ್ತನ...” ಎಂತಿರಲು,

ಆ ಗಾರಸಿದ್ವಾವನೂ ಚನ್ನನ ಮಾತ್ಲ ನಗ್ತಾ “ಈ ಚಿಕ್‌ಗಂಡ್‌ನ ಮಾತ್ ಕೇಳ್ಕಂಡು ನೀವೂ ಆಡರಿ ಬನ್ನಿ ಸೋಮಿ. ನಂ ಮನಲಿ ಇರೋ ಅಂಬಲಿಯೊ ತುಂಬಸೊಪ್ಪೊ ಕುಡ್ಕಂಡು ಬರಾರಿ” ಅನ್ನಲು, ನಾಗರಾಜು “ನಂಗ ಅದೆಲ್ಲ ಬ್ಯಾಡಕನೀ” ಅಂದಾಗ ಗಾರಸಿದ್ವಾವ “ಅಂಚ್ಚಿ ಅಂದ್ರ ಅಂಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲಕನ ಬನ್ನಿಸೋಮೀ. ಅದ್ಯಾಕ ಹೆದ್ರಕಂಡರಿ! ಅಕ್ಕೀನೆ ಹಾಕಿಸ್ತಿನಿಕನ ಬನ್ನಿ. ಬಯ್ಯ ಚನ್ನರಸು ನೀನೂವಿ” ಅಂದನು.

ಮಠದ ಮುಂದಾದುದೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಒಣಗದಿದ್ದ ನಾಗರಾಜು ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಗ ಇದೂ ಸೇರಿ “ಅಯ್ಯೋಯ್ಯೋ ಹಂಗಲ್ಲಕನಿ ನಾನು ಅಂದುದ್ದೂ...” ಅಂದುದ್ದ ಕಿವಿಗ ಸೇರ್ದದ ಗಾರಸಿದ್ವಾವನು “ನಿಮ್ಮಾಗ ನಾವೇನ ಸಿಟಿಯವ್ ಸೋಮಿ ನಾವು? ಕೊಂಡು ತಂದ ಅಕ್ಕಿ ಇನ್ಯಾಗಪ್ಪ ಅನ್ನಕ. ಗದ್ದಸೀಮಲಿ ಗೇದ್ದಂಡು ಬಂದಿರದುಕನ ಬನ್ನಿ” ಅಂತ ನಡದನು ಅತ್ತಗ.

೧೧

ಅಲಲಾ ಅಂತ ಗೆಲುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದವಲಾ  
ತೂರಮ್ಮನ ಜೋಪಡಿ ತೆಂಗಿನಗರಿಗಳಾದಿ.  
ಅಲ್ಲಿ ತೂರಮ್ಮನ ಕೈಸನ್ನಾಗ ತಕ್ಕಾಗಿ  
ಈರೀಯ ಕಯ್ಯಾಡೂತ  
ಈಗ ಮಸಾಲಕಾರ ಅರೆಯೂತ  
ಅಲ್ಲಂದೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವಾಸ್ಸುಗ  
ಆಗ್ತಾನೇ ತಾರ್ನಿ  
ಹಸಸ್ನಾಗಿ ಇನ್ನೂ ನೀರಾಡೋ  
ತೊಪ್ಪವಾಸ್ಸವೂ ಬೆರೆಯೂತ ಇರಲು  
ಅಲ್ಲಿ  
ಹುಂಜವೊಂದರ ರುಂಡವು ಮುಂಡದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದಿರಲು  
ಕುಯ್ಯಾಗ ಆ ಹುಂಜದ ಬಾಯ್ಕಿ  
ನಾಕುಹನಿ ನೀರ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದರೂ  
ಅದರ ಒಟ್ಟು ಸರೀಲದ ವದರಾಟವು  
ಈಗ ವದರಾಟವಾಡದಿರಲು  
ಆ ಸರೀಲದ ಒಳಗಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಂಸಖಂಡಗಳಲ್ಲಿದ್ದ  
ಕಿರುಜೀವವೂ ಬುಟ್ಟುಹೋಗ್ತೆ  
ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಪಕಪಕವಾಡ್ತೆ ಇರಲು  
ಆ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಬಟ್ಟಲಿಗ ಚೆಲುಮಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದ

ರಗುತವು ಹೆಪ್ಪುಕಟ್ಟುತ್ತಾ  
ಅದರ ಮ್ಯಾಲ ಉದುರಿಸಿದ್ದ  
ನಾಕಾರು ಉಪ್ಪಿನ ಅರಳುಗಳು ಕರಗದೆ ಕೂತಿದ್ದವು.  
ಆ ಮುಂದ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ಊದುಬತ್ತೀಯು  
ಇನ್ನೂವ ಉರಿಯೂತ  
ಈ ವಾಸ್ತವೂ ಮಸಾಲ ತೊಪ್ಪ ವಾಸನಗ ಸೇರೂತ  
ಯಾವಾಗ ಈರಿಯು ಹುಂಜನ ಪುಕ್ಕವ ತರ್ದು ಬಿಂಕಿಗಿಡುದು  
ಸೀಯತೊಡಗಿದಾಗ  
ಈ ಮೂಗು ಸೀಳ್ದ ವಾಸ್ತವೂ ಧಾಳಿಮಾಡ್ತ  
ಆ ಸುತ್ತಲೂ ಆಡೋ ಉಸುರುಗಳುಗ ಮೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಾ  
ಎಲ್ಲಾವೂ.

ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ವಾಸನಗಳು ಒಂದುಗೂಡಿ ಆಡುತಾ  
ಇತ್ತ ಈರಿಯು ತಾನ ಮಡಿಯಾಗಿ  
ಹಣೆಯ ತುಂಬಿದ ಈಭೂತಿ ಕುಂಕುಮದಲಿ  
ಒಂದೊಪ್ಪತ್ತು ಇದ್ದೂ  
ತನ್ನ ತಲಗೂದಲ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲಂತೆ ಬಾಚೀ  
ಆ ಬಾಚಲು ಸುರುದಿದ್ದ ಕಯ್ಯಣ್ಣವು  
ಅವಳ ಕೆನ್ನೇಯ ನವೂರಾಗಿ ಸವುರೂತ ಇಳಿಯೂತ  
ಅವಳು ಬಾಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದ ತುದಿಕೂದಲ ಕೆಂಚೆಲ್ಲವೂ  
ಒಕ್ಕಡವಾಗಿ  
ಆ ಎಣಗಂಟು ಬಿಂಕಿಕೆಂಡ್ವಾಗಿ ಕಾಣ್ತ  
ಈ ಕೆಂಡ್ವಾಗಿ ಇದ್ದುದರ ಮ್ಯಾಲ  
ಮೂರು ಹೂಗಳು ನೆಗ್ತ ಕೂತಿದ್ದವು.

ಅವ್ವ ಹೀಗಿರ್ತ  
ಮಗನು ಬಿಸಿ ತಾನ್ವ ಮಾಡ್ಕಂಡೂ  
ದೇಹದ ಮೂಳ್ಳ ಈಭೂತಿ ತುಂಬಗಂಡೂ  
ಅದಕ ಸುಸ್ತಾಗಿ  
ಅಲ್ಲಿ ಓಡಾಡೋ ಅದಾವ ವಾಸನವೂ  
ಅವಗ ಮೂಸೂ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ  
ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾ ಗೋಡಗ ಮೊಕ ಹಾಕಿ ಇತ್ತು.

ಪೂಜ್ಯದಲಿ ಈರಿಯು ಪಿರೀತಿದುಂಬಿ  
ಹತ್ತಾಳು ಉಂಬುವಷ್ಟು ತುಂಬೋ ತಾಂಬಟ್ಟಲು ಬೆಳುಗೂತ...  
ಬೆಳುಗಾದ ಮ್ಯಾಲ  
ಆ ತಾಂಬಟ್ಟಲ ಹೊರಸುತ್ತುಗ  
ಮೂರುಗೆರ್ವ ಈಭೂತಿ ಎಳೆದವಳಾಗಿ  
ಎಳೆದು ಅದಕ ಊದುಗಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು  
ಅದಕ ಕಯ್ಯ ಜೋಡ್ನೀ  
ನೆಲಕ ಮುಂದಲೆ ಇಟ್ಟು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದಳು.  
ಆಮ್ಯಾಲ ಆ ತಾಂಬಟ್ಟಲಿಗ



ತಾ ಮಾಡಿದ್ದು ಮಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು  
ಕಣ್ಣುಗಳು ಒತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಡುತ್ತಾ  
ಒಂದೊಂದಾಗಿ  
ಆ ಅರುಳೇದ ಕುಸುಬಲಕ್ಕೆ ಅನ್ನಾವ ಸುರುದೂ  
ಆ ಅನ್ನಾವ ಬಳಸಿ  
ನೆಸೆಯುವಸ್ತು ಗಮ್ ಎಂಬೋ ಉದುಕ್ಕ ಊದೂ  
ಮ್ಯಾಲ ಈಲಿ ಗುಂಡಾಯ ಮೆದುಖಂಡ್ವ ಸೇರಿ  
ಒಂದು ಒಬ್ಬೆ ಇಟ್ಟೂ  
ಪಕ್ಕದಲಿ ಒಂದು ಮುಚ್ಚಲು ತುಳುಕುವ ಪಾಯಸ್ಸು  
ಇಡಲಾಗ  
ಆ ತಾಂಬಟ್ಟಲು ತುಂಬಿ  
ಅಲ್ಲೆ ಅನುಸರಿಸಿ ತಂದಿದ್ದಂಥ  
ಬೆಡ್ಡುಗುಲ್ಕುಣ್ಣು ತುಂಬಿ

ತುಂಬಾಗಲು  
ಅಲ್ಲುಗ ಉರಿಯೋ ಕಯ್ಯಣ್ಣೆ ಸೊಳ್ಳನು  
ಅದುವ ತನ್ನೇಡೂ ಕಯ್ಯಲೂ ಹಿಡದು  
ಒಂದೇ ದುಡದಲ್ಲಿ ಅದನು  
ಆ ತಾಂಬಟ್ಟಲು ತುಂಬಿದ್ದ ಆಹಾರದ ಮ್ಯಾಲ  
ಎಲೆ ಅಡಕಾವ ಇಟ್ಟೂ  
ಮ್ಯಾಲ ಈ ಉರಿಯೋ ಸೊಳ್ಳನು ಇಟ್ಟೂ...

ಈರಿಯು ಆಡಾಡ್ಡ ನೋಡುತಲಿ  
ತನ್ನ ಕಿಯಾವ ಕಲ್ತಿರುವ ರೀತೀಗ  
ತೂರಮ್ಮೆಗ ತಲದೂಗುತಿರಲು  
ಈರಿಗದು ಆನಂದ್ವ ಗೆದ್ದಂಥಾಯ್ತು.

ಆಹಾರದುಂಬಿ ಮಿಗಿಲಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತಾಂಬಟ್ಟಲುಗ  
ಈರಿಯು ಹೊಸ ಕುಕ್ಕ ಕವುಚೇ  
ಎದ್ದು ಈರಿಯು  
ದೂಪದಾರತಿಗ ಕೆಂಡ್ವ,  
ಆ ಕೆಂಡದ ಮ್ಯಾಕ್ಕೆ ದೂಪ್ಪ ಹಾಕಿ  
ಆ ದೂಪದ ಹೊಗ ದಾಂದೂಂ ಎದ್ದಾಡಲು  
ಆ ದೂಪಾರತಿಯನು ಕಯ್ಯ ಜೋಡುಸಿ ಹಿಡದು  
ಕೆಂಡ್ವ ಕೊಟ್ಟ ಒಲೆಗ ಒಂದ್ವಲ ಆರುತಿ ಎತ್ತಿ  
ತನ್ನ ಮುಂದಲೆಯ ನೆಲಕ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಮುಗುದು  
ದ್ಯಾವರ ಜಲ ತುಂಬುಂಡ  
ಅರಿಸನದ ದಾರ್ಡ ಅರುವೆಗ  
ದೂಪಾರತಿ ಎತ್ತಿ ಮುಗುದು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದವಳು  
ಎದ್ದು ತಾಂಬಟ್ಟಲುಗ ಬಂದವಳು  
ದೂಪಾರತಿಯ ಎತ್ತಿ ಮುಗುದು

ಈರಿಯ ಉಸುರು ಬೆವುರಾಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಆ ದೂಪಾರತಿಯನು ತಂದು  
ದ್ಯಾವರ ಜಲದುಂಬಿದ  
ಅರುವೇಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು  
ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಎದ್ದು

ಆಗ ತನ್ನ ಕರುಳಬಳ್ಳಿಗೆ ತಲವ ಸವುರೂತ  
ಈರಿಯು 'ಕೂಸಾ' ಅಂದಳು.

ಅದು ಕಣ್ಣುಬುಟ್ಟಿತು.

“ವಸಿ ಆಚ್ಚೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಬತ್ತೀನಿ  
ಯಾನಾರ ವಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟ ಅಸುದ  
ಆ ಪುಟ್ಟಲಿ ಒಂದೊಸಿ ಯಾನ್ನ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿವ್ವಿ  
ತಿಂದ್ಕ ನನಕಂದಾ” ಅಂದಳು.

ಅದು ತಲ ಆಡಿಸಿತು.

ಈರಿಯಾಗ ತೂರಮ್ಮನಂತೆ ಮರೆಯಾಗಿ ನಿಂತು  
ಕಂದನ ಮ್ಯಾಲ ಕಣ್ಣಳ ನೆಟ್ಟಾಗ,

ಇನ್ನೇನ ಇನ್ನರಗಳು ತಡಮಾಡುದರ  
ಈ ಸಣ್ಣ ಹೊಟ್ಟಾಕರುಳಾ  
ಆ ದೊಡ್ಡಹೊಟ್ಟಾಕರುಳೇ ತಿಂಬುವಂತಾಡಲು  
ಆಗಲೂ ಅವ್ವ ಬಾರದಿರಲು  
ಈರಿಗಂಡು ತನ್ನ ತಲ್ಲ ಎತ್ತಿತು.  
ಆ ತಲಯ ಎತ್ತಾದ ಈರಿಯ ಗಂಡುವು  
ಎದ್ದಿತು ಕೂತಿತು.

ಆ ಎದ್ದು ಕೂತೂ ಆಗ ಈರಿ ಗಂಡೂಗ  
ಆಲಿಸಿದ್ದ ಅವ್ವಾನ ದನಿ ಬಂದೂ,  
ಬುಟ್ಟಿಂಡು ಕಣ್ಣುಕಿವೀಯಾ  
ತವೆಯೂತ ಪುಟ್ಟೀಯ ಬಳಿ ತಾ ಬಂದೂ,  
ಆ ಪುಟ್ಟೀಯ ತನ್ನೇಡೂ ಕಯ್ಯ ಬಲದಲಿ  
ಎತ್ತಿದಂಥ ಅದರ ಉಸುರುಗ ಸುಸ್ತಾಯ್ತು.  
ಆ ಸುಸ್ತುಗು ಆ ತಾಂಬಟ್ಟಿಲುದುಂಬಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು  
ಆನಂದ್ವ ತುಂಬಿತು.

ಆ ಇದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆ ಇದ್ದಷ್ಟೂ ಅಗಲವಾಗಿ  
ಅಗಲಾದ

ಕಣ್ಣುಗ ಆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಮ್ಯಾಲ  
ಎಲೆಯನು ಹಾಸ್ಯಂಡೂ  
ಅದರ ಮ್ಯಾಲ ಕೂತ್ಗಂಡೂ  
ಉರಿಯುತವಳೆ ಜೋತಮ್ಮ !

ಇನ್ನೂ ಕಿತ್ತೂ ಅಗಲವಾತು ಕಣ್ಣು

ಆ ಬೆವುರು ಮಯ್ಯಿಂದ ಎಲ್ಲಿತ್ತೊ ಬೆವುರೂ  
ಕಿತ್ತು ಚೆಲ್ಲಾಡ್ತು ಬೆವುರು.  
ಆ ಹೈದನು ಕಣ್ಣಾಗಿ ನೋಡ್ಡ  
ಬೆವುರು ಕಿತ್ತು ಚೆಲ್ಲಾಡ್ಡ  
ತಾಂಬಟ್ಟಲುದುಂಬಿದ ಆನಂದವು ಆ ಹೈದನ ಕಣ್ಣೂಗ ತುಂಬೂತ.  
ಕಣ್ಣೂಗ ತುಂಬಿದಾನಂದವು  
ಆ ಸರೀಲಕು ತುಂಬೂತ.  
ಆನಂದಾವು ಆ ಹೈದನ ಮೊಕವಾಗಿ,  
ಅದೇ ಉಸುರು ಹಿಡ್ತು ನಿಂತ  
ಅವ್ವತೂರಮ್ಮಜ್ಜೀರ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ತಲುಪೂತ  
ಇದರಂತೆ ಅದಾಗುತ  
ಆ ಸರೀಲಗಳಲ್ಲೂ ಆನಂದವು ಆಡುತಾ

ಆ ಆನಂದಕ  
ಈ ಮುಂದಲ ಸಾಮಾಜ್ಯವ  
ಅದಾವ ಬಗೆಯಲಿ ಉಣ್ಣುಬೇಕೋ ಉಡಬೇಕೋ  
ಅದರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಅಗಲವೋ ಅದೆಸೊ  
ಅನುಭೋಗಿಸಲು ತಾಣವಿಲ್ಲದ ಆ ಸರೀಲವು ನಡುಗೂತ  
ಆ ನಡುಗೂವ ಬೆರುಳೂವು ಬಾಡ ಉದುಕಾಕ ಅದ್ದಾಲು  
ಬಾಡ ಉದುಕಾದ ಬೆರುಳಾಗ ನಾಲುಗವ ತಲುಪಾಲು  
ಈ ನಾಲುಗವು ನೆಕ್ಕಂಡು ಆ ಬೆರುಳ ಪಾಯಸಕ ಕಳುಸಾಲೂ  
ಅಂಟು ಬಂದಂಥ ಪಾಯಸವ ಅದು ನಗುನಗುತ ನೆಕ್ಕಂಡೂ  
ಈ ಗುಲ್ಕಣ್ಣುಗ ಬೆರುಳ ಕಳ್ಳಿ ಅದನೀಗ ತರುಸ್ಕಂಡೂ  
ಆ ಬಂದಂಥ ಗುಲ್ಕಣ್ಣು ನೋಣ್ಕಂಡೂ ಮುಂದಾಕ  
ಈ ಈಲಿ ಗುಂಡ್ಕಾಯ ತರಿ ಅದ ಚೀಪ್ಕಂಡು ಆಮ್ಯಾಲ  
ಆಗ ಆ ಮೂಳಾಲೂ ಜೀವಾವು ಚಂಚಾರ ಕೈಗೊಂಡೂ  
ಮುಂದೇನು ತಿಂಬುವುದೋ ಮುಂದೇನೂ  
ಅರಿವಾಗದಿರಲಾಗ

ಅರಿವಾಗದಿರಲಾಗ  
ಆ ಸರೀಲವು ತನ್ನ ಅರಿವ ಕಳ್ಳುಕೊಂಡೂ  
ಕಳ್ಳುಕೊಂಡ ಆ ಸರೀಲವು ಒಕ್ಕಡ ವಾಲ್ಕಂಡು ಬಿತ್ತು  
ತೂರಮ್ಮ ತಡಕಾಡುತ ಧಾವಿಸಲು  
ನೋಡ್ಡ ಈರಿಯು ನೋಡುತ  
ಹಾಗೆಯೇ ನೋಡ್ಡ ನಿಂತಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ನಿಂತಳು.

ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಾವೂವು  
ಆ ಹೈದನ ಮೂಳ್ಳು ಬಗೆಬಗೆಯ ತಿಂದು  
ಆ ಮೂಳಲೂ ವಸಿ ರಸವಾಡುವುದ  
ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾವೂವು  
ಈಗ ಆ ರಸವ ಚೀಪ್ಕಂಡು ನಡೆದಿತ್ತು.

ಆ ನಡೆವಾಗ ಸಾವೂವು,  
ಆ ಮೊಕದಲ್ಲುಂಟಾಗಿದ್ದ ನಗೂವ  
ತಾಂಬಟ್ಟಲುದುಂಬಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು  
ಆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇಳ್ದು  
ಈರಿ ಹೈದನ ಮೊಕವಾದ ನಗೂವ  
ಬೇಕಂತಲೇನೂ ಅದು ತಕ್ಕಂಡು ಹೋಗದೆ  
ಆ ನಗೂವ ಆ ಮೊಕದಲ್ಲೆ ಉಳಿಸಿ  
ಅದು ಆ ಅರಳಿದ ಆ ಕಣ್ಣುಬಾಯ ಮುಚ್ಚಿಸಾದೆ  
ನಡೆದಿತ್ತೂ ಆಗ

ಆ ಬಂದವರು ಯಾರ?  
ಹೋದವರು ಯಾರ?  
ಯಾರೊ ಬಂದರು  
ಯಾರೊ ಆ ಮೂಳ್ಳ ಗೋರ್ದಂಡರು  
ಯಾರೊ ಆ ಮೂಳ್ಳ ತಾನ ಮಡಿ ಮಾಡಿಸಿದರು  
ಯಾರೋ ಹೊತ್ತಂಡರು  
ಹೆಗಲು ಬದುಲುಸ್ತು ಯಾರಾರೊ ನಡದರು  
ಯಾರೋ ಹೂತರು  
ಯಾರೋ ಹೂತು ಬಂದರು!  
ಬಂದವರು ಯಾರೋ  
ನಗುಲೇಪಿಸಿದ ಮೊಕದ ಈರಿಯ ಮುಂದುಕ  
ಜಲ ತುಂಬಿದ ಕಳಸ ಇಟ್ಟರು  
ಯಾರೋ ಆ ಕಳಸಕ ಊದುಬತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿದರು  
ಹೊಗವು ತೇಲುತಾಲಿರಲು  
ಯಾರೋ ಕಳಸದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಇಟ್ಟರು.

ಆ ಕನ್ನಡಿಯು  
ಈರಿಯ ಆ ನಗೂವ ಲೇಪಿಸಿದ ಮೊಕವ  
ಆ ಕನ್ನಡೀಲಿ ಆ ನಗೂವ  
ಕಾಣಿಸೂತಲಿತ್ತು ಆ ನಗೂವ.

೧೨

ಆ ಗಾರಸಿದ್ಮಾವಗ ಬಿದ್ದ ಏಟುಗಳನ್ನು  
ಬೀಜಮಾಡಿ ನೆಟ್ಟು  
ಊರಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂಘವ ಚಿಗುರಿಸತಲಿದ್ದ  
ನಾಗರಾಜುವಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇನೂ ಎಂಬಂತೆ  
ಆಗ ಇನ್ನೂ ಕೊಲೆಯಾಗದ ಚನ್ನನು  
ಕೈಲೊಂದು ಹಳ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪೇಪರ್ ಹಿಡ್ಡು  
ಬಸ್ಸಗ ಕಾಯ್ತು ಅರಳೀಮರದ ಕೆಳೂಗ ನಿಂತಿದ್ದನು.

ಆ ಬಸ್ಸು ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಿಗೇ ಕಾಯ್ತು

ಚನ್ನಂಗ ಅಆಇಈ ಕಲಿಸಿದ  
 ಗುರು ಮಾಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು  
 ಪಿಂಚುಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತರಲೋಸುಗ  
 ನಂಜಲಗೂಡ್ಲೆ ಹೋಗಿ ಬರಲಾ ಕಾರಣವಾಗಿ  
 ಒಂದು ಕಾಲು ಊರಬಹುದಾದಷ್ಟು ಇರೋ ಪಿಂಚುಣಿ ಮ್ಯಾಲ  
 ತಮ್ಮ ಆ ಒಂದು ಕಾಲನ್ನು ಊರಿ  
 ಉಳುದ ಆ ಪಿಂಚುಣಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ  
 ಒಂದು ತುದಿ ಇಡುವಷ್ಟಿದ್ದ ತಳದಲ್ಲಿ  
 ತಮ್ಮ ಭತಿ ತುದಿಯ ಇಟ್ಟು  
 ಹೆಗಲ ಮ್ಯಾಲ ಮೂವತ್ತಕ್ಕೆ ನಾಕು ಕಮ್ಮಿಯು  
 ಮೋಹಕ ಮಗಳು ಭಗವತಿಯ ಭಾರವ ಹೊತ್ತು  
 ಭಗವತಿಯ ಮಾಟವಾದ ಬೆರುಳಾಡಿ  
 ತಂದೆಯ ಹರಿದ ಬಿಳಿಬಟ್ಟೆಯ ಹರುಕು  
 ಅರಿವಾಗದಂತಿರಲು  
 ಬೆಳ್ಳಗೆ ತತ್ತರಿಸೊ ನಗೂಲಿ  
 ಆ ಅರಳೀಮರದ ಕೆಳೂಗ ಅವರೂ ನಿಂತಿದ್ದರು.

ಆಚಾರ್ಯರ ಮುಖದ ಬಿಳಿಗೂದಲಳು  
 ಚಾಚ್ಚಂಡು ಬಿಸಲು ಕಾಯ್ತು  
 ಅವರ ಈಗಲ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಯು ನೆಟ್ಟ ನಿಂತು  
 ಯಾಕಂದರ ಅವರ  
 ಬೇಕಾದಾಗ ಕೇಳಿಸೋ ಕಿವಿಯು ಬೇಡವಾದಾಗ ಕಿವುಡಾಗಿ  
 ಬೇಕಾದಾಗ ಕಾಣಿಸೋ ಕಣ್ಣು ಬೇಡವಾದಾಗ ಕುರುಡಾಗ್ತು  
 ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ

ಈಗ ಕಾಣೋ ಅವರ ಕಣ್ಣಳ ಮುಂದೆ:  
 ಶಿಷ್ಯನಾದ ಚನ್ನನು  
 ಏನೋ ಅಚಾನಕ್ ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡದೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ಅಷ್ಟೇ  
 ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವನೆಂದಾರು ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನೈಃ  
 ಅಂಥವನಲ್ಲಾ ಅವನು.  
 ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನೂ ಜೋಡ್ಡಿ  
 ನಮ್ರವಾಗಿ ತಲೆಬಾಗಿಸುತ್ತಲಿದ್ದ ಚನ್ನನಲ್ಲವೆ?  
 ಆತ ಹೊಲೆಯನಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯನಲ್ಲವೆ?  
 ಆತ ಆ ಹೊಲೆ ಜಾತೀಲಿ ಹುಟ್ಟಬಾರದಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ಆತ...

ಆತ ಚನ್ನನು ನಾಕಕ್ಕರ ಕಲ್ಲಿದ್ದ  
 ಗುರುವಿನ ಕಣ್ಣಪ್ಪಿಸಲು ಕಾರಣವು, ಒಂದು-  
 ಗುರೂಗ ಬಸ್‌ಚಾರ್ಜನ್ನು  
 ತನ್ನ ಸಾಲದ ದುಡ್ಡಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಬರೋ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು  
 ಹಾಗೂ ನಾಯಕಸಾನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಳ ಎಂಜಲುಗಳಾದ  
 ಶಷಗಳು ನಾಲುಗದಲ್ಲಿ ಆಡದೆ ಭೀತಿಗಾಗಿ!

ಇರಲು ಆ ಮನೆಹಾಳ ಬಸ್ಸು ಬಾರದಿರಲೂ ಇನ್ನೂ  
ಆಗ ಆಚಾರ್ಯರು ಚೆನ್ನನ ದಿಕ್ಕುಗ ದನಿ ಏರಿಸಿದವರಾಗಿ  
“ಏನಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಃ ಸಪ್ಪರ್ ವೋವರೈಃ” ಅಂದರು.  
“ಆಯ್ತು ಸಾ” ಅಂತ ಚೆನ್ನನು ನಾಲುಗುವ ಪಳುಗುಸ್ತ  
ಪಳುಗುಸ್ತ ಬಂದನು.

“ಏನಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಃ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ  
ಕೆಲಕಾರ್ಯ, ಕ್ಷೇಮವೋ?”

“ಕ್ಷೇಮ ಸಾ”

“ಅಲ್ಲಪ್ಪಾ ಚೆನ್ನಃ ಈ ಬಸ್ಗೆ ಬಂದಿರುವಂಥಃ  
ಕೇಡನ್ನಾರು ನೋಡು. ನಾನು ಬಂದೇ ಗಂಟೆ ಮೀರಿತಲ್ಲಯ್ಯಾ!”  
“.....”

“ಹಾಗೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಚೆನ್ನಃ ಆ  
ಕಂಡಕ್ಕರನು ಇದ್ದಾನಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳೋ... ಏನೆಂದರೆ  
ನಾನು ಪಿಂಚಣಿ ತಗೊಂಡು ಪುನಃ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಆ ಕಡೆ  
ಚಾರ್ಜನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕಡೇದು ಚಾರ್ಜನ್ನೂ  
ಉಪಾದ್ಯಾಯರು ಆಗಲೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ. ಇದು  
ಆಗಬಹುದಲ್ಲಃ?”

“ಈ ಕಡೇದ ನಾನೇ ಹಾಕತ್ತೀನಿ ಬುಡಿಸಾ...”

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಉಂಟೇನಯ್ಯ ಚೆನ್ನಃ, ಪುನಃ  
ನೀನು ಸಿಗುವುದು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಗೊ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣಿಮೆಗೋ!  
ಋಣಭಾರ ಏಕಪ್ಪಾ? ಈ ದೇಹ ಋಣಭಾರ ತಡೆಯಲಾರದಪ್ಪಾ!”

“ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಸಾ”

“ಅಂದ ಹಾಗೆ ಚೆನ್ನಃ ಆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ  
ಮನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮಗಳು ಸಾವಿತ್ರಿ ಮೈಸೂರು  
ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲಃ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಬಾರದ್ದ  
ಕೇಳಿದನಯ್ಯಃ ನಿಜವೇನಪ್ಪಃ?”

“ನಿಜಸಾ ನಮ್ ಜಾತ್ಯವರ ಮದ್ದಾಗಿಮಡಿಕಂಡು  
ಈಗೊಂದು ಕೂಸೂ...”

“ನಿಲ್ಲಪ್ಪಃ ಚೆನ್ನಃ ನಿಲ್ಲಯ್ಯ ಚೆನ್ನಃ  
ಆಗೇ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೈ? ರಾಮರಾಮಾಃ ಕೇಳುವುದು ಉಂಟೈ?  
ನಾನು ನನ್ನ ಈ ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಕೇಳಲಾರೆನಪ್ಪಃ ಉಂಟೈ?  
ಈ ಲೋಕ ನಡೆಯುತ್ತೈ?”

“ಊ ಸಾ”

“ಇಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಃ ನನಗ್ಯಾಕೋ ಡೌಟಪ್ಪಃ  
ಅಂದಹಾಗೆ ಚೆನ್ನಃ ನಾನು ನಿನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಲ್ಲಃ

ನೀನು ಕಂಡ ಹಾಗೆ ನನಗಂತು ಜಾತಿಭೇದವು ಇಲ್ಲವು;  
ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಅಂತೇನಿಲ್ಲವೋ.  
ಆದರೆ ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾಯ್ತು ನೋಡು, ಯಥಾರ್ಥ  
ಈ ಇಳಿವಯಸ್ಸಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ತಣ್ಣೀರು ಸ್ನಾನವು  
ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಅಲ್ಲವೇನಪ್ಪು?”

ಅಂತಿರಲು ಆಚಾರ್ಯರು, ಬಸ್ಸು ಬರೋ ಅಂತ  
ಚೆನ್ನನ ರಕ್ಷಕನಂತೆ ಬರಲು, ಆದರೂ ಮಾತುಗಳು  
ಆಚಾರ್ಯರ ಬುಡದವುಗಳಾಗಿರಲು -”ಱ್ಲ ಚನ್ನಃ  
ನೋಡಪ್ಪಾ ಒಂದು ಮಾತು, ನನ್ನ ಮಗಳು ಭಗವತಿ  
ಇದ್ದಾಳಲ್ಲ; ಅವಳಿಗೊಂದು ವರ ಯಾರಾದರೂ ನಿನ್ನ  
ಪರಿಚಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮತದವರು ಯಥಾರ್ಥ ಕಂಡು  
ಬಂದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೀಗೇ ಅಂತ ವಿಚಾರವ ಮುಟ್ಟಿಸು  
ಅಷ್ಟೆ. ಅವಳ ಚೆಲುವೇನು? ಅವಳ ಗುಣವೇನು?  
ಆಕೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪಳಯ್ಯ!  
ಅವಳ ಒಂದು ಕಣ್ಣು, ಕಂಡೂ ಕಾಣದಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ  
ಮಾಲು ಅಷ್ಟೆ. ಮಾಲುಗಣ್ಣು ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು  
ಕೋಟಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗಲ್ಲವೇನಯ್ಯ; ನೀಡುವುದು? ಯಾರಾರು  
ಸೂಕ್ತರು ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಮರೆಯದೇ ಹೇಳ್ತೀಯಲ್ಲ? ಱ್ಲ  
ಮರೆತಿದ್ದೆ ನೋಡು... ಯಥಾರ್ಥ ಅವಳಿನ್ನೂ  
ಋತುಮತಿಯಾಗಿಲ್ಲವಪ್ಪು!”

ತಂದೆ ಮಾತಿನಂತೆ ಋತುಮತಿಯಾಗದ ಆ ಹಿಂದೂಧರ್ಮ  
ಸ್ವರೂಪಿಣೀ ಭಗವತಿಯು ಭಗದ ಆ ಧರ್ಮಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ  
ಮುಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದ್ನಲ ಆಚೆ ಮಲಗಿರುತಾ ಆ ನಿದ್ರಾವು  
ತೂಕಡಿಸೋ ವ್ಯಾಳದಲ್ಲೂ ಅವಳಿಗ್ಯಾಕೋ ನಿದ್ರಾವು ಕಣ್ಣುಗ  
ಹತ್ತದೆ ಇರುತಾ ಆ ಚಣದಲಿ ತನ್ನ ಪಂಚಾಂಗದ  
ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬಂದು ಮರೆಯಾದ ಅಮಾಸನನು ಕಂಡು  
ಭಗವತೀಗ ಉಸುರು ನಿಂತದು ಅಂದುಕೊಂಡಿತು- “ಎಲಾ  
ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಂದ ಚಿಃ ಹೊಲೆಯನ ಕೊಬ್ಬೇ. ಚಿಃ ಚಿಃ  
ಆ ಹೊಲೆಯನ ನೀಚಕಾರ್ಯವೇ ಚಿಃ ಸೂರ್ಯನಿಲ್ಲದೆ  
ಹೊಲೆಯನ ನೆರಳು ಸೋಂಕದೆ ಬದುಕಿದನಲ್ಲಾ...” ಅಂತಂತ  
ಆ ಭಗವತೀಗ

ಬೆಳಗಲು ಜಾಮದ ತೂಕಡಿಕೇಲಿ  
ಅಮಾಸ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತಾಗಿ  
ಬೆಚ್ಚೆದ್ದು  
ಸಖೇದ ಆಶ್ಚರ್ಯದಲಿ ಕೂತಳು.  
ಅವಳ ಮನಸ್ಸೋ ಕುಪಿತವಾಗಿರಲು  
ಆ ಮಯ್ಯೋ ಪುಳಕಿತವಾಗಿರಲು  
ಆಗ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾಗಿ ಶುಕ್ರಗಹವು  
ಮಾತ್ರವು ಆ ಒಂದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಇಡೀ ದೇಹವ ಕಣ್ಣು ಮಾಡಿ  
ಭಗವತಿಯು ಶುಕ್ರಗಹವ ನೋಡುತ್ತ  
“ಅಲ್ಲವೆ? ಈ ಮೂರುದಿನ ಇದೂ ಹೊಲೆಯು  
ಆತನೂ ಹೊಲೆಯನು  
ಎರಡೂ ಹೊಲೆಯಾಗಿರುವ ಪಸಂಗವಿರುವಾಗ  
ಹೊಲೆಗೆ ಹೊಲೆಯು ಕೂಡಿದರೆ ಆಗುವ ಅಧರ್ಮ ಅದಾವುದು?”  
ಎಂಬಾ ಆ ಧರ್ಮಸೂಕ್ತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಶ್ಚೆಯನು  
ಅನಂಗನು ಬಂದು ಚಿವುಟಿ ಹಾಕಿದನಲ್ಲಾ!

೧೩

ಅದಾಗಿ ಇದಾಗಿ  
ಈರಿ ಹೈದನ ಜೀವವು  
ಹಸುರು ಬೇಲಿ ಮ್ಯಾಲ  
ಹನ್ನೇಡು ಜಿನಗಂಟಾನೂ ನೆಗ್ತ ಕೂತಿದ್ದು  
ಆಮ್ಯಾಲದು ತನ್ನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದುದಾಗಿ

ಅದಾಗಿ ಮೋಕಪ್ಪಲಿ  
ಚನ್ನನ ಕೊಲೆಯೂ ಕಳ್ಳು ತಿಳಿಯದಾಗಿ

ಆಗಿ

ಆಮ್ಯಾಲ ತೂರಮ್ಮನ ಹಟ್ಟೀಲಿ  
ಕೆಂಪೀಯು ಹೆತ್ತಂಥ  
ಮಾಂಸಾದ ಮುದ್ದೆಯು  
ಕಿರೋ ಅಂತಿದ್ದಂತೆ  
ಆ ಕಿರೋ ಅಂಬುದ ದ್ಯಾನುಸ್ತ  
ಮೂರುಕಾಸು ನುಗ್ಗುಸೊ ಕಿವಿ ತೂತ್ಕ  
ಕೆಂಬಣ್ಣದ ವಾಲಗರಿ ಹಾಕ್ಕಂಡೂ  
ಆ ಕಿವಿ ಮ್ಯಾಗಲ ಚೊಟ್ಟಿಗ  
ಚಿನ್ನದ ನೀರು ಹುಯ್ನಿ ಮಾಡ್ತಿದಂಥ  
ಮೇಟಿ ಕೊಳವನಿಗ ಧರುಸಿದ್ದಂಥ ತೂರಮ್ಮನ ಕಿವಿಗದು ಮುಟ್ಟಿತು.

ಆ ಚಣದಲವಳು

ಒಳ್ಳೆ ಗಳುಗಾಲಿ ಹಿಡ್ತು ಆ ಜೀವಾಡ್ತಿದ್ದ ಆತಹುಳ್ಳಾ  
ತತರಪಿತರನ ನೆಲ್ಕ ಇಟ್ಟು



ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟನ್ನು ಅದರ ಸರೀಲದ ಮ್ಯಾಗಿಟ್ಟು  
ಅದುಮ್ತು ಚಿಮುಕೀ  
ಆ ಸರೀಲದಿಂದ ಆ ಅದರ ಜೀವ್ವ ತಗುದೂ-  
'ಈ ಜೀವ್ವೇ ಆ ಜೀವಕ ನಡೀ' ಅಂತಂತ ಮೂರ್ದಲ  
ತನ್ನ ಸರೀಲವ ಒಂದು ಮನಸ್ಸುಮಾಡೀ  
ಅದ ಒಂದು ದುಡದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲೀ  
ತನ್ನ ಕಪ್ಪುಹಲ್ಲುಗಳ ಬಿಗಿಲಿ-  
'ಈ ಜೀವ್ವೇ ಆ ಜೀವಕ ನಡೀ' ಅಂತಂತ ಮೂರ್ದಲ ಅನ್ತ  
ಅದೇ ದುಡದಲಿ ಬೆನ್ನು ಎತ್ತಿದವಳಾಗಿ ಎದ್ದು ತೂರಮ್ಮ  
ದ್ಯಾವಿಗ ಕಾಣ್ಯಕೊಟ್ಟು  
ವಾದಿಸಿ ತಂದಿದ್ದ ನಾಗಬೆತ್ತ ಬಲಗಯ್ಗೆ ತಕ್ಕಂಡು,  
ಕಂಕುಳಲ್ಲಿದ್ದ ಮರುಜವಳಿ ಕಡ್ಡೀಯ  
ಆ ಕಂಕುಳಲಿ ಬಿಗಿಹಿಡ್ಡು,  
ಆಗತಾನಾದ ಕೂಸಾದಲ್ಲಿಗ  
ಬಂದಳು ತಾ ಉಸುರಾಗಿ

ಈಗ ತನ್ನ ರಗುತಾವ ಕೂಸುಗ ಹಂಚಿ  
ಬಿಳುಚೋದ ಕೆಂಪಿಯೂ  
ಆ ಅವಳ ತುಟಿ ಒಣಗಿ  
ಅವಳು ಮಲುಗಿದ್ದಳು.  
ಅಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಳಬಳ್ಳಿಯ ಕುಯ್ಡು ಕುಡುಗೋಲು  
ರಕುತವಾಡುತ ಇನ್ನೂ  
ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕುಡಿ ಕತ್ತರಿ  
ಎರಡು ಜೀವಾವ ಮಾಡಿತ್ತು.

ಅಲ್ಲುಗ ಬಂದಂಥ ತೂರಮ್ಮನು  
ಆ ಮಾಂಸಾದ ಮುದ್ದೂಗ  
ಹಿಡಿದಂಥ ನಾಗಬೆತ್ತದಲ್ಲಿ ಮೂರೇಟು ಸವುರಿದಳು  
ಮೂರೇಟು ಸವುರಿದಾ ತೂರಮ್ಮನಾಗ  
ಆ ನಾಗಬೆತ್ತಕ ಸರಣೆಂದು,  
ಕಂಕೂಳ ಬಿಗಿ ತಗುದು ತೂರಮ್ಮ ಹಿಡಿದಾಳು ಏನನ್ನು?  
ಮರುಜವುಳೀ ಕಡ್ಡೀಯ!

ಆ ಮರುಜವುಳಿ ಕಡ್ಡೀಯ ಹಿಡಿದಂಥ ತೂರಮ್ಮನಾಗ  
ಆ ಜೀವಾಡೋ ಕಂದನಿಗ ನೀವಳಿಸಿ ಸವುರೂತ  
ಆ ಕೂಸದು ಕಾಲ್ಬೆರಳೊ ಕೈಬೆರಳೋ  
ಹವಳವೋ ಅವು ಮುತ್ತೋ!  
ಒಂದು ಉಸುರಾಗಿ ಬಂದ ತೂರಮ್ಮಗ  
ಉಸುರು ಬಂದಂತಾಗಿ,  
ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನೇಡು ಕಂದಮ್ಮಗಳ ಮುಂದೂ  
ಉಸುರಾಗಿ ಕೂತವಳು  
ಉಸುರಾಡ್ತ ಆನಂದವು ಏಭೋಗದಲಿ ಇರುವಾಗ

ಕೂಸು ಹುಟ್ಟೋದಕು  
 ಮೂರ್ಛಿನಕ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ  
 ಸೈಕಲ್ಲೂ ಆ ಸೈಕಲ್  
 ಕ್ಯಾರಿಯರ್ನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರ ತುಂಬಿದ ಬ್ಯಾಗ್ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿದ್ದ  
 ಕಿಟ್ಟಿಯನಿಗಾಗ ಗಂಡೂಸಾದ ಸಂಭ್ರಮವು  
 ತುಳುಕಾಡ್ತು ತುಂಬಿ  
 ಆ ಸೈಕಲ್‌ನಿಗೆ ತೀಡ್ತೆ ತೀಡ್ತಾ  
 ಅದ ಥಳಥಳ ಮಾಡ್ತೆ ಮಾಡ್ತಾ  
 ಅದು ಥಳಗುಟ್ಟಾದ ಮ್ಯಾಲ  
 ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಲೂ  
 ಇನ್ನೆಂತೂ ಮಾಡಲೂ  
 ಕಯ್ಯು ಬಂದರೆ ಕಾಲು ಬಾರದೂ  
 ಕಾಲು ಬಂದರೆ ಕಯ್ಯುಬಾರದು  
 ಅಂತಾಗಿತ್ತಲ್ಲ!  
 ಆಗ ಕಿಟ್ಟಿಯನು  
 ತೊಲಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ತಂದೇರಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಂಥ  
 ಆ ತುಂಬಿದ ಸಕ್ಕರ ಬ್ಯಾಗ್ನಿಗೆ  
 ನಿಗುರಿ ಹಿಡ್ತು ಆತು ನೆಲಕ ಇಳಿಸಿದವನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ  
 ದಡಗು ಬಡಗು ಸದ್ದುಗಳ ಅರ್ಥವು ನಡುದು ಬಂದು  
 ಕೆಂಪೀ ಕಿವುಗ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿತು.  
 ಆ ಒಣಗಿದ ಗಂಟಲು, ಅಂಗಳು, ನಾಲುಗ, ತುಟಿಗ  
 ಜಲ ಬರ್ದಕಂಡು ಕೆಂಪಿಯು  
 ತನ್ನ ಮುಂದ ಕೂಸಾಗಿ ಕೂತೀರೊ ತನ್ನ ಅವ್ವಗ-  
 “ಅವೈ... ಆ ಮೂದೇವಿ  
 ಬ್ಯಾಗಿನ ತುಂಬಾ ಇರೋ ಸಕ್ಕರನಿಗೆ  
 ಒಂದರಳೂ ಬುಡ್ಡೆ ಹಂಚುಟ್ಟು ಬತ್ತದ  
 ಒಂದು ಬೊಗಸನಾರು ಎತ್ತಿಟ್ಕೊಗ” ಅಂದಳು.  
 ಈ ಮಾತು ತೂರಮ್ಮಗ ಬೆಚ್ಚಿಚ್ಚರ ಉಂಟುಮಾಡಿ  
 “ನೀ ತೆಪ್ಪಗ ಮಲಿಕಮ್ಮಿ” ಅಂದಳು.  
 ಕೆಂಪಿಯು ತೆಪ್ಪಗಾದಳು.

ಆಗ ತೂರಮ್ಮಗ ಅಂಟುಂಡೇ ಕುಂತಿತ್ತಲ್ಲಾ  
 ಆ ಚಿಂತ್ಯ  
 ಅದು ತೆಪ್ಪಗಿತ್ತ?  
 ಅದು ಮಾತು ತಗೀತು:

“ಇನ್ಯಾನ ಮುದ್ದೀ... ನಿನ್ ಕೆಲ್ಲ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ!  
 ಈಗ್ಲಾರುವಿ ನನ್ ಬುಟ್ಟಾಯ?”

“ಯಾನಮ್ಮೀ? ನೀನು ಬೋ ದೊಡ್ಡನಸಿ ಅಂತ  
 ಸುಮಾನ್ಯ ನಿನ್ ಕಟ್ಟಾಕಂಡಿದ್ದನಾ ನಾನೂ...”

“ಅದ್ಭೂತ ಯಾಕೆ ಈಪಾಟಿ ಜಬರದಸ್ತು  
ಮಾಡೀಯ ತಕ್ಕ...!”

“ಮತ್ತೆ ಒಗಟೆ ಅದೂ... ಬುಡುಸಿ ಹೇಳಾಕ?”

“ಕೇಳೂ ಅಯ್ಯೋ ಪೆಚ್ಚುಮುದ್ದೀ ಕೇಳೂ...  
ಆ ಇದಿಯಮ್ಮ ನಿಂಗ ಸಿನೇತಗಾರಳಂಗಲ್ಲ?  
ಅವಳ್ಯಾಕೆ ನಿಂಗ ಅನ್ನಾಯ ಬಗದಾಳು?  
ಇದೇನಿದೂ ಇದಿಯಮ್ಮ ಹುಟ್ಟಿದ್ ರಾತಕ  
ಹಣಬರ ಬರುಬುಟ್ಟು ಹೋದ ಮ್ಯಾಲ  
ಇದೆಲ್ಲೋ ಅವು ಮಗಳು ಅವುಲ್ಲಾ  
ಆ ರಾಂಗ್‌ಕೋರಿ ಬೆಡ್ಲಿಬೇತೂರಿ ಇದಿದೇವಿ ಅಂಬೋಳೂ  
ಅವು ಯಾನಾರು ಹಣಬರವ ತಿದ್ದಿ  
ಹೆಚ್ಚೂಕಮ್ಮಿ ಮಾಡೋಥರ್ವಾಗಿ ಕಾಣ್ತದಲ್ಲಾ...!”

ತೂರಮ್ಮಗೆ ಕಂಡು: ಆಹಾ!  
ಇದು ಇದಿದೇವಿ ಕೆಲ್ವಿಯೆ!  
ಮಂತ್ರಿಸಿದ ದಾರ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಿದ್ದು ಕಾಯ್ವಾಗ  
ಹಳಕೆರವೂ ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಲಿಂಬಹಣ್ಣೂವಿ  
ಬಾಗಲಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚ ತಡೆವಾಗ  
ಇನ್ನು ಒಳಗೆ ಈ ತೂರಮ್ಮ ಇರ್ವಾಗ...  
ಅದಾವ ಗಾಳಿಗರಾವ್ ತಾನೀಯ  
ಒಳಕೆ ಇಣುಕಿ ನೋಡೋ ಗೋರಂಜ ಇದ್ದೂದು.  
ಆಹಾ ಇದೇನಿದೂ ಆ ಇದಿದೇವಿ ಕೆಲ್ವಿಯೆ  
ಆ ಚೆಂಗೂಲಿ ಮೂದೇವೀ...  
ನನ್ ಮಗಳು ಕೆಂಪಿ ಥರ ಮಿಷ್ಟಿಕ್‌ಗಾತಿ ತಾನೀಯ ಅವ್ಯೂನೂ?  
ಅವ್ವನ ಮಾತ ಕೇಳೀಳಾ...?  
ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ... ಈ ತೂರಮ್ಮನ ಮುಂದ  
ಅದ್ಯಾವ ಸೆತ್ತಕನ  
ಮದ್ದಿಲ್ಲ ಅದಕೂ?

ಆಗಲಾಗ ತೂರಮ್ಮನು  
ಮಾನವರಲ್ಲದವರು ಒಳಗಣ್ಣುಗ ಕಾಣ್ತು ಅಂಜನವ  
ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪುಗ ಎಳ್ಳು  
ದಿಟ್ಟುಸ್ತ ಪರಾಣ ಕಾಯ್ವಂಥ ಆ ರಾತಗ  
ಅದೇನೇನೂ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ಕೆಲ್ವ ಕಾರ್ಯವ ನಿಚ್ಚಯಿಸಲು  
ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲಿ ಸಪ್ಪಗ ಕೂತಿದ್ದ ಚಿಂತ್ಯಗ ವಹಿಸಿ  
ತಾನು ಕಂದನಿಗ ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ಕೂತಳು.

ದಿಲ್ಲಾರನಾದ ಕಿಟ್ಟಿಯನು  
ಸೈಕಲ್ಲ ಥಳಗುಟ್ಟುಸ್ತ ಕೇರಿ ತುದಿ ತಲುಪಿ  
ಕೇರ್ಗ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ ಮೊದುಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕೋ ಜೋಪ್ಪಿ ಮುಂದಾಗ  
ರೈಟ್ ಎಬೊಟರಾದನು.

ಆಗಲು,

ಅವು ಕಚ್ಚಿಕಡಿಯೋ ಇರುವೆಯೋ  
ಅಥವಾ ಅವು ಏನಾರು ಹೈಕಳೋ ಅಂಬುದ  
ಬಿಚ್ಚಿಬಿಸುಡಲಾಗದ ಆ ಸಮೂಹವು  
ಆ ಸೈಕಲ್ಗು ಆ ಕಿಟ್ಟಿಯುಗು ಆ ಸಕ್ಕರಗು ಘೇರವೋ ನಡೆಸಿ  
ಈ ಕಿಟ್ಟಿಯುನು ತನ್ನ ಏಡು ಬೆರುಳ ಮಡುಚಿ  
ಉಳುಕ ಮೂರು ಬೆರುಳ ಬ್ಯಾಗ್ಗೆ ಎಟ್ಟಿ  
ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವಯಲಾಗಿ ಸಕ್ಕರವ ತಗದವನಾದರ ಸಾಕೂ  
ಆ ಸಕ್ಕರ ಬೆರುಳುಗ ಮುತ್ತುತ್ತಿದ್ದ  
ಕೇವಲ ನಲವತ್ತಾಗುವ ಆ ಹೈಕಳು  
ನೂರಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕೈಚಾಚ್ಚ  
ಪವಾಡ್ಡ ಮಾಡ್ಡ  
ಆ ಚಾಚಿಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಯ್ಗೆ  
ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಬುಡುವುದರೊಳಗ  
ಈ ಸಕ್ಕರವ ರವಾನಿಸಿದರ ಮಾತ  
ಈ ಕಿಟ್ಟಿಯು ಆ ಮೂರು ಸಕ್ಕರದ ಬೆರುಳಾಗಲೀ  
ಚಾಣಾಕ್ಷವಾಗಿ ಮಡುಚಿದ್ದ ಉಳುಕಾ ಏಡು ಬೆರುಳಾಗ್ಲಿ  
ಅಥವಾ ತಳಂಗು ಬಳಂಗು ಮಾಡ್ಡ  
ಹುಣಸಬೇವ್ನ ಬಿತ್ತ ಅಳ್ಳು ಸುರ್ದತ್ತಿದ್ದ  
ಅವನ ಹಸ್ತವಾಗಲಿ ಬಚಾವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು  
ಒಂದು ಚಣ ತಡವಾದಲ್ಲಿ  
ಅವನ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಕೈಗಳು  
ಜಂಪ್ ಮಾಡ್ಡ  
ಹೊಡ್ಡಕೊಡ್ಡ ದೋಚಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಇದು ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ಚುಲ್ಪಾರಿಗ  
ಜಂಪ್ ಮಾಡಿಯೂ ಗುರಿಮುಟ್ಟಲು ಆಗದು ಎಂಬ  
ಸತ್ಯವ ಅರಿವಾಗಿಸಿ  
ಆಗ ಆ ಪತಂಗಪಿಳ್ಳೆಯು  
ಆಗಾಗ ಸಂಭವಿಸೋ ಅಂಥ ಒಂದು ಜಂಪ್ ಜರುಗಿದಾಗ  
ಆ ಗಾಳಿಬೀಸ್ಟ ದಿಕ್ಕುದೆಸ  
ಹಾಗೂ ಈ ಜಂಪ್ ಮಾಡ್ಡವನ ಬಲ  
ಅವೆರಡನ್ನೂ ಆ ಚಣದಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜಸ್ಕಂಡು  
ಸಕ್ಕರವು ಚೆಲ್ಲ ಬೀಳ್ಳ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಆ ನಿಗದಿತ ತಾವ್ನಲ್ಲಿ  
ತನ್ನ ಬಾಯ  
ತನ್ನ ಸಕ್ತಿಮೀರಿ ಅಗುಲಿಸಿ  
ಕನಿಷ್ಠವೆಂದರೆ ಐದಾರು ಸಕ್ಕರ ಅರಳುಗಳಾದರೂ  
ಸ್ವಯಂ ಅವೇ ಬಂದು  
ಅವನ ಅಗಲಿಸಿದ ಬಾಯ್ಗೆ ಬೀಳ್ಳಂಥ ವಿಧಾನವನ್ನು  
ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯು ಅಲ್ಲೆ ಕಲಿಸಿ ರಕ್ತಗತ ಮಾಡ್ಡ  
ಹೀಗಾಗ್ಗೆ ಇದರಿಂದೆಲ್ಲಾಗಿ

ಶ್ರೀ ಕಿಟ್ಟಯ್ಯನ ಕಯ್ಗುಳು ಕಟ್ಟಲಟ್ಟಿದ್ದವು  
ಅವನ ಚಲನವಲನ ನಿಲ್ಲಲಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಹಾಗೂ-

ಈಗ ಹೊಸ ದಂಡಾಗಿ ಧಾಳಿ ಮಾಡ್ಡ  
ಮುದ್ದೀರೂ ಮೋಟೀರ ಕಯ್ಗುಳೂ!  
ಅವು ಕಿಟ್ಟಯ್ಯನ ಮೊಕಕ್ಕ ತಿವಿಯುತ್ತಿರಲು,  
ಸಾಲದೊ ಎಂಬಂತೆ  
ನಾಚ್ಕಂಡು ಹೊರಬಾರದ  
ಯಮ್ಮ ಬಾಣ್ಣಿ ಬೆಂಮನ್ನೀರು  
ತಂತಮ್ಮ ಪತ್ತಿನಿಧಿಗಳ ಕಳುಸ್ತಾ  
ಆಗ ಕಿಟ್ಟಯ್ಯನ ಚತುರಬುದ್ಧಿಗೂ ಮಂಕು ಹಿಡ್ತಾ  
ತಳಂಗು ಬಳಂಗಿನ ಮಾಯ್ದಲಿ  
ಅಳೆಯೊ ಅಂಥ ಅವನ ಕಯ್ಗು  
ಚಾಲೋಕು ನಿಂತೂ  
ರಾತ್ರಾವೂ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ.

ರಾತ್ರಾಗಿ ಈ ನರಲೋಕ್ ಯಾಪಾರ ಸಾಪಾರ ಮುಗುದೂ  
ಅದೂ ಮಲಗುವಂತಾಯ್ತಲ್ಲಾ.  
ಆಗ ತೂರಮ್ಮನ ಸರೀಲದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ  
ರಂದ್ರಾದಿ ನರನಾಡಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬಾಯಬುಟ್ಟಿಂಡು  
ಅವು  
ಕಣ್ಣರೆಪ್ಪ ಮಿಟುಕಿಸದೆ ಎಚ್ಚರಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದವು  
ಅವು  
ಯಾನಾರೂ ವಾಸ್ನಾ ಯಾನಾರೂ ಸದ್ದೂ  
ಯಾನಾರೂ ಸುಳಿವು ಅಂತ ಅವೂ

ಅಳಿಯ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದ  
ತಿಂಗಳಿಗಾಗೋ ಎಲಕಟ್ಟು  
ಒಂದ್ವಾವು ಅಡಕ ಹೊಗಸೊಪ್ಪು  
ಕಡ್ಡಿಪುಡಾದಿಯ ಸಿರಿಯು ತೂರಮ್ಮನ ಮುಂದಾ ಅವು ಇರಲು  
ತೂರಮ್ಮ  
ಕಂಕೂಳ ಮರುಜವುಳೀ ಕಡ್ಡೀ  
ಕಯ್ಯ ನಾಗಬೆತ್ತದಲಿ  
ಬಾಣ್ಣಿ ಕೂಸಿದ್ದ ಆ ಕಿರುಮನೆ ವಸ್ತುಲೂ ಇದ್ದಷ್ಟೂ  
ಕಾಲುಗಳ ಚಾಚೀ ನೀಟೀ  
ಅದ ವಸ್ತುಲಗ ತಾ ಅಂಟುಸಿ  
ಒಳಕ ಬರುವುದು ಏನಾದರೂ ಸುಳಿಯುವುದು  
ತೂರಮ್ಮಗ ಅರಿವಾಗಲೇಬೇಕು  
ಅದು ಅಂತಿರುವಾಗ

ಆ ಕಯ್ಯಣ್ಣ ಸೊಳ್ಳು ಬೆಳುಕಲಿ

ತೂರಮ್ಮನ ಕಂದಮ್ಮನೂ  
 ಆ ಕಂದಮ್ಮನ ಕಂದನೂ  
 ನಿದ್ರಾಸ್ತ  
 ಬೆಳುಗ್ತಾ ಇರೋ ನಾಗಬೆತ್ತವು  
 ತಾನೇ ಸೂರ್ಯದೇವನಂತಾಡೂತಾ  
 ತೂರಮ್ಮನ ಕಿವಿಮ್ಯಾಲ  
 ವಾಲಾಡೋ ಚಿನ್ನದ ನೀರಾಕ್ಸಿದ ಮೇಟಿ ಕೊಳವವೂ  
 ಆ ಬೆಳೂಕಲಿ ಹೆಚ್ಚುಗಾರ್ಕ ನಡೂಸ್ತ ಅದೂ  
 ಅಂದು ತಾನಮಡಿ ಮಾಡ್ಕಂಡು ಬೆಳುಗೋ ಆ ಕಡಗಗಳೂ  
 ಆ ಕಡಗದ ಕಯ್ಯಳು  
 ಎಲ ಅಡುಕ ಸುಣ್ಣ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪೊಡನ ಆಡಾಡ್ತ  
 ಆಡೋ ಆ ಕಡಗಗಳ ಬೆಳಕೂವು ಸೇರ್ಕಂಡಂತಹ  
 ತೂರಮ್ಮಗ  
 ಆ ಬಾಬ್‌ಕಟ್ಟಿನಂತಿದ್ದ ಬಿಳಿಗೂದಲ ರೂಪಕ್ಕೆ  
 ವಸಿ ಟಚ್ ಮಾಡಿ  
 ತಲಗೊಂದು ಕಿರೀಟನಿಗ ಇಟ್ಟುಬುಟ್ಟರ ಆಗ  
 ಅವಳೋ  
 ರಾತ್ರನಗ ಕಂದಮ್ಮಗಳ ಕಾಯ್ವು  
 ಆ ತಾಯಿದೇವತೆಯಂತೆ  
 ಇರಲು ತೂರಮ್ಮ  
 ಅವಳಾಚ್ಚೆ  
 ಘೋರಂಧಕಾರ ಕತ್ತಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪಿಸುನಾಟವೂ  
 ಅದರಾಚ್ಚೆ ನಾಯ್ಕಳ ಊಳಿಡುವಿಕೆಯೂ  
 ಅದು ತೂರಮ್ಮನ ಕಣ್ಣಿಂದ  
 ನಾಯಿ ರೂಪ್ಪಾಗಿ ನಿಂದು  
 ಆ ನಾಯಿರೂಪವು ಆಕಾಸಕ ಕತ್ತೆಟ್ಟಿ ನೋಡ್ತ  
 ಬಾಯ್ಬಿರದು ಊಳಿಡುವಾಗ  
 ಆಗ ಆ ಆಕಾಸಮಾರ್ಗದಿಂದಿಳಿದು  
 ನರಮನುಸರಲ್ಲದವರು ಭೂಮಗ ಇಳುದು  
 ಚಂಚಾರ ಕೈಗೊಂಡಂತೂ  
  
 ಇನ್ನೇನೂ ಇನ್ನರ ಚಣವು  
 ಆ ಚಣವೂ ಮುಗಿದಂತಾದರ ಆಗ  
 ಕೋಳೋಗಿ  
 ಪಸು ಪಕ್ಷಾದಿ ಪ್ರಾಣಿ ನರಮನುಸರು  
 ಓಡಾಡುವಂತಾಗ್ವ ಕಾಲಾವು  
 ಆ ಗಳುಗಲ್ಯಾಕೊ ಒಂದ್ನಲ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಆ ಗಳುಗ  
 ಆ ವಾಲಾಡಿ  
 ಆ ಗಳುಗಾಲೇ ವಾಲಾಡ್ತಲೇ ಬೆಚ್ಚಿ ತೂರಮ್ಮ  
 ಬೆದುರಿ ಅವುಳು  
 ಸರ್ವ ಕಣ್ಣುಗಳ ತೆಗೆಯಾಲೂ

ಆ ಕಣ್ಣಿಚ್ಚಿದ್ಲ ಅರಗಲುಗಾಲಿ  
ಅವಳ ಚಾಚಿದ್ಲ ಕಾಲ್ದಾಟಿ ಹೋದಂತಾಗಿ ಏನೊ  
ಎತ್ತೊ  
ಆ ಅದು ತೂರಮ್ಮನ ಯಾವ ದಿಸ್ತಿಗು  
ಕಂಡು ಬಾರದಿರಲೂ  
ತೂರಮ್ಮ  
ತನ್ನ ಕಷ್ಟ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನಾಗ ನೋರಗುಟ್ಟುತಾ  
ಇರಲು ತೂರಮ್ಮ

ಹಾಲ್ಗೂಸ್ಸು ಕಯ್ಬರಳ ಕವುರಲು  
ಬಂದಿದ್ದ ಇಲಿಸುಂಡದಿಂದಾಗಿ  
ಎಚ್ಚರವಾದ ಕೆಂಪೀಗ  
ಆಗ  
ತನ್ನವ್ವನ ಆ ರೂಪ್ಪ ಕಂಡೂ

“ಅವೈ ಇನ್ನಾರು ಸುಮ್ಮ ಮಲಿಕ್ಕ...”

“ಅದ್ಯಾನಕನಿ ವೋದಂಗಾಯ್ತುಕನ್ ತಾಯೀ  
ನಿಂಗಾದ್ರೂ ಯಾನಾರೂ ಕಂಡ್ತಾ...?”

“ಅಯ್ ಕಂಡಿಕನ  
ನಿನ್ ಕಾಲ ದಾಟ್ಟಂಡು  
ಓಡ್ಲ ಇಲಿ ಸುಂಡ್ಲ  
ಈಗ ಸುಮ್ಮ ಮಲಿಕ್ಕ”

“ಹಹಾ ಆಗಾರ ಇಲಿ ಸುಂಡ್ಲ ರೂಪ್ಪಲಿ  
ಆ ಮುಂಡ ಬಂದಿದ್ದಕನೀ...”  
ಎಂಬುದು ತೂರಮ್ಮಗ ಹಿಡ್ಕಂಡೂ-  
ಅದು ಬುಡದು ಅದು  
ಕೋಳ್ಕೂಗಿ ಪಸುಪ್ಪಾಡಿ ನರಸಂಚಾರ ಉಂಟಾಗೂ  
ತೂರಮ್ಮನ ಚಿಂತ್ಯವೂ  
ತೂರಮ್ಮನ ಘಟಕಿಂತಲೂ  
ತೂರಮ್ಮನ ಚಿಂತ್ಯವೂ ಬೆಳುದು  
ಆ ಚಿಂತ್ಯವು  
ಬೆನ್ನು ಬಗ್ಗುಸ್ಕಂಡೂ  
ಅವುಚೇ ಕಂಕುಳಲಿ ಮರುಜವುಳೀ ಕಡ್ಡೀ  
ಹಿಡುದುದಾಗಿ ನಾಗಬೆತ್ತ ಬಲಗೈಲೀ  
ತನ್ನ ಮನಯ ಸುತ್ತಾಲೂ ಸುತ್ತೂತ  
ಸುತ್ತ ಉಗ್ಗ ಎಲ ಅಡಕ ಸುಣ್ಣದಾ  
ಆ ಕೆಂಪೂನ ಎಂಜುಲೂ  
ಆಗಿ  
ತಾನೇ ಅದು ರತನೀರಾಗಿ  
ಅದು ಆ ಮನಯ ಸುತ್ತಾಲೂ

೧೪

ಸುತ್ತಾಲೂ ಅಕ್ಕರೆಯು ಅರಳೂತ  
ಹೊಲಗೇರೀಲಿ  
ಗಳುಗ್ಗ ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ಸಂಘದವರು  
ನಾಳಿನ ಜೀತವಿಮೋಚನಾ ಮೆರವಣುಗ್ಗ  
ಮಾರಿಗುಡಿಗ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಾರಿಗುಡಿ ನೆಲಕ  
ಸಂಪೂರ್ಣ ಮುಂಡವ ಅಂಟುಸಿ  
ರುಂಡ ಮಾತವ ಎತ್ತಾಡಿಸೊ  
ಕುರಿಯಯ್ಯನ ಮ್ಯಾಲ ಚಿಂದಿ ಕಂಬಳೀ  
ಅದರ ಮೇಲೂ ಕೆಳೂಗೆಲ್ಲ  
ಮೋಟು ಬೀಡಿರಾಶಿಗಳೂ ಬೂದಿಯೂ  
ಕಾಲಾನುಕಮದ ವ್ರತವಾಗಿ ಶೇಖರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು  
ಅದನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸದ ಕುರಿಯಯ್ಯನು  
ಎತ್ತಲು ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಬಿಳಿಗೂದಲುಮಯ ರುಂಡವ ಎತ್ತೂತ  
ಬಂದವರ ದಿಕ್ಕುಗ ಕಣ್ಣು ಬುಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಮೊದಲಾಗಿ  
ಕೋಲಾರದ ಹಿಂಡು ಇಳುಡು  
ಅವರು ಹಾಡೋ ಹಾಡ್ನೂ  
ಕುಣಿಯೊ ಕುಣ್ಣೂಗೂ  
ಆ ಕುಣ್ಣದ ಬಾವ್ವೂಗೂ  
ಅಲ್ಲಿ  
ಅದ್ಯಾರ ಆ ಕಡೇವ ಯಂಕ್ಷೇಸ ಅಂಬವ  
ಆ ದುಕ್ಕದ ಸಮುದ  
ಈ ಮನುಸ್ಸು ರೂಪ್ಪ ತಾಳ್ಕಂಡೂ  
ಪದ್ಧ ಧಂ ಎಳ್ಳಂಡು ಕಿರುಚ್ಚೂ  
ಅಂದ  
ನಿಂತವರು ಓಡುತ್ತಿದ್ದರು.  
ಆ ಕಿರುಚಾಟಕೂ ತನಗು ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತೆ  
ಕೇರಾಂ ಅಂಬವ  
ಧರ್ಮದ ಬುಸ್ಸರ್ದ ತಾತ್ತಾರದಲಿ ಕಳಚಿ  
ಮಾರಿಗುಡಿ ಗಳೂಗ ನೇತಾಕ್‌ಬುಟ್ಟು  
ಬರಿಮಯ್ಲಿ  
ಆ ಪ್ಯಾಂಟಲೆ  
ಚಕ್ಕಲಮಕ್ಕಲಗಾಲಾಕಿ



ತನ್ನೇಡೂ ಕಯ್ಯನುವಿ  
ಆ ತನ್ನೇಡೂ ಕೆಕ್ಕಗಳಿಗ ಕೊಟ್ಟುಬುಟ್ಟು  
ಮುನಿಸ್ಸಂಡವ್ವ ಥರವಾಗಿರಲೂ

ಈ ಕೇರಾಂಗ  
ವಸಿ ಅಮಾಸನ ಬಟ್ಟಬರಿ ತೊಡ್ಡಿ  
ಆ ಗೋಣಿಚೀಲ್ದ ಬಾಡ್ಡಸೈಕಲ್ಲು ಹಿಡುಸಿ  
ನಿಲ್ಲುಬುಟ್ಟರ  
ಅಮಾಸಗ ಅಣ್ಣನೋ ತಮ್ಮನೋ ಅನ್ನುವಂತೂ  
ಅದು ಬ್ಯಾಡ ಅಂದ  
ಅವ ಹೆಂಗೂವಿ ಬರಿ ಮಯ್ಲಿ ಇದ್ದನಲ್ಲಾ  
ಅದುಕ

ಸಿಕ್‌ಸಿಕ್‌ದ ಕಡ ಈಭೂತಿ ಬಳ್ಳು  
ಕತ್ತುಗ ರುದಾಕ್ಲಿ ಸರ್ವ ತೊಡ್ಡಿ  
ಕಯ್ಯಗ ತ್ರಿಶೂಲ ಹಿಡೂಸಿ  
ಅವ್ವ ತಲ್ವ ಬೋಳ್ಳಿ  
ಅದ್ಕ ಕಾವಿಬಟ್ಟ ಧರಿಸಿಸಿ  
ಆಮ್ಯಾಲ ನನ್ನ ಮಗ್ಗದ ಅವನ ಎತ್ತಂಡ್ ಬಂದು  
ಹುಲಿವಾನದ ಮ್ಯಾಲ ಕೂರುಬುಟ್ಟರ  
ಇದ್ಯಾನಪ್ಪ ಸಿವಾ  
ಆ ನಮ್ಮಪ್ಪ ಸೋಮಿ ಮಲೆಮಾದೇಶ್ವರ  
ಧರಗ ಇಳ್ಳವರೆ ಅನ್ನಂಗಾ ಇದ್ದರೆ  
ಆ ಸೀಯಂನದೇ ಒಂದು ವೈಖಿರಿಯಾಗಿ  
ಈ ಥರಾವರಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೋಲಾರದ ಗುಂಪೂಗ  
ಉಳುದ ದಿಕ್ಕವರೂ ಬಂದೂ ಬಂದೂ ಸೇರ್ದಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ

ದಾನದಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ನಿಧಾನದಲ್ಲೆ  
ತಮ್ಮ ಮಯ್ಯನ್ನೂ ಮಾಡ್ಗಂಡಿದ್ದ ತ್ಯಾಗಪ್ಪನವರು  
ಹಾಸನದ ದಿಕ್ಕಿಂದ ಮಾರಿಗುಡಿಗ ಇಳಿಯುತಲೆ  
ಅಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ತಂಬಿಟ್ಟಮುದ್ದೆ ಇಟ್ಟಂಗಾಯ್ತಲ್ಲಾ  
ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೋಟೆಯಹುಲಿ  
ಬೆಟ್ಟಯ್ಯ ಕುಂತ ಗತ್ತಲ್ಲೆ  
ಹುಲಿಬಾವ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರಲೂ  
ಅದರ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ  
ಮೂಗಬಸಪ್ಪ ಥರಾಗಿದ್ದ ರಾಕಪ್ಪನೂ  
ಹಸೂನಂಥ ಗಂಗಪ್ಪನೂ ಕೂತಿರಲೂ

ಆ ನೂರಾರು ಕತ್ತಿವರಸೆಯಾಡಿದಂತೆ  
ಕೆನ್ನೇಲಿ ಬಿಗುಮಾನದ ಗುರುತಿನ  
ಸಂಘದ ಮೊಕಂಡರು ಹೆಸರು ಕಿಸ್ಸಪ್ಪರು  
ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ರಾತ್ರ ಮೊಕ್ಕಾಂ  
ಬೆಳಗಿದ್ದು ತಾನಮಡಿಯಾಗಿ

ಬತ್ತಾ ಇರೋ ಅವರ ಈಕಡಗ-  
ಬಿಳಿ ಪಂಚ್ಚ ಉಟ್ಟಂಡೂ  
ಕಾವಿ ಬಣ್ಣದ ಜುಬ್ಬದಲಿ ಬುಟ್ಟಗಣ್ಣ ಅರುಳ್ಳಕಂಡು  
ದ್ಯಾವಯ್ಯ ಅಂಬುವರೂ,  
ಆಕಡಗ ಕರಿ ದೂಂಧೂಂತಗ  
ಅದ್ಯಾರಕನಿ ದಾಕ್ಟರಂತ  
ಮದ್ದುಗುಳಗ ಚೀಲ್ವ ಹಿಡ್ಡವರು ಕುಲುಗುಡ್ಡ  
ಅವ ಹೆಸು ಚಂದ ನಾಲುಗ ಹೊರಳ್ಳು  
ಹೊಲಾರಲ್ಲಿ ದಾಸ್ ಒಕ್ಕಲು  
ಈಗೇನೊ ಕಮುನಿಸ್ವಂತ  
ಕಾಲಿಡಲು ಕೇರಿಗ ಅರ್ಧಧೈರ್ಯವು ಬಂತಲ್ಲಾ

ಇನ್ನು ಉಳುಕಾ ಧೈರ್ಯವು  
ಕರಿಕೋಟ್ಟುವಿ ಕರಿಬೂಟ್ಟುವಿ ಕರಿಟೋಪಿನುವಿ  
ಹಾಕಂಡೂ  
ಆ ಮಲೆಯಾಳ ದೇಸ್ತವರೂ  
ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಲಿ ಲಾಯರು  
ಹುಸೀನಗೂವ ನಗುತ ನಗುವೋ ಎಂಬಂತೆ ಬರುತ್ತಿರಲು  
ಆ ಲಾಯರ್ ಅನುಸರಿಸಿ  
ಹಣಕಾಸಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತ್ತಾಗಿದ್ದ ಓರಾಜಣ್ಣರು  
ತಂ ತಲಮ್ಯಾಲ ತಪ್ಪಿಸ್ಕಂಡ ಕವಿ ಸಿದ್ಲಿಂಗ್‌ಡಾಂಗೈಯ  
'ಹೆಲ್ತ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ಕಾರಣ್ಣ' ಹೊತ್ತಂಡೂ  
ಸಂಸಾರ ಸಮೇತರಾಗಿ  
ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದಲಿ ಒಟ್ಟು ಡಜನ್ನು ಬರಲು  
ಬಂತು

ಬತ್ತಾ ಬತ್ತಾ ಮಾರಿಗುಡಿಯು ಹೆಜ್ಜೇನುಗೂಡಾಗಿ  
ದೀಪ್ಪ ಬತ್ಯ ಎತ್ತರಿಸಿದರೂ  
ಒಬ್ಬರ ಮೊಕ ಒಬ್ಬರ ಕಲ್ಲಗಂಡಂತಾಗುತ

ಇಲ್ಲುಗ ಮೂರ್ಚಿನಕ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ  
ನಾಗರಾಜುವು ಸಭೆ ಮರು  
ಯಾರೋ ಹಟ್ಟೀಲಿ ಟೀ ಸೇವೂಸ್ತ ಕೂತವರ್ಗ,  
ಪೂರ್ವೀಕರು ಮಾಡಿಮಟ್ಟಿದ  
ಪುಣ್ಯದ ಫಲವಾಗಿ ನೆಪ್ಪುಗ ಬಂದೂ-  
“ಇದೇನೀ ನನಗ ನೆನಪು ಮಾಡಬಾರ್ಡ್?” ಅಂತ  
ಆ ಟೀ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆಯ ಬಯ್ದು  
ಬಿರುಸಾಗಿ ಮಾರಿಗುಡಿಗೆ ಬಂದರೆ  
ನಾಗರಾಜುಗ  
ತಂ ದೊಡ್ಡ ತಲವ ಇಡಲು ಜಾಗವು ಸಾಲ್ತೇ  
ಆಗಾಗಲೇ ಅದೆಸ್ಪೋ ಜನವು ಮಾತಾಡಿಯಾಗಿ

ಈಗ ದ್ಯಾವಯ್ಯ ಅಂಬೋರು  
ತೂಕಡಿಕೆ ಜಯುಸಿ  
ಹಸನ್ಮುಖವಾಗಿ ನಿಂತೂ  
ನೆನ್ನೆ ತಾನೇ  
ಗಂಡೊಂದು ಜಾತಿ ಹೆಣ್ಣೊಂದು ಜಾತೀದು ಮದ್ದ  
ಮಾಡ್ಲಗ ಆಡಿದ್ದ ಮಾತ್ಲಳ  
ಎನೆಂದರೆ- 'ಗಂಡ ಹೆಡ್ಡಿಯರಾಗಿ  
ಎನ್‌ಬೇಕಾರೂ ಎಷ್ಟ್ ಬೇಕಾರೂ ಜಗಳವಾಡಿರಿ.  
ಆದರೆ ಇಂತಿಂಥ ಜಾತಿ ನೀನೂ  
ಅಂತಂತ ಹೇಳ್ತ ಮಾತ್ರ ಜಗಳಮಾಡಬೇಡಿರಿ  
ಅಂತ  
ನಾನಾದರೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ'  
ಅಂಬುದ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳ್ಬುಟ್ಟು-  
ಅವೈ ಇದ ಇಲ್ಯಾಕಪ್ಪ ಹೇಳ್ಲಿ ಅಂತ  
ತುಸುವೇ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದರೂ  
ಮುಂದಲ ಮಾತಿನ ಮೋಡಿ ಹಾಕಲು  
ಕಣ್ಣಳ ಅರಳಿಸಿಕೊಂಡಿರಲೂ

ಅಸ್ವಕೇನಾಯ್ತೂ  
ಕಲ್ಲೂನೀರೂ ಕರಗೂವ ಹೊತ್ತು ಮೀರಿಯೂ  
ಹೊಲಾರ ಮಾರಿಗುಡಿ ಜೋತಮ್ಮನು  
ತಂ ಸಭಗ ಬಾರದಿರಲು ಸಿಬಿಯಾಗಿ  
ತೊರಾರ ಜೋತಮ್ಮನು ಹೊಲಾರ ಮಾರಿಗುಡಿಗ ಬಂದೂ  
ಕಂಡು ಆ ತುಂಬಿದ್ದ ಜನ್ಮ  
ಅವಳ್ಳೊ ದಂಗಾಯ್ತು.  
ಆ ಉಸೂರ ಹಿಡ್ಕಂಡೂ  
ಮೆಲ್ಲುಗ ಬಂದೂ  
ಈ ಜೋತಮ್ಮಗ 'ಅಕ್ಕೈ' ಅಂದಳು.  
ಅದ್ಲ ಮಾರಿಗುಡಿ ಜೋತಮ್ಮ-  
“ನಾ ತಾನೇ ಯಾನ್ನ ಮಾಡ್ಲವ್ವ  
ಇವ್ವು ಈ ಥರ್ವಾಗಿ  
ಗುಡ್ಡು ಸಿಡ್ಡು ರಾಕ್ಸರ ಥರ್ವಾಗಿ ಕೂತಿರ್ವಾಗ...”

“ಅಕ್ಕೈ ಅದಿರ್ಲಿಕನ, ಇಲ್ಲಿ ಕುಂತಿರೋ ಹೈಕಳು  
ಯಾನ್ನೋ ಓದಿ ಬರ್ಪು ಕೆರ್ವಾಕಿದವರು ತಾನೀಯಾ?  
ನಾನು ಯಾರ್ವಾರ ಮಯ್ಯುಂಬಿ  
ಸಾವಿರಾರ್ ವರ್ಸದ ತಲತಲಾಂತರದ  
ನನ್ನಿ ನುಡಿಸಿ  
ವಸಿ ಚಿಟುಕುಮುಳ್ಳ ಆಡಿಸ್ಲೈ?”

“ಅವ್ವವ್ವಾ ನೀನೀಗ ಬೆಡಗುದುಲ್ಲಿಕವ್ವ...” ಅಂತ  
ಹೊಲಾರ ಜೋತಮ್ಮನು

ತೊರಾರ ಜೋತಮ್ಮನ ಕೆಕ್ಕಗ ತಿವಿಯುವುದರೊಳಗ  
ತೊರಾರ ಜೋತಮ್ಮ ನೆಗಾಡ್ತ  
ಕುರಿಯಯ್ಯಗ ಮೈದುಂಬಿಕೊಂಡಳು.

ಆಗಲೀಗ ಆ ಮೋಟು ಬೀಡ್ಗಳ ಮ್ಯಾಲ  
ಮಲುಗಿದ್ದಂಥಹ ಕುರಿಯಯ್ಯನು  
ತನ್ನ ಬಿಳಿ ಗಡ್ಡ ಮೀಸ್ವ ರಾರಾಜುಸ್ತ  
ಸೇದೋಗಿದ್ದ ಕಯ್ಯ ಎತ್ತಿ  
ಸ್ವಯ್‌ಲಾಗಿ ಆಡುಸ್ತಾ  
“ನಿಲ್ಲು ಕೂಸೂ ನಿನ್ ಮಾತ,  
ಎಲ್ಲಿದ್ದದೂ ಜಾತಿ?” ಅನ್ನಲು  
ಎಲ್ಲರೂ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿ ತುಂಬ್ಬಂಡು ಚೆಲ್ಲಾಡ್ತ,  
ಆ ಕರಿ ದೂಂಧೂಂತಗಲ ದಾಕ್ಕರು  
‘ಇಲ್ಲೂ ಸಿಐಎ ಏಜೆಂಟಲ್ಲಾ’ ಅಂದ್ತತ್ತ  
ಕುರಿಯಯ್ಯಗ ನೋಡಲು,  
ಆ ಕುರಿಯಯ್ಯನೂ  
‘ಆ ದಾಕ್ಕರ ಆಕಾಸದುದ್ದ ಇದ್ದಂಥ ಜಲ್ಮಕ್ಕ  
ತನ್ನದೊಂದು ಬಿಳಿಗೂದಲು ಸಮಾನ’ ಎಂಬಂತೆ  
ತಾನೂ ನೋಡಿ ಕಿರುನಕ್ಕು “ನೋಡ್ಪ್ಪ ಕೂಸ್ಗಳ...  
ಕೇಳಿ, ನಾನು ದಿಕ್ಕುದೆಸ ಇಲ್ಲವ, ಬಿದ್ದಿರೋ ಅನಾದ್ರೀ... ಹಿರೀಕ.  
ಅಂಥಾ ನಾನೇ ಜಾತ್ಯ ಕಂಡಿಲ್ಲ ಅಂತೀನಿ.  
ನಂಗ ಆ ಜಾತ್ಯ ಅರ್ಮಾನ ಮಾಡ್ಲಿ  
ನೀವು ಮುಂದ್ಕ ಮಾತಾಡಿ...” ಅಂತಂದು  
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ನೋಡತೊಡಗಿದನು.

ಆ ಹುಸಿನಗೂವ ಬುಡದವರಾಗಿ  
ಲಾಯರು ನೋಡುತಿರಲೂ,  
ಅರೆಮೂರ್ಚಾಲಿದ್ದ ಕಿಸ್ಸಪ್ಪರು  
ಕಷ್ಟದಲಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡವರಾಗಿ  
ಸೆಖಿಕ ಗಾಳಿಯ ಬೀಸ್ಕಳ್ತಾ ಗಾಳ್ತ  
ಏನಂದರು- “ನೋಡಿ ತಾತಯ್ಯ,  
ನೀವು ಕಷ್ಟ ಉಂಡು ಬದುಕಿಬಾಳಿದಂಥವರು  
ನಿಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಇರೋ ಕಥೇನ ಓದಿದ್ದೀನಿ.  
ಅಂಥ ನೀವೂ ಇಂಥ ಮಾತುಗಳ ಆಡಬಾರದು  
‘ಹೊಲಮಾದುಗ’ ಅಂದ್ರ  
ಬೇರೆಯವರ ರಕ್ತ ಕುದಿಯೋದು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣ್ತದಲ್ಲಾ...  
ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಇದಕ್ಕೆ...”

ಕುರಿಯಯ್ಯ ಮಾರಿಗುಡಿನೆ ಬೆಳುಗೋ ಥರವಾಗಿ  
ಒಂದ್ಲಲ ನೆಗಾಡಿಬುಟ್ಟಿನು. “ಐ ಅದಾ ಕೂಸೂ?  
ತಾಳೂ... ಗಿಲೀಟ್ಟದಲ್ಲ ನನ್ ಮಾತು ತಿಳ್ಳ.  
ನೋಡು ಮೊಗ,

ಯಾರಾರು ಈಗ ಬಂದು  
ನನ್ ಹೆಡ್ಡಿಯ ಹೊತ್ತಂಡು ಹೊಂಟೋದ್ರ  
ಹೇಳೂ ಹೆಂಗಾಗ್ಬೇಕು ನಂಗ್?”

ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಗುವುದು ಅದೂ...  
ಅದ್ಯಾಕ ಕೇಳೀನು ಇವ ಅದ ಈಗಾ...  
ಅದಾ ರಕ್ತಾವು ಕುದೀತಾ

“ಅದ್ ತಾನಿಯಪ್ಪ ಆಗದು? ಯಾನ?  
ರಗ್ತ ಕುದೀತದ.  
ಬ್ಯಾರೆ ಜ್ಯಾತಿಯವರಿಗೂ ಆಗದುವಿ ಅದೇ ಕಯ್ಯ.  
ನಮಗೊಂದು ನ್ಯಾಯಾ...  
ತಾಳೂ, ಅವರೊಂದು ನ್ಯಾಯ ಅಂತಿದ್ದದಯ್ಯ ನ್ಯಾಯ?  
ಯಾನಾರೂ ನಂ ಜಾತಿ ಬಡ್ಡೆತ್ತವುಗಳು  
ನಿಯತ್ತಗಾರು ಅಂದ್ಕಂಡಿದ್ದೀರಯ್ಯ ಯಾನಾರುವಿ?  
ನಂಬೀರಿ ಜೋಕೇ... ಗೊತ್ತಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಾ?  
ಸಾವಿರಾರು ಋತುಮಾನಗಳ ಹಿಂದ್ಲ  
ನಡೆನುಡಿ ಗೊತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾ? ಗೊತ್ತಾ?  
ಆಗ ನಂ ಜಾತಿ ಬಡ್ಡೆತ್ತವು  
ಮಾಡ್ತಿದ್ದ ಕೇಮಿ ಯಾನ ಅಂತ ಗೊತ್ತಯ್ಯಾ...?”

ಈ ಮೋಡಿಗ ಮಾರಿಗುಡಿ ಮಯ್ಯು ಕಿವಿಯಾಗಿ ಆಲಿಸುತ:

“ಗೊತ್ತಯ್ಯಾ? ಕೇಳೀ...  
ನಂ ಜಾತಿ ಮೂಲದ ಬಡ್ಡೆತ್ತವು  
ಕಾಯ್ಕಂಡಿದ್ದು  
ತಂ ಕಣ್ಣುಗ ಬೇಕ್ಬೇಕಾದ  
ಉತ್ತಮರ ಹೆಡ್ಡೀರ ಹೊತ್ತಂಡು ನಡ್ಡುಬುಡೋರು  
ಎಲ್ಲಿಗ್ಯ?  
ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬಿಗ. ಆಯ್ಯಾ?  
ವಸಿ ದಿನಗಂಟ ಅಲ್ಲೆ ಇರಾರು. ಆಯ್ಯಾ?  
ಆಮ್ಯಾಕ ಕೇಳೀ  
ಆ ಬಡ್ಡೆತ್ತವು ತಿರ್ಗಾ ತಂ ಊರ್ದಿಯ ಬರೋವು.  
ಯಾನೇ ಆಗ್ಲಿ  
ಆಗ ಉತ್ತಮಜಾತಿ ಮೂಲದ ಜನ  
ಒಳ್ಳೆವರಾಗಿದ್ರುಕಯ್ಯ. ತಾಳ್ಕತ್ತ ಇದ್ದರು.  
ಅದ್ಕೀಯ ಅವುಗ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿ ಅಂತ ಹೆಸು ಬಂದು  
ನಿಂತಿರೋದು.  
ಸುಮ್ಮ ಬಂದದ ಅಂದ್ಕಂಡಿದ್ದರ?  
ಕೇಳೀ, ಆ ಉತ್ತಮರು  
ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬಿಯಿಂದ ಬಂದವರ್ಗ ಏನ್ ಅಂತಿದ್ರು ಅಂದ್:  
‘ನೋಡ್ರಯ್ಯ ಆದ್ದು ತಿರುಗ ಬರಲ್ಲ

ಯಾನ ಆಯ್ತು. ಯಾನ ಹೋಯ್ತು  
ನೀವ್‌ಗಳು ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳ ಮುರು ಮಾಡ್ಡ ತಪ್ಪುಗ  
ಈಗ ನೀವ್‌ಗಳು ಊರಾಚ್ಚ ಇದ್ದಂಡು  
ನಾವು ಹೇಳ್ವ ಕೆಲ್ವವ ಮಾಡ್ಡಂಡು...  
ಹೆಂಗೊ ಇದ್ದಳ್ಳೇ...' ಅಂತ ಅನ್ನವರು.  
ಈ ನಂ ಜಾತಿ ಬಡ್ಡೆತ್ತವ್ವ ಬೇಕಾಗಿದ್ದೊ ಅದೀಯ  
ಆ ಉತ್ತಮರು ಕಾಲಲ್ಲಿ ತೋರ್ನಿದ್ದ  
ಇವು ಕೈಲಿ ಮಾಡ್ಕಳರು. ಇರಾರು..."

ಕುರಿಯಯ್ಯನ ಈ ನುಡಿಯು ಮೋಡಿಯಾಗಿ ಒಡಮೂಡೀ  
ಆ ಮೋಡಿಯು ಬೆಳುಕಾಗಿ-

“ಈಗ ಅಂಥಾ ಒಳ್ಳೆಕಾಲ್ವ ಕೂಸೂ?  
ಈ ಕಾಲ ಕೆಟ್‌ಕಾಲ ತಿಳ್ಳೆ.  
ಈಗ ನಂ ನೋಡ್ಡಾಗ ಏನಾಯ್ತದ?  
ಯಾರಗ್ಯ?  
ಈಗಲ ಉತ್ತಮ ಜಾತ್ಯವರ್ಗ- ಕೇಳೀ!  
ಅವರ ಒಳ್ಳ ಆಗುವುದರ ಅರ್ತಮಾನದ ಅರಿವು  
ಅವಿಗಿಯ ಅರಿವಾಗ್ತ ಇರಲ್ಲ.  
ಆದ್ರೂವ ಅವರ ರಗ್ತಕ?  
ರಗ್ತಕ ತಲತಲಾಂತರದ ನೆಪ್ಪಿರ್ದದ... ತಿಳ್ಳಳ್ಳೀ!  
ಅವರು ಸುಮ್ಮಿದೂ  
ಅವರ ರಗ್ತ ಸುಮ್ಮಿದ್ದುದಾ?  
...ಹೆಂಗ್ ತಾನೀಯಾ... ಸುಮ್ಮಿರಕ ಆದ್ದು?  
ಅದರ ತೆಪ್ಪಾ ಅದೂ?  
ನಂ ಜಾತ್ಯವರ ಕಂಡೇಟ್ಟಿಯ  
ಉತ್ತಮ ಕುಲ್ದವರ ರಗ್ತ ಏನಚಿದ್ಡತ್ತದ:  
‘ಓಹೋ! ಈಗ ಕಾಣೋ ಈ ಹೊಲಮಾದುಗಾದಿ ಪೂರ್ವಿಕನು  
ನಮ್ಮ ಉತ್ತಮ ಕುಲ್ದ ಮೂಲಾದಿಗೆ ಸೇರ್ದ ಹೆಡ್ಡೆ  
ಹೊತ್ಲಂಡು ಹೋಗಿದ್ದವನ ಆ ವಂಶದ ಕುಡಿ  
ಈ ಹೊಲಮಾದುಗಾದಿ...' ಅಂತ  
ಅಂದ್ಕತ್ತದ. ಯಾನ? ಈಗಲ ಉತ್ತಮನ ರಗ್ತ.  
ಈಗಲ ಈ ಉತ್ತಮನ ರಕ್ತಗ  
ಆ ಅದೆಲ್ಲವಿ ಪಿಚ್ಚರ್ ಬುಟ್ಟಂಗ ಕಾಣುಸ್ತದಕಯ್ಯ!  
ಆ ನೆಪ್ಪಗ  
ಉತ್ತಮರ ರಕ್ತ ಕುದೀತದ  
ನಮ್ಮಾದ್ರೂವಿ ಹಂಗೆ ತಾನಿಯಪ್ಪ ಆಗದು?  
ಅವೈ... ಈ ಥರ್ರಾಗಿ ಇರಾಗ್ತ  
ಕಾರಣ್ಣ ಕೇಳ್ತೀಯಲ್ಲಪ್ಪಾ ಕೂಸೂ..."

ಸಂಘದ ಮೊಕಂಡ ಕಿಸ್ಸಪ್ಪಾದಿ ಕೂಸ್ಕೂ  
ತಾಯ ಎದ ಹಾಲ್ಗಾಗಿ

ಲವ್ವೊಲವ್ವೊ ಅಳೂತ ತೊದಲಿರಲು  
ರಾತೆ ತುಂಬಾವು  
ಇದೇ ಥರವಾಗ್ಗೆ ಭೀತಿ ಉಂಟಾಗಿರಲು  
ಒಂದೇ ದುಡದ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಅಂಬುವವ  
ಎದ್ದು ನಡುದು ಕುರಿಯಯ್ಯನ ಕಾಲುಗಳ್ಗೆ  
ಹಣೆಮುಟ್ಟುಸಿ ಸರಣುಮಾಡಿ  
ನಿಂತು ಕೈಜೋಡ್ಡಿ ಪ್ರಾತಿಸುತ-

“ತಾತಯ್ಯನೋರೇ, ಇಂಥ ಮಾತ್ಗಳ  
ಆ ದ್ಯಾವನ್ನೂರ ಮಾದೇವಪ್ಪರು ಬಂದಾಗ  
ಅವ ಜೊತಲಿ ಆಡೀ ಚಂದಾಗಿರ್ದದ”  
ಅಂದನು.

ಅದ್ಕ ಕುರಿಯಯ್ಯ- “ಯಾರ?  
ಒಜ್ಜೊರಿ ಮೂಲ ಹಿಡ್ಕಂಡು  
ಬೀಡಿ ಸೇಯ್ತ ಕೂತ್ಗಳ್ದಲ್ಲಾ ಆ ಮೂದೇವ್ವೊ?  
ಐ ತಗಾ! ಅದಿನ್ನೂ ಹಾಲ್ಕೂಸುಕನ” ಅಂತ್ಲೆ

ಅನ್ನುಬುಟ್ಟು ತೊರಾರ ಜೋತಮ್ಮನು  
ಕುರಿಯಯ್ಯನ ಮಯ್ಯಬುಟ್ಟು  
ಗಲುಗ್ತಾ ಇಳುದು ಕಿಲಕಿಲ ನೆಗ್ಗೆ  
ಹೊಲಾರ ಜೋತಮ್ಮನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು  
ನಿಂತ್ಕಂಡಳು ಕಿಲಕಿಲ್ಕ!

ಆಗ ಅಮಾಸನು  
ಬಿಲ್ಲುಬಾಣ್ಣ ಹಿಡ್ಕವನಂತೆ ಎಗರಿ-  
“ಯಾನಯ್ಯ?  
ಯಾನ ನೀನು ನಂ ಮಾದೇವಣ್ಣನ ಅನ್ನದು?”  
ಅಂತ ಡಬಾಯುಸ್ತ ಹೊಡೆಯುವನಂತೆ ಕೈ ಎತ್ತಲು  
ಆ ಎತ್ತಿದ ಕಯ್ಯನ್ನು  
ಗಾರಸಿದ್ವಾವ ಹಿಡ್ಕು ತಿರುಚ್ಚಾ-  
“ಓಹೊಹೋ ವಸಿ ಸುಮ್ಮಿರು ಜಗದೇಕವೀರೋ”  
ಅಂತ ತಿರುಚ್ಚ ಅಮಾಸ್ಸ ಮೊಕ್ಚ  
ಕಿವುಚುಸುತ್ತಿರಲು,  
ಇತ್ತ  
ಕುರಿಯಯ್ಯ ಬೆಚ್ಚ-  
“ನಾನೇನ್ ಅಂದ್ವಪ್ಪಾ ಮಾದೇವಪ್ಪನೇ?”  
ಒಂದ್ ಬೀಡಿ ಕೊಡಪ್ಪ ಅಂದ  
ಆ ಪುಣ್ಣಾತ್ಲೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಯ-  
‘ತಕ್ಕ ತಾತ’ ಅಂತ ಬಾವ್ವದಲಿ ಕೊಡ್ತಾನ.  
ಆಮ್ಯಾಕ ನನತಪೂ ಈಸಗತ್ತನ ಅನ್ನು.  
ಆಮ್ಯಾಕ ಅವ ಅಪ್ಪನ

ಪೋಲಿಸ್ ಚಾಕಿಗ ಸೇರಿಸಿದವರು  
ಯಾರೂ ಅಂತ ಅಂದ್ಕಡಿದ್ದೀರೀ...” ಅಂದನು.

ಹೊತ್ತು  
ಕಲ್ಲೂ ನೀರೂ ಕರಗಿ ಹೊಂಟೋಗಿದ್ದೂ  
ಆ ಮುಗಿಯದ ತೂಕಡಿಸೊ ಸಭವು  
ತಲಾ ಮೂರು ಬಾಟ್ಟು ಹಾಕಂಡ ಥರಾಗಿ  
ತಲ್ಲ ವಾಲಾಡುಸ್ತೆ-  
ಯಾರು ಮಾತಾಡಿರು? ಲಾಯರ್ ಸೋಮ್‌ಗಳು  
“ಏನ್ ಬುಟ್ಟೋಟೊ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಮಾತ್ರ  
ಯಾರೂ ಬುಟ್ಟುಗೊಡಬಾರದು ಸ್ವೋಮಿ” ಅಂದರು.  
ಲಾಯರ್ ಕಿವೀಲಿ ಪಿಸುಗುಟ್ಟಿ  
ಆಮ್ಯಾಲ ಓರಾಜಣ್ಣ ಜೋರಾಗಿ  
“ದಾರಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ”  
ಎಂಬ ಅವರ ವಾಕ್ಯ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ,  
ಆ ‘ಊಟ’ ಎಂಬ ಏಡಕ್ಕರವ  
ತವಕನ ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗ ಹಾಕಂಡು  
ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದನೇನೋ  
ಪಕಾಳಯ್ಯನು ಎದ್ದೂ ನಿಂತೂ  
ಹೊದ್ದಿದ್ದ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ ಬಿಗಿ ಹಿಡೂದು  
“ನನ್ನೂವಿ ಬರ್ಮೆ ಸೊಮೈ” ಅಂದನು.  
ಅವನ ದಿಕ್ಕುಗ ಎಲೂವಿ ತಿರುಗ ಥರವಾಗಿ  
ಆಗ ಗಾರಸಿದ್ಯಾವ ದನೆ ಮೊಳಗಿಸುತ  
“ಇಲ್ಲಿಗಂತಾ ಎಲ್ಲಿದ್ದಪ್ಪಾ...  
ಇವ್ವ ಮನ ಹಾಳಾಗ!  
ಇವ ಯಾನಾರೂವಿ ನಂ ಮೆರುವಣುಗ್ಗ ಬಂದುಬುಟ್ಟೂ...  
ಆ ಮೆರುವಣುಗ್ಗ ಯಾನಾರೂ ಸುಂಟ್ರಿಗಾಳಿ ಬಂದೂ  
ಅದು ಪಕಾಳಯ್ಯನ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ  
ಹಾರಗಂಡು ಹೊಂಟೋಗಿ ಅತ್ತಗ,  
ಇತ್ತಗ ಇವ ಹುಟ್ಟಿದ ನಿರಾಣದಲಿ ನಿಂತಂಡು  
ಆ ನಮ್ಮ ಕಾಣುಸ್ತೆ...  
ಎಲೂವಿ ಆ ಮೆರುವಣುಗನಿಯ ಬುಟ್‌ಬುಟ್ಟು  
ದೌಡ್ ಒಡೀಬೇಕೂ  
ಆ ಥರವಾಗಿ ಆಗುಬುಟ್ಟುದು ಎಲ್ಲಾರುವಿ...” ಅನ್ನಲು

ಪಕಾಳಯ್ಯ ಅದ್ಕ ಆಗ  
“ಐ ಐ ಯಾನುಡ ಗಾರಸಿದ್ದ  
ನೀ ಆಡ ಮಾತು ಐ ಐ” ಅಂತಿರಲೂ  
ಎಲ್ಲರೂ ನಗುತಿರಲೂ  
ನಿದ್ದೂವಿ ನಗುತಾಲೆ ಬಂದು ಆವರಿಸಿತಲ್ಲಾ!



೧೩

ಆಗಿ,

ಹೊತ್ತು ಮೂಡುವ ಮೊದಲಾಗಿ  
ರಾತ್ರ ಸಂಘದವರು ಹಾಡ್ಡ ಪದಗಳು  
ರಾಗಿಬೀಸೊ ರಾಗ್ವಾಗಿ ಬಂದು  
ಮುಖ್ಯರಾದ ಕಿಸ್ಸಪ್ಪರ ಎಬ್ಬಿಸಿತು.  
ಎದ್ದು ನೋಡ್ತಾರೆ  
ಎಲ್ಲಾ ಸೇನಾನಿಗಳೂ  
ಮಾಭಾರತದ ಸಮರ ಮಾಡ್ವಾಗ  
ಯಾರಕನಿ ತಗದು ಪೋಟ್ಟ  
ಮಾರಿಗುಡೀಲಿ ಹಾಸಿಟ್ಟ ಥರವಾಗಿ ಮಲಗವರೆ ಎಲ್ಲಾರು!  
ಒಬ್ಬನ ಕತ್ತುನ ಮ್ಯಾಲ ಒಬ್ಬನ ಕಾಲೊ  
ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಹೊಟ್ಟಮ್ಯಾಲ  
ಇನ್ನಿಬ್ಬರ ಕತ್ತೋಕಾಲೋ  
ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ.

ಆ ಬಂದು ಗುದ್ದುತ್ತಿದ್ದ ಗೊರುಕಾ ಸಬುದಾಕೆ ಬೆಚ್ಚ  
ಪರಸ್ಥಳವಾಗಿ ನಿದ್ರಬಾರದ ದಾಕ್ಟರು  
ತಮ್ಮ ಬುಟ್ಟಕಣ್ಣು ಬುಟ್ಟಿಂಡಿದ್ದರಲ್ಲಾ!

ಆಗ

ಕಿಸ್ಸಪ್ಪರು ಎಲ್ಲರಗೂ ಏಳೋ ಏಳೋ ಅಂದರು.  
ಅಂದರೂ  
ಯಾರೂ ಏಳದಿರಲೂ  
ಆಗ ಆ ಸಳಿಲಿ ಒಂದ್ನಿಮಿಸದ  
ತಣ್ಣೀರು ತಾನವ ಮಾಡ್ಕಂಡು ಬಂದರು.  
ಎಲ್ಲಾರೂ ಮಲುಗಿರಲು  
ಹಾಗಾಗೆ ಎಲ್ಲಾರೂ. ಆಗ ಮಾಡಲೇನೂ ತೋಚದಾಯ್ತು.  
ಆಗ ದಾಕ್ಟರಗ ರನ್ನಿಂಗ್‌ಗ ಎಬ್ಬಿಸಿದರು.

ಆ ಎದ್ದವರು ಕೇರೀಲಿ  
ಸರಿಯಾಗಿ ನಡುದು ಊರಾಚಲು ಸಿಗಲು  
ಆಗ ಈ ಈರ್ವರೂ ಒಬ್ಬರೊನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡ್ಕಂಡರು  
ಆಮ್ಯಾಲ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲ ಮಾತಾಡ್ಕಂಡರು  
ಆಮ್ಯಾಲ ಧಾಂಧೂಂ ಅಂತ ಹೆಜ್ಜ ಹಾಕಂಡೂ  
ದಸ್‌ಪುಸ್ ಅಂತ ಉಸ್ಸುರ ಮೂಗ್ಗೆ ಬುಟ್ಟಿಂಡೂ  
ಆ ರನ್ನಿಂಗ್‌ನ್ನು ಈ ಒಂದು ಚಂದದಲಿ ಮಾಡುತಿರಲೂ

ಆ ಟೀಮಲ್ಲಿ

ಊರ ಯಮ್ಕಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆಚ್ಚೆ ಬಂದು  
ಒಬ್ಬರ ಮೊಕವು ಒಬ್ಬರ ಕಾಣ ಒಳಗಾಗಿ  
ಆಚ್ಚೆ ಬಂದು ಕೂರುವ ಟೀಮು ಅದು.

ಈ ಕುಂತ ಯಮ್ಯಗಳ ಸಾಲುಗ  
ಆ ಒಂದು ಚಂದದ ರನ್ನಿಂಗು ಕಂಡುಬಂದೂ  
ಇದ್ಯಾನಪ್ಪ ಸಿವ ಊರ್ಗ ಈಪಾಟಿ ಸುತ್ತತಾ ಇರೋದು ಅಂತ  
ಅವರು ನಡುಗೋಗಿ  
ತಂ ಸೆರುಗಲಿ ತಂ ಮೊಕ್ಷ ಮುಚ್ಚಂಡು  
ಕವಕನ ನಿಂತಂಡೂ  
ಇನ್ನು ನಿಂತಂಡ ಕೆಲವರ್ಗ ಆದ ಬೆದುರಿಕೆಗೆ  
ಅಲ್ಲೆ ಕುಂತಳೊ ಥರವಾಗ್ತ ಅತ್ತಗಾ

ಇತ್ತಗಾ ಅದಾವುದನ್ನೂ ನೋಡದ  
ಈ ಈರ್ವರೂ ನ್ಯಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ರನ್ನಿಂಗ್ ಮಾಡ್ತ ಇರಲು  
ಈ ಕವಿಯಂಥವರಾಗಿದ್ದರ  
ವಸಿ ಆ ಈ ಕಡ್ಗ ನೋಡ್ತಿದ್ದರೇನೊ  
ಇರಲಿ.

ಈ ಒಂದು ಚಂದದಲಿ ರನ್ನಿಂಗ್ ಮಾಡಿದವರು  
ಮಾರಿಗುಡಿಗ ಬಂದುಬಿದ್ದು  
ಅವರು ನಡೆಸಿದಂಥ ಉಸುರಾಟದ ಬಗೆಯು  
ಒಂದಿಬ್ಬರ ಬುಟ್ಟು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ  
ಎಬ್ಬುಸಿಬುಟ್ಟಿತು.

ಅಲ್ಲುಗ  
ಆ ಎದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ  
ಮೆರುವಣುಗ್ಗ ನಿಲ್ಲತೊಡಗಿ  
ಅಲ್ಲೆ ಪಕಾಳಯ್ಯನು ತನ್ನ ದುಪ್ಪಟ್ಟಿ ಬಿಗಿ ಹಿಡ್ಡು  
ಮುಂದಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದನು.

ಇನ್ನು ಮೆರುವಣುಗ ಹೊರಡಬೇಕೂ  
ಆಗ ತನ್ನ ಹುಬ್ಬುಗಳ ನಡುವೂ ತಳಮಾಡಿ  
ಕುಂಕುಮ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಗಾರಸಿದ್ಯಾವನು  
ಅಂಬೇಡಿಕರ್ ಪೋಟೋಗ ಸರಣಮಾಡಿ  
ತಟಕನ ತನ್ನ ಮಲ್ಲುಜುಬ್ಬದ ಮರೆಲಿರಿಸಿದ್ದ ತೆಂಗ್ನಕಾಯೆತ್ತಿ  
'ಏಳುಮಲೇ ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ಮಲೇ  
ನಮ್ ಎತ್ತಪ್ಪಸೋಮಿ ಮಾದಪ್ಪಗ ಉಫೇ ಅನ್ನೀ...' ಅನ್ನ  
ಪಟಾರನ್ನಿ ಚೆಲ್ಲಾಡ್ತಿದನು.

ಐಕಳು ಪೈಕಳು ಕಾಯ್ಚೊರ್ಗ ಮುತ್ಕಂಡು  
ಉಫೇ ಅಂತ ಬಿದ್ದಿರೋವಾಗ  
ಸಂಘದ ಮೊಕಂಡರು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಿದ್ದೂ  
ಇತ್ತಗ ಮಂದಗವಿ ಗೋವಿಂದು  
ಚೆಲ್ಲಾಡ್ತ ಹಾರ್ದ ಕಾಯ್ಚೊರ ಬಾಯ್ಕಿ ಬರ್ಗಕಂಡು ತಿಂತಾ  
ಮಿ|| ಕೇಬಿಯು ನೆಗಾಡ್ತ, ಅಲ್ಲುಗ ನಾಗರಾಜುವು ಬಂದು-  
"ಇದ್ಯಾಕ್ರಿ ಹಿಂಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುದ್ರಿ?" ಅಂತೆ  
ಗಾರಸಿದ್ಯಾವ ಅದ್ಕ "ಒಳ್ಳೇದಾಯ್ದದಕನ

ನಡೀರಿ ಸೋಮೀ

ಇದ್ಯಾವ ಕಾಯ್ದೊಡದಾಟ ಅಂದ್ಕಂಡಿದ್ದೀರಿ  
ತಲಲೆ ಸಾವು ಚಚ್ಚಾಕ್ತೀನಿ ಬೇಕಾರ”  
ಅಂದನು.

ಸಂಘದ ಮೊಕಂಡರು

ತಂತಂ ಮೊಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕಂಡಿದ್ದರು  
ಗಾರಸಿದ್ಯಾವಗ ಇದರ ಅರುತಮಾನ ಸಿಗದಿರಲು  
ಮೆರುವಣುಗಲಿ ಥಿಕಾವಾಗಿ ಸೇದಲು ತಂದಿದ್ದ  
ಪ್ಯಾಸಿಂಗ್‌ಸೊ ಸಿಕರೋಟಲಿ  
ಹೊಗ್ಗ ಎಬ್ಬಿಸತೊಡಗಲು ಹೊಗ್ಗ  
ಕಿನ್ನಪ್ಪರು “ಯಾರೂ ಬೀಡಿಸಿಗರೇಟು ವಗೈರೆ  
ಸೇದಕೂಡದು” ಅಂದರು.

ಇದೊಳ್ಳೆ ಕತ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ ಅಂದ್ಕಂಡು  
ಗಾರಸಿದ್ಯಾವ ಮೆರುವಣುಗ ಹಿಂದ್ಕ ಬಂದು  
ಸಿಕರೋಟ್ಟು ಹೊಗ್ಗ ಎಬ್ಬಿಸ್ತ ಬತ್ತಿರಲಾಗ  
ಆ ದಾಕ್ಟರು

ಅಲ್ಲಿದ್ದೆ ಬೀಡ್ಯ ಬಾಯ್ಗ ಕಚ್ಚುಗಬಂದು  
“ವಸಿ ಬೆಂಕಿಕೊಡ್ತೀ” ಅಂತ ಅಬ್ಬರಿಸಿದರು.

ಬೆಚ್ಚಂಡು ಗಾರಸಿದ್ಯಾವ-

“ಸೋಮಿ ಸೋಮಿ! ಇದ್ಯಾನ ಸೋಮಿ ನೀವು ಮಾಡ ಕೆಲ್ಲ?

ಅಪ್ಪಪ್ಪಾ ನಂ ಜಾತಿಮಾನ್ವ  
ಊರೊಳ್ಳ ಅತ್ತಗ ತಗ್ಗೊಬ್ಬಡ್ಡೆರೆಲ್ಲಪ್ಪ”  
ಅಂತ ದಾಕ್ಟರ ಬಾಯ್ಲಿದ್ದ ಬೀಡ್ಯ ಕಿತ್ತೆಸೆದು  
ಆ ಬಾಯ್ಗ ಸಿಕರೋಟು ಇಡಲು  
ಆಗ ಈರ್ವರೂ ಆ ಮೆರುವಣುಗ್ಗ  
ಹಿಂದ್ಲಗೋಡೆಗಳಂತಾಗಿ  
ಹೊಗಬುಟ್ಟಂಡೂ

ಆ ಒಂದು ಗಳುಗಾರೂ ಸುಮ್ಮನಿರಲಾರದ

ಗಾರಸಿದ್ಯಾವ

ಮಾತ್ಸಗಬಿದ್ದನು- “ಆ ಬದವತಿ ದಿಕ್ಕ ಕಿನ್ನಪ್ಪರು

ಸಾಮುಗೀಮು ಮಾಡಿರಕನಿ...?”

ಅಹಹಾ ದಾಕ್ಟರು ನಕ್ಕರು.

“ನಂಗುವಿ ಸಾಮುಗೀಮೂ ಅಂದ ಪ್ರಾಣಕನ್ನಿಸೋಮಿ!

ದಸರ್ಕ ಕುಸ್ತಗ ಬಂದಿದ್ದಿ. ಅಲ್ಲೆನಾರ ನನ್ನ

ನೋಡ್‌ಗೀಡಿದ್ದಿರಕನೀ?”

ಓಹೊಹೊ ದಾಕ್ಟರ ಮಯ್ಯಿಡೀ ನಕ್ಕಿತು.

“ನಾ ಮಾಡದು ಗಾರಕೆಲ್ಲಕನ್ನಿ ಸೋಮಿ.

ಈ ಕರ್ಲ ಹಿಡ್ಕಂಡು ನಾನೂವಿ

ಆ ನಿಮ್ಮ ಸಕಲೇಸಪುರ,ಇರಾಜಪೇಟಾ, ಆ ಮಡಕೇರಿ...

ಆ ಮಡಕೇರಿ ಅಂತ್ತಿಯ ನೆಪ್ಪಗ ಬಂತು ನೋಡೀ...

ಹೀಗಿಯ ಒಂಜಿನ ಅಲ್ಲಿ

ಬಸ್ಸಾಂಡ್ಲೆ ಮಲಿಗಿವ್ವಿ ನಾನು

ಇನ್ನೂವಿ ಬೆಳುಕರಿದಿರಲಿಲ್ಲಾ

ಇದ್ರಾ

ಅದ್ಯಾನ, ಅದ್ಯಾನಾ ಸೋಮಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಮ್ಮಾ!

ಮೂರ್ಮಕ್ಕಳ ಹೆತ್ತವರಂಥವಿಯಾ

ಮೂರುಬೆಟ್ಟಿನ ಅಗುಲಕ ಚಡ್ಡೀ ಇಕ್ಕಂಡೂ...

ಯಮ್ಮ ಚಡ್ಡೀ ಇಕ್ಕಂಡುಕನ್ನಿ ಸೋಮಿ

ಅದೂವಿ ಮೂರೈಟ್ಟಿನ ಅಗಲ್ಕ...

ಅಯ್ಯಯ್ಯಪ್ಪಾ...

ಆ ಯಮ್ಮ ಆಪಾಟ್ಲ ಓಡೋ ಆ ಥರಕಾ

ನಾನೇ ಬೆವುತೋಗೀ...

ಕವಕನ ನಂಗ,

ಅವೈ... ನಾ ನಿಡ್ಲದ್ದಾಗ

ಯಾವಳೋ ಸ್ತೀಮಲೆಯಾಳ ದೇಸ್ತವಳಗ

ನನ್ಮಾಲ ಗ್ಯಾನಗೀನ ಬಿದ್ದು

ತವಕನ ತನ್ ರಾಜ್ಯಕ

ಎತ್ತ ಬಂದು

ಇಳುಕಬುಟ್ಟಿದ್ದಳಕನೀ... ಅನ್ನುಸ್ತರದು..."

ಅಹಹಾ ಓಹೋಹೋ ದಾಕ್ಟರ ಮಯ್ಯಿಡೀ

ಕುಲುಗಾಡ್ತ ನಕ್ಕಿತು.

“ಅದ್ಯಾನ ಸೋಮಿ ರಾತ

ನಿಂ ಮಾತ್ನ ತಲಬುಡ ಒಂದೂವಿ

ನಂಗಿಯ ತಿಳಿನಿಲ್ಲಲ್ಲಾ”-

ಅಹಹಾ ಅನ್ನದ ದಾಕ್ಟರು ಅಂದರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ

ಏನಂದರ “ನಾನು ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದುದು ಏನಪ್ಪ ಅಂದ್ರೇ...

Contradictionnu” ಅಂದಂಥ ದಾಕ್ಟರುಗ

ಆ ‘nnu’ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡ್ಲಾಗ

ಹೊರುಳದ ನಾಲಗ ತುದಿ ಕತ್ತರಿ

ರಕ್ತ ಚಿಲುಗುಟ್ಟಾ ನರಳ್ತಾ...

ಇತ್ತಗಾ ಈ ಗಾರಸಿದ್ಯಾವ

ಮಯ್ಯಿಮುಲ್ಲುಜುಬ್ಬವ ಕುಲುಕುಸ್ತ

“ಐ ಅದಾ? ಗೊತ್ತುಕನ ಬುಡೀ...

ಯಾನೋ ಬ್ಯಾರೆ ಇರ್ದೇಕೇನ ಅಂದ್ಕಂಡಿದ್ದೀ ನಾನು...”

ಅಂದನು.

ಆ ತುದಿ ನಾಲುಗದಲಿ ರಗುತವಾಡ್ತ ದಾಕ್ಟರು

ನಗಲಾರದವರಾಗಿದ್ದರು.

ಅದಾಯ್ತಾ ನಡೀತಾ ಮೆರುವಣುಗ  
ಏಡುಸಾಲುಗಳ ನಡಾಂತರದಲ್ಲಿ  
ಅಮಾಸನು  
ದೇವರದಯದಿಂದ ಗೋಣೀಚೇಲರಹಿತ  
ಬಾಡುಗ ಸೈಕಲ್‌ಬುಡ್ಡ  
ಸಾಲು ಸರಿಯಾಗುಸ್ತ ಬರುತ್ತಾ  
ತೂರಮ್ಮನ ಹಟ್ಟಿಮುಂದ  
ಅಲ್ಲಿ ಬಾಣ್ಣೆ ಕೆಂಪಿ  
ಮಂಡಿಮ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸ್ಯಾಲ್ವ ಎತ್ತಂಡೂ  
ನವಲು ಲೇಸ್ಸು ಲಂಗವ  
ಮೊಣ್ಣಾಲು ಕಾಣುವಂಗ ಇಳಿಬುಟ್ಟಂಡೂ  
ಕಾಲ್ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗೊತ್ತುಗೊಳ್ಳುವಸ್ತು  
ಚಂದದ ಪಿಲ್ಲಿ ಹಾಕಂಡೂ  
ಪಾತ್ರಪಗಡ್ಡ ಬೆಳುಗ್ಗಿರೊ  
ಅರುಸಿನದ ಮಯ್ಯ ಅವಳ ಕಂಡು  
ಮೆರುವಣುಗಲಿದ್ದ ಕೆಲುವರ ದುಡ ಕೆಟ್ಟೋಯ್ತು.  
ಉದಾಹರಣೆಗೆ-  
ವರದಾ ಕೇವಲ ಕೆಮ್ಮಾ  
ಸಿಂಗು ತುಟಿ ಮುಚ್ಚೆಂಡು ಮೂಗ್ಗಿಯ ನಸಗುಡ್ಡಾ  
ಹೆಬ್ಬಿಂಗೂಗ ಆಧ್ಯಾತ್ಮವ ದರ್ಶಿಸಿದಂತಾಗಿ ನಿಂತುಬುಡಲು  
ದೊಡ್ಡಣ್ಣಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅರುವಾಗಿ  
ಹೆಬ್ಬಿಂಗೂಗ ತಿವ್ವು “ಸಾರ್ ಸಾರೋ...  
ಈಗ ಗಳುಗಾ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ  
ದೊಡ್‌ದೊಡ್ಡವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದಿರೋ ಟೇಮು ಇದು  
ಈಗೊಸಿ ಅನ್ನರಸ್ಕಂಡು ಬನ್ನೀ” ಅಂತ  
ಬಾಯ್ತುಂಬ ಚೇನುಸುರುಸ್ತ ಅನ್ನಲು  
ಹೆಬ್ಬಿಂಗು ನಡೆಯಲು  
ಮೆರುವಣುಗ ನಡೆದು  
ಚನ್ನನ ಹಟ್ಟೀ ಮುಂದಕ ಬಂತೂ!

ಆ ಕೂತ್ಗಳ ತಳದಲ್ಲಿ  
ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪನು ಕೂತೂ  
ವಸ್ತುಲಿಗಂಟಿ ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ ನಿಂತೂ  
ತಮ್ಮ ಮಗನ ಥರವ ಕಾಣೋ ತವಕವಾಗಿ ಇರಲೂ

ಮೆರುವಣುಗಲಿ  
ಗಾರಸಿದ್ಮಾವ ಕಾಣ್ತಲೆ  
ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ  
“ಅಡಡೇ ಗಾರಸಿದ್ದ!  
ಇತ್ತಗ ನೋಡ್ಡೆ ಹೋಯ್ತನಲ್ಲಪ್ಪಾ

ನೋಡಿಯಾ ಅವ..." ಅಂತ್ರೆ  
ಬಂದಂಥ ಗಾರಸಿದ್ವಾವನ ಎಳ್ಳು ಕೂರಗಂಡು  
ಅವನ ತಲ ಸವುರ್ರಾ  
“ಇನ್ನೂವಿ ನಿನ್ ತಲಲಿ ಕೂದ್ಲವಕಯ್ಯ  
ಮಾತ್ಸ ಪರಕಾರ ಬೀಡಿ ಮಡ್ಗುಬುಟ್ಟು  
ಮುಂದ್ಕ ನಡೆಯಯ್ಯ” ಅಂದನು.

ಗಾರಸಿದ್ವಾವ ನಗಾಡ್-  
“ಎಲೂವಿ ದನಕುರಿ ಮೇಯುಸುದ  
ನೀನು ನರಮನುಸರ್ಮೆ ಮೇಯಿಸ್ತಿಯಕಪ್ಪಾ” ಅಂದು  
ನಾಕಾರು ಬೀಡಿ, ಒಂದು ಸಿಗರೋಟ್ಟು ಮುಂದಿಡಲು,  
ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ - “ಈ ಟೀಪ್ಲಿ  
ನಂ ಚನ್ನ ಇದ್ದಿದ್...” ಅಂತ್ರೆ,  
ಗಾರಸಿದ್ವಾವ “ಐ ಅದ ಖದರೇ  
ಬ್ಯಾರೆ ಥರವಾಗ್ಗಿತ್ತುಕನಾ” ಅನ್ತ  
ಎದ್ದು ಮೆರುವಣುಗ್ಗ ಕೂಡುಕೊಂಡನು.

೧೬

ಇತ್ತಗ ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪನ ಕಣ್ಣಲಿ  
ಮಗನ ರೂಪವು ಎದ್ದು ಬಿದ್ದಾಡುತ

ಮುಂದಿದ್ದ ಬೀಡ್ಗಳು ಹೊಗೆಯಾದವು.  
 ಆಗ ತಲಹುಳಾ ಪತರಗುಟ್ಟಲು  
 ಬೀಡಿಯಾಚ್ಚೆಗೆ  
 ಶಿವಾಚಾರದ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದಕ ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಲೆ  
 ಅಲ್ಲಿ ಕುಂತು ನಿಂತ ಶಿವಾಚಾರದವರು  
 'ಬನ್ನಿ ಬುದ್ದೊಟ್ಟಿ' 'ಬನ್ ಬನ್ನಿ ಸೋಮೋ' ಅಂತಂತ  
 ತಲಗೊಂದು ಮಾತು ಎಸೀತಾ ನಗಾಡತೊಡಗಿದರು.  
 ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ ಬೆಚ್ಚಂಡು  
 "ಇದ್ಯಾಕ ಧಣಿಗಳ ಈ ಧರವಾದ ಮಾತ್ಗಳೂ..." ಅಂತೆ  
 ಆಗ- "ಇನ್ನಾನ ಮಾಡೋದು ಬುದ್ದೊಟ್ಟಿ.  
 ನಿಂ ಜಾತ್ಯವರೆಲ್ಲಾ ನಾಳಕಿಂದ್ಲಿಯ ಜೀತ ಬುಟ್‌ಬುಟ್ಟರಂತಲ್ಲಾ..."  
 ಅಂತ ಒಬ್ಬ ಅಂದು ನಿಲ್ಲಸುದ  
 ಇನ್ನೊಬ್ಬ "ಜೀತ ಬುಟ್‌ಮ್ಯಾಲ  
 ಹೊಲಾರ್ನೇನ ಮಾತಾಡ್ಕ ಆದ್ದಯ್ಯ!  
 ಯಾನಾರೂ ನೊಡಕ್ಕ ಆದ್ದಯ್ಯ!  
 ಆಗ ಹೊಲಾರು  
 ಅನ್ನತುಪ್ಪನಿಯಕಯ್ಯೋ ಉಣ್ಣಾದು..." ಅಂದನು.

ಆ ಮಾತ್ಕ ಬಿದ್ಬೊಬಿದ್ದು  
 ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ ನೆಗಾಡ್ತ  
 ಈ ನಗೂಗ ಯಾರೂ ಮುಂದ್ಕ ಮಾತಾಡಕ ಆಗದಂತೆ  
 ನಗಾಡಕ ತೊಡಗಿದನು.

ಆಗ ಅವರು ಬಾಯ್ತೆಗೆದರೂ  
 ಅವ ನಿಲ್ಲದೆ ನಗೂವ,  
 ಅಲ್ಲಿ ಕುಂತಿದ್ದ ಮೆಡರುಗಣ್ಣಿನ ಹೆಳವನೂ ವದುರಾಡ್ತ  
 ವಾಲಿ ನಿಂತುಂಡು "ನಿಲ್ಲಡ ಸಿದ್ದಿಮಗ್ಗ ನಿನ್ ನಗೂವ  
 ಚಂದ ಅಂತ ನಗ್ತಾನ ನಗೂವ  
 ಈಗ್ಲಾರೂ ತಿಳ್ಕ ಬಡ್ಡೇದ್ದೇ...  
 ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಟ್ ತಕ್ಕಂಡು ಗೆದ್ದುಂಡು ಹೋಯ್ತರಲ್ಲಾ...  
 ಆ ನಿಮ್ ಜ್ಯಾತವರ  
 ಆ ಇಂದ್ರಾಗಾಂದಿ ಅಂಬವೈ ಜೀತ್ಕ ಇರಿಗಂಡಿದ್ದಾಳಂತ!  
 ಆ ಧರವಾಗಿ ಅವೈ ಇರಬೇಕಾರ  
 ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮಗಳ ಜೀತಬುಡ್ಡೋ ಅಂದಾಳ?  
 ಇಲ್ಲಿ ನಾಕ್ ಏಕ ಕೂಕ್ಕಂಡ  
 ದಿಳ್ಳಿಗ ಕೇಳ್ ಮಾತುಡ ಅದೋ?" ಅಂದನು.

ಆಗ್ಲೂವ ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ ನಗ್ತಾಲೇ ನಗೂವ:

"ಬುದ್ದೈ, ಇದು ಯಾವ್ ಧರಪ್ಪಾ ಅಂದ-  
 ಗುಳ್ಳನರಿ ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಿಸ್ಕಂಡ ಧರಾ... ಕೇಳೇ,  
 ಒಂದಲ್ಲ ಸರಣರೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಮಾಡ್ಕಳ್ತಾ ಇರ್ದಾಗ  
 ಅದ್ನೀಗ ಒಂದು ಗುಳ್ಳನರಿ ನೋಡ್ಕಬುಡ್ತಂತ

ಆ ನೋಡ್ಡ ಗುಳ್ಳನರಿ  
 ನೋಡ್ಡಂಡು ಸುಮ್ಮಾರೂ ಇತ್ತ?  
 ತಾಡೂ, ನಾನೂವಿ ವಸಿ ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟುಸ್ಕಳವು  
 ಅಂದ್ಕಂಡ್ ಬಂದು “ನಂಗೂವಿ ಲಿಂಗಕಟ್ಟಿ ಸೋಮೈ”  
 ಅಂತ ಕೇಳ್ತಂತ...  
 ಆ ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟವರು  
 ಅದ ಮಾತನಿಗೆ ಕೇಳ್ಕಂಡು  
 ಗುಲ್ಲಂತ ನೆಗಾಡ್ಡ  
 ‘ನೀನು ಬಾಡುಬಳ್ಳನಳ್ಳಿಗಿಳ್ಳಿ ತಿನವ್ವು,  
 ನಿಂಗ ಬ್ಯಾಡ’ ಅಂದಂತ.  
 ಅದ್ಕಾರೂ ಸುಮ್ಮಾಯ್ತು ಅದೂ?  
 ಸುಮ್ಮಿರಲಾರ್ಡೆ  
 ‘ಅದ್ಕೆಲ್ಲಾ ತಿಂಬುದ ಬುಟ್‌ಬುಡ್ಡಿಹಿನಿಕನ  
 ಕಟ್ಟೇ ಲಿಂಗಾ’ ಅಂತ  
 ಆಣೆ ಬಾಸ ಮಾಡಿ  
 ಗೋಗರ್ಕಂಡು  
 ಲಿಂಗಧಾರಣ್ಣ ಮಾಡ್ಕಳ್ಳದಂತ ಕೊನಗೂ!

ಮ್ಯಾಲ ಇದ್ಕೆಲ್ಲಾ ನೋಡ್ತಾ ಇರೋ ಆ ದೇವೇಂದ್ರಾಯ  
 ಅವ್ವಾರೂ ಸುಮ್ಮಿದ್ಕಾ?  
 ಸುಮ್ಮಿರಲಾರ್ಡೆ ಏನ್ನಾಡ್ಡೆ?  
 ‘ನೋಡ್ತಾ, ಇದರ ದುಡ ಪರೀಕ್ಸೆವು’ ಅಂದ್ಕಂಡು  
 ಮಳ ಬರ್ದಿನಂತ ಮಳ್ಳ. ಆ ಮಳ್ಳಾ ನಳ್ಳಿಗಳು ಎದ್ದೂ  
 ಪಿತಪಿತ್ತಾ ಓಡಾಡ ಥರವಾಗಿ ಓಡಾಡ್ಡ  
 ಇದ ಕಣ್ಣಾರ ನೋಡ್ಕಂಡೂ  
 ಲಿಂಗ ಕಟ್ಟಗಂಡಿರೋ ಈ ಗುಳ್ಳನರಿ  
 ಎಸ್ಕಾಲ ಅಂತ ತಡ್ಕಂಡಿದ್ದುದೂ?  
 ಆಗ ಆ ಗುಳ್ಳನರಿ ಏನ್ನಾಡ್ಡು... ಕೇಳಿ...  
 ತನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಲಿಂಗ್ ತಗ್ಗು  
 ಕಳ್ಳಿ ಬೇಲಿಗ ನ್ಯಾತಾಕ್‌ಬುಟ್ಟೂ...  
 ಆ ಓಡಾಡೋ ನಳ್ಳಿಗಳ ಓಡಾಡ್ಕಂಡೂ  
 ಅವುಗಳ ಮ್ಯಾಲ ದಬ್ಬಾಕಂಡು ಬಿದ್ದಂಡೂ  
 ಸಿಕ್‌ಸಿಕ್ಕಿದ್ಕೆಲ್ಲಾ ತತರಪಿತರ್ನ್ ಹಿಡ್ಕಂಡೂ  
 ಸಂಪತ್ತಾಗಿ ತಿಂತಾ ಇತ್ತಂತ. ಆಗ ಇದು...”

ಆಗ, ಅವೇ ಬಂದು  
 ಮುಂದ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಬೀಡ್ಕಳ ಆಯ್ಕಂಡೂ  
 ಆ ಆಯ್ಕಂಡ ಚನ್ನನ ಅಪ್ಪ  
 ತನ್ನ ತಳಕ ಬಂದು ಕೂತನು.



೧೭

ದಲಿತ ಸಂಘದ ಓಡಾಟ ಕೂಡಿದ ಅಮಾಸಗ ತಿಂಗಳ ಕಾಯಕದಲ್ಲು ಮೂರ್ಛಿನ  
ಖೋತವಾಗ್ಗ ದುಡ್ಡುಕಾಸು ಓಡಾಡುವುದು ನಿಲುಗಡೆಯಾಗಿ ಅಮಾಸನ ಆರ್ಥಿಕ  
ಸ್ಥಿತಿಯು ಡಲ್ ಹೋಡೀತಾ ಬೀಡಿಗೂ ಭಂಗ ಪಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಗ ತಲುಪಿದನು. ಆ ಬರಬೇಕಾದ ಹಳ  
ಬಾಕಿಯ ಸಾಬರು ಆ ಊರು ಈ ಊರು ಕಾಣುತ್ತ ಆ ಸಿಗದ  
ಸಾಬರ ಪತ್ತೆಗಾಗಿ ಅಮಾಸ ನಂಜಲಗೂಡ ಲೋಕ್ವ ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಸುಣ್ಣವಾಗ್ಗ ಅಂತೂ  
ಒಂಜಿನ ಕಣ್ಣುಗ ಬಿದ್ದಾಗ ಆಗ ಓಡೋಡ್ತ ಬಂದು ಸಾಬರು ಅಮಾಸನ ಏಡೂ  
ತೋಳೂ ಬಿಗಿಹಿಡ್ತು ಅಲ್ಲಾಡುತ್ತ:

“ಅರರೆ ಅಮಾಸ... ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೋ ಮಾದರ್‌ಚೊತ್. ನಿನ್ನು ಮಾಲು  
ಯಾಕ್ ಈಗೀಗ ಕಾಣ್ತೆಲ್ಲಾ ಬೋಸುಡಿಕೆ. ಬ್ಯಾರೆಯವರೆ ಬಿಕರಿ ಮಾಡ್ತ  
ನಮಾಕ್‌ಹರಾಮ್‌ಗಿರಿ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀಯೇನೆ ನಿನ್ನೊನ ಬೋಸುಡಿಕೆಯ. ನಮ್ಮಕೆ  
ಗೊತ್ತಾಗಲ್ಲ ಅಂದ್ಕಂಡಿದ್ದೀಯೇನೆ ನಿನ್ನಕ್ಕನ್? ಈಗ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ದುಡ್ಡ  
ಮಡ್ಡುಬುಟ್ಟು ಮುಂದ್ಕ ಇಸ್ಟೆಫ್ ಇಡು...”

ಅಂತಂತ ದಬಾಯುತ್ತ ಸಾಬರೂ ಆ ಬಾಯ ಬುಡಲೂ ಅಮಾಸಗ ಬುಡದ ಸಾಬರೂ:

“ಫತ್ ತೇರಿ ನಿಂಗ ಹೇಳೋದ ಮರ್ತಿದ್ ನೋಡು. ನಾನು ಬೊಂಬಾಯ್‌ಗೆ  
ಹೋಗಿದ್ದು ನಿಂಗ್ ಗೊತ್ತಲ್ಲಾ! ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮು ಚೊಕ್ ಚನ್ನಂಗೇ ನೋಡ್ತೆ ಕಣ್ಣೇ.  
ಏನ್ ಅಂದ್ಕಂಡಿದ್ದೀಯಾ ಈಗ ನಿಮ್ಮು ಚನ್ನನ್ನ ಅಲ್ಲಿ! ಇಡೀ ಬೊಂಬಾಯ್  
ಮೇಲೇನೆ ಅಪ್ಪು ಏಒನ್ ದಿಲ್‌ದಾರ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಪ್ಪು...”

ಸಾಲದೊ ಅಮಾಸಗ, ಮುಂದ್ಕ ಹೇಳಲು ಸಾಬರೂ:

“ತಿಳ್ಕೋ... ಈ ಬಂಚೊತ್ ನೆಲ್ದಮ್ಮಾಲ ಕಾಲು ಇಡಲ್ಲ ಅಪ್ಪು. ಕಾರ್ನಲೆ  
ಅವನು ಓಡಾಡದೆಲ್ಲಾ. ನಾನು ರಸ್ತೇಲಿ ನಿಂತಿದ್ದವನು ‘ಅರೇಬಯ್ಯಾ ಚೆನ್ನಾ!’  
ಅಂದೆ ನೋಡು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೇನೆ ನನ್ನಗಂದು ಬೇವರಿ ಕಾರು ಒಂದ್‌ಮೈಲಿ  
ದೂರ ಹೊಂಟೋಗ್ ಬುಡಾದ!”

ಸಾಲದೊ ಅಮಾಸಗ, ಮುಂದ್ಕ ಉಸುರಾಡ್ತ ಸಾಬರೂ:

“ಕಾರು ನಿಂತಿದ್ದ ನಿನ್ ಇಚಾರಾನೂ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದೆ ತಿಳ್ಕೊ. ಅದ್ದೇನು  
ದುಡ್ಡುಕೊಡಬೇಕಿತ್ತೇನೇ? ಎಸ್ಟ್ ಆದ್ರೂ ಚೆನ್ನ ನಮ್ಮಕಡೆ ಚೊಕ್ ತಾನೆ?  
ಅರೆಬಯ್ಯಾ ಅನ್ನುವಷ್ಟಕ್ಕೇನೆ ಆ ಬೆಂಚ್‌ಕಾರ್ ಒಂದ್‌ಮೈಲಿ  
ಹೊಂಟೋಯ್ತಲ್ಲಾ! ನೀನಾಗಿದ್ದರೂ ತಾನೇ ಏನಾಡ್ತಿದ್ದೆ?”

ಸಾಲದೋ ಅಮಾಸಗ, ಏದುಸುರಾಡ್ತ ಸಾಬರೂ:

“ಬೊಂಬಾಯ್‌ಮೆ ಚೆನ್ನ ಏನಾಗವ್ವೆ ಗೊತ್ತೇನೇ ಬೋಸುಡಿಕೇ. ತ್ರಿ ಇಸ್ಟಾರ್  
ಹೊಟಲ್‌ಮೆ ಮೇನೇಜರು ಗೊತ್ತ? ಅವನ್ನು ದಿಲ್‌ಗೆ ನಿಮ್ಮೂರ್ ಸಾವ್ಕಾರ  
ಒಂದು ಸ್ಯಾಟ ತಿಳ್ಕಾ...”

ಎಂದರೋ ಸಾಬರೂ

ಬಾಕೀ ಮಾತು ಇರಲೀ ಅಮಾಸಗ, ಅಮಾಸನೇ ಅಮಾಸನ ಮರುತೂ  
ಊರ್ಧ್ವ ಅಮಾಸನು ಹರಿಯೂತ ಬಂದೂ ಅದು ಆ ಸಂಜ ಆ ಗಡಂಗುಗೂ ಬಂದೂ

ಗಾರಸಿದ್ಧವನು ಮತ್ತಾಗಿ ಕೂತು ವಾರ್ಧ ಬಟವಾಡೆ ಹತ್ತತ್ ರೂಪಾಯ ಒಂದಾದ  
ಮೇಲಿಂದ ಎಸೀತಾ ಆ ಸುತ್ತಲವರಿಗೂ ಏರುಸ್ತ ಚಾಕ್ಚೆಬೋಟಿ ಕಯ್ಯಾದಿಗಳ್ಳ  
ಹೆಂಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿ ನೆಸದಾಡುಸ್ತ ಆ ದೇಹಗಳು ಮರು ಉರುಳಾಡ್ತ ಜೀವ ತಾವಾಗಿರುವಾಗ  
ಇನ್ನೇನು ಇದ್ದೂದು ಇನ್ನೇನೂ.

ಗಾರಸಿದ್ಧವ ಮೊಕದಿಂದೆ ಬೆವುರು ಜಲ್ಲ ಒಂದು ಬೊಗಸ್ತ ಬಳ್ಳು ತಗ್ಗು ಏನಂದ:

“ಅಯ್ ಕೇಳೀ ಬಡ್ಡೆತ್ತವೇ... ನಂ ಚನ್ನ ಈಗ ಆ ತಿ ಇಸ್ವಾರ್ ಹೋಟ್ಟ  
ಬುಟ್‌ಬುಟ್ಟಂತಕನ. ಚನ್ನರಸ ಅಂತ ತಾನಿಯಪ್ಪ ಅವ ಹೆಸ ಚೇಂಜ್  
ಮಾಡ್ಕಂಡಿದ್ದೂದು? ಅದ್ಕ ಆ ಬೊಂಬಾಯ್‌ದೊರ, ಚನ್ನರಸ ಅಂದ ಓಹೋ  
ತಂ ಜಾತಿಯವ್ವೆ ಇರ್ದೇಕು ಅಂದ್ಕಬುಟ್ಟು ಆಮ್ಯಾಲ ನಂ ಚನ್ನನ ಚಂದ್ಕಿಯ  
ಸೋತ್ಪುಟ್ಟು ‘ಈ ಚಣದಿಂದೆ ನಮ್ಮತಪ್ಪೆ ಕೆಲ್ಕ ಬಂದ್ಪಡಯ್ಯೆ’  
ಅಂದ್ಕಂತ...”

ಅಲ್ಲಾ ಅಂತನ್ನವರು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಾನೇ ಯಾರೂ. ಆ ದೇಹದರಿವು ಇಲ್ಲದ ಆ ಜೀವ್ಳು ಕೇಳ  
ಕಿವಿಯಾದ್ಕು:

“ಕೆಲ್ಕ ಅಂದ ನಂ ಥರ್ದ ಕೆಲ್ಕ ಅಂದ್ಕಂಡರೀಕಾ ಎಡ್ಡ ಬಡ್ಡೆತ್ತವ! ಎಸ್ತೇ  
ಆದೂ ಹಳ್ಳಿಗಮಾರ್‌ಗಳು ನೀವೂ... ಒಂದು ಊರ್ವಾರು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?  
ಹೋಗ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇರಿನಾರೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ನಂ ಚನ್ನ ಇರಾ ಕೆಲ್ಕ ಎಂತದು  
ಅಂತಾ ಗೊತ್ತಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮಾ?”

ಗೊತ್ತು ಯಾರ್ ತಾನೀಯಾ ಗೊತ್ತು?

“ಆ ಬೊಂಬಾಯ್‌ದೊರ ಅವ್ವಲ್ಲಾ, ಅವ ವಾರಕ್ಕ ಒಂದ್ಕಲ ಮಾತ ದರ್ಬಾರ್  
ನಡ್ಕದು. ಆ ದರ್ಬಾರ್ ನಡೆಯೋ ಟೀವ್ಕು ನಂ ಚನ್ನ ಸುಂಗಾರ ಮಾಡ್ಕಂಡು...  
ಆ ದರ್ಬಾರ್ ಗತ್ತಾಗಿ ನಡ್ಕಬಂದು ಎಲ್ಲರಿಂತ ಮುಂದೆ ಕೂತ್ಕಳುವಂತಾ  
ಕೆಲ್ಕ. ಆಮ್ಯಾಲ ಕೇಳಿ... ಆ ದರ್ಬಾರ್ ನಡೆಯಾಗ ಕೆಮ್ಮುಗಿಮ್ಮು  
ಬರಬಾರ್ದಂತಕಯ್ಯೋ ಕೇಳ್ಕಳಿ! ಅದ್ವೇರೆ ಕತವಾದ್ಕು ಆಮ್ಯಾಕ...”

ಆಲಿಸುತಲಿದ್ದವು ಆ ಜೀವ್ಳು ಆ:

“ನಮ್ಮಂಥವರು ಯಾರಾರು ಹೋದ ಕೆಮ್‌ಬುಟ್ಟು ಪರಾಣ ತಗ್ಗಕಂಡು ತಿರ್ದ  
ಹಿಂದ್ಕ ಬರಾ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ ತಿಳ್ಕಳೀ... ಅಂಥ ಕಡ್ಕದೊರ ಅವ್ಕು ಆಯ್ತಾ?  
ಅಮ್ಯಾಕ ಯಾನಪ್ಪ ಅಂದ್ಕಾ... ಆ ದರ್ಬಾರ್ ಮುಗ್ಕಾಗ ನಂ ಚನ್ನ ಗತ್ತಾಗಿ  
ಎದ್ದು ಢಿಕಾವಾಗಿ ನಡೀತಾ ನಗ್ಕ ನಗ್ಕ ಬರೂವಂಥಾ ಕೆಲ್ಕ...”

ಆ ಜೀವ್ಳೂ ನಗುವು ಆದವು, ಆ ಜೀವ್ಳು ನಗುವಾಗಿ:

“ತಿಳ್ಕಳೀ ಹಳ್ಳಿಗಮಾರ್ ಬಡ್ಡೆತ್ತವಾ... ಒಂದ್ ದೇಸನಾರೂ ನೋಡ್ಕೆ ಇರೋ  
ಬಡ್ಡೆತ್ತವಾ ಈಗ್ಲಾರೂ ತಿಳ್ಕಳೀ... ಆ ದರ್ಬಾರ್ ಎಂತೆಂಥವು ಬತ್ತರ ಗೊತ್ತುಡಾ  
ನಿಮ್ಮ? ದೇಸ್ ದೇಸ್ ರಾಜಿಲ್ಲ ಬತ್ತರ. ಅಲ್ಲಗ ಹೋಗೂವುದೇ ಒಂದ್

ದೊಡ್ಡಸ್ತಕನಾ. ಅಸ್ವಾಕಾ ಕೇಳೀ... ಆ ನೂರ್‌ನೂರ್ನ್ ರೂಪಾಯ್  
ನೋಟಗಳ ಒಲಗ ಹಾಕಿ ಉರ್ನಿ ತಾನಿಯಪ್ಪ ಆ ಇಂದ್ರಗಾಂದಿ ಅನ್ನೊಳು ಟೀ  
ಕಾಯ್ಗಂಡು ಕುಡಿಯೋದು? ಅಂಥವಳೂ ಮುಕ್ತ ಬಣ್ಣ ಬಳ್ಳಂದೂ ಕಣ್ಣುಗ  
ಥಳಾರನ್ನೊ ಸೀರ ಉಟ್ಟಂಡೂ ಸುಂಗಾರದಲಿ ಯಾನೇ ಕೆಲ್ ಇದೂವಿಸೈತ ಅತ್ತಗ  
ಎಸ್ಸುಬುಟ್ಟು ಆ ದರ್ಬಾರ್ಗ ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಿಸ್ಕಳ್ಳಿಯ ಬಂದು ಒಚ್ಚೋರಿ ಮೂಲಾಲಿ  
ಕೂತ್ಕಂಡಳಂತ. ಕೇಳೀ, ಅವಳ್ಳಿಯಸುದ ಅಲ್ಲಿ ನೀ ಯಾರ? ನೀ ಯಾವೂರ?  
ಅನ್ನೊರು ಇಲ್ವಂತ. ಅಲ್ಲಗ್ಯ ತಿಳ್ಳಳೀ.. ಇನ್ನೆಂಗಿದ್ದಾದು ಅಂತ!  
ಇನ್ನೆಂಗಿರಬೊದು?”

ಇನ್ನೆಂಗಿರಬಹುದೂ? ಗಾರಸಿದಾವನ ಈ ದರ್ಬಾರು ನಡೆದೂ ನಡೆದೂ  
ಆ ದರ್ಬಾರ ನುಡಿಗಳೂ ತೂರಾಡ್ತಾ ನಡೆದೂ  
ಅವು ಊರ ಕಿಚ್ಚುಹಾಯಿಸೊ ಹಬ್ಬದ  
ಸಿನಿಮಾಪದ ಕಿರುಚ್ಚೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ  
ಹರಿದಾಡ್ತಾ ಅವು ಆ ಬೀದೀಲಿ ಹೈಕಳು  
ಕುಣುದೂ ಕುಪ್ಪಳಿಸೀ ಅವೂ  
ಆ ಗತೀಗ ತಕ್ಕಂಥ ಕುಣಿದಾಟ ಹರ್ದು ಹರಿಯೂತಾ

೧೮

ಅದು ಕುಸುಮಾಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿಗೂ ಬಂತು.  
ಅಲ್ಲಿ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರೀಯ ಪರಿವಿಲ್ಲದ  
ಅವಳ ಕಂದಮ್ಮನು

ಕಣ್ಣರಳಿಸಿಕೊಂಡು  
ಕಾಕುಹಾಕು  
ಕಯ್ಯುಕಾಲು ಮೇಲೂ ಕೆಳಗು ಆಡುತ್ತ  
ಆಡುತ್ತಿದ್ದರ  
ಅದರವ್ವ ತನ್ನ ಪರಿವಿಲ್ಲದೆ  
ನೋಡಿದ್ದ ನೋಡು ಕೂತಿದ್ದಳು.  
ಹಣೆತುಂಬವು ಇದ್ದ ಅವಳ ಹನಿಬೆವುರು  
ಆಗಾಗ ಒಡೆದು ಮೊಕದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತಾ  
ಆ ತ್ಯಾವಕ್ಕೆ  
ಅವಳ ಕೂದಲೂ ಆ ಮೊಕಕೆಲ್ಲ ಅಂಟುಕೊಂಡು  
ಅಲ್ಲಾಡದಿತ್ತು!  
ಆ ಕೂಸು ಆಡುವ ಚೋದ್ಯವ  
ನೋಡಾ  
ಕುಸುಮಾಳ  
ತಮ್ಮನಾಗಿದ್ದ ಹನ್ನೇಡು ವರುಷಾದ ಪರಾದ  
ಕೂತಿತ್ತು.  
ದೇವಮಾನವರಂತೆ ರೆಪ್ಪೆ ಮಿಟುಕಿಸದ  
ಆ ಬೆರುಗು ಕಣ್ಣಳ ಒಳಕ್ಕೆ...

ಅಕ್ಕ ಕುಸುಮಾಳ ಕಣ್ಣಳ ಜಲವು ಹರಿಯೂತ  
ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಪರಾದನ ಕಣ್ಣಳಲಿ ಬೆರಗು ಹೆಚ್ಚಾಗ್ಗ  
ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲಿದ್ದುದೂ  
'ಆ ದೂರದಿಂದ ಬಂದಂಥ  
ಸುಂದರಾಂಗ ಜಾಣ... ನಾ ಕಾಣೆ' ಹಾಡು  
ಹಾಡು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದುದೂ  
ಈ ಅಳೋ ಅಕ್ಕಾನ ನಗುಸಾಲು  
ಪರಾದ ಆ ಹಾಡು ತಕ್ಕಾಗಿ ಕುಣು ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದುದೂ  
ಕುಣಿತಾ  
ಆ ಕುಸುಮಾಳ ಜಲದುಂಬು ಎದೆ ಕಳಸ್ತ  
ಯಾರಕನಿ ತಗದು ಎತ್ತಿ ಗಕ್ಕನೆತ್ತಿಟ್ಟಂತಾಗಿ...

ಆಗ ಕುಸುಮಾಳ ಕಣ್ಣಳ ಜಲವು ನಿಂತೀತಲ್ಲಾ  
ಆಗ ಆ ಕೆನ್ನೇಲಿದ್ದ ಜಲವು ಆ ಕೆನ್ನೇಲಿ ಇಂಗೀತಲ್ಲಾ  
ಆಗ ಅರಗಣ್ಣು ಮಾಡ್ಡ ಕುಸುಮಾಳು ವಾಲಾಡಿಯೇ ವಾಲಾಡ್ತಾ  
ಆಗ ಅವಳ ಮಾರುದ್ದ ಕೂದಾಲೂ ಅವ್ವ ತಲಸುತ್ತಾ ವಾಲಾಡ್ತಾ

ಊರು ಸುತ್ತಿನಾ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಓಡೋಡಿ  
ಬಂದರೊ ಎಂಟನಾ  
ಅವು ನಾಗಬೆತ್ತದಲಿ ಹೊಡೆದಾಗ  
ಮುರೀತಲ್ಲೋ ಆ ನಾಗಬೆತ್ತಾವು  
ಅವು ಹಸೀಬಾಣ್ಣಿ ಕೂದುಲ್ಲಾಗ  
ಮುಷ್ಪೀಲೀ ಹಿಡಿಯಾಲೂ-

ಆ ಹಿಡಿ ಮುಷ್ಟೀಗ  
ಎಂಟು ಹಿಡಿ ಕೂದೂಲಾಗ ಕಿತ್ತುಬಂದೂ  
ಆ ಗಾಳಿ ಮಾತೀನ ಅರುತಾವು ಅವುರ್ಗ ಸಿಕ್ಕಾದೆ ಮುಂದೂಕಾ

ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಓಡೋಡಿ  
ಬಂದರೊ ಎಂಟನಾ  
ಅವು ನಾಗಬೆತ್ತದಲಿ ಹೊಡೆದಾಗ  
ಮುರೀತಲ್ಲೋ ಆ ನಾಗಬೆತ್ತಾವು  
ಅವು ಹಸೀಬಾಣ್ಣೆ ಕೂದೂಲ್ನಾಗ-  
ಮುಷ್ಟೀಲೀ ಹಿಡಿಯಾಲೂ-

ಆ ಹಿಡಿ ಮುಷ್ಟೀಗ  
ಹದ್ದಾರು ಹಿಡಿ ಕೂದೂಲಾಗ ಕಿತ್ತುಬಂದೂ  
ಆ ಗಾಳಿಮಾತೀನ ಅರುತಾವು ಅವುರ್ಗ ಸಿಕ್ಕಾದೆ ಮುಂದೂಕಾ

ಮಲೆಯಾಳದ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಓಡೋಡಿ  
ಬಂದರೊ ಎಂಟನಾ  
ಅವು ನಾಗಬೆತ್ತದಲಿ ಹೊಡೆದಾಗ  
ಮುರೀತಲ್ಲೋ ಆ ನಾಗಬೆತ್ತಾವು  
ಅವು ಹಸೀಬಾಣ್ಣೆ ಕೂದೂಲ್ನಾಗ  
ಮುಷ್ಟೀಲಿ ಹಿಡಿಯಾಲೂ-

ಆ ಹಿಡಿ ಮುಷ್ಟೀಗ  
ಮೂವತ್ತೆರಡು ಹಿಡಿ ಕೂದೂಲಾಗ ಕಿತ್ತೂ ಬಂದೂ  
ಆ ಗಾಳಿ ಮಾತೀನ ಅರುತಾವು ಅವುರ್ಗ ಸಿಕ್ಕಾದೆ ಮುಂದೂಕಾ

ದೇಸ್ ದೇಸ್ ಮಾಂತ್ರಿಕರು ಓಡೋಡಿ  
ಬಂದರೊ ಎಂಟನಾ  
ಬಂದವುರ್ಗ ಕೂದೂಲು ಇಲ್ಲದ ಕುಸುಮಾಳ ತಲ್ಲ ಕಂಡೂ  
ಕೈ ಕಟ್ಟೀತಲ್ಲೋ  
ಬಂದವುರ್ಗ ಕುಸುಮಾಳ ಗಾಳಿಮಾತೀನ ಅರುತಾವು ಸಿಕ್ಕಾದೇ  
ಬಾಯ್ ಕಟ್ಟೀತಲ್ಲೋ  
ಆ ಓದಿಲ್ಲದ ಕುಸುಮಾಳು 'I want to be in my home'  
ಅಂತಾಳಲ್ಲೋ

೧೯

ಅಂತಿರುವಾಗ ಕುಸುಮಾಳು,

ಕಿಚ್ಚು ಹಾಯಿಸೋ ಹಬ್ಬದ  
ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣವ ಕಾಣದ  
ಆ ಬಾಗಲುಗಂಟಿದ ಚೆನ್ನನ ಅವನು  
ಗಂಡನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸ್ತಾ  
ಆ ಗಂಡನು ಕೂತಿರುವಲ್ಲಿ  
ಕೂತಿದ್ದನು.

ಸಾಕಾಗಿ, ಚೆನ್ನನ ಅವ್ವ “ಯಾನ?” ಅಂದಳು  
ಯಾನ ಎಂಬಂತೆ ಚೆನ್ನನ ಅವ್ವ ನೋಡಿದನು  
ಚೆನ್ನನ ಅವ್ವ “ಬನ್ನಿ ವಸ್ತು” ಅಂದಳು  
ಚೆನ್ನನ ಅವ್ವ ಕೂತಲ್ಲಿಂದ ಏಳದವನು  
“ಅದ್ಯಾಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೇಳುದ್ರ  
ಕೇಳ್ವಲ್ಲ ನಂಗ?” ಅಂದನು.

ಅದುಕ

ಚೆನ್ನನ ಅವ್ವ “ಅದಿಯಾ, ಎಲ್ಲಾ ಅಂತಾರಲ್ಲಾ...  
ನಾವೂ ಒಂಜಿನ ಹೋಗಿ  
ವಸಿ ನೋಡ್ಕಂದಾರೂ ಬರಾವು...” ಅಂದಳು

ಅದುಕ ಚೆನ್ನನ ಅವ್ವ  
ಕೆಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೆಗಾಡ್ತ ಮಾತಾಡಿದನು-

“ಅಯ್ಯೋ ಪೆಚ್ಚೀ... ಬೊಂಬಾಯಿ ಅಂದ್ರ  
ಯಾನಂದ್ಕಂಡಿದ್ದೀಯ ನೀನು?  
ಸುಮ್ಮೆ ಕೂತನ ಇವ  
ಯಾನೂ ಇಚಾರಿಲ್ಲ ಅಂದ್ಕಬುಟ್ಟಿ?  
ತಿಳ್ಳಾ... ಆ ಬೊಂಬಾಯ್ನ ಆಚ್ಚ  
ಇರೋದೆಲ್ಲಾ ಬರೇ ನೀರಂತಕನ.  
ಈ ನೆಲ ಅನ್ನೊ ಪದವು  
ಮೂರ್ಕಾಸ್ನ ಅಗಲಕೂ ಇಲ್ಲಂತಕನ.  
ಅಲ್ಲುಗ ಹೋದವರು  
ಯಾನಾರೂ ತಪ್ಪಸ್ಕಂಡಂತು  
ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮನಗೂ ಮುಕ್ತ  
ಹಿಂದ್ಕ ಅವರ ಊರ್ಗ ತಲ್ಪಕ  
ಆಗ್ಧಂಥಾ ಊರಂತ ಅದೂ!  
ಇನ್ನು ನಮ್ಮಂಥವರ್ಗ ಆದೂದ?  
ಅಯ್ಯೋ ಅದ್ರ ಕಡ್ಡ ನಾ ಯಾನೇಲ್ಲೆ ತಕ್ಕಾ...!”

“ಅದಿಯಾ ಆ ದೊರ ದರ್ಬಾರ್ನ ಗೇಟ್ಟತಪು  
ಒಂದು ವಾರ್ಗಂಟ ಕಾಯ್ಕಂಡಿರದು.  
ಹೆಂಗುವಿ ಚಾಕ್ರಿ ಮಾಡಕ

ಅಲ್ಲಿಗ ಬತ್ತಾನಲ್ಲ ಹೆಂಗೂವಿ...”

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಪೆಚ್ಚೇ...  
ಹೋಗಾಕ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ನಿಚ್ಚಯ್ಯಕಂಡ್ಡಿ ಅಂತಾನೇ ಅಂದ್ವ-  
ಅಲ್ಲಿಗೇನಾರ ನಡ್ಕಂಡು  
ಹೋಗತರನಾರೂ ಇದ್ದುದೆ?  
ರೈಲ್‌ಗಿಯ ಹೋಗಾಕ್ ಮೂರ್ಚಿನಾ  
ಬರಾಕ್ ಮೂರ್ಚಿನ ತಕ್ಕಂದದಂತಲ್ಲಾ!  
ಆಮ್ಯಾಲ ಒಂದ್ ತಲ್ಲ ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್ ಬಿದ್ದದಂತಲ್ಲಾ!  
ಎಸ್ತು ಬೇಕಾದ್ಲೂ...  
ಅದ ನೀನೇ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕ್ಕ...”

“ಅದಿಯಾ  
ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಡೂ  
ಜೀತ್ಯ ಇರುಸ್‌ಬುಡಾವು  
ಹೊಲ್ವ ಭೋಗ್ಯಕ್ಕ ಹಾಕ್ ಬುಡಾವು...”

“ಅಯ್ಯೋ ಪೆಚ್‌ಬಡ್ಡೀ,  
ಅಸ್ತಾದ್ಲೂ ಸಾಕಾಯ್ತದ ಅಂದ್ಕಬುಟ್ಟ  
ಆಯ್ತೊ-  
ನಿನ್ ಮಾತ್ನ ಪರಕಾರವಾಗಿ  
ಕಾಸಿದ್ಲವರ ಕಾಲ್ಕುಟ್ಟಂಡು  
ಸಾಲ್ವೊ ಸೋಲ್ವೊ ಮಾಡ್ಕಂಡೂ  
ಅವುನ್ ನೋಡ್ಲ ಅಂತ್ಲೇನೇ ಇಟ್ಟ!  
ನಂ ನೋಡ್ಲೇಟ್ಟಿ  
ಆ ಕಡ್ಲ ದೊರ  
ಓಹೊ ಈ ಚನ್ನ ಹೊಲಾರವ್ನು ಅಂತ ತಿಳ್ಕಂಡು  
ನಂ ಕೂಸಿನ ತಲ ಕಡ್ಲ  
ಆ ಊರಾಚ್ಚೆಲ್ಲಾ ಇರಾದು ಬರೀ ನೀರಂತಲ್ಲಾ...  
ಅಲ್ಲಿಗ ಎಸೀಸ್‌ಬುಟ್ಟ  
ನೀನೂವಿ ನಾನೂವಿ ಅಲ್ಲಿ  
ಏನ್ ತಾನೆ ಮಾಡಾಗಿದ್ದವು?”

“ಅವೈ, ನಾವು  
ಆ ದೊರ ಕಂಡೇಟ್ಟಿಯ ಅಡ್‌ಬಿದ್ದೂ-  
‘ನೀವು ಚಾಕ್ರಿಗ ತಕ್ಕಂಡಿರೊ  
ಚನ್ನರಸಪೋರ್ ಹಟ್ಟೇ ಜೀತಗಾರು ಸೋಮಿ ನಾವೂ...  
ಸುಮ್ಮಿಯ ಇತ್ತಗ ಬಂದಿದ್ದಿ ಅಳೇ...’ ಅನ್ನವು.  
ಆಮ್ಯಾಕೂ ಯಾನಾರೂ ಕೇಳೂದ್ರ...  
‘ಈ ಚನ್ನರಸಪೋರ್ರು  
ಊರುಲಿವಿ ದೊಡ್ಡ ವೆಹಿವಾಟಿಯ ಅಳಿ!  
ಅವುರೊಂದು ಅಂಗಡಿ

ಊರಾದ ನೋಡೀ...  
 ಅದ ಈ ಏಡು ನೇತ್ರಗಳಿಂದಲೂ  
 ನೋಡಕ ಆಗಲ್ಲ ಅಳೇ  
 ಅದೂ ಮೂರಾಳು ಉದ್ದಾ ಅಗಲಾ!  
 ಅಲ್ಲಿ ಜೋಳ್ಕಂತ ರಾಗ್ಯಂತ ಅಕ್ಕಂತ  
 ಆ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟಿ ರವ್ಯಂತ  
 ಅಂತಾ ಕಣ್ಣುಗ ಬೇಕ್‌ಬೇಕಾದ್ದೂ ಕೇಳೇ  
 ಆ ಬೆಲ್ಲ ಟೀಸೊಪ್ಪು ಕಾಪಿಪುಡೀ  
 ಮೂಟ್‌ಮೂಟ ಬಿದ್ದವ ಅಳೇ ಅವ್ವವ್ವಾ!  
 ಒಂದಾ ಎರಡಾ...’ ಅನ್ನವು.  
 ಅದೇ ನಾವು ತಿರ್ಗ ಊರ್ಗ ಬರ್ವಾಗ  
 ಚನ್ನ ಸುಮ್ಮೆ ಅಸ್ಪುದೂರ ಬಂದವ್ವ ಥರ ಮಾಡಿ  
 ಬೆರಳ ಸಂದೀಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕಂಡಿದ್ದು-  
 ‘ಅವೈ ತಕ್ಕಾ... ನೂರ್ ರೂಪಾಯ್ಕಿಗ’  
 ಅಂತ ಕೊಡಲಾರ್...?’

“ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಪೆಚ್‌ಬಡ್ಡಿ ಕೇಳೂ...  
 ನಿನ್ ಮಾತ್ ಕಟ್ಟಂಡೂ  
 ಯಾನೋ ಮಾಡಕ ಅಂತ ಹೋಗೀ  
 ಇನ್ನೇನೋ ಆದೂದು ಸುಮ್ಮಿರೂ.  
 ನಮ್ಮ ಆ ಕ್ರಿಯಾ ಒಂದು ಸುದ್ದ ಇದ್ದರ  
 ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂಜಿನ ಅಮ್ಮೇ ಬತ್ತನಕನಾ,  
 ಸಾಸ್ತ ಹೇಳೊವ್ವ ರೂಪ್ಪಲಿ ಬರಬೊದೂ...  
 ದಾಸಯ್ಯನ ರೂಪ್ಪಲಿ ಬರಬೊದೂ...  
 ಮಾಟಿ ಮಂತ್ರದವ್ವ ರೂಪ್ಪಲಿ ಬರಬೊದೂ...”

“ಯಾವ್ ರೂಪ್ಪಲ್ಲಾರೂ ಆಗ್ಗಿಕನಾ...  
 ಯಾವತ್ತಾರೂ...  
 ಒಂಜಿನಾರೂ...  
 ಬಂದನಾ...?”

“ಬರ್ದೆ? ಸಂಬಂಜ ಅನ್ನೋದು ದೊಡ್ಡದುಕನಾ...”

### ಉಪಸಂಹಾರ

ಈ ರಾತಗಳೂ ಬಂದ್ಲೂ ಆ ರಾತಗಳೂ ಹೋದ್ಲೂ ಈ ಹಗಲೂಗಳೂ ಬಂದ್ಲೂ  
 ಆ ಹಗಲೂಗಳೂ ಹೋದ್ಲೂ ಅವೊ ಹೋಯ್ತಾ ಬತ್ತಾ ಅವೊ.



ಆ ಸೊಪ್ಪುಸೊದ್ದ ಮಾರ್ತ ಈ ಹೊಟ್ಟಯಾಪ್ಪಿ ಮಾಡ್ವಂಥಾ  
ಆ ತೊರಾರ ಹಣ್ಣಣ್ಣ ಮುದುಕೀ ಅವಳ ಹೆಸರೋ ಸಿಂಗಾರಮ್ಮಾ  
ಆ ಏಳಾದೇ ಕುಳಿತಿಹಳೂ ಚೆನ್ನಕುಸುಮಾರು ಕೂಡುವ ತಳ ಅದುವು  
ಆ ಸಿಂಗಾರಮ್ಮನ ಕಣ್ಣಂದಾದುದು ಅವುಳ ಕಣ್ಣಂದ ಇದೆಯಲ್ಲಾ  
ಆ ಅಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾನ ಉಸೂರನ್ನು ಅವುನ ದೇಹದಿಂದಲಿ ತಗುದರಲ್ಲಾ  
ಆ ರಾತ್ರ ತಗೂದ ಬಾಗೂಲೂವು ಆ ತಗುದಂತಲೇ ಇದೆಯಲ್ಲಾ

ಆ ಮಂಡಿಮ್ಯಾಲ ನರ್ದಕಯ್ಯ ಇಳಿಬುಟ್ಟು ಆ ಸಿಂಗಾರಮ್ಮಾ  
ಆ ನರದಿಂದ ಮಾಡ್ವ ಅವುಳ ದೇಹಾವು ಆ ನರವಾಗಿ ಒಡಮೂಡೀ  
ಆ ನಿಟ್ಟುಸುರೋ ಸಿಂಗಾರಮ್ಮನೋ ಆ ಸುತ್ತಾಲು ನೋಡಾಲೂ

ಆ ಭೂಮತಾಯ ಮ್ಯಾಲ ಕಂಡಿದ್ದೇನೂ? ರಗುತಾದ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು  
ಆ ಬೆಡುಗೀರು ಇಟ್ಟಳೊ ಒಂದಿಂಕ್ ಆ ಹಣೆಬಟ್ಟು...

ಆ ಆಗ ಅವುಳು ತಗುದೂದು ಸೊಂಟಾದ ಸುಣ್ಣಾದ ಡಬ್ಬಿಯೂ  
ಆ ಆಗ ಈ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟ ಸುಣ್ಣ ಹಚ್ಚಂಡೂ ಆ ಸಿಂಗಾರಮ್ಮಾ  
ಆ ಆಗ ಹಣೆಬಟ್ಟು ರಗುತಾದ ತೊಟ್ಟು ಆ ಕಾಣ್ಣಂಗ ಮಾಡಿದಳಲ್ಲಾ

ಆ ಆಗ ಅದು ಕಣ್ಣುಟ್ಟ ಕಡೆಗದು ಕಂಡುಬಂದೀತಲ್ಲಾ

ಈ ಈಗ ಇವುಳನ್ನು ಆಗ ಗುರುತಿಲ್ಲದ ಪಟ್ಟಣಕ ತಂದುಬುಟ್ಟಾರಲ್ಲಾ  
ಈ ಈಗ ಇವುಳೂಗ ಕಂಡುಬಂದೀತಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲೂನು ರಗ್ತಾತ ಹಣೆಬಟ್ಟು  
ಈ ಈಗ ಇವುಳನ್ನಾಗ ಆ ದೇವೇಂದ್ರಾಯ್ ಪಟ್ಟಣಕ ತಂದುಬುಟ್ಟಾರಲ್ಲಾ  
ಈ ಈಗ